

Gminny Program Rewitalizacji
Miasta Czeladź
na lata 2016 – 2023

-projekt-

Czeladź, 2016

Spis treści

Spis treści.....	2
1. Wprowadzenie.....	4
2. Słownik pojęć dotyczących rewitalizacji	6
3. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi	8
3.1. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z innymi dokumentami strategicznymi Miasta.....	8
3.2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Powiatu Będzińskiego	9
3.3. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Województwa Śląskiego	10
3.4. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi rozwoju kraju	13
4. Diagnoza społeczno - gospodarcza obszaru rewitalizacji.....	15
4.1. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	16
4.2. Sfera środowiskowa.....	32
4.3. Sfera techniczna	38
4.4. Sfera gospodarcza.....	42
4.5. Sfera społeczna	44
4.6. Analiza badań ankietowych	82
5. Analiza SWOT.....	90
6. Delimitacja obszarów rewitalizacji	96
7. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	110
8. Cele Rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań.....	111
9. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	115
9.1. Lista Planowanych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych	115
9.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	150
9.3. Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne	153
10. Zapewnienie komplementarności działań	155
10.1. Komplementarność przestrzenna.....	155
10.2. Komplementarność problemowa	155
10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	156
10.4. Komplementarność międzyokresowa	156

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

10.5.	Komplementarność źródeł finansowania.....	156
11.	Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź	157
12.	Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji.....	166
12.1.	Ramy finansowe Programu Rewitalizacji.....	166
12.2.	Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych	169
13.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.....	177
14.	System realizacji (wdrażania) i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji	180
14.1.	Opis struktury zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	181
14.2.	Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	182
14.3.	Uspołecznienie procesu Rewitalizacji	183
15.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach	185
15.1.	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego	185
15.2.	Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3.....	185
16.	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	186
16.1.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	186
16.2.	Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego	186
	Załącznik nr 1. Karty zadań do przedsięwzięć dodatkowych.....	187

1. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod pojęciem rewitalizacji należy rozumieć: „proces wyrowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” (art. 2.1.).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został opracowany w lutym 2016 roku przez konsultantów Centrum Doradztwa Strategicznego s.c. D. Bieńkowska, C. Ulasiński, J. Szymańska z Krakowa we współpracy z władzami Miasta Czeladź oraz Zespołem ds. Rewitalizacji, pracownikami urzędu, przedstawicielami instytucji społecznych, publicznych, a także środowiska gospodarczego i organizacji pozarządowych.

Zastosowana metoda prac nad dokumentem programu rewitalizacji stanowiła wyważone połączenie prac eksperckich i dyskusji publicznej nad zagadnieniami związanymi ze strategicznym planowaniem rozwoju miasta. Dodatkowo przeprowadzono wiele konsultacji społecznych odwołując się do szeregu metod – począwszy od spotkań warsztatowych, przez badania społeczne na próbie reprezentatywnej dla liczby mieszkańców miasta (n=100), indywidualne rozmowy z przedstawicielami środowiska gospodarczego miasta Czeladź oraz organizacji pozarządowych, informacje prasowe (prasa lokalna), po stale otwartą stronę internetową służącą do konsultacji, zgłaszania propozycji rozwiązań do programu rewitalizacji bezpośrednio przez mieszkańców.

Horyzont czasowy Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź obejmuje lata 2016 – 2023.

Przekazany dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został przygotowany i opracowany zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku, a także Ustawą z dnia 9 października o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777).

Tym samym zarówno jego struktura, jak i zawartość merytoryczna koresponduje wprost z zaleceniami dla tego typu opracowań.

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 składa się z 15 rozdziałów głównych. Struktura i ich zakres przedstawiają się następująco:

- rozdział pierwszy to wstęp prezentujący kontekst całego opracowania,
- rozdział drugi zawiera definicje najważniejszych pojęć dotyczących procesu rewitalizacji,
- rozdział trzeci wskazuje na zgodność GPR z innymi dokumentami gminnymi, wojewódzkimi oraz krajowymi,
- rozdział czwarty to diagnoza obszarów rewitalizacji w pięciu głównych obszarach wraz z opisem wyników badań ankietowych z mieszkańcami oraz badań jakościowych z lokalnymi ekspertami,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- rozdział piąty zawiera analizę SWOT, a więc wskazuje na mocne i słabe strony obszarów, w tym bezpośrednie potrzeby rewitalizacyjne – określa czynniki i zjawiska kryzysowe,
- rozdział szósty odnosi się do delimitacji przestrzennej obszarów, czyli wskazuje konkretne obszary miasta, które poddane zostaną działaniom rewitalizacyjnym,
- rozdział siódmy to wizja zmian – czyli wskazanie kierunku wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej,
- rozdział ósmy to opis celów rewitalizacji wraz ze wskazaniem beneficjentów działań,
- rozdział dziewiąty obejmuje wykaz przedsięwzięć podstawowych – zadań rewitalizacyjnych wraz z ich szczegółowym opisem, a także charakterystykę pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozdział dziesiąty pokazuje komplementarność procesu rewitalizacji, a rozdział jedenasty integralność,
- rozdział jedenasty wykazuje zgodność GPR z Wytycznymi Ministerstwa w zakresie zachowania komplementarności działań Programu,
- rozdział dwunasty to ramy finansowe dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- rozdział trzynasty opisuje mechanizmy włączania mieszkańców do prac nad programem rewitalizacji, czyli w jaki sposób partnersko / partycypacyjnie myśli się i działa w Czeladzi w kwestiach działań rewitalizacyjnych,
- rozdział czternasty przedstawia system monitoringu i wdrażania procesu rewitalizacji, w tym przede wszystkim mechanizmy zarządzania Programem, jego ewaluacji (on-going, ex-post) oraz włączenie mieszkańców i grup interesariuszy w realizację GPR,
- rozdziały: piętnasty i szesnasty wskazują konieczne do realizacji zmiany w uchwałach i innych dokumentach gminy.

2. Słownik pojęć dotyczących rewitalizacji

REWITALIZACJA:

to kompleksowy proces wyprowadzania ze **stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych** poprzez **działania całościowe** (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję **na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie** i prowadzone w sposób **zaplanowany** oraz **zintegrowany** poprzez **programy rewitalizacji**.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

6

OBSZAR ZDEGRADOWANY:

jest to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu **koncentracji negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,

ponadto, gdy na wskazanym obszarze występuje, co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- ✓ **Gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub
- ✓ **Środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- ✓ **Przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- ✓ **Technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 9)

OBSZAR REWITALIZACJI

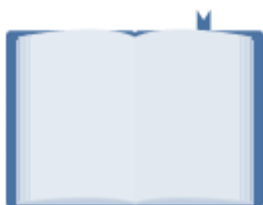

To obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (w tym zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

(Ustawa z dn. 9 października 2015 o Rewitalizacji, art. 10)

7

PROGRAM REWITALIZACJI:

inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

PROJEKT REWITALIZACYJNY:

zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

(wytyczne MIR z dnia 03.07.2015 r.)

3. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź opracowany został w oparciu o istniejące dokumenty programowe Miasta Czeladź, Województwa Śląskiego oraz kraju. Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia poszczególnych dokumentów, które są spójne z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

3.1. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z innymi dokumentami strategicznymi Miasta

8

3.1.1. Strategia Rozwoju Gminy

W chwili opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 Miasto Czeladź nie posiadało aktualnego dokumentu Strategii Rozwoju. Ostatni dokument Strategii Rozwoju Miasta obowiązywał do końca 2015 roku, natomiast obecnie trwają prace nad tworzeniem nowego dokumentu Strategii. W związku z powyższym w niniejszym dokumencie nie zawarto informacji na temat spójności GPR ze Strategią Rozwoju Miasta. W pracach nad założeniami strategicznymi dokumentu będą jednak brane pod uwagę założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, dzięki czemu oba dokumenty zachowają spójność i będą wobec siebie komplementarne.

3.1.2. Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Czeladź na lata 2016-2022 (projekt)

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź wpisują się w Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Czeladź na lata 2016-2022. Celem głównym rzezonego dokumentu jest „dynamiczny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy zapewniający wzrost jakości życia mieszkańców Czeladzi oraz spójność wspólnoty lokalnej”. Szczególne korelacje obu dokumentów można dostrzec w następujących obszarach i w przyporządkowanym im celach strategicznych:

- Obszar pomoc i integracja społeczna, zwłaszcza cel strategiczny C.1 Rozwój form pomocy dla bezrobotnych mieszkańców miasta.
- Obszar rynek pracy i edukacja, w przypadku dziedziny rynek pracy – cel strategiczny C.1 Tworzenie przyjaznego klimatu inwestycyjnego dla potencjalnych i obecnych przedsiębiorców pragnących tworzyć miejsca pracy w Czeladzi.
- Obszar aktywność społeczna, kulturalna i sportowa mieszkańców, której celem głównym jest stworzenie warunków do rozwijania aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej mieszkańców Czeladzi.
- Obszar zdrowie, seniorzy, osoby z niepełnosprawnością, szczególnie dziedzina seniorzy i cel strategiczny C.2 Aktywizowanie osób starszych w środowisku lokalnym.
- Obszar jakość życia, zwłaszcza następujące cele strategiczne: CS. 1. Wzmocnienie komunalnych zasobów mieszkaniowych, CS. 4. Dbłość o przestrzeń wspólną i infrastrukturę publiczną miasta.

3.1.3. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź (aktualizacja 2013)

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest podstawowym i obligatoryjnym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym. Opisuje ono stan zagospodarowania przestrzeni i wytycza kierunki prowadzenia polityki przestrzennej gminy lub miasta.

Cele zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź skorelowane są również z rzezonym Studium w różnych sferach, szczególnie w następujących trzech celach strategicznych określających generalne kierunki rozwoju miasta:

- Poprawa warunków mieszkaniowych w mieście.
- Rozwój terenów inwestycyjnych pod potrzeby rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
- Zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych.

Proponowane w Programie przekształcenia przestrzenne i funkcjonalne oraz zadania rewitalizacji zdegradowanych obszarów są zgodne z ustaleniami Studium.

3.2. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Powiatu Będzińskiego

3.2.1. Strategia Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009-2020

Działania ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji zawierają się w priorytetach określonych w Strategii Rozwoju Powiatu Będzińskiego na lata 2009-2020. Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź przyczynią się do spełnienia wizji ujętej w Strategii Rozwoju, a zatem powiatu spójnego społecznie, zawdzięczającego swój dobrobyt świadomości obywatelskiej, samorządności i przedsiębiorczości mieszkańców oraz poszanowaniu środowiska i dorobku dziedzictwa kulturowego. GPR Czeladź jest spójna ze wszystkimi priorytetami, które zawierają się w Strategii Rozwoju Powiatu, a więc:

- I Priorytet: Pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców we wszystkich sferach: edukacyjnej, bytowej, socjalnej, społecznej i ekonomicznej, a tym samym poprawa komfortu ich życia.
- II Priorytet: Ożywienie życia gospodarczego regionu poprzez różnego typu przedsięwzięcia: poprawę jakości obsługi podmiotów gospodarczych, przygotowanie terenów pod inwestycje, inwestycje infrastrukturalne, przygotowanie kadr.
- III Priorytet: Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

3.2.2. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Będzińskiego na lata 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016-2020 jest spójny z zapisami w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Będzińskiego na lata 2014-2020. Cele polityki społecznej określonej Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pokrywają się z celami Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie podnoszenia jakości i poziomu życia mieszkańców dzięki sprawnie działającemu systemowi wsparcia społecznego, ukierunkowanego na integrację i aktywizację społeczną, ograniczenie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom, wyrównanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W szczególności są to określone cele strategiczne i operacyjne:

- Cel strategiczny 1: Ograniczenie liczby osób bezrobotnych i przeciwdziałanie długotrwałym skutkom bezrobocia, zwłaszcza cele operacyjne:
 - 1.1 Promocja zatrudnienia, aktywizacja osób bezrobotnych oraz podnoszenie poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych.
 - 1.2 Przeciwdziałanie zjawisku „bezrobotny styl życia”, czyli utrwalającemu się bezrobociu.
 - 1.3. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.
 - 1.4 Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia.
- Cel strategiczny 3: Zapobieganie marginalizacji osób szczególnie narażonych na zjawisko wykluczenia społecznego, zwłaszcza cele operacyjne:
 - 3.1. Podnoszenie aktywności społecznej i aktywności zawodowej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Cel strategiczny 4: Tworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz aktywizacja osób starszych.

3.3. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi Województwa Śląskiego

3.3.1. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”

Kolejnym dokumentem strategicznym, w którego cele wpisuje się Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź jest Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Dokument ten stanowi, że województwo śląskie powinno dążyć do bycia regionem m.in. stwarzającym szanse rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i socjalnego. W tym kontekście, jako cenne dla przyszłości województwa będą takie wartości jak integracja społeczna czy umiejętność działania w sieciach współpracy w oparciu o zasady partnerstwa.

Powiązania celowe obu dokumentów występują w następujących obszarach:

- Cel strategiczny A.3: Konkurencyjna gospodarka województwa oparta na elastyczności i specjalizacji firm oraz strukturach sieciowych (zwłaszcza kierunek działań A.1.1: wsparcie rozwoju infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Cel strategiczny A.2: Otwarty i atrakcyjny rynek pracy (zwłaszcza kierunek działania A.2.1: Podnoszenie stopnia absorpcji kapitału ludzkiego przez regionalny rynek pracy w wyniku tworzenia miejsc pracy i wzmacniania ich atrakcyjności).
- Cel strategiczny B.1: Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa (zwłaszcza kierunek działania B.1.4: Tworzenie warunków dla aktywnego i zdrowego trybu życia, w tym rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej).
- Cel strategiczny B.2: Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców (zwłaszcza kierunek działania B.2.1: Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz kształtującej postawy przedsiębiorcze i kreatywne; oraz kierunek działania B.2.10: Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kultury, sportu i rekreacji oferujących możliwości rozwoju mieszkańców oraz atrakcyjnego spędzania wolnego czasu).
- Cel strategiczny B.3: Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców (zwłaszcza kierunek działania B.3.4: Wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych).
- Cel strategiczny C.3: Wysoki poziom ładu przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni (zwłaszcza kierunek działania C.3.6: Rewitalizacja osiedli mieszkaniowych, w tym starych dzielnic; kierunek działania C.3.7: Wspieranie powstawania atrakcyjnych terenów mieszkaniowych w miastach oraz przeciwdziałanie procesom suburbanizacji).

3.3.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020

Główne cele zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź korespondują również z założeniami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Spójność dokumentów i zbieżność celów dostrzec można w osiach priorytetowych:

Oś priorytetowa VII. Regionalny Rynek Pracy

Priorytet inwestycyjny 8i. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, a w szczególności rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 8iii. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Oś priorytetowa IX. Włączenie społeczne

Priorytet inwestycyjny 9i. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie, w szczególności wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne.

Priorytet inwestycyjny 9v. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Oś Priorytetowa X. Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna.

Priorytet inwestycyjny 9a. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych, w szczególności lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Priorytet inwestycyjny 9b. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich, w szczególności zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.

12

3.3.3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź wpisuje się również w cele Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Plan stanowi podstawowy dokument planistyczny na szczeblu regionalnym, kojarzący strategię rozwoju społeczno – gospodarczego województwa z planem jego zagospodarowania przestrzennego.

Zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź cele, są spójne z celami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego w różnych obszarach, szczególnie w następujących celach strategicznych określających ogólne kierunki rozwoju miasta:

- Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni miasta
- Rozwój systemów infrastruktury
- Wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości
- Wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej.

Modyfikacja przestrzeni i zadania rewitalizacji zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji, są zgodne z wytycznymi zawartymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

3.4. Powiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź z dokumentami strategicznymi rozwoju kraju

3.4.1. Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź w swoich założeniach nawiązuje również do celów Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Cel główny określony w tym dokumencie to „wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności”, a perspektywa czasowa sięga do 2020 roku. Szczególne korelacje obu dokumentów można dostrzec w następujących celach:

- Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela (zwłaszcza priorytet I.3.2. Rozwój kapitału społecznego).
- Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki (w szczególności priorytet II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej).
- Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego (priorytet II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej).
- Cel III.1. Integracja społeczna (zwłaszcza priorytet III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym).

3.4.2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.

Założenia i cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź korespondują także z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju. Ten dokument wyższego szczebla o charakterze analityczno-rekomendacyjnym za główny cel obiera poprawę jakości życia Polaków, w powiązaniu z modernizacją i rosnącą jakością gospodarki.

Korelacja między dokumentami zachodzi w następujących obszarach:

- Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki (zwiększenie dostępności powszechnych programów kształtowania postaw przedsiębiorczych i wspierania przedsiębiorczości opartej o postawy proinnowacyjne, kreatywne, umiejętność współpracy).
- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.
- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju. Zwłaszcza następujące kierunki interwencji: Promocja partycypacji społecznej i obywatelskiej (poprzez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie społeczne, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami) oraz uproszczenie mechanizmów zrzeszania ludzi (poprzez ograniczenie procedur i obciążeń dla stowarzyszeń, fundacji i inicjatyw obywatelskich).

3.4.3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź nawiązują i są zbieżne z dokumentem planistycznym najwyższego szczebla, czyli Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Dokument ten prezentuje kompleksowe podejście do rozwoju kraju, zgodnie, z którym zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Określa też cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju oraz tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami.

Szczególne korelacje można dostrzec w następujących celach:

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów (zwłaszcza działania nakierowane na wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych oraz restrukturyzację i rewitalizację obszarów zdegradowanych i miast).
- Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego (szczególnie związane tu kierunki działań, takie jak ochrona interesu publicznego (przeciwdziałanie zawłaszczaniu przestrzeni publicznej i troska o przestrzeń publiczną) oraz tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej).

3.4.4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź jest spójny z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). Ta strategia to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku, która określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Jednym z celów szczegółowych KSRR jest niwelowanie różnic w rozwoju poszczególnych obszarów kraju. Spójność dokumentów przejawia się w następujących obszarach:

- Cel 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym (wzmacnianie istniejącej sieci miast i wspomaganie urbanizacji, rozwój zasobów ludzkich i kapitału społecznego, rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie infrastrukturalnych i instytucjonalnych warunków do zwiększania poziomu inwestycji i wzrostu wydajności pracy).
- Cel 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

4. Diagnoza społeczno - gospodarcza obszaru rewitalizacji

Niniejsza diagnoza stanowi kompleksowy opis sytuacji obszarów kryzysowych w Mieście Czeladź wskazanych do rewitalizacji w dokumencie Diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej do Gminnego Programu Rewitalizacji stanowiącej załącznik nr 1 do Uchwały Rady Miejskiej dotyczącej przyjęcia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Diagnoza składa się z pięciu podrozdziałów, którymi są:

- Sfera przestrzenno-funkcjonalna;
- Sfera środowiskowa;
- Sfera techniczna;
- Sfera gospodarcza;
- Sfera społeczna.

Całość diagnozy zwieńczona jest podsumowaniem będącym przedstawieniem najważniejszych wniosków dotyczących wskazanego Obszaru Rewitalizacji.

Obszary zdegradowane zostały wyznaczone w sposób obiektywny na podstawie zróżnicowanych narzędzi, metod i technik badawczych. Podstawą do analizy były dane statystyczne uzyskane z ogólnodostępnych źródeł takich jak Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie (dane dla całego Miasta) oraz dane agregowane przez różne Wydziały Urzędu Miasta oraz jednostki miejskie (m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Straż Miejska, Szkoły, Zakład Budynków Komunalnych). Należy mieć na uwadze, iż świat społeczny ma bardzo złożoną strukturę i nie wszystkie problemy widoczne są dzięki statystykom. Przykładem może być ukryte bezrobocie. Jest to sytuacja, w której osoby zdolne i chętne do podjęcia pracy, z różnych powodów nie są zarejestrowane w urzędach pracy lub innych jednostkach pomocowych. Cierpią one zatem ze względu na problem bezrobocia, jednakże w statystykach ich problem nie występuje. Wiedzę na temat ogólnie panującej sytuacji w Mieście posiadają lokalni eksperci, których poproszono o identyfikację najważniejszych problemów oraz próbę wskazania koncentracji tych problemów. Dodatkowo po wstępnym nakreśleniu obszarów kryzysowych w Mieście przeprowadzono ankietę (sondaż uliczny) z mieszkańcami, która potwierdziła istnienie pewnych negatywnych zjawisk we wskazanych obszarach.

W celu zdiagnozowania problemów natury funkcjonalno-przestrzennej zorganizowana została tzw. wizja lokalna (spacer badawczy), podczas której odwiedziono wszystkie wstępnie wybrane obszary, na których zdiagnozowano kryzys w sferze społecznej. Wyjście w teren pozwoliło na doprecyzowanie obszarów kryzysowych i wyznaczenie obszarów rewitalizacji poprzez wykazanie problemów w sferze funkcjonalnej, z jakimi zmagają się mieszkańcy obszarów.

Całość działań diagnostycznych zwieńczona została dwoma warsztatami strategicznymi, na których spotkali się przedstawiciele różnych środowisk i instytucji. Podczas warsztatów dyskutowano o zaistniałych problemach, a także potencjałach rozwojowych obszarów.

łącznie wszystkie wskazane działania pozwoliły na precyzyjne określenie obszarów zdegradowanych w Mieście oraz obszarów, które w pierwszej kolejności powinny zostać poddane rewitalizacji. Wnioski z przeprowadzonych badań i analiz przedstawiono poniżej.

4.1. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

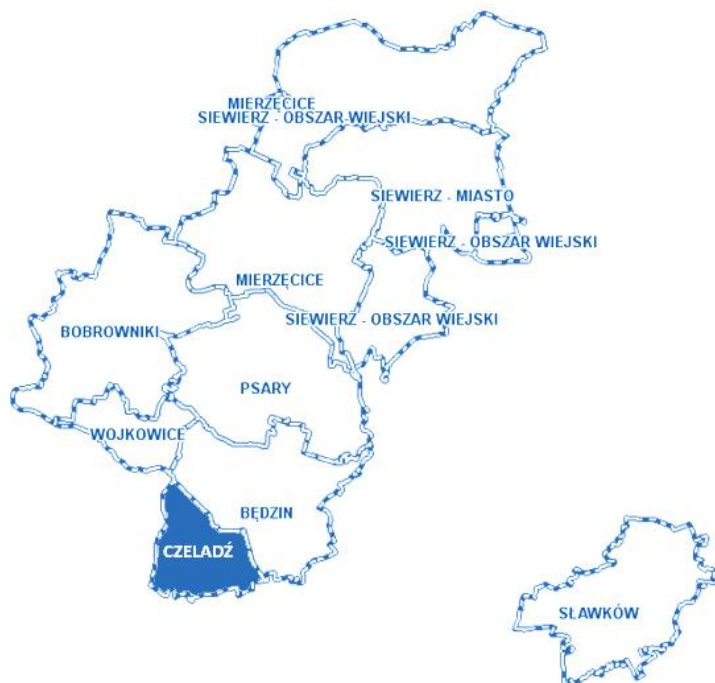
Sfera przestrzenno-funkcjonalna Miasta jest odzwierciedleniem złożonego systemu, wzajemnie powiązanych ze sobą struktur, zjawisk i procesów społecznych, które w tym mieście zachodzą. Struktura przestrzeni kształtowana była przez wiele lat i jest odzwierciedleniem historii, która uczyniła Miasto Czeladź jedynym w swoim rodzaju. Obecny stan zagospodarowania oraz dalszego rozwoju miasta został przedstawiony w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania gminy Czeladź, warto zauważyć, iż gmina w całości pokryta jest powyższym opracowaniem. Niniejszy rozdział przedstawia zatem, najważniejsze elementy wchodzące w skład struktury funkcjonalnej Miasta Czeladź oraz obszarów rewitalizacji.

16

4.1.1. Położenie w przestrzeni geograficznej

Miasto Czeladź położone jest w centralnej części województwa śląskiego w granicach powiatu będzińskiego. Wchodzi w skład Subregionu Centralnego oraz Metropolii Górnośląskiej. Czeladź graniczy od południa z Katowicami i Sosnowcem, od wchodu oraz północy z Będzinem, natomiast od zachodu z Siemianowicami Śląskimi.

Rysunek 1. Położenie Miasta Czeladź na tle powiatu będzińskiego.

Źródło: <http://geo.powiat.bedzin.pl/>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Miasto Czeladź zajmuje powierzchnię 16,4 km², co stanowi 4,5% powierzchni powiatu będzińskiego. Obszar Miasta w 2014 roku zamieszkiwany był przez 32 666 osób, a więc gęstość zaludnienia osiągnęła 1994 os./km² [BDL GUS].

Tabela 1. Liczba ludności, powierzchnia i gęstość zaludnienia według gmin powiatu będzińskiego w 2014 roku.

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności [osoby]	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [osoby / km ²]
1.	Będzin (m)	58205	37	1558
2.	Bobrowniki (w)	11941	52	232
3.	Czeladź (m)	32666	16	1994
4.	Mierzęcice (w)	7614	49	154
5.	Psary (w)	11859	46	257
6.	Siewierz (m-w)	12284	114	108
7.	Sławków (m)	7135	37	195
8.	Wojkowice (m)	9033	13	706
X	powiat będziński	150737	364	414

Uwagi: m – gmina miejska, w – gmina wiejska, m-w – gmina miejsko - wiejska.

Źródło: BDL GUS 2015

Miasto Czeladź umiejscowione jest w obrębie obszarów funkcjonalno-przestrzennych o znaczeniu krajowym oraz regionalnym, do których zaliczają się: subregion centralny, centralny obszar funkcjonalny, Metropolia Górnośląska. Lokalizacja Czeladzi na terenie obszarów funkcjonalnych o ponadprzeciętnej, w skali kraju, koncentracji ludności oraz działalności gospodarczych, istotnie warunkuje możliwości rozwojowe tego miasta.

Czeladź cechuje się bardzo korzystnym położeniem na tle systemu (układu) transportowego kraju i regionu, a co za tym idzie wysoką dostępnością komunikacyjną. Przez obszar miasta przebiega droga krajowa nr 94 (Zgorzelec – Korczowa), będąca bezpłatną trasą alternatywną dla autostrady A4. Równocześnie wzdłuż wschodniej granicy miasta przebiega droga krajowa nr 86, która łączy Katowice i miasta Zagłębia Dąbrowskiego z drogą krajową nr 1, a tym samym z Częstochową oraz Łodzią. Ponadto Czeladź odznacza się bardzo korzystnym umiejscowieniem względem głównych szlaków komunikacji drogowej (autostrady A1 i A4, droga ekspresowa S1, drogi krajowe) i węzłów transportowych (w tym węzeł Gliwice-Sośnica, łączący autostrady A1 i A4 oraz drogę krajową nr 44, a także węzeł Mysłowice-Brzęczkowice, łączący autostradę A4 z drogą ekspresową S1). Warto jednocześnie zwrócić uwagę na korzystną lokalizację miasta względem międzynarodowego portu lotniczego Katowice-Pyrzowice (odległość około 25 km).

Czeladź powiązana jest przestrzenno-funkcjonalnie i komunikacyjnie z innymi miastami konurbacji śląsko-dąbrowskiej. Miasto Czeladź jest jedną z gmin członkowskich Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (KZK GOP). Czeladź posiada bezpośrednie powiązanie tramwajowe z Będzinem i Dąbrową Górniczą. Ponadto Miasto posiada bezpośrednie

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

połączenia autobusowe z: Katowicami, Dąbrową Górniczą, Sosnowcem, Bytomiem, Mysłowicami, Siemianowicami Śląskimi, Piekarami Śląskimi, Wojkowicami i Będzinem¹.

Określa się jednak, iż wewnętrzny system komunikacyjny Czeladzi jest niewystarczający i nie zapewnia prawidłowego funkcjonowania, co powoduje utrudnienia i korki w godzinach szczytu w mieście. Problem ten związany jest z brakiem rozdziału między ruchem miejskim, a ruchem tranzytowym, który koncentruje się na drodze nr 94 (ulicy Staszica) [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Obecna struktura przestrzenno-funkcjonalna Czeladzi jest wynikiem procesów rozwojowych tego miasta w minionych okresach historycznych. Czeladź jest jednym z najstarszych miast w regionie (miasto lokowane było na prawie magdeburskim w XIII wieku). Pomimo przekształceń, do chwili obecnej zachowały się charakterystyczne elementy miasta lokacyjnego (m.in. centralnie położony rynek wraz z głównymi ciągami komunikacyjnymi). Istotny wpływ na ukształtowanie obecnej struktury przestrzenno-funkcjonalnej Czeladzi wywarł rozwój przemysłu górniczego w mieście na przełomie XIX i XX wieku. Wówczas, w szybkim tempie, na południe od centrum miasta, rozwinęły się dwie osady przykopalniane (Piaski i Saturn), natomiast największy obszar przemysłowy (28 ha) zlokalizowany jest w północnej części gminy i obejmuje składy, magazyny oraz zakłady wytwórcze. Ważnym elementem wpływającym na zachowanie ładu przestrzennego jest otoczenie obszarów przemysłowych terenami zielonymi, parkami, murami, ogrodzeniami, ścianami budynków. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wyznaczono także tereny zniszczone przez działalność człowieka, które powinny zostać poddane rekultywacji. Zidentyfikowano następujące obszary:

- Teren po byłym szybie „Jan”
- Zwałowisko „Węglowa” i staw osadowy „Hieronim”
- Zwałowisko (hałda) „Graniczna”
- Staw osadowy „Alfred”
- Niecka w rejonie ulic Nowopogońskiej i Poniatowskiego. [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Ze względu na zróżnicowany charakter procesów kształtujących osadnictwo w Czeladzi w minionych okresach historycznych, w granicach miasta wydzielić można kilka odrębnych jednostek przestrzennych, które były odmiennie kształtowane w różnych przedziałach czasowych. Jednostkami tymi są: Stare Miasto, Przedmieścia (zachodnie i południowe), a także osiedla i kolonie robotnicze (tj. Osiedle Piaski oraz kolonie robotnicze przy ulicach: Legionów, Dehnelów i 21 Listopada) [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Obecny model zagospodarowania przestrzennego miasta kształtowany jest w oparciu o zasadę satelitarnego układu osiedli mieszkaniowych. Część śródmiejska pełni rolę ośrodka usługowego, w granicach którego zlokalizowane są usługi mające charakter centrotwórczy. Jednocześnie śródmieście jest bezpośrednio sprzężone z przyległymi jednostkami, tj. osiedlami mieszkaniowymi [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

¹ Rozkład jazdy KZK GOP [<http://www.kzkgop.com.pl>].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Istotnym problemem, z którym obecnie musi mierzyć się Czeladź, jest niedopasowanie elementów nowej zabudowy do struktury urbanistycznej. Ta kwestia najsilniej ujawnia się na Starym Mieście, gdzie obok historycznej zabudowy znajdują się elementy nowe, niekomponujące się w historyczny układ. Zostały stworzone specjalne wytyczne konserwatora zabytków dla tej części miasta, które dotyczą między innymi nowej architektury mającej pasować do tradycyjnej zabudowy oraz zachowania historycznego układu miasta. Problem ten uwidacznia się również na obszarze dawnej kopalni Saturn, gdzie obok zabudowy osiedla kopalni, stoją cechujące się niską estetyką bloki mieszkalne [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Do najcenniejszych terenów w strukturze przestrzennej Czeladzi należy zaliczyć Stare Miasto oraz dzielnicę Piaski z kompleksem zabudowy osiedla górniczego [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

19

4.1.2. Funkcje spełniane przez Miasto Czeladź

W systemie i hierarchii osadniczej kraju i regionu Czeladź pełni rolę ośrodka o znaczeniu lokalnym pełniącego szereg różnych funkcji (m.in. administracyjnych, gospodarczych i usługowych) przede wszystkim na rzecz własnych mieszkańców. Niemniej jednak należy odnotować, że w zakresie niektórych funkcji oddziaływanie miasta wykracza poza jego granice. Czeladź odznacza się ponadlokalnym oddziaływaniem w zakresie ochrony zdrowia (obecność szpitala oraz przychodni specjalistycznej, które wchodzi w skład Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie), a także w zakresie funkcji edukacyjnych (funkcjonowanie placówek szkolnictwa średniego – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi, funkcjonowanie placówek szkolnictwa wyższego – Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi).

4.1.3. Struktura użytkowania przestrzeni w Czeladzi

Cechą wyróżniającą Czeladź na tle Polski, województwa śląskiego oraz pozostałych gmin powiatu będzińskiego jest wysoki odsetek gruntów będących własnością komunalną. W 2014 roku grunty komunalne w Czeladzi zajmowały 761,0 ha, czyli 46,5% ogólnej powierzchni miasta. W tym samym czasie udział gruntów komunalnych w ogólnej powierzchni w Polsce kształtował się na poziomie 3,3%, natomiast w województwie śląskim i powiecie będzińskim wynosił odpowiednio 5,9% i 7,5% [BDL GUS 2015].

W strukturze użytkowania ziemi w Czeladzi największy udział posiadają grunty zabudowane oraz zurbanizowane (773 ha), które zajmują 47,2% ogólnej powierzchni miasta (tab. 2). Kolejną, pod względem wielkości zajmowanej powierzchni, formą użytkowania ziemi w Czeladzi są użytki rolne (675 ha) stanowiące 41,2% całkowitego terytorium miasta. Na tle pozostałych porównywanych jednostek terytorialnych (tj. Polski, województwa śląskiego oraz powiatu będzińskiego) Czeladź charakteryzuje się względnie niskim udziałem gruntów leśnych, a także gruntów zadrzewionych i zakrzewionych (97 ha), które zajmują jedynie 5,9% ogólnej powierzchni miasta. Pozostałe formy użytkowania ziemi w Czeladzi (tj. grunty pod wodami, nieużytki oraz pozostałe grunty) zajmują łącznie 5,7% całkowitego terytorium miasta [BDL GUS 2015].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 2. Struktura użytkowania ziemi w Czeladzi na tle porównywanych jednostek terytorialnych w 2014 roku [w %]

Formy użytkowania ziemi	Polska	Województwo śląskie	Powiat będziński	Miasto Czeladź
użytki rolne	59,9	51,1	56,4	41,2
grunty leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	30,9	33,5	21,7	5,9
grunty pod wodami	2,1	1,5	2,3	1,4
grunty zabudowane i zurbanizowane	5,2	12,4	17,2	47,2
użytki ekologiczne	0,1	0,0	0,0	0,0
nieużytki	1,5	1,2	2,0	3,0
pozostałe grunty	0,3	0,4	0,5	1,3

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych BDL GUS 2015.

W strukturze gruntów zabudowanych oraz zurbanizowanych w Czeladzi największą powierzchnię zajmują tereny mieszkaniowe (308 ha), które stanowią 39,8% ogółu gruntów zurbanizowanych i 18,8% całkowitej powierzchni miasta (tab. 3). Ponadto istotny udział w kształtowaniu struktury przestrzeni zabudowanych i zurbanizowanych w Czeladzi posiadają również: tereny komunikacji drogowej (16,2%), tereny przemysłowe (13,6%), tereny rekreacji i wypoczynku (12,4%), a także inne tereny zabudowane (11,9%) [BDL GUS 2015].

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów zabudowanych oraz zurbanizowanych w Czeladzi na tle porównywanych jednostek terytorialnych w 2014 roku [w %]

Formy użytkowania ziemi	Polska	Województwo śląskie	Powiat będziński	Miasto Czeladź
tereny mieszkaniowe	19,3	31,3	30,5	39,8
tereny przemysłowe	7,1	14,0	13,8	13,6
inne tereny zabudowane	8,7	9,7	5,8	11,9
tereny niezabudowane	3,3	4,3	1,4	1,7
tereny rekreacji i wypoczynku	4,0	5,1	7,2	12,4
tereny komunikacyjne (drogi)	48,9	27,5	27,7	16,2
tereny komunikacyjne (kolej)	6,2	6,5	9,4	4,4
tereny komunikacyjne (inne)	0,8	1,0	0,2	0,0
użytki kopalne	1,7	0,6	4,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Tereny mieszkaniowe na obszarze Czeladzi koncentrują się przede wszystkim w centralnej oraz południowo-wschodniej części miasta. Tereny mieszkaniowe w Czeladzi obejmują zarówno tereny zabudowy wielorodzinnej, jak również jednorodzinnej. W strukturze osadniczej Czeladzi wyróżnić można jednostki związane z: osadnictwem średniowiecznym (Stare Miasto), osadnictwem epoki przemysłowej (Kolonія Saturn i Stare Piaski), a także osadnictwem współczesnym (powojennym). Wobec powyższego zabudowę mieszkaniową w granicach miasta podzielić można na: zabudowę

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

historyczną Starego Miasta (budynki pochodzące z przełomu XIX i XX stulecia i pierwszej połowy XX wieku), zabudowę kolonii oraz osiedli robotniczych (budynki pochodzące z przełomu XIX i XX wieku), jak również współczesną (powojenną) zabudowę mieszkaniową (wielkoskalowe osiedla mieszkaniowe i zespoły zabudowy jednorodzinnej).

Tereny wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej są rozproszone w przestrzeni miasta i obejmują zespoły zabudowy dawnych osiedli i kolonii robotniczych, a także powojenne zespoły zabudowy blokowej. Zabudowa dawnych osiedli i kolonii robotniczych koncentruje się w dwóch lokalizacjach w przestrzeni miasta. Pierwszą z nich są zespoły mieszkaniowe położone na południowy-zachód od centrum miasta, po zachodniej stronie rzeki Brynicy (Kolonія Saturn), obejmujące budynki przy ulicach: Legionów, Dehnelów oraz 21 Listopada. Drugim zespołem dawnych kolonii robotniczych są Stare Piaski położone na południowy-wschód od Starego Miasta (m.in. budynki przy ulicach: 3 Kwietnia, Tadeusza Kościuszki, Francuskiej, Warszawskiej, Krzywej i Betonowej). Z kolei zespoły współczesnej zabudowy wielorodzinnej obejmują m.in.: zabudowę mieszkaniową Nowego Miasta (osiedla położone na północ od centrum Czeladzi), osiedla zlokalizowane na południowy-zachód od Starego Miasta (np. bloki przy ulicach: Legionów, 35-Lecia PRL, Składkowskiego, czy też dalej: Powstańców Śląskich oraz Skłodowskiej-Curie), a także powojenną zabudowę dzielnicy Piaski (np. Osiedle Dziekana, bloki przy ulicach: Wincentego Pola i Elizy Orzeszkowej, 27 Stycznia czy dalej: Zwycięstwa i Cypriana Kamila Norwida).

Największe skupiska zwartej zabudowy jednorodzinnej koncentrują się na obszarze Śródmieścia i dzielnicy Piaski (w tym kolonia domów fińskich położonych w rejonie ulic 27 Stycznia i Dalekiej). Pozostałe tereny zabudowy jednorodzinnej są rozproszone w przestrzeni całego miasta.

Na terenie miasta Czeladź istnieje duża część terenów niezagospodarowanych i niezainwestowanych. Na obszarze Starego Miasta zlokalizowane są one pomiędzy osiedlami, tworząc charakterystyczne szwy graniczne. Taki układ przestrzenny ma duży potencjał rozwojowy w związku z możliwością tworzenia na tych terenach pasm zieleni, zarówno w celu rekreacyjnym, jak i ekologicznym [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Obszary działalności produkcyjnej (w tym tereny przemysłowe oraz magazynowe) w przestrzeni Czeladzi koncentrują się obecnie w czterech głównych lokalizacjach, tj. przy ulicach: Wojkowickiej, Wiosennej, Rzemieślniczej i Handlowej (Wschodnia Strefa Ekonomiczna) [SUiKZP Miasta Czeladź 2013]. Na obszarze miasta występują także tereny poprzemysłowe związane z wydobywaniem węgla kamiennego (tj. tereny oraz obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”), zlokalizowane w południowo-zachodniej (Kolonія Saturn) i południowo-wschodniej (Stare Piaski) części Czeladzi.

W związku z działalnością górnictwą prowadzoną na obszarze Czeladzi, w południowych rejonach miasta (w dzielnicach Piaski i Zarzecze) występują rejon potencjalnie zagrożone powstawaniem deformacji nieciągłych [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

Tereny pełniące funkcje usługowo-handlowe obejmują centrum administracyjno-usługowe miasta (Stare Miasto), tereny wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (położone we wschodniej części Czeladzi, przy granicy z Będzinem) oraz inne tereny usługowe rozproszone w przestrzeni całego miasta (tereny i obiekty usług użyteczności publicznej i usług komercyjnych). Lokalizacja

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

centrum handlowego M1 w sąsiedztwie drogi 94 miało niekorzystny wpływ na obszar Starego Miasta – obniżyło jego wartość jako centrum handlowo – usługowego.

Na tle pozostałych porównywanych jednostek terytorialnych (kraju, województwa śląskiego oraz powiatu będzińskiego) Czeladź charakteryzuje się względnie wysokim udziałem terenów rekreacji i wypoczynku (12,4%) w strukturze gruntów zabudowanych oraz zurbanizowanych. Największym kompleksem terenów sportowo-rekreacyjnych w Czeladzi są obiekty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, znajdujące się w centralnej części miasta (przy ulicach: Sportowej i Legionów). W skład tego kompleksu wchodzi: hala widowiskowo-sportowa, stadion sportowy im. Józefa Pawełczyka, boisko sportowe o sztucznej nawierzchni oraz kompleks basenów otwartych wraz z zapleczem socjalnym². Drugim kompleksem sportowo-rekreacyjnym na terenie miasta jest stadion sportowy położony w dzielnicy Piaski, przy ul. Adama Mickiewicza. Poza wymienionymi powyżej obiektami infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w granicach Czeladzi znajdują się także przyszkolne tereny sportowe (tj. boiska i hale sportowe).

22

Na terenie Czeladzi do chwili obecnej nie zachowały się żadne fragmenty roślinności naturalnej. Tym samym w Czeladzi nie występują obszary leśne, a jedynie obszary nieuporządkowanej zieleni wysokiej (tj. zadrzewienia). Największym z nich jest zrekultywowane składowisko odpadów Huty Katowice, położone w pobliżu granicy z Siemianowicami Śląskimi [SUiKZP Miasta Czeladź 2013]. W granicach administracyjnych Czeladzi nie występują tereny podlegające ochronie prawnej (tj. powierzchniowe formy ochrony przyrody).

Tereny zieleni publicznej (tj. parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej) w Czeladzi zajmują łączną powierzchnię równą 110,8 ha (tj. 6,8% całkowitego terytorium miasta). Tym samym Czeladź odznacza się większym udziałem terenów zieleni publicznej w porównaniu ze średnią dla kraju (0,2%), województwa śląskiego (0,8%) i powiatu będzińskiego (1,1%). Nieco ponad połowa powierzchni terenów zieleni publicznej (56,5 ha) występujących na obszarze Czeladzi to tereny zielone pozostające w gestii samorządu [BDL GUS 2015].

W granicach administracyjnych miasta znajduje się siedem parków [dane Miejskiego Zarządu Infrastruktury Komunalnej]:

- **Park Grabek wraz z Ogrodem Morwowym** (10,0 ha) zlokalizowany w pobliżu centrum miasta, na lewym brzegu Brynicy. W strukturze zieleni parkowej dominują rodzime gatunki drzew oraz krzewów liściastych. W północnej części parku znajduje się amfiteatr, a także niewielki zbiornik wodny (staw).
- **Park im. H. Jordana** (8,0 ha) zlokalizowany po wschodniej stronie rzeki Brynicy, wzdłuż ul. Katowickiej. W strukturze drzewostanu dominują drzewa liściaste, takie jak jesion, brzoza, klon i grab. Najstarsze nasadzenia w parku liczą około 80 lat.
- **Park Prochownia** (4,4 ha) położony jest w północnej części dzielnicy Piaski. W strukturze drzewostanu dominujący udział mają m.in. topole, brzozy i klony.

² Strona internetowa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Czeladzi [<http://www.mosir.czeladz.pl>].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- **Park przy ul. 21 Listopada** (3,6 ha) położony jest w południowej części miasta. Drzewostan parku tworzony jest głównie przez: robinie, klony, brzozy, topole oraz graby. Większość drzew w parku liczby około 80 lat.
- **Park im T. Kościuszki** (1,8 ha) zlokalizowany jest w dolinie rzeki Brynicy, w centralnej części miasta. W parku rosną kasztanowce, jesiony, topole i brzozy.
- **Park Mickiewicza** (1,5 ha) położony jest w dzielnicy Piaski. W parku występują m.in. klony, jesiony, czeremchy i dęby.
- **Park Alfred** (6,0 ha) + Alfred zalesienia (2,0 ha) najmłodszy park powstały na terenach po kopalni. W parku występują drzewa z gatunku oliwnik, lipa i brzoza.

Tereny zieleni urządzonej obejmują również cmentarze. W granicach administracyjnych Czeladzi zlokalizowanych jest pięć cmentarzy [SUiKZP Miasta Czeladź 2013]:

- cmentarz parafialny przy ul. Nowopogońskiej (3,2 ha),
- cmentarz parafialny przy ul. Szybikowej (3,2 ha),
- cmentarz komunalny przy ul. Wojkowickiej (5,8 ha),
- cmentarz żydowski przy ul. Będzińskiej (2,8 ha),
- cmentarz epidemiologiczny przy ul. Strzeleckiej (0,1 ha).

Nieco ponad 40% powierzchni miasta pokrywają użytki rolne. Zwarte kompleksy terenów rolnych zlokalizowane są przede wszystkim w północnej, północno-wschodniej i południowo-zachodniej części Czeladzi [SUiKZP Miasta Czeladź 2013].

4.1.4. Funkcje pełnione przez obszary wyznaczone do rewitalizacji

Obszar wyznaczony do rewitalizacji zajmuje powierzchnię ok. 2,04 km² (12,4% terenu miasta). Teren zamieszkuje około 9633 mieszkańców, co stanowi 30% ludności gminy miejskiej Czeladź.

Tabela 4. Liczba ludności i powierzchnia Czeladzi i obszaru wyznaczonego do rewitalizacji.

L.p.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności [osoby]	Odsetek ludności zamieszkujący poszczególne obszary rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Odsetek powierzchni obejmujący obszar rewitalizacji
1	Czeladź (m)	32123	-	1640	-
2	Obszar wyznaczony do rewitalizacji łącznie	9633	30%	204,12	12,4%
3	Stare Miasto	1384	4,2%	48,06	2,9%
4	Nowe Miasto	3983	12,4%	72,83	4,4%
5	Kolonia Saturn	1693	5,2%	37,3	2,3%
6	Stare Piaski	2573	8,0%	45,93	2,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015 oraz analizy materiałów UM Czeladź.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Poniżej znajduje się opis wyszczególnionych terenów, które podlegają rewitalizacji.

Stare Miasto

Stare Miasto spełnia funkcje centrum administracyjnego, a także usługowo-handlowego Czeladzi. W strukturze użytkowania ziemi na obszarze Starego Miasta dominujący udział posiadają tereny usługowe i tereny mieszkaniowe (przede wszystkim tereny zabudowy jednorodzinnej). Obszar ten obejmuje najstarszą (tj. lokacyjną) część miasta wraz Rynkiem i neoromańskim kościołem p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz tereny późniejszej zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Obszar Starego Miasta pełni szereg istotnych funkcji usługowych względem mieszkańców całego miasta. W granicach rozpatrywanego obszaru zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej pełniące funkcje administracyjne (Urząd Miasta Czeladź), kulturalne (Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej). Ponadto na obszarze Starego Miasta znajdują się Dom Pomocy Społecznej „Senior” im. J. Kaczmarka oraz Komisariat Policji wchodzący w struktury Komendy Powiatowej Policji w Będzinie, a także Poczta Główna. Poza wymienionymi wyżej, obszar Starego Miasta pełni również szereg innych funkcji o znaczeniu ogólnomiejskim na rzecz mieszkańców, wśród których wypada wymienić funkcje: rekreacyjno-wypoczynkowe (Park Kościuszki położony w zachodniej części obszaru), komunikacyjne (pętla tramwajowa przy ul. Kombatantów) i handlowo-usługowe (plac targowy przy ul. Grodzieckiej oraz liczne obiekty handlowe i usługowe).

24

Nowe Miasto

Obszar Nowego Miasta pełni funkcje mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe (w tym w zakresie usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim oraz ponadlokalnym). W strukturze użytkowania ziemi na obszarze Nowego Miasta dominujący udział posiadają tereny mieszkaniowe (w głównej mierze tereny wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej), a także tereny przemysłowe (położone wzdłuż ulicy Wojkowickiej). Jednocześnie obszar Nowego Miasta spełnia szereg istotnych funkcji w zakresie usług publicznych. W granicach tego obszaru zlokalizowany jest szpital (przy ul. Szpitalnej), wchodzący w skład Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Będzinie. Na obszarze Nowego Miasta znajduje się także siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi (przy ul. 17 Lipca 27). Ponadto w granicach omawianego obszaru funkcjonują miejskie placówki oświatowe i wychowawcze (tj. Przedszkole Publiczne nr 7, Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. Konopnickiej, Gimnazjum nr 1), jak również Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi (jednostka organizacyjna powiatu będzińskiego). Równocześnie na obszarze Nowego Miasta zlokalizowana jest siedziba Kolegium Pracowników Służb Społecznych (przy ul. Tuwima 14a) – publicznej szkoły wyższej kształcącej pracowników socjalnych. W granicach rozpatrywanego obszaru funkcjonuje także Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon”. Poza wymienionymi powyżej, obszar Nowego Miasta pełni także szereg innych funkcji na rzecz mieszkańców miasta, do których należy zaliczyć funkcje: komunikacyjne (pętla autobusowa przy ul. Wojkowickiej), handlowe (plac targowy przy ul. Miasta Auby i liczne obiekty handlowe), usługowe, itp.

Kolonia Saturn

Obszar Kolonii Saturn w głównej mierze spełnia funkcje mieszkaniowe i usługowe. Istotny udział w strukturze zagospodarowania terenu na omawianym obszarze posiadają tereny mieszkaniowe

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Człedź na lata 2016 – 2023

(przede wszystkim tereny zabudowy wielorodzinnej). Tereny mieszkaniowe na obszarze Kolonii Saturn obejmują zarówno zabudowę dawnych kolonii i osiedli robotniczych (budynki przy ulicach: 21 Listopada, Dehnelów i Legionów), jak również osiedla współczesnej zabudowy wielorodzinnej (np. bloki mieszkalne przy ul. Legionów). Znaczną część rozpatrywanego obszaru zajmują także tereny poprzemysłowe (tereny i obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”). Ponadto w granicach opisywanego obszaru znajdują się tereny sportowe oraz rekreacyjno-wypoczynkowe (kompleks basenów otwartych wraz z zapleczem socjalnym, a także fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem). W granicach obszaru zlokalizowane są siedziby dwóch istotnych instytucji kultury, a mianowicie Muzeum Saturn oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Stare Piaski

Stare Piaski są obszarem pełniącym przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, a także w mniejszej skali funkcje usługowe i przemysłowe. W strukturze użytkowania ziemi na rozpatrywanym obszarze dominujący udział mają tereny mieszkaniowe (głównie tereny zabudowy wielorodzinnej). Tereny mieszkaniowe na obszarze Starych Piasków obejmują dawne osiedla i kolonie robotnicze (budynki położone m.in. przy ulicach: 3 Kwietnia, Tadeusza Kościuszki, Francuskiej, Warszawskiej, Krzywej, Betonowej), a także osiedla współczesnej zabudowy mieszkaniowej (np. bloki mieszkalne przy ul. Zwycięstwa). W południowej części opisywanego obszaru znajdują się tereny poprzemysłowe (tj. tereny dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Człedź”). Z kolei w zachodniej części Starych Piasków zlokalizowane są tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe (stadion sportowy oraz park przy ul. Adama Mickiewicza). Ponadto w granicach tego obszaru znajduje się Szkoła Podstawowa nr 7 wraz z zapleczem sportowym. Znaczna część budynków położonych na omawianym obszarze (tj. zabudowa przykopalnianego osiedla robotniczego Piaski) została wpisana do rejestru zabytków. Do rejestru zabytków wpisany został także zespół zabudowań parafii kościoła p.w. Matki Bożej Bolesnej (położony przy skrzyżowaniu ulic Tadeusza Kościuszki i Francuskiej).

4.1.5. Objawy stanu kryzysowego w obszarach rewitalizowanych

W niniejszym podrozdziale ukazane zostaną wyniki badania terenowego tzw. wizji lokalnej, która została przeprowadzona w dniu 9 listopada 2015 roku. W badaniu wzięli udział przedstawiciele instytucji społecznych i publicznych, a także eksperci z zakresu urbanistyki miasta. Wizja lokalna miała na celu uchwycenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych, które ciężko jest pokazać w sposób ilościowy poprzez wskaźniki. Całość badania została udokumentowana, a jej efekty przedstawiono poniżej.

Stare Miasto

Zdjęcie 1. Rynek w centrum Czeladzi

Źródło: własne

Zdjęcie 2. Okolice Rynku w Czeladzi

Źródło: własne

Zdjęcie 3. Ulica Będzińska 5 w okolicach Rynku

Źródło: własne

Zdjęcie 4. Targowisko przy ul. Grodzieckiej

Źródło: własne

Zdjęcie 5. Pustostan ul. Bytomska 70 w strefie Stare Miasto

Źródło: własne

Zdjęcie 6. Ciąg komunikacyjny w centrum Miasta

Źródło: własne

27

Zdjęcie 7. Ulica Bytomska nr 110 oraz 112 z zabudową mieszkaniową w strefie Stare Miasto

Źródło: własne

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Starego Miasta:

- brak użytkowników przestrzeni Rynku, niewykorzystywany potencjał miejsca (Zdjęcie 1);
- niewystarczająca, w stosunku do potencjału, liczba podmiotów wnoszących nową jakość w życie kulturalne i towarzyskie strefy centralnej miasta, tj. restauracji, kawiarni, galerii, klubów, butików itp. (Zdjęcie 2);
- niska jakość pojedynczych obiektów zlokalizowanych przy Rynku (Zdjęcie 3);
- chaos i bałagan przestrzenny na osi wjazdu do miasta. Brak wykorzystania wartości historycznych i kulturowych miejsca (Zdjęcie 4);
- pustostany kreujące negatywny wizerunek miejsca (Zdjęcie 5);
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej w postaci braku ciągłości systemu komunikacji pieszej (Zdjęcie 6);
- przestrzenie „niczyje” oraz niezagospodarowane tereny zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców dzielnicy (Zdjęcie 7).

Nowe Miasto

Zdjęcie 8. Zabudowa mieszkaniowa na Nowym Mieście

Źródło: własne

Zdjęcie 9. Przestrzeń publiczna w dzielnicy Nowe Miasto

Źródło: własne

Zdjęcie 10. Przykładowy ciąg komunikacyjny

Źródło: własne

Zdjęcie 11. Garaże zlokalizowane w dzielnicy

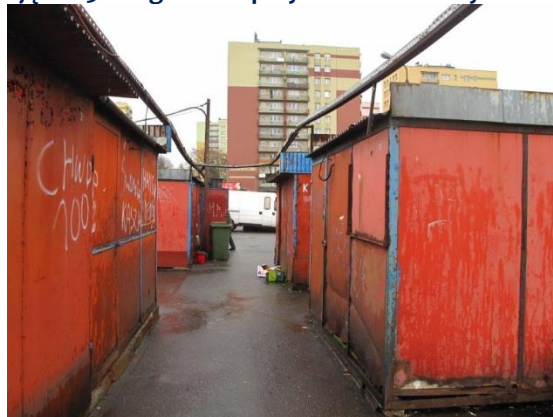
Źródło: własne

Zdjęcie 12. Targowisko przy ul. Miasta Auby

Źródło: własne

Zdjęcie 13. Targowisko przy ul. Miasta Auby

Źródło: własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

Zdjęcie 14. Przestrzeń publiczna na Nowym Mieście

Źródło: własne

Zdjęcie 15. Przestrzeń usługowa na Nowym Mieście

Źródło: własne

29

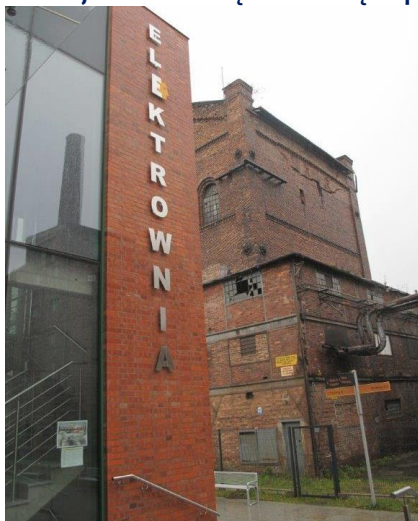
Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Nowego Miasta:

- zanik wartości jakości historycznej zabudowy centrum dzielnicy (Zdjęcie 8);
- niedostateczna jakość przestrzeni publicznej (Zdjęcie 9);
- brak ciągłości systemu komunikacji pieszej (Zdjęcie 10);
- obszary „niczyje” zawładnięte przez subkultury społeczne (Zdjęcie 11);
- brak zorganizowanych miejsc parkingowych oraz uporządkowanej zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców osiedla (Zdjęcie 12, Zdjęcie 13);
- niewłaściwe wykorzystanie przestrzeni generujące bałagan przestrzenny i miejsca niebezpieczne (Zdjęcie 14);
- bałagan przestrzenny i niewłaściwie użytkowana przestrzeń centrum dzielnicy (Zdjęcie 15).

Kolonia Saturn

Zdjęcie 16. Odnowiony budynek Galerii Sztuki Współczesnej wraz ze starą zabudową Kopalni

Źródło: własne

Zdjęcie 17. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 18. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 19. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 20. Zabudowa Kopalni Saturn

Źródło: własne

Zdjęcie 21. Dawny Dom Ludowy ul. 21 Listopada

Źródło: własne

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Kolonii Saturn:

- niekorzystny styk nowe-stare negatywnie wpływający na wizerunek miejsca (Zdjęcie 16);
- niewykorzystany potencjał wartościowej architektury (Zdjęcie 17)
- pogarszający się stan techniczny budynków, generujący zagrożenia i wymuszający tymczasowe działania naprawcze (Zdjęcie 18, Zdjęcie 19);
- brak ciągłości w realizacji działań rewitalizacyjnych (Zdjęcie 20);
- brak koncepcji zagospodarowania dla całego obszaru. Niebezpieczeństwo parcelacji terenu.

Stare Piaski

Zdjęcie 22. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 23. Zabudowa mieszkaniowa osiedla Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 24. Zabudowa mieszkaniowa osiedla Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 25. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

Zdjęcie 26. Przestrzeń publiczna na osiedlu Stare Piaski

Źródło: własne

Zdiagnozowane problemy w przestrzeni Starych Piasków:

- niska jakość przestrzeni publicznej, brak miejsc spotkań i rekreacji (Zdjęcie 22);
- niszczące budynki będące częścią historycznego układu urbanistycznego (Zdjęcie 23);
- brak zorganizowanych miejsc parkingowych i zieleni rekreacyjnej dla mieszkańców osiedla (Zdjęcie 24);
- niska jakość bezpośredniego otoczenia budynków mieszkalnych (Zdjęcie 25);
- przestrzenie „niczyje” zagrażające ładowi przestrzennemu i społecznemu (Zdjęcie 25);
- brak dopasowanej do potrzeb społecznych oferty przestrzeni spotkań i aktywności społecznej (Zdjęcie 26).

4.2. Sfera środowiskowa

Środowisko przyrodnicze jest nierozzerwalnie związane z człowiekiem i jego działalnością, przez którą nieustannie, środowisko to podlega przekształceniom. Należy pamiętać, że rozwój społeczno-gospodarczy powinien odbywać się z poszanowaniem przyrody, aby był on rozwojem zrównoważonym. Jeśli natomiast środowisko zostało już nadmiernie przekształcone, należy poczynić wszelkie starania, aby proces degradacji został odwrócony. W niniejszym rozdziale, przedstawione zostaną najważniejsze parametry dotyczące sfery środowiskowej całego miasta Czeladź, ze względu na brak danych dla mniejszych jednostek urbanistycznych, takich jak osiedla czy ulice.

4.2.3. Powietrze atmosferyczne

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w 2014 roku w Mieście Czeladź ze względu na ochronę roślin powietrze otrzymało:

- **klasę A** dla tlenów azotu i dwutlenku siarki;
- **klasę C** dla poziomu docelowego na stacji tła regionalnego wskaźnik AOT 40 uśredniony dla trzech lat (2011, 2012 i 2014, wybranych ze względu na kompletność danych) wyniósł 19 868 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*h, przy poziomie docelowym wynoszącym 18000 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*h;
- **klasę D2** uśredniony dla roku wyniósł 17 997 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*h, przy poziomie celu długoterminowego wynoszącym 6000 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*h.

Natomiast w klasyfikacji ze względu na ochronę zdrowia odnotowano:

- **Klasę A** dla zanieczyszczeń takich jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla, dwutlenek azotu oraz dwutlenek siarki.
- **Klasę D2** ze względu na przekroczenie poziomu długoterminowego.
- **Klasę C** dla ozonu, benzo(α)piranu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5.³

Jakość powietrza wykazywana jest za pomocą skal klasowych, których objaśnienia rozpisane zostały poniżej⁴:

Klasa A – jeśli stężenia zanieczyszczenia na terenie danej jednostki nie przekraczały odpowiednio: poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów długoterminowych.

Klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczenia przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines tolerancji, w przypadku, gdy ten margines jest określony.

Klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego

Klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Czeladź są⁵:

- Niska emisja, związana przede wszystkim z wykorzystaniem węgla kamiennego jako surowca energii w indywidualnych gospodarstwach domowych. Ponadto w piecach przydomowych spalane są także odpady komunalne. Z problemem niskiej emisji z przydomowych lokalnych palenisk najbardziej związany jest obszar Starego Miasta ze względu na duże nagromadzenie domów jednorodzinnych.
- Emisja zakładów przemysłowych i energetycznych. Największy wpływ na stan zanieczyszczenia mają duże podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta, w tym: Centrum Handlowe M1, Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych „Esperi” Sp. z o.o.,

³ Stan środowiska w województwie śląskim w roku 2014, WIOŚ, Katowice, 2015

⁴ Trzynasta ocena powietrza w województwie śląskim 2014.

⁵ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

„VETRO POLSKA” Sp. z o.o., ERG-PROFILE Sp. z o.o., Huhtamaki Foodservice Poland Sp. z o.o. Ze względu na lokalizację zakładów przemysłowych we wschodniej i południowej części miasta na emisję pochodzącą z tychże zakładów narażone są obszary: Saturn i Stare Piaski.

- Emisja komunikacyjna spowodowana jest przede wszystkim funkcjonowaniem dużych ciągów komunikacyjnych przez teren Miasta: droga nr 86 (Katowice w kierunku Łodzi) oraz droga nr 94 (Kraków-Wrocław).

Na terenach ograniczonych ulicami: Wiejską, Robotniczą, 27 Stycznia, Nowopogońską oraz Kombatantów, Grodziecką, Staszica S, 1 Maja występują zbiorcze emitory przemysłowe [mczeladz.e-mapa.net].

Według ekspertów, którzy mieli okazję wypowiedzieć się na warsztatach strategicznych, głównym problemem środowiskowym, który pojawia się na wszystkich obszarach rewitalizacji jest korzystanie przez mieszkańców z palenisk przydomowych. Brak podłączenia do zbiorczej sieci ciepłowniczej oraz niski stopień termomodernizacji budynków powoduje, że mieszkańcy korzystają z najtańszych form ogrzewania bloków i mieszkań, jakimi są piece.

Obszary Nowego Miasta oraz Starego Miasta są narażone także na wzmożony hałas oraz zanieczyszczenia związane z bliską odległością od drogi krajowej nr 94. Ponadto, tereny Starych Piasków narażone są na zwiększony poziom hałasu przemysłowego z zakładów o znaczeniu lokalnym.

Na terenie miasta Czeladź istnieje wiele źródeł promieniowania elektromagnetycznego, pochodzącego z instalacji energetycznych. Główny punkt zasilania zlokalizowany jest w okolicy Szpitala Miejskiego na ulicy Szpitalnej, co sprawia, że najbardziej narażonym obszarem na zwiększone promieniowanie jest obszar Nowego Miasta.⁶

4.2.4. Klimat

Klimat Miasta Czeladź charakteryzuje się zmiennością spowodowaną przez zderzenia mas powietrza kontynentalnego i arktycznego ze śródziemnomorskim, nadchodzącym od strony Bramy Krakowskiej. Znaczny wpływ na warunki klimatyczne w Mieście mają masy powietrza napływające od strony zachodniej i południowo-zachodniej. Taki klimat ma wpływ na problemy związane jakością powietrza, które jest zanieczyszczane przez Górnośląski Obszar Przemysłowy. Duże zanieczyszczenie, a dokładniej podwyższona zawartość pyłów i gazów wpływa natomiast na słabsze nasłonecznienie. Średnia roczna temperatura w Czeladzi osiąga 8,7°C, a średnioroczna suma opadów wynosi 690 mm.⁷

4.2.5. Gleby

Najczęściej występującymi glebami na terenie miasta Czeladź są rędziny brunatne, z tym, że przede wszystkim zlokalizowane są one we wschodniej części gminy oraz w rejonie Madery. W części zachodniej Czeladzi dominują gleby brunatne właściwe oraz brunatne wyługowane

⁶ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

⁷ Strategia Rozwoju Miasta Czeladź na lata 2005 – 2015

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

i kwaśne. Natomiast w części południowo-zachodniej można znaleźć znaczne płaty nieużytków (zrekultywowane hałdy).

Na terenie Czeladzi dominują gleby klas średnich, w tym przede wszystkim klas: III b, IV a i IV b. Można znaleźć także gleby klas III a oraz V. Zanieczyszczenie gleb na terenie Czeladzi związane jest z obecnością w glebach metali ciężkich, jak kadm, nikiel, ołów, miedź czy cynk. Zanieczyszczenia te występują głównie na obszarach położonych w bliskości dużych zakładów przemysłowych oraz dróg o dużym natężeniu pojazdów.⁸

Gleby występujące na wszystkich czterech obszarach wskazanych do rewitalizacji należą do gleb średnich i gleb obszarów zurbanizowanych.

35

4.2.6. Stosunki wodne

Miasto Czeladź charakteryzuje się występowaniem niewielkiej sieci hydrograficznej. Głównym ciekim wodnym przechodzącym przez Miasto jest rzeka Brynica, która przepływa przez zachodnie i środkowe obszary miasta. Brynica jest niewielką rzeką o długości 59 km i powierzchni dorzecza 518 km², należy do zlewni Wisły, jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Czarna Przemsza. Koryto rzeki jest uregulowane i wybetonowane.

Niestety ciężko jest jednoznacznie określić stan jakości wód powierzchniowych, bowiem na terenie gminy Czeladź obecnie nie znajduje się żaden punkt pomiarowy prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

⁸ Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Rysunek 2. Lokalizacja obszarów zalewowych na terenie gminy Czeladź

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Wiadomo natomiast, iż rzeka Brynica jest potencjalnym zagrożeniem powodziowym dla Miasta. Obserwacje rzeki pozwoliły na opracowanie mapy terenów zagrożonych zalaniem lub podtopieniami, łącznie jest to około 44 ha terenów. Do najbardziej narażonych na przerwanie wałów na rzece Brynicy są:

- Granica z Siemianowicami Śląskimi – obniżenie wału na długości 100 m do 75 – 80 cm.
- Ujęcie wody ZIK SA „Przełajka” – obniżenie wału do wysokości 80 cm.
- Przepompownia GPW ul. Staszica – obniżenie wału do 110 cm oraz dodatkowo obustronne rozebranie do 10 cm na długości około 30 m.
- Most ul. Bytomska – prześwit pod mostem 127/80 cm.
- Kładka Park Grabek ul. Katowicka – wał wysokość 120 cm, a ponadto kładka (prześwit od kładki do lustra wody 84/54 cm).
- Park Jordana obniżenie wału do 60 cm na 30 m na prawo od kładki i 80 m na lewo od kładki.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Józefów – obniżenie wałów.

Najbardziej zagrożonymi obszarami, ze wszystkich wskazanych do rewitalizacji jest Kolonia Saturn. Dodatkowo, wszystkie obszary narażone na zagrożenie przeciwpowodziowe są osłabione poprzez szkody górnicze.

Miasto Czeladź znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 329 Bytom, który jest zbiornikiem triasowym. Głównymi poziomami wodonośnymi w ramach tego zbiornika są poziomy wapienia i retu rozdzielone marglistymi utworami dolnej części warstw gogolińskich. Na obszarze gminy Czeladź zlokalizowane są trzy czynne ujęcia studzienne, czerpiące wodę z GZWP – Bytom:

- Studnia „Grodziecka” zlokalizowana po prawej stronie ul. Grodzieckiej na lokalnym wyniesieniu terenu o wysokości 284,7 m n.p.m. Studnia posiada wyznaczoną i ogrodzoną strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej. Aktualne przyjęte zasoby eksploatacyjne wynoszą 44 m³/h.
- Studnia „Szpitalna” zlokalizowana jest na terenie rodzinnych ogródków działkowych. Ujęcie to zlokalizowane jest na wysokości 279,4 m n.p.m. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi działka o wymiarach 25 m x 29 m. Studnia ta była wykorzystywana tylko w 74,53% swoich możliwości. Pobór wody zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym może wynosić 55 m³/h, jednak z obserwacji wynika, że przyjęta wielkość jest zbyt duża ze względu na znaczne przekroczenie poziomu depresji.
- Studnia „Przełajka” zlokalizowana jest na lewym brzegu rzeki Brynicy, w odległości około 43 metrów od jej koryta. Bezpośrednie otoczenie ujęcia stanowią nieużytki, zajmujące wąską strefę doliny Brynicy. Ujęcie studzienne zlokalizowane jest na wysokości 264 m n.p.m. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi ogrodzona działka o wymiarach 30 m x 33 m. Dopuszczalny pobór wody z tej studni określony jest na 233 m³/h.

Studnie te zaopatrują gminę w wodę komunalną oraz przemysłową.

Na terenie gminy Czeladź nie ma punktów pomiarowych, które określiłyby stan jakości wód podziemnych, jednakże punkty pomiarowe na terenie powiatu będzińskiego wykazały dobry stan chemiczny wód podziemnych, a wody zaliczone zostały do klasy II oraz klasy III.

4.2.7. Dziedzictwo przyrodnicze

Na terenie gminy nie występują formy ochrony przyrody podlegające ochronie prawnej na podstawie Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku, ani na podstawie uchwały Rady Miasta. Jednakże na terenie miasta wytypowano obszary, które są cenne pod względem przyrodniczym i są to:

- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Wzgórze Borzecha wraz z kamieniołomem i wapiennikiem. Charakterystycznymi, występującymi w tym miejscu gatunkami są: gęsiówka szorstkowłosa, bylica polna, dziewięciśń pospolity, chaber nadreński, wilczomlec sosnka. Wśród fauny można spotkać natomiast płazy – ropucha szara, ropucha zielona, żaba trawna oraz ptaki – białorytka i dudek.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Stawy przy ul. Staszica – tzw. Wylewy na granicy z Siemianowicami Śląskimi. Na tym terenie występują głównie szuwały mózgowe oraz trawiaste zbiorowiska z udziałem roślin ruderalnych (pospolita, słonecznik bulwiasty, nawłóć późna). Z kolei na brzegach stawów występują płaty szuwaru pałkowego z patką szerokolistną i szuwaru właściwego z trzciną pospolitą. Obszar stawów jest miejscem występowania różnych gatunków zwierząt, charakterystycznych dla tego typu siedlisk.
- Stawy przy ul. Wiejskiej. To obszar występowania zwierząt wodnych, błotnych i szuwarowych. Wśród flory można znaleźć tutaj różne gatunki wierzby: białą, iwę, purpurową i pięciopręcikową z domieszką topoli osikowej i białej. Z kolei szuwały tworzone są przez trzcinę pospolitą, patkę szerokolistną i mozgę trzcinowatą. Fauna reprezentowana jest przez ważki, nartniki i pluskolce oraz kilka gatunków chrząszczy wodnych, ryby, takie jak karaś zwyczajny i srebrzysty, płóć, lin i słonecznice oraz ptaki – łyski i krzyżówki, a także objęte ochroną prawną kokoszki wodne i perkozy.
- Skarpa dawnego kamieniołomu przy Urzędzie Miasta. Jest to część ściany dawnego kamieniołomu, stanowiąca enklawę zieleni o znaczeniu lokalnym. Skarpa porośnięta drzewami – klon, jawor, bez czarny oraz głóg. Na terenie skarpy można spotkać niewielkie ssaki, bezkręgowce oraz ptaki.⁹

Tereny zielone zlokalizowane są głównie z południowej części miasta oraz wzdłuż rzeki Brynicy. Najmniej terenów zielonych i rekreacyjnych występuje na obszarze trzecim wskazanym do rewitalizacji – Nowe Miasto.

4.3. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna obejmuje sieci przesyłowe, urządzenia, trakty komunikacyjne i zasoby mieszkaniowe. Ich dostępność wpływa na poziom życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Zasób mieszkaniowy Czeladzi w 2014 r. wynosił 14528 mieszkań [BDL GUS 2015]. Ogólna liczba mieszkań w latach 2009 – 2014 wzrosła jedynie o 0,9%, podczas gdy w Polsce wzrost ten wynosił 5,1%. Czeladź charakteryzuje się jednak wysoką dostępnością zasobów mieszkaniowych. W roku 2014 na 1000 mieszkańców przypadało średnio 445 mieszkań. Wartość ta jest wyższa w porównaniu z powiatem będzińskim (403 mieszkania), województwem śląskim (376 mieszkań) i znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju (363).

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne w Czeladzi prezentuje się korzystnie na tle porównywanych jednostek terytorialnych. W przypadku wyposażenia w łazienkę oraz sieć wodociągową, średnia w Czeladzi (odpowiednio 96,2% oraz 99,6%) wypada lepiej niż w Polsce, województwie śląskim i powiecie będzińskim. Problemem okazuje się jednak dostęp do centralnego ogrzewania. Zaledwie 70% mieszkań w Czeladzi wyposażonych jest w centralne ogrzewanie, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wynosi 86,9%, w województwie śląskim 81,3%, a w powiecie będzińskim 75,7% (tab. 5).

⁹Program Ochrony Środowiska dla gminy Czeladź na lata 2013 – 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017 – 2020.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Dużym problemem, szczególnie występującym na obszarze Starego Miasta jest duża liczba budynków z lokalnymi piecami grzewczymi, o niezbyt wysokiej jakości oraz brak jednego scentralizowanego systemu ogrzewania.

Tabela 5. Odsetek mieszkań wyposażonych w wybrane instalacje techniczno – sanitarne w Czeladzi na tle miast kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w latach 2009 i 2014 (%).

Jednostka terytorialna	centralne ogrzewanie		łazienka		wodociąg	
	2009	2014	2009	2014	2009	2014
Polska	84,9	86,9	92,4	95,4	98,6	99,0
województwo śląskie	79,8	81,3	91,5	94,6	99,2	99,3
powiat będziński	72,9	75,7	90,1	94,1	98,9	99,3
Miasto Czeladź	67,5	70,0	93,1	96,2	99,4	99,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w Czeladzi (odpowiednio 99,6% oraz 89,4%) jest znacznie wyższy niż w kraju, województwie śląskim i powiecie będzińskim (tab.6).

Tabela 6. Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w latach 2009 i 2014 (%).

Jednostka terytorialna	wodociąg		kanalizacja	
	2009	2014	2009	2014
Polska	87,3	91,6	61,5	68,7
województwo śląskie	93,3	95,6	68,6	75,8
powiat będziński	98,2	99,7	61,6	64,0
Miasto Czeladź	99,6	99,6	89,6	89,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Zgodnie z danymi Zakładu Budynków Komunalnych w Czeladzi Miasto jest właścicielem 1847 lokali mieszkaniowych, z czego najwięcej mieszkań znajduje się w obszarze rewitalizowanym Nowe Miasto – 1753 (w 77 budynkach), kolejno także na Starych Piaskach – 58 (w 8 budynkach) i na Starym Mieście – 10 (w 4 budynkach). Miasto nie posiada natomiast żadnych lokali mieszkaniowych w Kolonii Saturn.

Warto przyrzeć się jakości zasobów komunalnych w Czeladzi. Wśród budynków, w których mieszczą się komunalne lokale mieszkaniowe, zdecydowana większość – 99% posiada przyłączenie do wodociągów oraz kanalizacji (jedynie budynek przy ulicy Kościuszki 14 nie posiada przyłączenia do tych sieci). Jest to zgodne ze średnią wartością dla całego Miasta.

Z kolei do sieci gazowej przyłączenie posiada 96% wszystkich budynków komunalnych. Patrząc na budynki ze względu na ich lokalizację widzimy, że najlepszą jakością mieszkań pod względem

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

infrastruktury technicznej cieszą się mieszkańcy Nowego Miasta, tam bowiem wszystkie budynki są wyposażone w sieci: wodociągową, kanalizacyjną oraz gazową. Gorzej wskaźnik wypada pod względem przyłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej – do której podłączonych jest jedynie 9% bloków (7 bloków), znajdujących się w zarządzie komunalnym.

W dzielnicy Stare Miasto trzy na cztery bloki (75%) podłączone są do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, dwa bloki (50%) do sieci gazowej, a jedynie jeden (25%) do zbiorczej sieci ciepłowniczej.

W przypadku dzielnicy Stare Piaski wszystkie bloki (8) posiadają podłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, natomiast jedynie 5 bloków (63%) posiada przyłączenie do sieci gazowej, z kolei żaden z bloków nie jest podłączony do miejskiej sieci ciepłowniczej.

40

Tabela 7. Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej w budynkach z mieszkaniami komunalnymi w 2015 roku (%).

Obszar rewitalizacji	Liczba budynków	Odsetek budynków z mieszkaniami komunalnymi wyposażonych w sieć (%)			
		wodociągowa	kanalizacja / sanitarna	gazowa	zbiorcza sieć ciepłownicza
Stare Miasto	4	75	75	50	25
Nowe Miasto	77	100	100	100	9
Stare Piaski	8	100	100	63	0
Kolonia Saturn	0	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZBK Czeladź

O jakości sfery technicznej budynków komunalnych mówi nam także liczba awarii tych sieci. Łącznie, w 2015 roku na terenie miasta Czeladź, w budynkach będących własnością gminy, odnotowano 1 awarię sieci wodociągowej, 21 awarii sieci kanalizacyjnej, 5 awarii sieci gazowej oraz 12 awarii zbiorczej sieci ciepłowniczej.

Awaria sieci wodociągowej nastąpiła jedynie przy ulicy 11 listopada. W przypadku sieci kanalizacyjnej najwięcej interwencji w celu naprawy sieci podjęto na Nowym Mieście (15). Warto jednak odnotować, że w tej dzielnicy jest najwięcej bloków. Biorąc zatem pod uwagę dane względne, można stwierdzić, iż na Nowym Mieście awarię odnotowano w 19% bloków, natomiast na Starym Mieście awarie kanalizacji wydarzyły się we wszystkich blokach komunalnych (100%) podpiętych do sieci kanalizacyjnej (3 bloki). W przypadku sieci gazowej awarie odnotowano trzy razy na Nowym Mieście (a więc w 4% bloków z mieszkaniami komunalnymi) oraz jednokrotnie na Starych Piaskach (a zatem w 20% bloków z mieszkaniami komunalnymi podpiętymi do sieci gazowej). Z kolei w przypadku sieci ciepłowniczej awarie występowały dwunastokrotnie (zawsze na Nowym Mieście), jednak tylko w 4 budynkach, w tym na ulicy Grodzieckiej oraz ulicy 17 lipca. Mając na uwadze fakt, iż jedynie 7 budynków na Nowym Mieście jest podpiętych do sieci oznacza to, że w 57% budynków dochodziło do awarii.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 8. Roczna liczba awarii sieci instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej w budynkach z mieszkaniami komunalnymi w 2015 roku.

	Liczba budynków	Roczna liczba awarii sieci			
		wodociągowa	Kanalizacja / sanitarna	gazowa	Zbiorcza sieć ciepłownicza
Stare Miasto	4	0	3	0	0
Nowe Miasto	77	1	15	3	12
Stare Piaski	8	0	1	1	0
Kolonia Saturn	0	x	x	x	x
Budynki z mieszkaniami komunalnymi w Czeladzi	100	1	21	5	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZBK Czeladź

Na obszarze miasta Czeladź zlokalizowana jest sieć gazowa:

- wysokiego ciśnienia DN 400 CN 2,5 MPa relacji Tworzeń – Łągiewniki wraz z odgałęzieniami do:
 - SRP Huta Jedność DN 250/200 CN 2,5 MPa
 - SRP Czeladź Ceramika Avanti DN 100 CN 2,5 MPa
 - SRP Czeladź Bańgów DN 100 CN 2,5 MPa
 - SRP Czeladź ul. Grodziecka DN 100 CN 2,5 MPa
 - SRP Czeladź ul. Żytnia DN 100 CN 2,5 MPa
- podwyższonego średniego ciśnienia DN 500 1,6 MPa relacji Ząbkowice – Łągiewniki.
- średniego i niskiego ciśnienia.
- stacja redukcyjno – pomiarowa II stopnia SRP Prosta.

W planie na najbliższe lata jest wykonanie odcinka gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 CN 6,3 MPa zasilającego Elektrociepłownię Katowice. Trasa tego gazociągu, projektowana jest wzdłuż gazociągu DN 250/200 do SRP Siemanowice Śląskie Huta Jedność. W planie jest również modernizacja odcinka:

- ul. Ogrodowa i Szpitalna około 1855 mb
- oś. Dziekana I etap około 1484 mb
- oś. Dziekana II etap około 1815 mb
- ul. Składkowskiego i 35 – Lecia około 2778 mb.

Sieć gazowa jest w stanie dobrym i zapewnia pokrycie zapotrzebowania na gaz dla istniejących oraz potencjalnych Odbiorców paliwa gazowego. Jednocześnie wszelkie inwestycje związane z rozbudową sieci gazowej na w/w terenach będą realizowane w miarę występowania przyszłych potencjalnych odbiorców o warunki techniczne podłączenia do sieci gazowej i spełniające warunek opłacalności ekonomicznej.

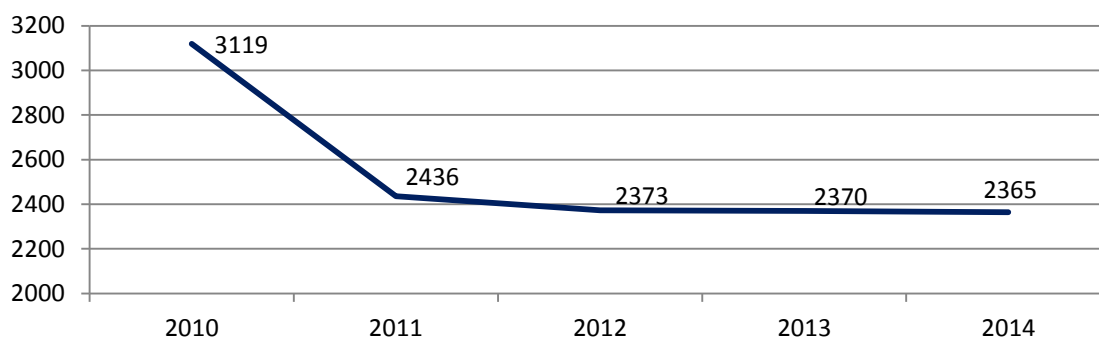
Reasumując sferę techniczną w Czeladzi warto podkreślić znaczenie obszaru Nowego Miasta, jako terenu koncentrującego najwięcej mieszkańców w zarządzie miejskim, a także, na którym zauważalne są problemy z awariami infrastruktury technicznej (sieci ciepłowniczej oraz kanalizacyjnej).

4.4. Sfera gospodarcza

Procesy kształtujące sferę gospodarczą jednostki terytorialnej mają znaczący wpływ na jej kondycję społeczno-ekonomiczną. Na szczeblu lokalnym (miasta, gminy), czasem niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów w pozostałych sferach. Przykładowo, działalność przemysłu przekształca krajobraz naturalny i elementy środowiska przyrodniczego, natomiast rozwój nowoczesnych technologii wiąże się z zapotrzebowaniem na wykwalifikowaną kadrę pracowników. Kondycja lokalnej gospodarki oddziałuje również na sferę rozwoju społecznego – determinuje miejscowy rynek pracy, a co za tym idzie – sytuację majątkową mieszkańców. Ponadto, kondycja lokalnej gospodarki pośrednio wpływa na sytuację i możliwości finansowe jednostek samorządu terytorialnego – ich płynność finansową i zdolność do działań rozwojowych.

Zgodnie z danymi UM Czeladź w 2014 roku na terenie Miasta zarejestrowanych było 2365 podmiotów gospodarczych. Jak można zauważyć na wykresie 1 liczba podmiotów gospodarczych od 2010 roku ulega nieustannemu zmniejszeniu, jednakże największy spadek odnotowano w latach 2010 – 2011, natomiast w latach kolejnych notowany spadek jest niewielki.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w Czeladzi w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Warto podkreślić, iż na obszarach kryzysowych w 2014 roku funkcjonowało jedynie 888 podmiotów gospodarczych, a więc 38% ze wszystkich działających w tym czasie na terenie Miasta. Najwięcej podmiotów gospodarczych swoją działalność gospodarczą prowadziło na terenie obszaru Nowego Miasta – łącznie 377 podmiotów, a więc 16% wszystkich podmiotów działających w Mieście. Zdecydowanie mniej podmiotów gospodarczych działało w pozostałych obszarach kryzysowych, bowiem na Starym Mieście było to jedynie 196 podmiotów (8%), w kolonii Saturn 159 (7%), a na Starych Piaskach 156 (7%).

Są to przede wszystkim małe przedsiębiorstwa, na terenach wskazanych do rewitalizacji brak jest dużych zakładów oraz firm generujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności.

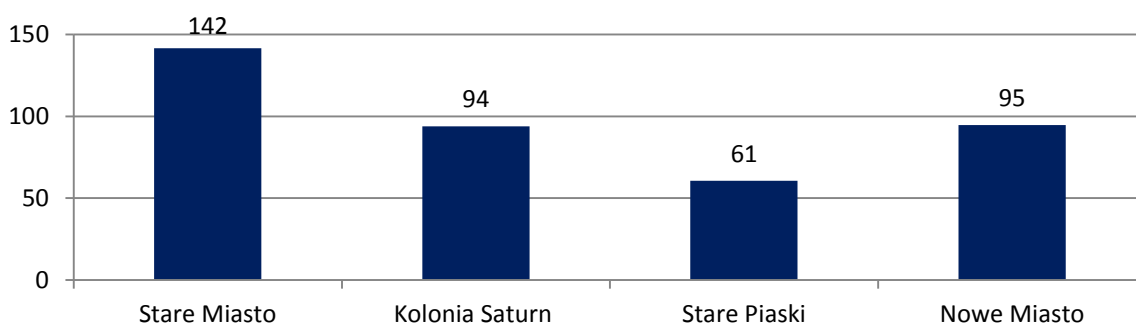
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych według prowadzonej działalności na terenie obszarów kryzysowych w 2014 roku

Nazwa obszaru	Handel	Produkcja	Usługi	SUMA
Stare Miasto	75	8	113	196
Kolonia Saturn	48	2	109	159
Stare Piaski	37	11	108	156
Nowe Miasto	138	14	225	377
SUMA	298	35	555	888

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Wykres 2. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 mieszkańców) na terenie obszarów kryzysowych w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Warto również przyjrzeć się wskaźnikowi przedsiębiorczości dla poszczególnych obszarów kryzysowych, a więc liczbie podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców. W tym wypadku bardzo korzystnie wypada dzielnica Starego Miasta, w której wskaźnik ten przyjmował wartość 142. W przypadku pozostałych obszarów wskaźniki przyjmowały wartości bardzo niskie od 95 na Nowym Mieście i 94 w Kolonii Saturn po 61 na Starych Piaskach. Są to wartości świadczące o bardzo niskim poziomie przedsiębiorczości tych trzech obszarów.

Warto także podkreślić, iż eksperci podczas wywiadów pogłębionych, a także warsztatów strategicznych wielokrotnie podkreślali, iż na terenach Nowego Miasta występuje duży problem z przedsiębiorczością. Pomimo faktu, iż w tym obszarze istnieje pewna koncentracja podmiotów gospodarczych, w ostatnim czasie zauważalny jest znaczny spadek ilości działalności gospodarczych, a zakładane firmy czy przedsiębiorstwa często prowadzą swoją działalność tylko w jednym sezonie by w kolejnym z niej zrezygnować.

Warto zważyć także, iż teren Kolonii Saturn posiada bardzo duży potencjał inwestycyjny. Teren należy do Miasta i stanowi jego wyróżnik. Znajdująca się tam zabudowa Kopalni Saturn wydaje się być bardzo ciekawym miejscem, które należy rozwijać, by lokalna społeczność mogła czerpać z niego korzyści. Obecnie na tym terenie znajduje się już Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”, która ukazuje możliwości, jakie stare budynki ze sobą niosą; wokół nich można by rozwinąć działalność rozwojową i turystyczną.

Ważnym gospodarczo rejonem jest także Stare Miasto. Kluczowym jest fakt, iż w obszarze Starego Miasta podejmowane były próby ożywienia gospodarczego, jednak do tej pory nie

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

przynosiło to większych efektów. Stąd też działania rewitalizacyjne wydają się tutaj niezbędne, bowiem rewitalizacja powinna być działaniem kompleksowym, a ożywienie społeczne i przestrzenne tej części miasta może w dużym stopniu przełożyć się na wzrost ilości działalności gospodarczej.

Dzielnica Stare Piaski, jak wskazują na to dane, ale także prowadzone rozmowy i warsztaty z ekspertami jest dzielnicą głównie sypialnianą, na której zauważalne są duże problemy społeczne, które pociągają za sobą marazm i brak przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Reasumując sferę gospodarczą należy podkreślić, iż jest to jeden z największych problemów Miasta Czeladź. Problemy związane są z likwidacją tradycyjnych działalności przemysłowych (wydobycie węgla kamiennego) i brakiem pomysłu mieszkańców na nowe działalności. Wszystkie cztery wskazane obszary wymagają pomocy oraz pobudzenia przedsiębiorczości zarówno wewnętrznej, w tym zachęcania w szczególności młodych ludzi do samodzielności i otwierania własnych firm, jak i zewnętrznej przejawiającej się w przygotowaniu terenów inwestycyjnych i przyciągania inwestorów spoza miasta.

44

4.5. Sfera społeczna

Człowiek jest podstawowym podmiotem zainteresowań działań sektora publicznego. To dla mieszkańców i dla ich komfortu życia, prowadzona jest polityka publiczna. Dlatego też problemy społeczne zostały uznane za najważniejsze w procesie rewitalizacji. Należy jednak pamiętać, iż problemy społeczne są kategorią bardzo szeroką. Wychodząc temu naprzeciw niniejszy rozdział pokazuje różne aspekty życia i funkcjonowania w przestrzeni miasta właśnie ludzi, począwszy od zjawisk demograficznych, przez jakość i dostępność usług publicznych (edukacji, ochrony zdrowia, kultury), aż po zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne. Dopiero tak szeroka diagnoza pozwoli na poznanie faktycznego stanu życia i problemów społecznych, z jakimi muszą borykać się mieszkańcy.

4.5.1. Ludność i demografia

Według danych BDL GUS w 2014 roku Miasto Czeladź zamieszkiwało 32 266 osób (stan na 31.12.2014 r.). A więc blisko 22% mieszkańców całego powiatu będzińskiego. Miasto Czeladź charakteryzuje się także bardzo wysokim wskaźnikiem gęstości zaludnienia – 1994 osoby na 1 km² (najwyższym w powiecie Będzińskim). Wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia wskazuje, iż na małej przestrzeni zamieszkuje duża liczba osób, co może przyczyniać się do eskalacji problemów społecznych czy środowiskowych w mieście.

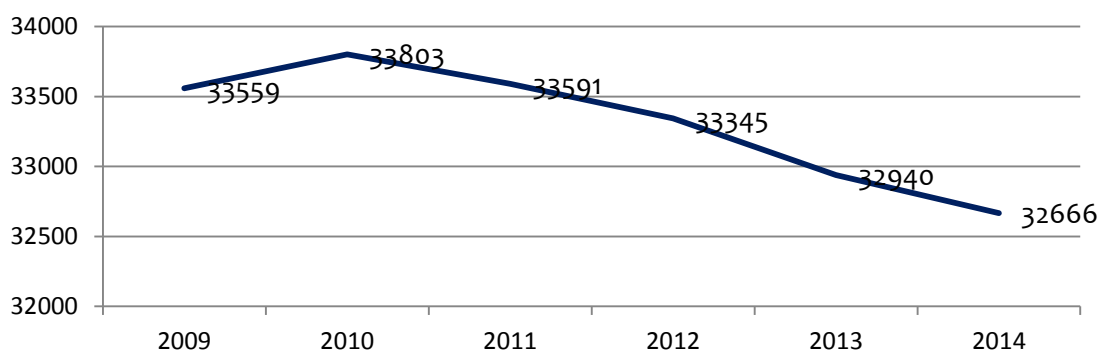
Warto zauważyć, że liczba ludności w mieście od lat 90-tych ulega nieustannemu spadkowi. Biorąc pod uwagę ostatnich pięć lat (od roku 2010), liczba ludności w mieście zmniejszyła się o 1 137 osób (z poziomu 33 803 w roku 2010), a więc o 3,5%. Jest to większy procentowy spadek liczby ludności niż w województwie śląskim i powiecie będzińskim, gdzie w latach 2009-2014 odnotowano zmniejszenie się liczby ludności odpowiednio o 1,2% i 0,14% [BDL GUS 2015].

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 3. Liczba mieszkańców w gminie Czeladź na przestrzeni lat 2009 - 2014

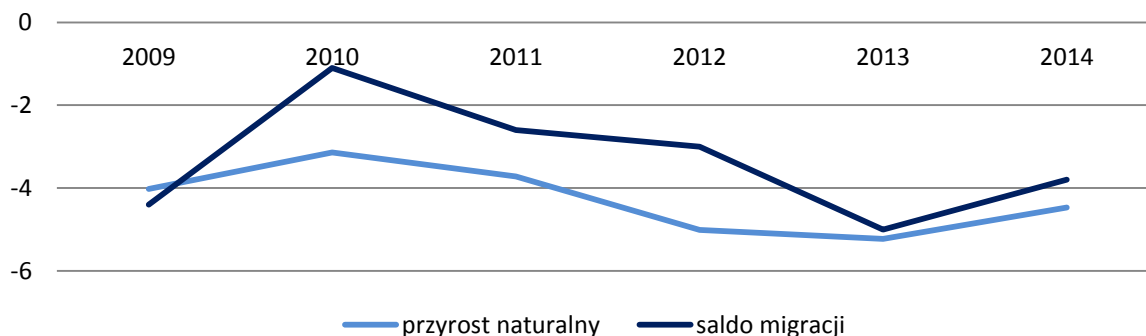

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Na przyrost liczby ludności w gminie mają wpływ dwa wskaźniki: saldo ruchu naturalnego (różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów) oraz saldo ruchu wędrownego (saldo migracji), które wskazuje na różnicę pomiędzy zameldowaniami nowych mieszkańców, a wymeldowaniami mieszkańców z terenu gminy.

Zarówno przyrost naturalny jak i saldo migracji w Czeladzi na przestrzeni lat 2009 – 2014 przyjmowały wartości ujemne. W 2010 r. odnotowano wzrost wartości tych wskaźników w stosunku do roku poprzedniego, a w kolejnych trzech latach spadek do poziomu -5,2% w przypadku przyrostu naturalnego oraz -5% – saldo migracji. Warto zauważyć, że w 2014 r. odnotowano poprawę w stosunku do roku 2013 zarówno w kwestii przyrostu naturalnego, jak i salda migracji. Niepokojący jest jednak fakt, że przyrost naturalny w Czeladzi (-4,7‰) jest znacznie niższy niż w kraju (-0,03‰), województwie śląskim (-1,1‰) i powiecie będzińskim (-3,8). Również saldo migracji w Czeladzi (-3,8‰) jest o kilka punktów procentowych niższe niż w kraju (-0,4‰), województwie śląskim (-1,6‰) oraz powiecie będzińskim (0,6‰) [BDL GUS 2015].

Wykres 4. Saldo ruchu naturalnego (przyrost naturalny) oraz saldo ruchu wędrownego (migracji) w gminie Niepołomice w latach 2009 – 2014 (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Analizy struktury wiekowej ludności dokonano uwzględniając podział na trzy grupy wiekowe: osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), produkcyjnym (18-59 lat kobiety i 18-64 lat mężczyźni) oraz poprodukcyjnym (powyżej 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn).

Opracowanie:

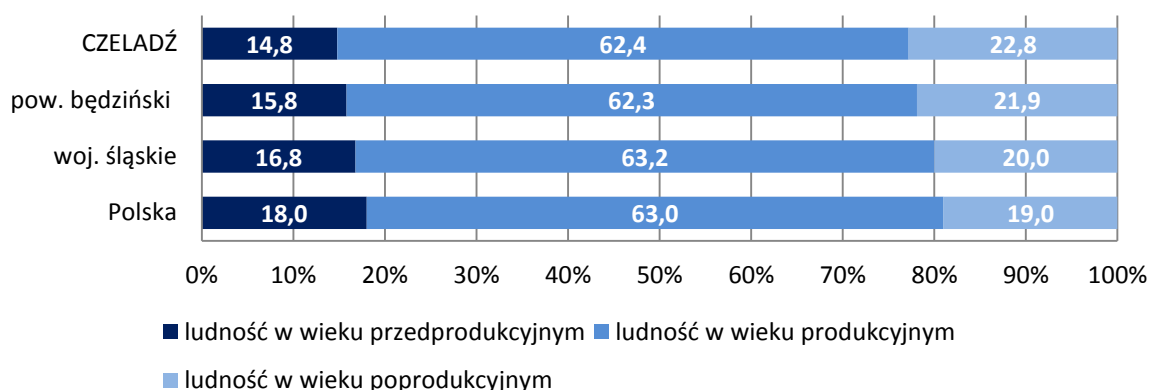
Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 5. Struktura mieszkańców według ekonomicznych grup wieku (wiek przedprodukcyjny, wiek produkcyjny, wiek poprodukcyjny) w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2014 r. (%).

46

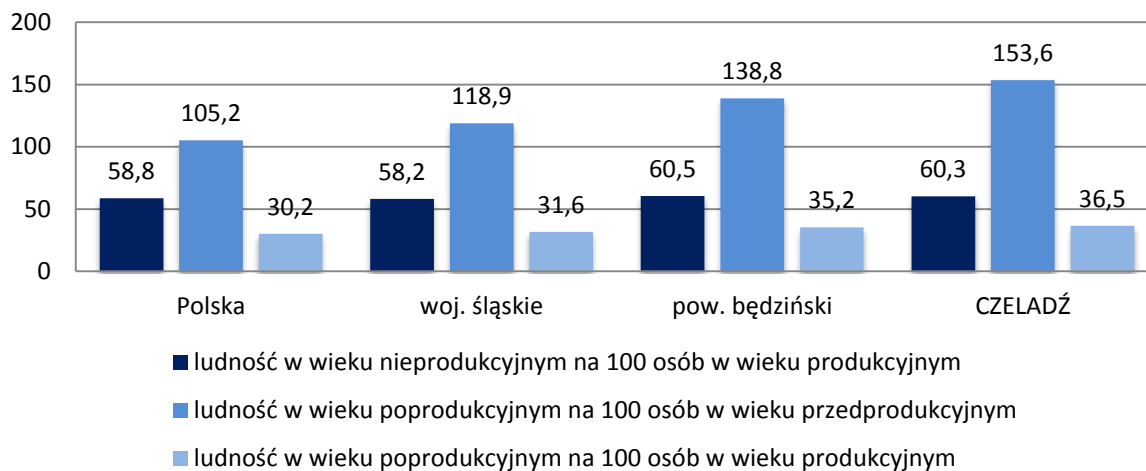
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Według danych BDL GUS struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w Czeladzi jest niekorzystna w porównaniu ze strukturą ludności w Polsce, województwie i powiecie. Szczególnie niepokojący jest niski odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (14,8%), który jest zdecydowanie niższy niż w kraju (18%) oraz województwie śląskim (16,8%), a także powiecie będzińskim (15,8%). Tak niski odsetek osób młodych świadczyć może o tym, iż młodzi ludzie wyjeżdżają z Czeladzi w poszukiwaniu lepszego miejsca do zakładania rodziny. A w Czeladzi zostają osoby starsze lub grupy społeczne mniej mobilne (np. ludność gorzej wykształcona, biedna). O procesach starzenia się społeczeństwa w Czeladzi świadczyć może także nadreprezentacja osób w wieku poprodukcyjnym. W mieście Czeladź bowiem aż 22,8% ludności jest w wieku poprodukcyjnym, podczas gdy w powiecie będzińskim jest to 21,9%, w województwie śląskim 20%, a w kraju 19% [BDL GUS 2015].

Ze strukturą ludności według ekonomicznych grup wieku nierozzerwalnie powiązane są wskaźniki obciążenia demograficznego, które obrazują relacje pomiędzy określonymi grupami wiekowymi w danej populacji. Pierwszym analizowanym wskaźnikiem jest liczba osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2014 roku na obszarze gminy Czeladź na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało przeciętnie 60,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Tym samym analizowany wskaźnik osiągnął wartość zbliżoną do średniej dla powiatu będzińskiego (60,5), ale niższą niż średnia dla Polski (58,8) i województwa śląskiego (58,2), co przedstawiono na wykresie 6. Niekorzystnie wypada również wskaźnik przedstawiający liczbę osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2014 w Czeladzi wskaźnik ten wyniósł aż 153,6 osób, a więc znacznie więcej niż w kraju (105,2), województwie śląskim (118,9) i powiecie będzińskim (138,8). Na 100 osób w wieku produkcyjnym w Czeladzi przypada 36,5 osób w wieku poprodukcyjnym – niemal o 6 osób więcej niż średnio w Polsce (30,2). Jest to także wynik niekorzystny w porównaniu ze średnią dla województwa śląskiego (31,6) oraz nieznacznie gorszy w porównaniu z powiatem będzińskim (35,2) [BDL GUS 2015].

Wykres 6. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2015

Niepokojący jest fakt, iż analizowane wskaźniki obciążenia demograficznego systematycznie rosną w kolejnych latach. Porównując rok 2014 z rokiem 2009 można zauważyć, że liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła w Czeladzi o 16,4%, liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 20,3%, zaś liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła o 25,9%. Wzrost wskaźników obciążenia demograficznego jest zgodny z ogólnopolską tendencją. Daje się jednak zauważyć, że dynamika zmian w Czeladzi jest większa, zwłaszcza w przypadku dwóch wskaźników: liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (w Polsce w latach 2009-2014 wzrost o 7%) oraz liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (w Polsce w ciągu 5 lat wzrost o 18%) [BDL GUS 2015].

4.5.2. Edukacja i kapitał ludzki

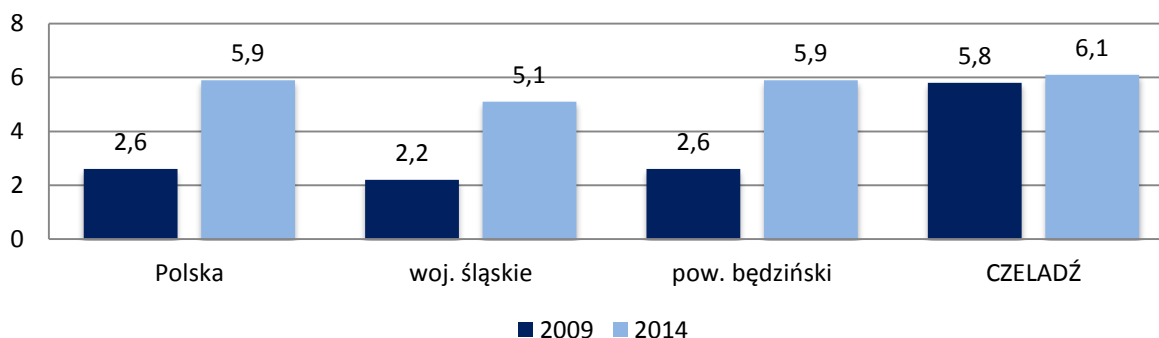
Edukacja jest bardzo ważnym elementem polityki społecznej w mieście, a instytucje oświatowe nie tylko pełnią rolę edukacyjną, ale także wychowawczą czy integrującą społeczność lokalną. W związku z tym są bardzo ważnymi instytucjami w kontekście podejmowanych działań rewitalizacyjnych, nawet, jeśli same placówki miałyby nie zostać włączone do obszaru objętego rewitalizacją, niezmiennie będą funkcjonalnie powiązane z takimi obszarami, poprzez swoich uczniów czy ich rodziców, którzy na wyznaczonych obszarach mieszkają. Ponadto szkoły mogą podejmować wiele działań wychodzących poza swoje mury – lekcje w terenie, sprzątanie świata itp.

Wychowanie przedszkolne

W 2014 r. w Czeladzi opieką żłobkową objętych było 47 dzieci przy 48 miejscach w Żłobku Miejskim (ul. 35-lecia PRL 6, 41-250 Czeladź) wraz z filią przy ul. Krótkiej 4. Jednakże brak jest żłobków zlokalizowanych na terenach objętych rewitalizacją.

Wykres 7. Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2009 i 2014 r. (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową (rozumiany jako stosunek liczby wszystkich dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz od 2012 r. w klubach dziecięcych, do liczby dzieci w grupie wieku do lat 3, bez trzylatków, wyrażony procentowo) jest w Czeladzi (6,1%) nieco wyższy niż średnio w Polsce (5,9%), województwie śląskim (5,1%) i powiecie będzińskim (5,9%), co przedstawiono na wykresie 7. W porównaniu z rokiem 2009 wskaźnik ten utrzymuje się na podobnym poziomie (wzrost o 5%), podczas gdy w Polsce nastąpił wzrost o ok. 127%.

W 2014 r. w Czeladzi było 10 przedszkoli (o 3 więcej niż w roku 2009), w tym następujące przedszkola publiczne:

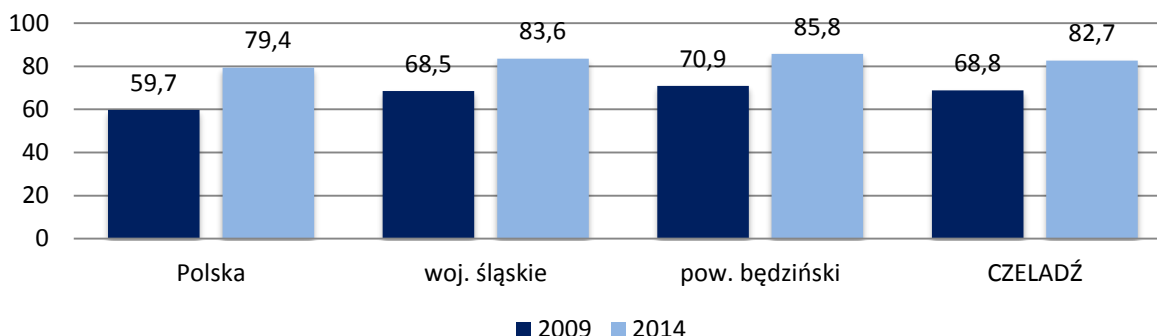
- **Przedszkole Publiczne nr 1** (ul. Czeczotta 4, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 4** (ul. Miasta Auby 14, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 5** (ul. Krótka 1, 41-253 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 7** (ul. Waryńskiego 19, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 9** (ul. 35-lecia PRL 8, 41-250 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 10** (ul. Żeromskiego 19, 41-253 Czeladź),
- **Przedszkole Publiczne nr 11** (ul. Kombatantów 2, 41-250 Czeladź).

W 2014 r. 748 dzieci w wieku 3–5 lat objętych było w Czeladzi wychowaniem przedszkolnym – o 164 dzieci więcej, niż w roku 2009. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest w Czeladzi (82,7%) wyższy niż średnio w kraju (79,4%), lecz niższy niż w województwie śląskim (83,6%) i powiecie będzińskim (85,8%), co przedstawiono na wykresie 8. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat wskaźnik ten systematycznie wzrastał, co jest zgodne z ogólnopolską tendencją. W porównaniu z rokiem 2009, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Czeladzi zwiększył się o 20%, podczas gdy w kraju nastąpił wzrost o 33%.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 8. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w Czeladzi na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu będzińskiego w 2009 i 2014 r. (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

Szkolnictwo podstawowe

Na terenie gminy Czeladź funkcjonują cztery szkoły podstawowe:

- **Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisławy Łakomik w Czeladzi** (ul. Władysława Stanisława Reymonta 80, 41-250 Czeladź).
- **Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w MZS w Czeladzi** (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź).
- **Szkoła Podstawowa nr 3 im. Janusza Korczaka w Czeladzi** (Stanisława Staszica 47, 41-250 Czeladź)
- **Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego** (ul. Spacerowa 2, 41-253 Czeladź)

Z których dwie zlokalizowane są na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji:

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej w MZS w Czeladzi (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź).

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marii Konopnickiej wraz z Gimnazjum nr 1 wchodzi w skład Miejskiego Zespołu Szkół w Czeladzi. Zajęcia odbywają się w odnowionym budynku. Oprócz sal przedmiotowych uczniowie mają do dyspozycji salę gimnastyczną, zespół boisk sportowych, świetlicę, stołówkę, bibliotekę, sklepik uczniowski oraz salę zabaw dla najmłodszych dzieci. W szkole działa Izba Regionalna i Sztolnia – miejsce, w którym uczniowie mogą poznawać specyfikę pracy górników oraz tradycje i historię regionu. Działa tutaj również Szkolne Koło Caritas, organizujące różnorodne akcje charytatywne oraz występy artystyczne w Domu Seniora. Szkoła dysponuje szeroką ofertą zajęć pozalekcyjnych: kół przedmiotowych, zajęć dydaktyczno – wychowawczych, rewalidacyjnych, wokalnych, tanecznych i plastycznych. Zespół taneczny Mieszki oraz dwa zespoły wokalne: Bell Canto i Mini Babki, odnoszą liczne sukcesy. Dla młodzieży uzdolnionej sportowo tworzone są klasy sportowe. Szkoła uzyskała certyfikat „Szkoly w ruchu”.

Jest otwarta na propozycje uczniów, a sprawnie działający Samorząd Uczniowski podejmuje nowe inicjatywy, organizuje akcje, imprezy szkolne i konkursy. Szkoła współpracuje z wieloma podmiotami, wśród których można wymienić Urząd Gminy, Bibliotekę Miejską, Straż Miejską,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

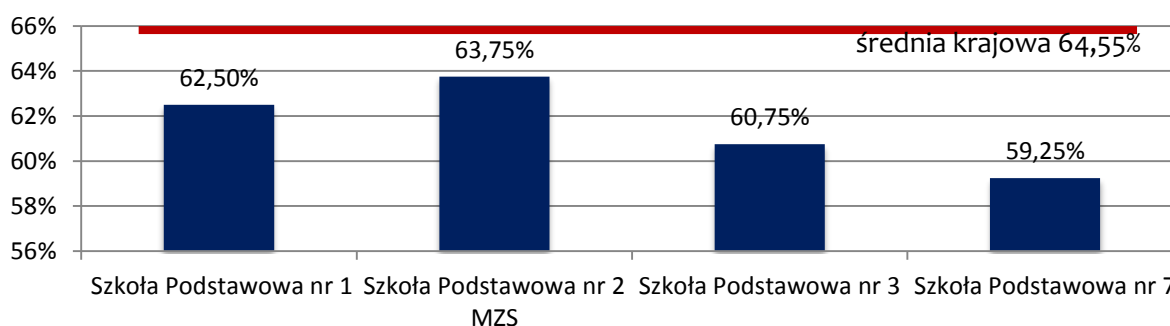
Dom Seniora, Parafię św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz zagraniczne szkoły partnerskie w ramach programu Erasmus Plus¹⁰.

Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego (ul. Spacerowa 2, 41-253 Czeladź)

Zajęcia odbywają się w dwóch odnowionych budynkach. Uczniowie mają do dyspozycji boisko szkolne i plac zabaw, dwie świetlice oraz świetlicę środowiskową „Klub Szerszeni”. Dzięki bogatej ofercie zajęć pozalekcyjnych wszyscy uczniowie mogą rozwijać swoje talenty i zainteresowania. Angażują się w organizowanie akcji i wydarzeń (np. „Warto być dobrym”, „Posprzątaj po swoim psie”, „Zakręcona noc w szkole”) oraz współdziałają ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Familia”. Szkoła jest otwarta na potrzeby środowiska lokalnego i często z nim współpracuje, np. poprzez organizację uroczystości integrujących (np. Piknik Familijny, Odpust Parafialny) lub służących kształtowaniu postaw patriotycznych (np. „Rocznica Zbrodni Katyńskiej”, „11 Listopada Dniem Niepodległości”)¹¹.

Jednym ze wskaźników, który może świadczyć o jakości kształcenia szkół na poziomie podstawowym są wyniki egzaminów po VI klasie. Jest to tzw. sprawdzian szóstoklasisty – zestandaryzowany, powszechny egzamin o charakterze ponadprzedmiotowym. Sprawdza on umiejętności czytania ze zrozumieniem, pisanie, korzystania z informacji oraz wykorzystywania wiedzy w praktyce. Uczniowie mogą uzyskać na egzaminie wynik od 0 do 40 punktów. W niniejszej diagnozie wyniki zostały przedstawione w jednostkach procentowych, dzięki czemu czytelnikowi łatwo wyobrazić sobie poziom uzyskanych przez uczniów wyników, dodatkowo wartości procentowe można porównywać z innymi wynikami uczniów, np. z egzaminów gimnazjalnych.

Wykres 9. Przeciętne wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2014 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Na wykresie 9 porównano wyniki uzyskane w szkołach gminy Czeladź w 2014 roku ze średnią krajową wynoszącą 64,55%. Niepokojący jest fakt, iż w 2014 roku średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty dla szkół miasta Czeladź (62,3%) był niższy niż średnia krajowa (64,55%), wojewódzka (63,6%) i powiatowa (63,6%). Wszystkie szkoły na terenie Czeladzi osiągnęły wyniki

¹⁰ Raport z ewaluacji problemowej, Szkoła Podstawowa nr 2 w Czeladzi, Kuratorium Oświaty w Katowicach

¹¹ Raport z ewaluacji całościowej, Szkoła Podstawowa nr 7 im. 1000-lecia Państwa Polskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach

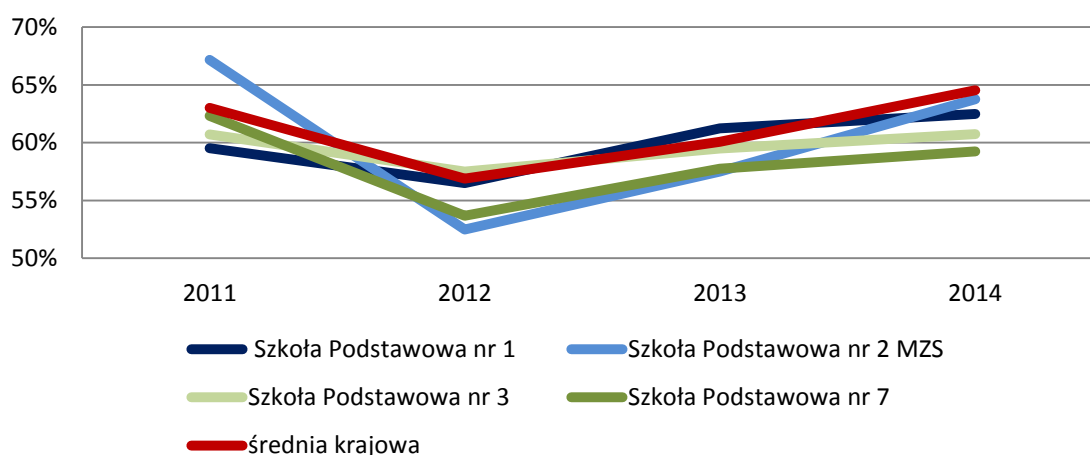
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

niższe niż średnia krajowa. Najlepiej wypadła Szkoła Podstawowa nr 2 ze średnim wynikiem 25,5 punktów, co stanowi 63,75% możliwych do uzyskania punktów. Jest to wartość niższa od średniej krajowej o mniej niż jeden punkt procentowy, a jednocześnie wyższa niż średnia dla województwa śląskiego i powiatu będzińskiego. Na drugim miejscu znajduje się Szkoła Podstawowa nr 1 ze średnim wynikiem 25 punktów (62,5%), na trzecim – Szkoła Podstawowa nr 3 ze średnim wynikiem 24,3 punktów (60,75%). W 2014 roku najślabiej pod względem wyników Sprawdzianu wypadła Szkoła Podstawowa nr 7 – średnio 23,7 punktów, co stanowi 59,25%.

Jak widać na wykresie 10, średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w latach 2011 - 2014 kształtowały się w Czeladzi podobnie jak w Polsce – zgodnie z tą tendencją wyniki były wyższe w 2011 roku niż w roku 2012, by w latach 2013 – 2014 znów obserwowalny był wzrost przeciętnych wyników zarówno dla kraju, jak i Czeladzi.

Największą dynamiką zmian wyników podczas Sprawdzianu VI-klasisty charakteryzowała się Szkoła Podstawowa nr 2 – w 2011 roku średnia w tej szkole wyniosła ponad 67%, a rok później zaledwie 52,5%. W latach 2013 i 2014 nastąpił wzrost przeciętnych wyników w tej szkole do poziomu 63,8%.

Wykres 10. Średnie wyniki sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w latach 2011 - 2014 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

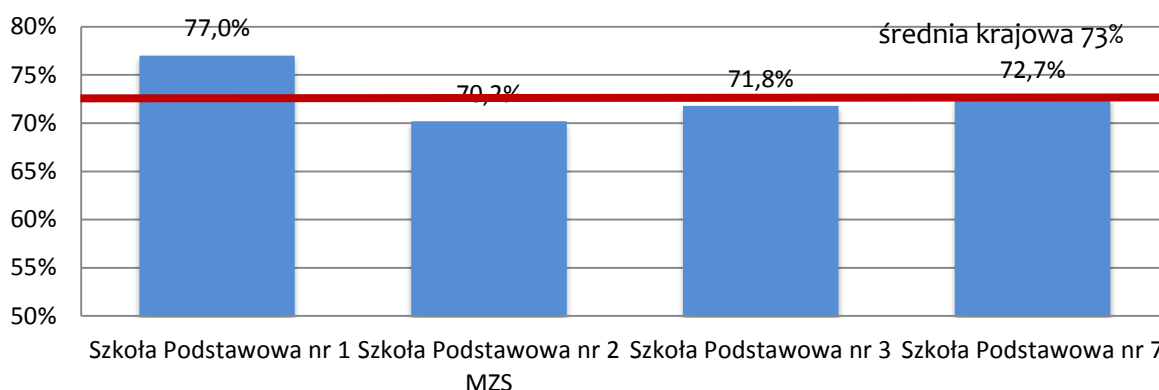
Od 2015 roku nastąpiła zmiana w formule przeprowadzania Sprawdzianu VI-klasisty. Odwołuje się on obecnie do trzech kluczowych przedmiotów, którymi są: język polski, matematyka i język obcy nowożytny, z tym że podstawą do wielu zadań są teksty i informacje z zakresu historii i przyrody.

Egzamin posiada dwie części: pierwsza obejmuje zadania z matematyki i języka polskiego, a druga z języka obcego nowożytnego. Na wykresach 11 – 13 przedstawiono wyniki ze sprawdzianu uzyskane w 2015 roku przez poszczególne szkoły podstawowe w Czeladzi w porównaniu do średniej krajowej.

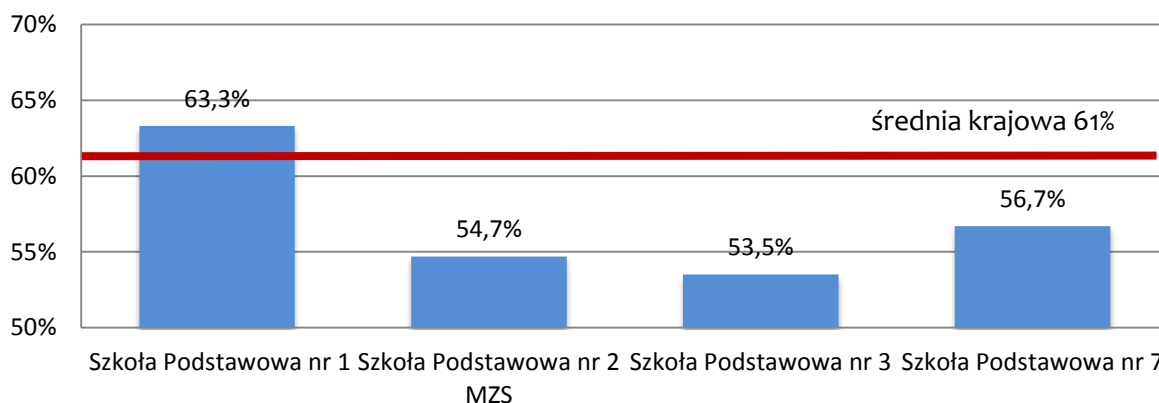
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 11. Średnie wyniki części z języka polskiego ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

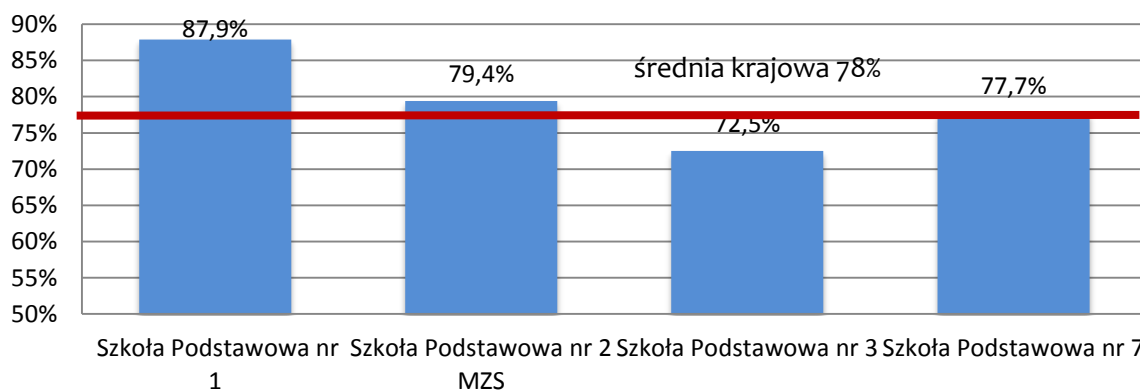
Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Wykres 12. Średnie wyniki części matematycznej sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

Wykres 13. Średnie wyniki z języka angielskiego ze sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych w Gminie Czeladź w roku 2015 [%] w porównaniu ze średnią krajową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE w Jaworznie

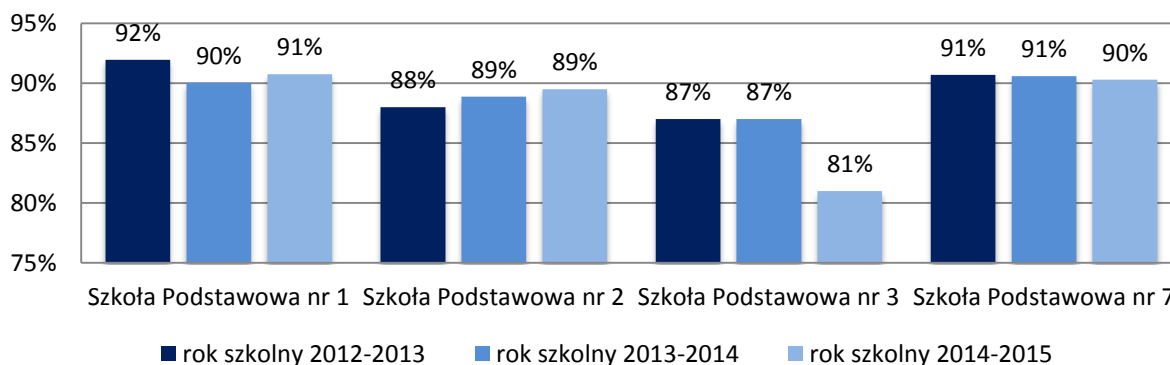
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W 2015 spośród wszystkich szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Miasta Czeladź Sprawdzian Szóstoklasisty wypadł najlepiej w Szkole Podstawowej nr 1 zarówno w części obejmującej matematykę, język polski, jak i język angielski. W odniesieniu do każdej części egzaminu jest to wynik lepszy niż średnia krajowa. Świadczy to na korzyść szkoły, gdyż jeszcze rok wcześniej (2014) uzyskiwane wyniki uczniów były niższe od średniej krajowej, a w samej Czeladzi szkoła ta znajdowała się na drugim miejscu pod względem osiągniętych przez uczniów wyników, za Szkołą Podstawową nr 2.

W odniesieniu do egzaminów z przedmiotów takich jak matematyka i język polski, w 2015 roku na drugim miejscu w gminie znalazła się Szkoła Podstawowa nr 7 z wynikami niższymi od średniej krajowej. Z kolei w przypadku wyników osiągniętych z egzaminu z języka angielskiego na drugim miejscu w 2015 roku wśród czeladzkich szkół znalazła się Szkoła Podstawowa nr 2, której uczniowie średnio uzyskali 79,4% punktów, osiągając tym samym wynik lepszy od średniej dla kraju o ponad 1 punkt procentowy.

Najniższy wynik z egzaminu z matematyki i języka angielskiego uzyskała Szkoła Podstawowa nr 3 (odpowiednio 53,5% oraz 72,5%), lecz w części egzaminu dotyczącej języka polskiego uzyskała wyższy wynik niż Szkoła Podstawowa nr 2 (odpowiednio 71,8% oraz 70,2%).

Wykres 14. Średnia frekwencja uzyskana przez uczniów szkół podstawowych w Czeladzi w latach: 2012-2013, 2013-2014, 2014-2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych szkół podstawowych w Czeladzi

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 najniższą frekwencję odnotowano w Szkole Podstawowej nr 3.

W każdym z badanych okresów czasowych jest ona niższa niż średnia frekwencja obliczona dla czterech czeladzkich szkół podstawowych na przestrzeni lat 2012 – 2015 (88,81%) i wynosi 87% w latach 2012 – 2014 oraz 81% w roku 2014 – 2015.

Szkolnictwo gimnazjalne

Na terenie gminy Czeladź funkcjonują 3 szkoły gimnazjalne:

- **Gimnazjum nr 1 w Miejskim Zespole Szkół w Czeladzi** (ul. Szkolna 6, 41-250 Czeladź)
- **Gimnazjum nr 2** (ul. Katowicka 42, 41-250 Czeladź)
- **Gimnazjum nr 3 im. Polskiej Macierzy Szkolnej w Czeladzi** (ul. Lwowska 2, 41-253 Czeladź)

Tabela 10. Wyniki egzaminu gimnazjalnego w szkołach działających na terenie Miasta Czeladź na tle porównywanych jednostek w 2015 roku.

Jednostka terytorialna / szkoła	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza	
	Średnia [%]		Średnia [%]	
	Język polski	Historia i WOS	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze
Polska	62	64	48	50
województwo śląskie	61,88	63,52	47,25	49,45
powiat będziński	60,75	63,15	45,31	48,19
miasto Czeladź	60,15	62,63	42,59	45,12
Miejski Zespół Szkół - Gimnazjum nr 1	64,79	69,25	49,30	52,13
Gimnazjum nr 2	62,23	61,65	43,12	43,95
Gimnazjum nr 3	53,53	56,81	35,29	39,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Jaworznie

O jakości kształcenia placówek gimnazjalnych świadczyć mogą wyniki egzaminów gimnazjalnych. Jak możemy zauważyć w tabeli 10. w 2015 roku najlepszymi wynikami z egzaminów gimnazjalnych cieszyło się Gimnazjum nr 1. W szkole tej uczniowie uzyskali wyniki zdecydowanie wyższe niż średnie zarówno dla całego kraju, województwa czy powiatu ze wszystkich przedmiotów (j. polski, historia i WOS, matematyka oraz przedmiotów przyrodniczych). Warto podkreślić, że w Gimnazjum nr 1 z przedmiotów historia i WOS (69,63%) uczniowie uzyskali wyniki lepsze o ponad 5 punktów procentowych niż średnia dla kraju, która wyniosła w 2015 roku 64%.

Najstąbiej w wynikach egzaminów gimnazjalnych w mieście Czeladź wypadła szkoła Gimnazjum nr 3, w której to uczniowie uzyskiwali wyniki z poszczególnych przedmiotów o około 10 punktów procentowych niższe niż średnia dla kraju. Również Gimnazjum nr 2 wypadło nie najlepiej ze względu na oceny uzyskane przez uczniów w Egzaminie Gimnazjalnym. Poza egzaminem z języka polskiego uczniowie średnio otrzymywali wyniki niższe niż średnia dla kraju, województwa śląskiego, czy nawet powiatu będzińskiego.

Same wyniki egzaminów gimnazjalnych nie pokazują w sposób obiektywny jakości kształcenia w danej szkole. Istotne jest również uwzględnienie efektywności nauczania. Dlatego też pod uwagę wzięto kolejny wskaźnik – tzw. „Edukacyjną Wartość Dodaną” (EWD) – pokazujący nie tylko ostateczne wyniki osiągnięte przez uczniów na egzaminach gimnazjalnych, ale również

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

autentyczny wkład szkoły w edukację uczniów. Pozycja osiągnięta przez daną szkołę przedstawiana jest w układzie współrzędnych w postaci elipsy (jest to obszar, w którym z 95% pewnością znajduje się gimnazjum ze względu na wynik egzaminu i EWD; wielkość elipsy odzwierciedla niepewność szacowania wskaźników dla szkoły: im więcej danych, tym mniejsza niepewność i mniejsza elipsa). Oś pozioma wskazuje średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego, a oś pionowa symbolizuje trzyletnią EWD danej szkoły. Umieszczenie szkoły w układzie współrzędnych pozwala na wyróżnienie pięciu typów szkół:

- **Szkoły neutralne** – charakteryzują się średnimi w skali kraju wynikami egzaminacyjnymi oraz przeciętną efektywnością nauki. Na wykresie elipsa takiej szkoły znajduje się na przecięciu osi.
- **Szkoły sukcesu** – posiadają wysokie wyniki z egzaminów oraz wysoką efektywność nauczania (na wykresie pierwsza ćwiartka).
- **Szkoły wspierające** – osiągają przeciętne wyniki egzaminacyjne, jednak efektywność nauczania jest wysoka (na wykresie druga ćwiartka).
- **Szkoły wymagające pomocy** – uzyskują zarówno niskie wyniki na egzaminach gimnazjalnych, jak i niską efektywność nauczania (na wykresie trzecia ćwiartka).
- **Szkoły niewykorzystanych możliwości** – uzyskują wysokie wyniki egzaminu gimnazjalnego, lecz posiadają słabą efektywność nauczania (na wykresie czwarta ćwiartka).

Jak można zauważyć na rysunku 3, biorąc pod uwagę wyniki z egzaminów i efektywność nauczania przedmiotów humanistycznych w latach 2013 - 2015, najlepiej wypada Gimnazjum nr 1 w MZS w Czeladzi – jest to szkoła sukcesu. Zarówno Edukacyjna Wartość Dodana, jak i wyniki egzaminów w Gimnazjum nr 2 wypadają przeciętnie. Jest to zatem szkoła neutralna. Natomiast Gimnazjum nr 3 według danych EWD jest to szkoła wymagająca pomocy. Efekty nauczania są zbliżone do przeciętnych, ale wyniki egzaminu gimnazjalnego plasują się poniżej średniej.

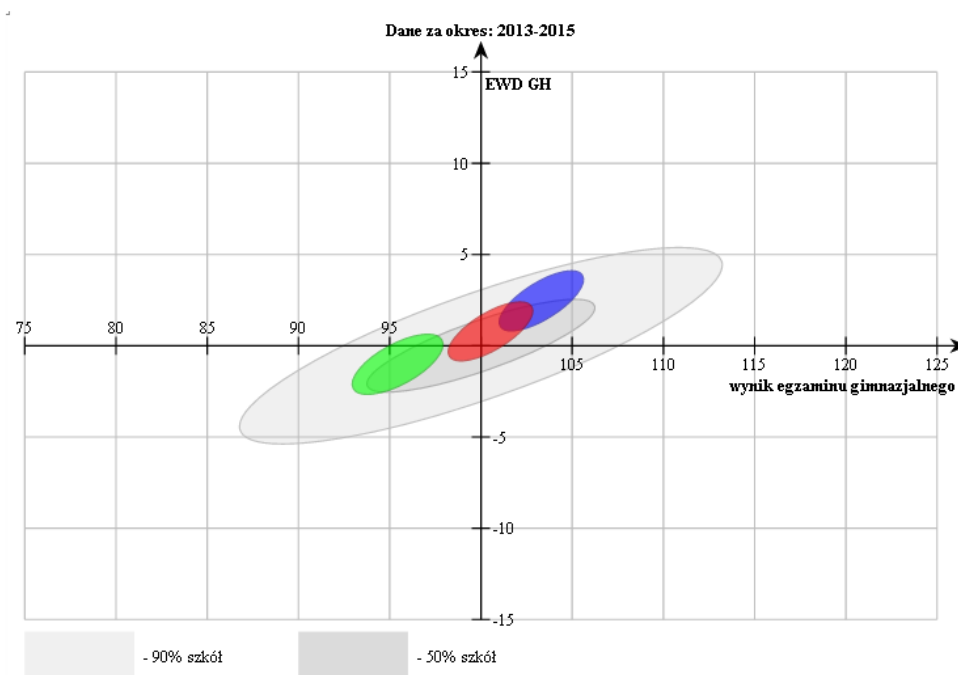
Bardzo interesujące wydaje się porównanie wskaźnika na przestrzeni kilku lat. Jeszcze w 2011 roku wszystkie szkoły gimnazjalne w Czeladzi charakteryzowały się zbliżonym poziomem nauczania oraz osiąganymi wynikami w przedmiotach humanistycznych. Na lepsze poprawiła się sytuacja Gimnazjum nr 1. Natomiast w Gimnazjum nr 3 zarówno poziom nauczania, jak i wyniki egzaminów, uległy nieznacznemu pogorszeniu. W niewielkim stopniu pogorszyła się również sytuacja Gimnazjum nr 2.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Rysunek 3. Wartość wskaźnika EWD osiągnięta przez szkoły gimnazjalne funkcjonujące na terenie Gminy Czeladź z przedmiotów humanistycznych (okres 2013 - 2015).

56

☒	Szkoła	Liczba uczniów
☒	Gimnazjum nr 1 w MZS w Czeladzi (Szkolna 6, 41-250 Czeladź)	178
☒	Gimnazjum nr 2 w Czeladzi (Katowicka 42, 41-250 Czeladź)	185
☒	Gimnazjum nr 3 w Czeladzi (Lwowska 2, 41-253 Czeladź)	177

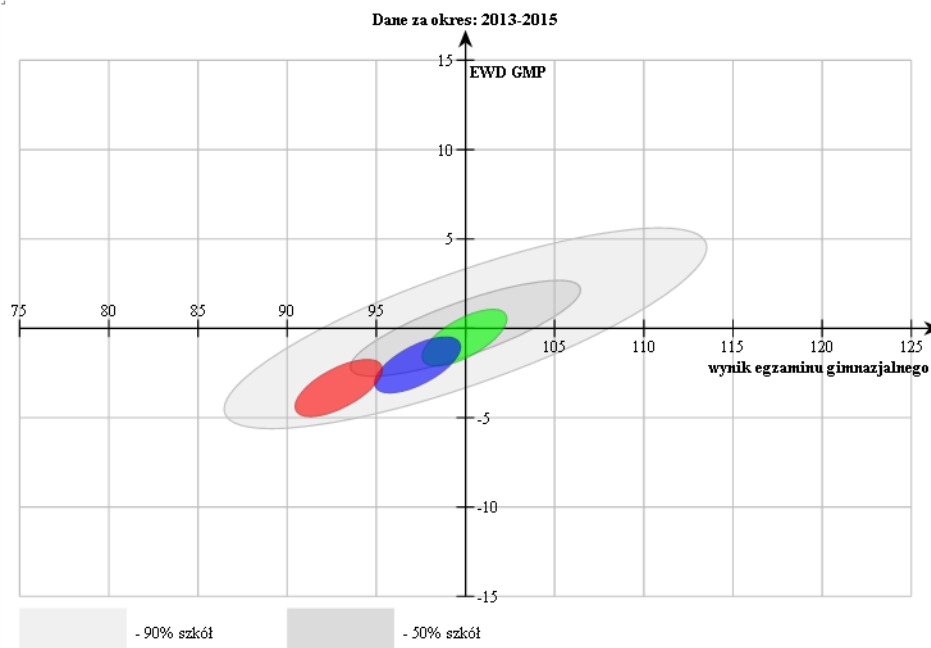
Źródło: <http://ewd.edu.pl/>

Gimnazja wypadają zdecydowanie gorzej pod względem osiągniętych wyników, jak i poziomu nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Jak widać na rysunku 4, tylko Gimnazjum nr 1 jest w tym zakresie szkołą neutralną (lata 2013 – 2015). Zarówno Gimnazjum nr 2, jak i Gimnazjum nr 3 wymagają pomocy – efekty nauczania i wyniki egzaminów plasują się poniżej średniej. W porównaniu z przedziałem czasowym 2009 – 2011, ewidentnie pogorszyła się sytuacja Gimnazjum nr 2 – jeszcze w 2011 roku była to szkoła neutralna. Już w 2011 roku Gimnazjum nr 3 było szkołą wymagającą wsparcia, a jego sytuacja dodatkowo pogorszyła się na przestrzeni kilku lat, zarówno pod względem Edukacyjnej Wartości Dodanej, jak i wyników egzaminów.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Rysunek 4. Wartość wskaźnika EWD osiągnięta przez szkoły gimnazjalne funkcjonujące na terenie Gminy Czeladź z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych (okres 2013 - 2015).

☒	Szkoła	Liczba uczniów
☒	■ Gimnazjum nr 1 w MZS w Czeladzi (Szkolna 6, 41-250 Czeladź)	179
☒	■ Gimnazjum nr 2 w Czeladzi (Katowicka 42, 41-250 Czeladź)	185
☒	■ Gimnazjum nr 3 w Czeladzi (Lwowska 2, 41-253 Czeladź)	177

Źródło: <http://ewd.edu.pl/>

Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych są bardziej mobilni i często wybierając szkołę kierują się jakością kształcenia i własnymi zainteresowaniami. Rozważając wybór szkoły myślą oni raczej o swojej przyszłości, pracy, studiach niż o bliskości położenia szkoły. W związku z tym w niniejszym rozdziale dotyczącym szkół ponadgimnazjalnych analiza będzie obejmowała jedynie uczniów szkół ponadgimnazjalnych z całego powiatu będzińskiego, jednak jedynie tych, którzy faktycznie są mieszkańcami obszarów wskazanych jako zdegradowane. Nie będzie to zatem analiza jakości kształcenia w tych szkołach a raczej analiza kierunków migracji edukacyjnej uczniów oraz osiągniętych przez nich wyników.

Na terenie miasta Czeladź funkcjonuje jedna szkoła ponadgimnazjalna w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi (ul. Grodziecka 29).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W ramach szkoły działają:

- **Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie**
 - o Możliwość kształcenia w klasie: ogólnej, wojskowej oraz o profilu biznesowo-językowym.
- **Technikum nr 1**
 - o Możliwość kształcenia w zawodach: technik hotelarstwa, technik logistyki, technik ochrony środowiska, technik spedytor, technik organizator reklamy, technik handlowiec.

Do szkół tych w 2015 roku uczęszczały łącznie 53 osoby z terenów uznanych za zdegradowane w mieście. Liczba uczniów z tych obszarów ulega systematycznemu zmniejszeniu na przestrzeni ostatnich lat w 2012 roku uczyły się tutaj 72 osoby z tych obszarów, w 2013 – 71, a w 2014 już tylko 59 osób. Najwięcej uczniów z terenów uznanych za zdegradowane mieszka na terenie dzielnicy Nowe Miasto – 35 osób. Jest to jednak naturalna kolej rzeczy, ze względu na bliskość tej placówki oświatowej. Z obszaru Starych Piasków w szkołach tych w 2015 roku uczyło się 8 uczniów, ze Starego Miasta – 7, a z Kolonii Saturn – 3.

- **I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Będzinie**

W 2015 roku do szkoły tej uczęszczało łącznie 25 uczniów z terenów objętych rewitalizacją w Mieście Czeladź, z czego najwięcej z obszaru Nowego Miasta (15 osób) oraz z Kolonii Saturn (6 osób). Z kolei 3 uczniów mieszkało w dzielnicy Stare Piaski, a 1 na terenie Starego Miasta. Warto podkreślić, że liczba uczniów dojeżdżających z terenów rewitalizowanych wzrasta z roku na rok, w 2012 roku było to bowiem tylko 16 uczniów, podczas gdy w 2013 oraz 2014 roku 23 uczniów. Może być to spowodowane wysokim poziomem nauczania, jaki jest reprezentowany przez szkołę, której uczniowie średnio osiągają wyniki z egzaminów maturalnych wyższe niż dla całego kraju czy powiatu będzińskiego.

- **II Liceum Ogólnokształcące w Będzinie**

W 2015 roku do II Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie uczęszczało łącznie 29 osób z terenu wybranego do rewitalizacji w Czeladzi, podczas gdy w przeciągu ostatnich 4 lat liczba ta uległa niewielkiemu zmniejszeniu, w 2012 roku do szkoły uczęszczały bowiem 32 osoby, a w latach 2013 i 2014 po 44 uczniów. Według danych uzyskanych ze szkoły można określić, iż maturzyści z Czeladzi radzili sobie całkiem dobrze podczas egzaminów, uzyskując uśrednione wyniki ze wszystkich egzaminów w granicach 60% (najlepszy uczeń osiągnął średni wynik 77,2%, a najgorszy 46%).

- **III Liceum Ogólnokształcące w Będzinie**

Jest to szkoła, do której w 2015 roku uczęszczało jedynie 9 uczniów z terenów uznanych za zdegradowane w Czeladzi. Uczniowie ci zamieszkiwali dzielnice Kolonia Saturn, Stare Piaski oraz Nowe Miasto (w każdym z obszarów po 3 uczniów). Wyniki z egzaminu maturalnego dla tych uczniów wypadły również bardzo korzystnie. Z języka polskiego uczniowie uzyskali średnio 78%, z języka obcego 77%, a z matematyki 56%.

- **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wojkowicach**

Do Zespołu Szkół w Wojkowicach w 2015 roku uczęszczało łącznie 20 osób mieszkających na terenach uznanych za zdegradowane w Czeladzi, najwięcej pochodziło z dzielnicy Kolonia Saturn

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

(8) i kolejno Stare Piaski (5), Nowe Miasto (4) oraz Stare Miasto (3). Warto podkreślić, że w z roku na rok w tej szkole uczy się coraz więcej dzieci ze wspomnianych terenów, w 2010 roku było to jedynie 10 uczniów, rok później 16, a od 2014 roku jest to 20 uczniów. Brak jest danych na temat wyników uczniów z egzaminów końcowych.

– Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie.

Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Będzinie w 2015 roku uczył 31 osób z terenów, najwięcej z obszaru Starych Piasków (13). Z dzielnicy Nowe Miasto do szkoły w Będzinie uczęszczało 8 osób, z Koloni Saturn 7, a ze Starego Miasta 3 osoby. Liczba uczniów z tych terenów podlega wahaniom. W 2014 roku uczyło się tutaj 40 uczniów, rok później jedynie 15, a w roku 2014 – 20. Brak jest danych na temat wyników uczniów z egzaminów końcowych, jednakże wiadomo, iż w 2014 roku do egzaminu maturalnego przystąpiło 9 osób, a zdało go 5 osób.

59

4.5.3. Ochrona zdrowia i opieka medyczna

Usługi z zakresu ochrony zdrowia i opieki medycznej stanowią bardzo istotny element usług o charakterze publicznym. Dostępność różnorodnych placówek opieki zdrowotnej, jak np. szpitali, ośrodków zdrowia, poradni i specjalistycznych przychodni lekarskich przekłada się na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Największą jednostką prowadzącą działalność z zakresu opieki zdrowotnej na obszarze miasta jest Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej (ul. Szpitalna 40, 41-250 Czeladź, znajdujący się na terenie obszaru zdegradowanego Nowe Miasto), świadczący usługi medyczne w ramach działalności podstawowej i pomocniczej. Działalność podstawowa prowadzona jest w szpitalu liczącym 292 łóżka i 20 miejsc dziennego pobytu psychiatrycznego, w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym liczącym 35 łóżek oraz w Przychodni Specjalistycznej z 19 poradniami specjalistycznymi, podstawową opieką zdrowotną (również nocną i świąteczną) oraz medycyną pracy. Działalność pomocnicza dotyczy Działu Diagnostyki Medycznej i Analitycznej oraz Zakładu Fizjoterapii i Rehabilitacji. Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej ma również swoją siedzibę w Będzinie, gdzie obejmuje szpital, Przychodnię Specjalistyczną, Dział Diagnostyki Medycznej i Analitycznej oraz Zakład Rehabilitacji Leczniczej¹².

W Czeladzi funkcjonują następujące oddziały szpitalne¹³:

- Izba Przyjęć,
- Oddział Chorób Wewnętrznych II,
- Oddział Rehabilitacji,
- Oddział Urazowo-Ortopedyczny,
- Oddział Otorynolaryngologiczny,
- Oddział Neurologiczny,
- Oddział Udarowy,
- Oddział dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych,
- Dzienny Oddział Psychiatryczny,

¹² <http://bip-pzzoz.powiat.bedzin.pl/bipkod/002/001>

¹³ <http://bip-pzzoz.powiat.bedzin.pl/bipkod/001/001>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Oddział Dziecięcy,
- Oddział Opieki Paliatywnej,
- Dział Anestezjologii.

Przychodnia Specjalistyczna w PZZOZ w Czeladzi obejmuje następujące poradnie¹⁴: kardiologiczną, diabetologiczną, chirurgiczną, otorynolaryngologiczną, dermatologiczną, urazowo-ortopedyczną, rehabilitacyjną, urologiczną, reumatologiczną, zdrowia psychicznego, terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, położniczo-ginekologiczną, alergologiczną dla dzieci, neurologiczną dla dzieci, preluksacyjną, chorób tarczycy, leczenia bólu, wad postawy, pracownię ultrasonografii (USG bioderek), Poradnię Lekarza Rodzinnego, Poradnię Medycyny Pracy, Poradnię Medycyny Paliatywnej oraz Hospicjum Domowe.

Łącznie na terenie miasta Czeladź w 2014 r. funkcjonowało 18 przychodni [BDL GUS 2015] ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Oprócz Przychodni Specjalistycznej w PZZOZ¹⁵.

Gmina Czeladź charakteryzuje się stosunkowo wysokim poziomem dostępności do usług ochrony zdrowia w zakresie leczenia otwartego. W 2014 r. na jedną przychodnię lekarską przypadło przeciętnie 1815 mieszkańców, a więc o 104 osoby mniej niż średnio w Polsce. Okazuje się jednak, że Czeladź wypada pod tym względem gorzej niż województwo śląskie i powiat będziński. W stosunku do roku 2009 nastąpiła poprawa analizowanego wskaźnika – liczba mieszkańców przypadających na jedną przychodnię lekarską zmniejszyła się bowiem o 18,9%. Spadek ten jest zbliżony do ogólnopolskiej tendencji (średnio w Polsce na przestrzeni lat 2009 – 2014 liczba osób na jedną przychodnię lekarską zmniejszyła się o 18,3%). Należy jednak zauważyć, że znaczna poprawa prezentowanego wskaźnika na terenie Czeladzi wynika nie tylko z przyrostu liczby przychodni (o 3 w latach 2009-2014), ale również z niekorzystnego zjawiska jakim jest zmniejszenie się liczby ludności miasta.

Tabela 11. Liczba mieszkańców przypadających na jedną przychodnię lekarską w Czeladzi w 2014 r.

	Polska	woj. śląskie	pow. będziński	Miasto Czeladź
2009	2349	1918	1911	2237
2014	1919	1634	1733	1815

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL GUS 2015

¹⁴ <http://bip-pzzoz.powiat.bedzin.pl/bipkod/001/003>

¹⁵ <http://www.czeladz.pl/pl/component/content/article/66/154-opieka-medyczna--przychodnie-zdrowia>

4.5.4. Pomoc społeczna

Zakres prowadzonych działań rewitalizacyjnych w znacznym stopniu uzależniony jest od rozpoznania problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Dlatego też analiza istniejących problemów i zakresu działalności instytucji pomocy społecznej stanowi istotny element diagnozy.

Instytucje pomocy społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Czeladź realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi (ul. 17 Lipca 27, 41-250 Czeladź, znajdujący się w granicach obszaru zdegradowanego Nowe Miasto).

W ramach pomocy dla rodzin dysfunkcyjnych i problemowych, dzieci mogą korzystać z Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny (ul. Zwycięstwa 6, 41-253 Czeladź) zlokalizowanej w Starych Piaskach oraz Filii Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Placówka Wsparcia Dziennego w Czeladzi (ul. 11 Listopada 8, 41-250 Czeladź), położonej w Nowym Mieście¹⁶.

Sekcja Opiekuńczo-Wychowawcza obejmuje swym zasięgiem tylko dzielnicę Piaski, natomiast z Filii Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie korzystają dzieci z centralnej części Czeladzi. Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w świetlicach realizowane są w formie grupowej i indywidualnej poprzez rozwijanie zainteresowań i uzdolnień indywidualnych zgodnie z zasadami pracy socjalnej. Jest tu realizowana działalność opiekuńczo-wychowawcza, diagnostyczna i socjoterapeutyczna. Dzieciom w placówkach stworzono warunki do odrabiania lekcji i wyrównywania braków w procesie kształcenia. Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi podjął w latach 2010 – 2015 szereg inicjatyw celem przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Czeladź, m.in.¹⁷: organizacja pikników internetowych pt. „Sieciaki na wakacjach” w celu zapobiegania cyberprzemocy, realizacja autorskich programów wzmacniających profilaktykę rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pt. „Przygody w Stumilowym Lesie” oraz „Robaczki z Zaginionej Krainy”, realizacja spotkań z postanowień Sądu Rodzinnego na terenie Ośrodka, pomiędzy rodzicami i dziećmi, indywidualne konsultacje psychologiczne z osobami doświadczającymi przemocy i sprawcami przemocy w rodzinie, konsultacje rodzinne prowadzone przez psychologa, udział w grupach roboczych i zespołach interdyscyplinarnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie i demoralizacji dzieci i młodzieży, wsparcie klientów doświadczających przemocy w sporządzaniu pism urzędowych, organizacja Dnia Rodziny na terenie Ośrodka w ramach wzmacniania więzi między rodzicami i dziećmi oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W latach 2010 – 2015 z pomocy Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi skorzystało 89 osób.

¹⁶ <http://www.mops.czeladz.pl/content/view/93/43/>

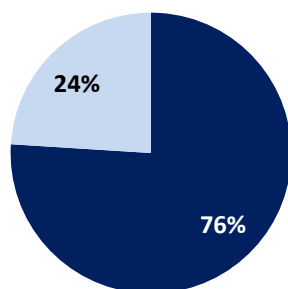
¹⁷ Informacje z Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie, Filia w Czeladzi

Problemy społeczne na obszarze zdegradowanym¹⁸

Spośród 1099 rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie miasta Czeladź w 2014 r. aż 837 rodzin (76%) mieszkało na obszarach wskazanych w diagnozie jako obszary zdegradowane. Procentowy stosunek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej na obszarze zdegradowanym do wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie miasta przedstawiono na wykresie 15.

Wykres 15. Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej w Czeladzi.

■ rodziny z obszaru zdegradowanego ■ rodziny z pozostałej części miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Spośród czterech podobszarów obszaru zdegradowanego w 2014 r. najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej w Nowym Mieście (298 rodzin), a w dalszej kolejności w Starym Mieście (211), Starych Piaskach (195) i Kolonii Saturn (133). W tab. 12 przedstawiono liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w odniesieniu do poszczególnych ulic obszaru zdegradowanego.

¹⁸ Ze względu na brak danych uszczegółowionych do poziomu adresów, w niniejszym podrozdziale posłużono się danymi dla całych ulic również wówczas, gdy część ulicy należy do obszaru zdegradowanego. Opisana sytuacja dotyczy ulic

Starego Miasta:

Katowicka (na obszarze zdegradowanym od nr 1 do 45, od początku do ul. 1 Maja),
Staszica (od nr 5 do nr 43, od ul. Mysłowickiej do SP nr 3),
Przełajska (do nr 26, od początku do Sadowej),
Reymonta (do numeru 51, do ul. Nowopogońskiej),
Mysłowicka (nr 2 i 3, od początku do ul. Reymonta),

Kolonii Saturn:

Legionów (parzyste od nr 2 do 36, od początku do ul. Równoległej),

Starych Piasków:

Nowopogońska (od nr 210 do nr 242 parzyste),

Nowego Miasta:

Wojkowicka (do nr 14 i 15)

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi w 2014 r. w odniesieniu do poszczególnych ulic obszaru zdegradowanego.

STARE MIASTO		NOWE MIASTO		STARE PIASKI		KOLONIA SATURN	
ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin	ulica	liczba rodzin
Bytomska	24	Grodziecka	22	Krakowska	3	Legionów	46
Kilińskiego	7	Juliana Tuwima	42	Lwowska	0	Górnicza	2
Nadrzeczna	0	11 Listopada	8	Płocka	0	Węglowa	14
Podwalna	1	Armii Krajowej	21	Krzywa	5	21 Listopada	50
Pieńkowskiego	4	Asfaltowa	0	Brzechwy	1	Dehnelów	21
Związku Orła Białego	0	Szkolna	25	Warszawska	21		
Katowicka	61	17 Lipca	43	Bema	3		
Grodziecka	0	Szpitalna	68	Kościuszki	24		
Rynkowa	5	Ogrodowa	16	Zwycięstwa	19		
Rynek	6	Czysta	0	3 Kwietnia	34		
Kacza	6	Spółdzielcza	13	Mickiewicza	13		
Ciasna	2	Wojkowska	9	Sikorskiego	2		
Mysłowicka	13	Waryńskiego	31				
Walna	1			Graniczna	0		
1 Maja	0			Francuska	3		
Żabia	0			Trznadla	3		
Staszica	14			Betonowa	22		
Przełajska	11			Nowopogońska	42		
Reymonta	49						
Cmentarna	0						
Poprzeczna	6						
Górna	0						
Modrzejowska	1						
Kościelna	0						
RAZEM	211	RAZEM	298	RAZEM	195	RAZEM	133

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

Jak można zauważyć w powyższej tabeli, najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej w Nowym Mieście (298 osób). Jest to obszar gęsto zaludniony, na którym koncentrują się różne negatywne zjawiska społeczne. Spośród wszystkich osób korzystających z pomocy MOPS-u na tym obszarze aż 51% mieszka przy ul. Szpitalnej, 17 Lipca i Juliana Tuwima. Na obszarze Starego Miasta szczególnie wyróżniają się trzy ulice pod względem liczby osób korzystających z pomocy społecznej: Katowicka, Reymonta i Bytomska. W Kolonii Saturn aż 72% osób korzystających z pomocy społecznej mieszka przy ulicach: 21 Listopada i Legionów.

Dane bezwzględne potwierdzają się tutaj w pracy Ośrodka Pomocy Społecznej. W indywidualnym wywiadzie z przedstawicielem tej instytucji jako miejsca wymagające szczególnej opieki ze strony władz w Czładzi wskazane zostały ul. Bytomska, ul. Katowicka, ul. Ogrodowa oraz ul. Betonowa. Należy zauważyć, iż wskazane podczas badań i wywiadów problemy w tych miejscach są bardzo różnorodne i wzajemnie się przenikają. Mieszkańcy tych części miasta to często osoby bezrobotne, w tym długotrwale bezrobotne. Ich brak pracy wiąże się bezpośrednio z brakiem środków finansowych do życia, a co za tym idzie powstaje problem ubożenia społeczeństwa. Z kolei część osób pozostających bez środków do życia przestaje płacić czynsz i zostaje eksmitowanych. Stąd pojawia się także problem bezdomności. Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje również na występowanie na obszarach ul. Katowickiej, Betonowej i Bytomskiej problemów związanych z uzależnieniami, w tym przede wszystkim problemami alkoholowymi. Pojawia się także nieporadność wychowawcza i przekazywanie negatywnych wzorców życiowych kolejnym pokoleniom – mieszkańcy mogą zatem wpaść w krąg ubóstwa.

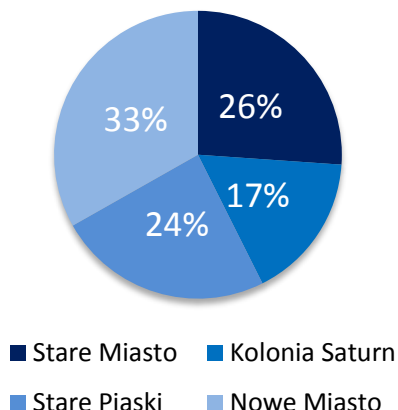
Obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji zostały także potwierdzone podczas warsztatów strategicznych przy pracach nad Gminnym Programem Rewitalizacji, jak również przy okazji warsztatów podczas tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podczas spotkań tych grono przedstawicieli różnych instytucji gminnych, powiatowych i pozarządowych miało szansę wypowiedzieć się w kwestii najważniejszych problemów, ich przyczyn i obszarów występowania.

Procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na poszczególnych podobszarach w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej na obszarze zdegradowanym przedstawiono na wykresie 16.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

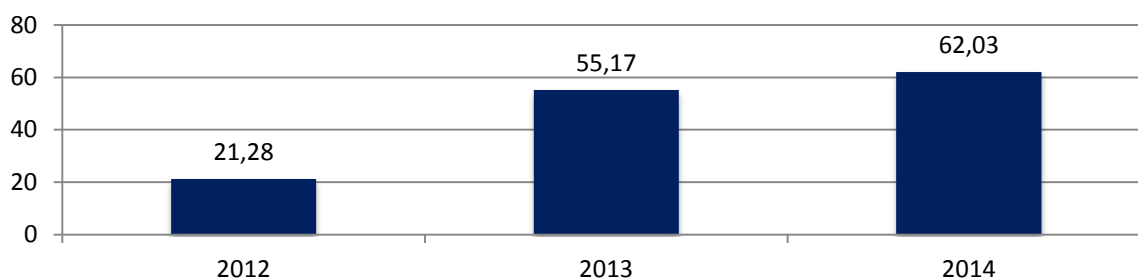
Wykres 16. Procentowy udział rodzin korzystających z pomocy społecznej na poszczególnych podobszarach obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej na tym obszarze w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za rok 2014

Istotnym problemem, który w ostatnich latach nasila się na obszarze zdegradowanym, jest przemoc w rodzinie. Jak wynika z danych Komisarjatu Policji w Czeladzi w 2014 r. na obszarze tym wydano w sumie 49 Niebieskich Kart, co stanowi aż 62% Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta. Szczególnie niepokojący jest fakt, że udział Niebieskich Kart wydanych na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wszystkich Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta dynamicznie wzrasta, co przedstawiono na wykresie 17.

Wykres 17. Udział Niebieskich Kart wydanych na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wszystkich Niebieskich Kart wydanych na terenie miasta Czeladź w latach 2012 – 2014 (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisarjatu Policji w Czeladzi

Jak wynika z wywiadu IDI z przedstawicielem instytucji pomocy społecznej, dużo osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem mieszka na Starych Piaskach, a także w części Starego Miasta przy ul. Staszica, Bytomskiej i w części ul. Katowickiej. W poszczególnych podobszarach obszaru zdegradowanego koncentrują się różne problemy:

– **Stare Miasto**

Problem ubóstwa, uzależnień i nieporadności życiowo-wychowawczej dotyczy przede wszystkim ul. Bytomskiej. Nie ma tutaj jednak wielu osób korzystających z pomocy społecznej. Klienci MOPS-u koncentrują się tylko w kilku kamienicach.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

– **Nowe Miasto**

Dużo osób korzysta z pomocy społecznej, są to głównie mieszkańcy ul. 17 lipca, Ogrodowej i Szpitalnej. Na ul. Ogrodowej szczególnym problemem jest przestępczość.

– **Kolonia Saturn**

Na ul. Węglowej bardzo liczna grupa osób korzysta z pomocy społecznej. Jest też pewna grupa klientów MOPS-u przy ul. 21 listopada i Dehnelów. W Kolonii Saturn dużym problemem są uzależnienia, ale jest to złożone zjawisko: bezrobociu towarzyszy bieda i alkoholizm. Narkomania zdarza się bardzo rzadko. Coraz większym problemem, ale nie tylko tutaj, lecz w skali całej Czeladzi, staje się żebractwo.

– **Stare Piaski**

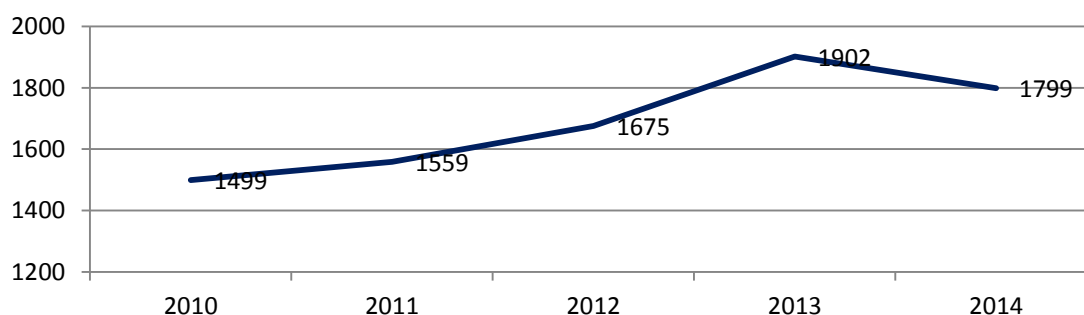
Najwięcej osób korzysta z pomocy społecznej przy ul. Betonowej i Nowopogońskiej. Tam wstępują takie problemy jak alkoholizm, bezrobocie, niezaradność w podjęciu jakiegokolwiek decyzji życiowej. Jest dużo osób samotnych, którzy mają problemy związane z uzależnieniami, mieszkają oni przede wszystkim na ul. Kościuszki, Betonowa i 3 kwietnia, gdzie czynsze są niskie. Ludzie żyją głównie ze zbieractwa – puszek, butelek, surowców wtórnych. Nie płacą czynszu za mieszkanie, potem są wyeksmitowani. Problemem jest też bezdomność.

66

4.5.5. Rynek pracy

W końcu trzeciego kwartału 2014 roku¹⁹ na terenie Miasta Czeladź zarejestrowanych było 1799 osób bezrobotnych, a zatem o 300 osób więcej niż w roku 2010. Należy zwrócić uwagę na to, iż od 2010 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych sukcesywnie rosła, osiągając najwyższy poziom (1902 osoby) w roku 2013. Dopiero w roku 2014 odnotowano mniej osób bezrobotnych niż w roku poprzednim (wykres 18). Taki stan rzeczy jest odbiciem efektów światowego kryzysu gospodarczego, który rozpoczął się w 2007 roku.

Wykres 18. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie miejskiej Czeladź w latach 2010-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Będzin, 2015

Ważnym wskaźnikiem mówiącym o kondycji rynku pracy na danym terenie jest udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wartość tego

¹⁹Z powodu braku danych na koniec roku w niniejszej diagnozie rynku pracy wykorzystano dane PUP w Będzinie z końca trzeciego kwartału 2014 r.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

wskaźnika w Czeladzi jest wysoka (8,3%) w porównaniu do średniej dla kraju (7,5%), województwa śląskiego (6,1%) i powiatu będzińskiego (7,6%). Wydaje się zatem, że bezrobocie jest poważnym problemem na terenie Czeladzi.

Należy zauważyć, iż najliczniejszą grupą (28,9%) osób pozostających bez pracy są osoby młode, w wieku od 25 do 34 roku życia. Aż 38,2% osób bezrobotnych nie ukończyło jeszcze 34 roku życia. Jest to niepokojąca tendencja, gdyż może skłaniać młodych ludzi do migracji w celu poszukiwania pracy. Z drugiej strony aż 39,4% bezrobotnych to osoby w wieku powyżej 45 lat, jest to zatem kolejna grupa wymagającej wsparcia.

Kolejna istotna kwestia związana z bezrobociem to wykształcenie osób bezrobotnych. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych często świadczy o niedopasowaniu kompetencji do rynku pracy. Najwięcej osób bezrobotnych w Czeladzi w 2014 roku to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (32,1%), a w dalszej kolejności osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (24,6%) oraz zasadniczym zawodowym (22,7%). Stosunkowo wysokie bezrobocie wśród osób z wykształceniem zawodowym może świadczyć o niedopasowaniu wykształcenia kierunkowego do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy. Najniższe bezrobocie odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (8,9%) oraz wyższym (11,7%).

Kolejnym elementem, który zostanie poddany analizie jest czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych. W 2014 roku w Czeladzi co czwarty bezrobotny (23,7%) pozostawał bez pracy dłużej niż 2 lata. Z kolei 22% bezrobotnych pozostawało bez pracy od roku do dwóch lat. Należy zatem podkreślić, że ponad 45% bezrobotnych w 2014 r. na terenie gminy miejskiej Czeladź pozostawało bez pracy dłużej niż rok, co oznacza, że nie są to osoby dotknięte bezrobociem sezonowym. Najniższy jest odsetek osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca (7,1%). W sumie 34,1% osób bezrobotnych pozostawało bez pracy krócej niż pół roku. Odsetek osób pozostających bez pracy przez ponad 6 miesięcy jest niemal dwukrotnie większy (65,9%). Jest to grupa wymagającego potencjalnego wsparcia. Warto bowiem pamiętać, że im dłużej osoba bezrobotna nie może znaleźć pracy, tym trudniej jest jej powrócić na rynek pracy.

Zdecydowanie najmniej jest bezrobotnych o stażu pracy powyżej 20 lat (17,5%), w tym osoby o stażu pracy 30 lat i więcej stanowią zaledwie 4,8% ogółu bezrobotnych. Oznacza to, że osoby o dużym doświadczeniu zawodowym są bardzo cenione w gminie. Z kolei co trzeci bezrobotny posiada stosunkowo krótki staż pracy – do 5 lat (35%). Problem bezrobocia dotyczy w znacznej mierze osób bez żadnego stażu pracy (18,1%), a więc tych, którzy nigdy wcześniej nie pracowali. Takiej grupie bezrobotnych ciężko jest znaleźć pracę, ponieważ nie posiadają żadnego doświadczenia zawodowego.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem mówiącym o sytuacji na rynku pracy jest liczba bezrobotnych w podziale na płeć. W Czeladzi liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet jest zbliżona, z lekkim wskazaniem na kobiety (51,5%), co jest w przybliżeniu zgodne ze średnią dla Polski.

Czeladź wypada bardzo korzystnie pod względem liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych, jako osoby bezrobotne. Co osiemnasta osoba bezrobotna jest osobą

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

niepełnosprawną, podczas gdy w Polsce, co siódma osoba bezrobotna jest równocześnie niepełnosprawna.

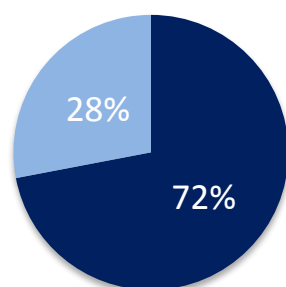
Reasumując dane dotyczące problemu bezrobocia na terenie Czeladzi warto pamiętać o kilku wrażliwych grupach, które mają problemy ze znalezieniem pracy, a więc o osobach o najniższym wykształceniu, osobach nieposiadających doświadczenia zawodowego oraz długotrwale bezrobotnych.

4.5.6. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Miasta Czeladź o bezpieczeństwo publiczne dbają przede wszystkim służby miejskie, takie jak policja oraz straż miejska. Komisariat Policji w Czeladzi (ul. Staszica 5, 41-250 Czeladź, Stare Miasto) jest jednostką Komendy Powiatowej Policji w Będzinie. Pracuje w nim dziewięciu dzielnicowych. Komenda Straży Miejskiej, w której pracuje trzynastu dzielnicowych, znajduje się przy ul. Katowickiej 45, na terenie Starego Miasta (ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź).

Zgodnie z danymi Straży Miejskiej w Czeladzi, w 2014 r. na obszarze zdegradowanym odnotowano łącznie 845 wykroczeń, co stanowi aż 72,3% wszystkich wykroczeń odnotowanych na terenie miasta (wykres 19).

Wykres 19. Udział liczby wykroczeń na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na terenie miasta w 2014 r. (%)

- wykroczenia na obszarze zdegradowanym
- wykroczenia w pozostałej części miasta

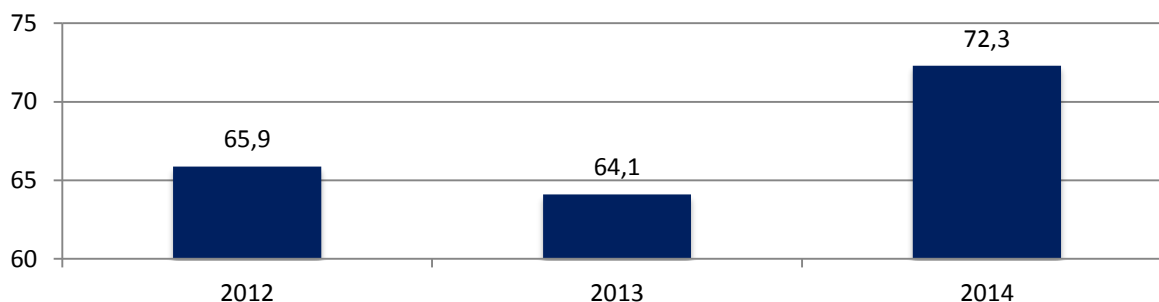
Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

Na przestrzeni lat 2012 – 2014 liczba wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską zarówno w całym mieście, jak i na obszarze zdegradowanym, systematycznie zmniejszała się (porównując rok 2014 z 2012 nastąpił spadek odpowiednio o 29% i 22%). Pomimo zmniejszenia się ogólnej liczby wykroczeń, udział liczby wykroczeń na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wykroczeń na terenie miasta wzrósł w porównaniu z rokiem 2012, co przedstawiono na wykresie 20.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

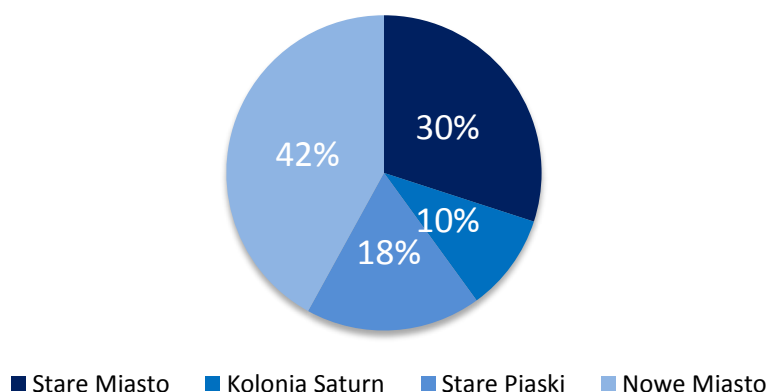
Wykres 20. Udział liczby wykroczeń na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na terenie miasta w 2014 r. (%).

Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

Spośród wszystkich podobszarów obszaru zdegradowanego w 2014 r. najwięcej wykroczeń (357) odnotowano w Nowym Mieście, a w dalszej kolejności w Starym Mieście (253), Starych Piaskach (149) i Kolonii Saturn (86). Procentowy udział liczby wykroczeń na poszczególnych podobszarach w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych w 2014 r. na obszarze zdegradowanym przedstawiono na wykresie 21.

Wykres 21. Udział liczby wykroczeń odnotowanych na poszczególnych podobszarach obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie wykroczeń odnotowanych przez Straż Miejską na tym obszarze w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

W skali całego obszaru zdegradowanego ulicą o największej liczbie odnotowanych wykroczeń była w 2014 r. ul. Katowicka (92 wykroczenia, tj. 10,9% wykroczeń na obszarze zdegradowanym oraz aż 36,3% wszystkich wykroczeń w Starym Mieście). W Kolonii Saturn aż 93% wykroczeń odnotowano tylko na dwóch ulicach: Dehnelów i Legionów (odpowiednio 49 i 31 wykroczeń). W Starych Piaskach wyróżniającą się pod tym względem ulicą jest ul. Nowopogońska (67, tj. 45% wszystkich wykroczeń w Starych Piaskach). W Nowym Mieście uwagę zwracają trzy ulice: Szpitalna, Ogrodowa i 17 Lipca, na których odnotowano odpowiednio 85, 68, 64 wykroczeń, co daje łącznie 60,8% wszystkich wykroczeń odnotowanych na tym obszarze.

w 2014 r. na obszarze zdegradowanym odnotowano łącznie 158 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu, co stanowi aż 67,8% wszystkich wykroczeń tego typu odnotowanych na terenie

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

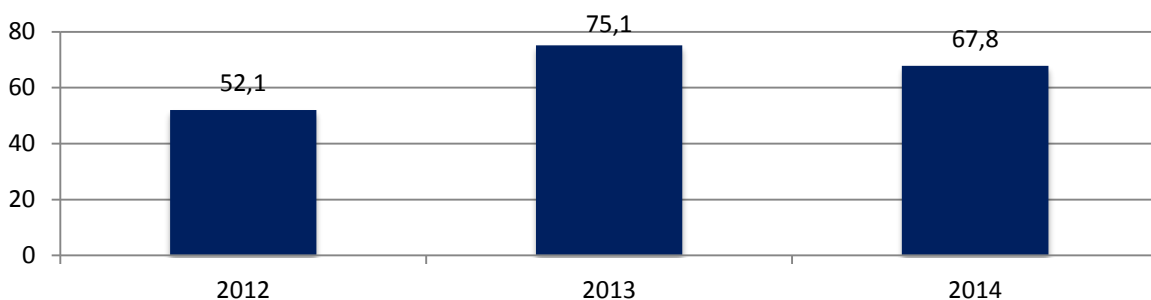

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

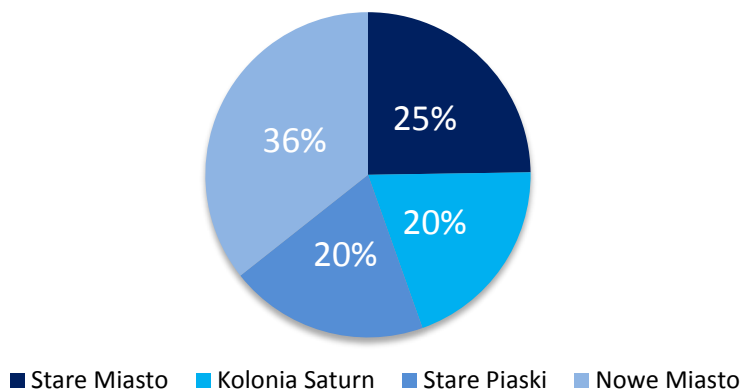
miasta. Należy zauważyć, że na przestrzeni lat 2012 – 2014 wskaźnik ten wzrósł na obszarze zdegradowanym o 4,6%, podczas gdy w całym mieście zmniejszył się o 19,7%. Udział liczby wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wykroczeń tego rodzaju na terenie miasta był wprawdzie nieco niższy w roku 2014 niż rok wcześniej, jednak porównując rok 2014 z 2012 obserwujemy wzrost wskaźnika aż o 30,2%. Spośród czterech podobszarów obszaru zdegradowanego, tak jak i w przypadku wykroczeń ogółem, najwięcej wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowano na obszarze Nowego Miasta (36%), a w dalszej kolejności na obszarze Starego Miasta (25%), co przedstawiono na wykresie 23.

Wykres 22. Udział liczby wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowanych przez Straż Miejską na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie wykroczeń na terenie miasta (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

Wykres 23. Udział liczby wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowanych przez Straż Miejską w 2014 r. na poszczególnych podobszarach obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie wykroczeń tego rodzaju odnotowanych na całym obszarze zdegradowanym (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

W skali całego obszaru zdegradowanego najwięcej wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu odnotowano na ul. Lwowskiej w Starych Piaskach (21 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu, tj. 13,2% wykroczeń tego rodzaju na całym obszarze zdegradowanym i aż 67,7% w Starych Piaskach). Na uwagę zasługuje fakt, że w Kolonii Saturn na 31 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu aż 30 odnotowano tylko na dwóch ulicach: Legionów i Dehnelów. W Starym Mieście wyróżnia się pod tym względem ul. Staszica (13 wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu,

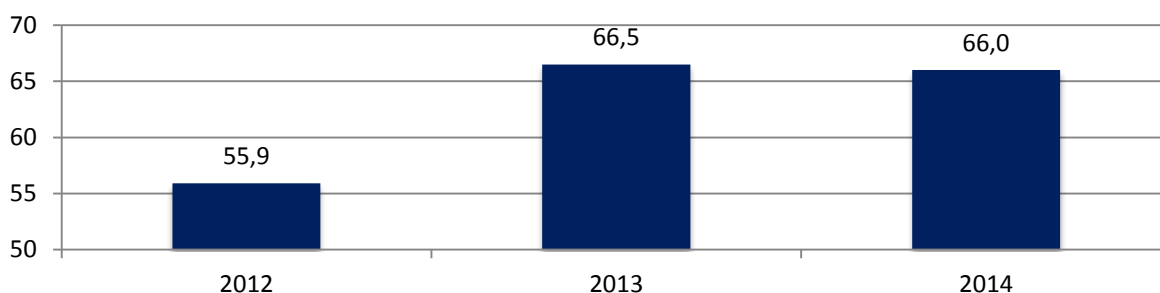

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

tj. 33,3% wykroczeń tego typu na obszarze Stare Miasto), a w Nowym Mieście ul. Szpitalna (20 wykroczeń, 35%).

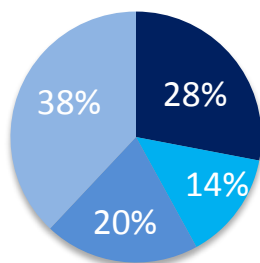
W 2014 r. na obszarze zdegradowanym Straż Miejska interweniowała 1373 razy, co stanowi aż 66% wszystkich interwencji Straży Miejskiej na terenie miasta. Porównując z rokiem 2012, udział ten wzrósł o 10 punktów procentowych. Analizując liczbę interwencji w poszczególnych obszarach rewitalizacji można zauważyć, że tak jak i w przypadku wykroczeń, najbardziej problematyczne okazuje się Nowe Miasto, a w dalszej kolejności Stare Miasto.

Wykres 24. Udział liczby interwencji Straży Miejskiej na obszarze zdegradowanym w ogólnej liczbie interwencji na terenie miasta w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

Wykres 25. Udział liczby interwencji Straży Miejskiej na poszczególnych podobszarach obszaru zdegradowanego w ogólnej liczbie interwencji na tym obszarze w 2014 r. (%).

■ Stare Miasto ■ Kolonia Saturn ■ Stare Piaski ■ Nowe Miasto

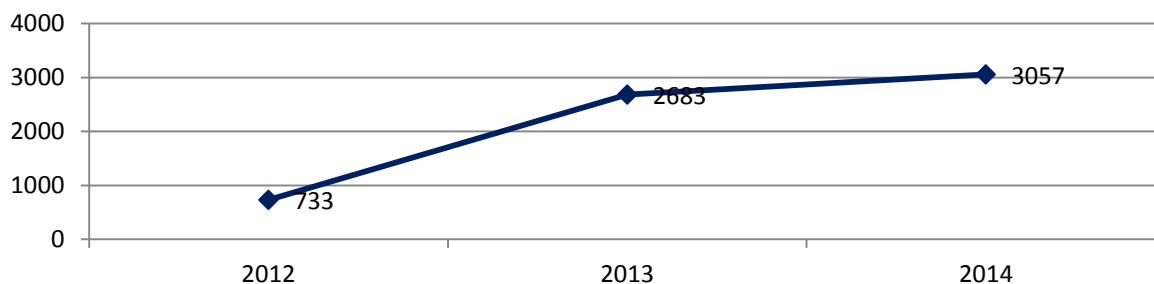
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Czeladzi

W 2014 r. Policja interweniowała na obszarze zdegradowanych aż 3057 razy, a więc cztery razy więcej niż zaledwie dwa lata wcześniej. Spośród czterech podobszarów Policja interweniowała zdecydowanie najczęściej w Nowym Mieście – 1412 razy, co stanowi aż 46% interwencji Policji na obszarze zdegradowanym. W Starych Piaskach Policja interweniowała 665 razy (22%), w Starym Mieście 536 razy (18%), a w Kolonii Saturn 444 razy (15%).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

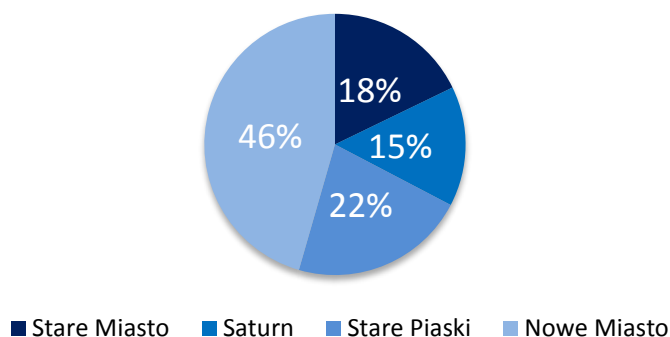
Wykres 26. Liczba interwencji Policji na obszarze zdegradowanym w latach 2012 – 2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czeladzi

72

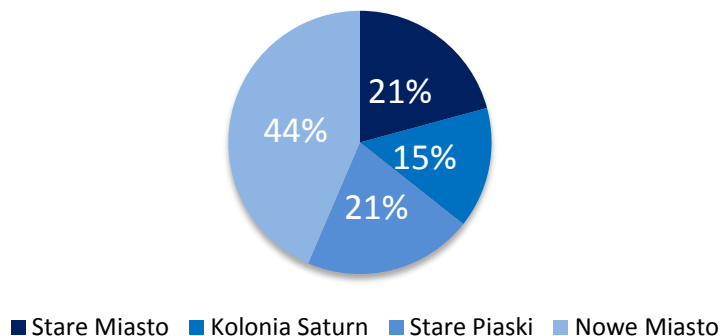
Wykres 27. Udział liczby interwencji na poszczególnych podobzariach w ogólnej liczbie interwencji Policji na całym obszarze zdegradowanym w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Czeladzi

łącznie w 2014 r. Straż Miejska i Policja interweniowały na obszarze zdegradowanym 4430 razy. Zdecydowanie najwięcej interwencji miało miejsce w Nowym Mieście (1933) – ponad dwukrotnie więcej niż w Starych Piaskach (940) i Starym Mieście (914) oraz trzykrotnie więcej niż w Kolonii Saturn (643). Procentowy udział interwencji na poszczególnych podobzariach w łącznej liczbie interwencji Straży Miejskiej i Policji na obszarze zdegradowanym w 2014 r. pokazano na wykresie 28.

Wykres 28. Udział liczby interwencji na poszczególnych podobzariach w łącznej liczbie interwencji Straży Miejskiej i Policji na obszarze zdegradowanym w 2014 r. (%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji oraz Straży Miejskiej w Czeladzi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Biorąc pod uwagę łączną liczbę interwencji Straży Miejskiej i Policji na całym obszarze zdegradowanym, szczególnie wyróżnia się ul. Szpitalna, na której w 2014 r. interweniowano aż 622 razy (14% wszystkich interwencji w skali całego obszaru zdegradowanego, a zarazem 32,2% interwencji w Nowym Mieście). Poza ul. Szpitalną, w Nowym Mieście interweniowano najczęściej na ul. Ogrodowej (312), 17 Lipca (247) i Grodzieckiej (218). W Starym Mieście najwięcej interwencji miało miejsce na ul. Staszica (234) i Katowickiej (169) – w sumie 44% interwencji na tym obszarze, w Starych Piaskach – ul. Nowopogońska (352), 3 Kwietnia (109) i Zwycięstwa (103), w Kolonii Saturn – ul. Legionów (230) i ul. Dehnelów (w sumie 68,6% interwencji na tym obszarze).

Zdaniem przedstawicieli służb mundurowych, z którymi przeprowadzono wywiady IDI, trudno jest wskazać na terenie miasta najbardziej niebezpieczny obszar. Z kolei z wywiadu z przedstawicielem pomocy społecznej wynika, że są w Czeladzi miejsca szczególnie nie sprzyjające osiedlaniu się, wychowaniu dzieci, rozwojowi i wypoczynkowi, gdyż oceniane są jako złe, niebezpieczne, gdzie konieczne jest zwiększenie liczby patroli i zamontowanie monitoringu. Dotyczy to zwłaszcza następujących ulic: Bytomskiej (Stare Miasto), Betonowej (Stare Piaski) i Ogrodowej (Nowe Miasto). Przedstawiciele służb mundurowych wskazują, że na terenie Starego Miasta, Nowego Miasta, Starych Piasków i Kolonii Saturn pojawiają się różne problemy, jednak wszędzie dochodzi do zdarzeń na tle alkoholowym, w tym do przemocy w rodzinach.

- ✓ **Stare Miasto** jest raczej miejscem bezpiecznym i cichym, mieszkańcy chcą mieć spokój i nawet najmniejsze zakłócenie ciszy zostaje zgłaszane. Nie dochodzi tu do żadnych drastycznych wydarzeń, niemniej jednak pojawiają się różne zdarzenia, głównie w związku z nadmiernym spożyciem alkoholu. Występują przypadki przemocy rodzinnej.
- ✓ **Nowe Miasto** to obszar, w którym z reguły odnotowuje się największą liczbę interwencji w związku z zakłócaniem porządku publicznego i spożywaniem alkoholu. Zdarzają się też dewastacje mienia w budynkach oraz włamania i uszkodzenia samochodów, co często wynika z niedostatecznej infrastruktury parkingowej. Jak i w pozostałych podobszarach obszaru zdegradowanego, pojawiają się tu przypadki przemocy w rodzinach.
- ✓ W **Kolonii Saturn** zdarzają się włamania, kradzieże pojazdów, rozboje, zakłócanie porządku, sąsiedzkie nieporozumienia, problemy wynikające z nadmiernego spożywania alkoholu, również przemoc w rodzinie. Stosunkowo dużo wykroczeń ma miejsce na terenie parku.
- ✓ **Stare Piaski** to obszar, w którym dochodzi głównie do wykroczeń wynikających z nadmiernego spożycia alkoholu, np. przemoc w rodzinach lub awantury i konflikty przy ul. Betonowej. Przy ul. Zwycięstwa i A. Mickiewicza zdarzają się problemy z kradzieżą węgla wśród sąsiadów, ale nie ma zgłoszeń zakłócenia ciszy i porządku.

Kolejną kwestią związaną z bezpieczeństwem publicznym jest bezpieczeństwo ruchu drogowego. Zgodnie z danymi Komisarjatu Policji w Czeladzi, spośród czterech podobszarów obszaru zdegradowanego w 2014 r. najwięcej kolizji i wypadków miało miejsce w Starym Mieście. Odnotowano tu 212 kolizji (41,9% wszystkich, które miały miejsce na obszarze zdegradowanym) – znacznie więcej, niż w Nowym Mieście (147), Starych Piaskach (120) i Kolonii Saturn (27). W Starym Mieście w 2014 r. odnotowano 19 wypadków, w Nowym Mieście i Starych Piaskach po 13, a w Kolonii Saturn żadnego. Liczba rannych była w 2014 r. wyższa w Starym Mieście (20) niż w pozostałych podobszarach – w Starych Piaskach (17), w Nowym Mieście (14) i Kolonii Saturn

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

(o). Z analizy przedstawionych danych wynika, iż pod względem bezpieczeństwa ruchu drogowego w skali całego obszaru zdegradowanego najlepiej wypada Kolonia Saturn, zaś najgorzej – Stare Miasto.

Odnosząc się do danych uzyskanych z badań prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej należy zauważyć, że większość ludzi jest zadowolonych z poczucia bezpieczeństwa w Czeladzi (58%). Jednakże mieszkańcy wskazali także miejsca ich zdaniem najbardziej niebezpieczne. Wśród ulic, które okazały się być najczęściej wskazywane wszystkie leżą na obszarach zdegradowanych, a były to: ul. 17 lipca (8%), ul. Bytomska (6,8%), ul. Tuwima (6%).

Tabela 13. Rozkład odpowiedzi na pytania o najbardziej niebezpieczne miejsce w Mieście.

Lp.	ULICE I DZIELNICE CZELADZI SZCZEGÓLNIIE NIEBEZPIECZNE ZDANIEM MIESZKAŃCÓW	%
1	PARKI (Grabek, Miejski, Prochownia i pozostałe)	11,7
2	17 LIPCA	8,0
3	BYTOMSKA	6,8
4	Tzw. BETONY (ul. Betonowa)	6,6
5	TUWIMA	5,9
6	CENTRUM	4,5
7	MUSIAŁA	4,2
8	KATOWICKA	4,0
9	TERENY PO KOPALNI I OKOLICE	3,9
10	ZWYCIĘSTWA	2,6
11	NOWOTKI	2,1
12	POZOSTAŁE	39,7

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

4.5.7. Oferta kulturalna

Oferta kulturalna jest jednym z istotnych czynników wpływających na poziom życia mieszkańców. Pełni także ważną rolę w ich aktywizacji – zwłaszcza oferta edukacyjna umożliwia nabycie nowych umiejętności i rozwój. Wartość dodaną w przypadku oferty kulturalnej stanowi także integracja różnych środowisk. Współpraca między nimi może przyczynić się do wzrostu świadomości lokalnej, a w konsekwencji zaowocować wieloma wartościowymi projektami i inicjatywami obywatelskimi. Dostępność i atrakcyjność oferty kulturalnej ma także istotne znaczenie w obliczu braku niektórych instytucji kultury, takich jak kina czy teatry, których w Czeladzi nie ma (poza małymi, rozproszonymi inicjatywami podejmowanymi przez mieszkańców).

Oferta kulturalna powinna być skierowana do wszystkich grup społecznych, jednak warto wśród nich wyróżnić dzieci i młodzież oraz osoby starsze. Osoby z tych grup mają więcej wolnego czasu, który mogą przeznaczyć na dodatkowe zajęcia lub inne aktywności. W ich przypadku istotne znaczenie ma oferta edukacyjna. Osoby starsze są szczególnie narażone na wykluczenie cyfrowe i społeczne, z kolei dzieci i młodzież powinny mieć możliwość rozwijania swoich zainteresowań, poznawania własnych preferencji i talentów. Oferta kulturalna jest dla nich często jedyną wartościową formą spędzania wolnego czasu, zwłaszcza w biedniejszych dzielnicach. Trzeba zaznaczyć, że oferta kulturalna czeladzkiej instytucji jest w ogromnej części bezpłatna (poza niektórymi zajęciami prowadzonymi w Domu Kultury „Odeon”).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

W gminie Czeladź działa kilka instytucji kulturalnych, spośród których należy wymienić następujące:

- Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej,
- Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia”,
- Muzeum Saturn,
- Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi,
- Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Warto także wspomnieć o projekcie realizowanym przez uczniów z Zespołu Szkół nr 1 w Czeladzi, w ramach którego zdigitalizowano wiele niepublikowanych wcześniej materiałów dotyczących historii miasta.

Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej (ul. 1 Maja 27)

Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi składa się z Biblioteki Centralnej i 5 filii miejskich. W Bibliotece Centralnej mieszczą się: wypożyczalnia dla Dorosłych, Czytelnia Naukowa i Czasopism, Oddział dla Dzieci i Młodzieży. Filie są zlokalizowane w różnych częściach miasta: Filia nr 1 na ulicy 11 listopada 8, Filia nr 2 na ul. Nowopogońskiej 227 e, Filia nr 3 na ul. Szpitalnej 40, Filia nr 4 na ul. 35-lecia PRL 1A, Filia nr 5 na ul. Dehnelów 35.

Tabela 14. Liczba czytelników i wielkość zbiorów poszczególnych filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Czeladzi

Oddział/Filia	Liczba czytelników	Wielkość zbiorów
Wypożyczalnia dla Dorosłych	1666	37.020 woluminów
Czytelnia Naukowa i Czasopism	bd	12.329 woluminów, 74 tytuły prasy codziennej i czasopism
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	818	17.411 woluminów, 4 tytuły czasopism
Filia nr 1	958	37.757 woluminów, 22 tytuły prasy codziennej i czasopism
Filia nr 2	1556	29.418 woluminów, 35 tytułów prasy codziennej i czasopism
Filia nr 3	132	4.428 woluminów, 8 tytułów czasopism
Filia nr 4	787	24.248 woluminów, 19 tytułów prasy codziennej i czasopism
Filia nr 5	670	16.678 woluminów, 15 tytułów prasy codziennej i czasopism
Razem	6587	179 289 woluminów

Źródło: <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/67/51/>

Jednym z czynników decydujących o liczbie czytelników jest lokalizacja biblioteki. Tłumaczy to popularność Biblioteki Centralnej zlokalizowanej na Starym Mieście oraz Filii nr 2, która działa na terenie Starych Piasków i jest znacząco oddalona od pozostałych oddziałów. Nieco wyższa niż

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

w pozostałych placówkach liczba użytkowników Filii nr 1 może wynikać z popularności tej dzielnicy, która jest coraz częściej wybierana na miejsce zamieszkania. Z kolei małą liczbę czytelników Filii nr 3 można wytłumaczyć jej specjalistycznym charakterem, małą liczbą woluminów i bliskością pozostałych bibliotek.

Miejska Biblioteka Publiczna oprócz standardowej oferty bibliotecznej świadczy także inne usługi. Oprócz wypożyczania książek czeladzkie biblioteki oferują dostęp do Internetu, co minimalizuje ryzyko wykluczenia cyfrowego. Kolejna istotna rola biblioteki sprowadza się do informowania, co dla wielu użytkowników stanowi pierwszy krok do podjęcia działań. Placówki biblioteczne pełnią także funkcje edukacyjne, często realizowane we współpracy ze szkołami poprzez organizację lekcji bibliotecznych, warsztatów tematycznych, zajęć plastyczno-edukacyjnych dla dzieci.

Miejska Biblioteka Publiczna organizuje także wystawy obrazów i fotografii, otwarte dyskusje i wykłady, spotkania autorskie, gry miejskie, a także przygotowuje programy na wydarzenia okolicznościowe (warto wspomnieć o spotkaniach w ramach Festiwalu Nordalia, który jest bardzo popularną imprezą poświęconą krajom nordyckim). Dodatkowo Miejska Biblioteka Publiczna bierze udział w akcjach społecznych m.in. Pełna Miska dla Schroniska.

Widoczne jest duże otwarcie na użytkownika i jego potrzeby, co można stwierdzić na podstawie oferowanych usług: wypożyczaniu wszystkich typów materiałów do domu (zazwyczaj nie jest to możliwe w przypadku prasy), świadczeniu usług kserograficznych, donoszeniu książek do domu osobom starszym i niepełnosprawnym (filia nr 4), organizowaniu stałego kiermaszu taniej książki (filia nr 5), prowadzeniu bloga o bezpieczeństwie w sieci (filia nr 1). Filia nr 1 przystąpiła do projektu "MegaMatma uczy w bibliotece!", który umożliwia bezpłatny dostęp do specjalnej platformy edukacyjnej, co stanowi wartościową alternatywę dla płatnych korepetycji²⁰.

Aktywność Miejskiej Biblioteki Publicznej przejawia się także we współpracy z innymi instytucjami i udziale w zewnętrznych projektach. Biblioteka uczestniczy w programie Cała Polska czyta dzieciom, bierze udział w projekcie Akademia Orange dla bibliotek oraz współpracuje ze Śląską Biblioteką Cyfrową, która zdigitalizowała najcenniejsze czeladzkie zbiory.

Miejska Biblioteka Publiczna w Czeladzi jest organizatorem i koordynatorem wielu projektów aktywizujących, wśród których należy wymienić kluby dyskusyjne, Uniwersytet Trzeciego Wieku i Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich.

W ramach Biblioteki działają:

- **Dyskusyjny Klub Książki**, który jest otwartą inicjatywą o nieformalnym charakterze, której celem jest aktywizacja i integracja czytelników poprzez wspólną dyskusję. Dodatkową atrakcją stanowią spotkania autorskie;
- **Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci i Młodzieży**, którego zadaniem jest popularyzacja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży poprzez promocję wartościowej literatury. Projekt

²⁰ http://www.mbp.czeladz.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1008&Itemid=

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

realizowany jest pod honorowym patronatem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego²¹;

- **Dyskusyjny Klub Filmowy**, podobnie jak Dyskusyjny Klub Książki, zakłada integrację i aktywizację użytkowników, co jest szczególnie wartościowe w obliczu braku kin w Czeladzi.

Miejska Biblioteka Publiczna jest organizatorem i koordynatorem czeladzkiego **Uniwersytetu Trzeciego Wieku**. Jego misją jest edukacja, integracja i aktywizacja osób starszych. Istota projektu obejmuje zminimalizowanie ryzyka związanego z wykluczeniem osób starszych, zarówno w kwestii wykluczenia technologicznego, jak i społecznego. Działania podejmowane w ramach UTW zmierzają do wzrostu aktywności życiowej osób starszych²².

Biblioteka to także miejsce spotkań **Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich**. Projekt ten ma charakter społeczny. Jest realizowany w ramach konkursu grantowego "Tu mieszkam, tu zmieniam" Banku Zachodniego WBK. Projekt jest skierowany do wszystkich kobiet, zakłada ich integrację, aktywizację, a w konsekwencji zbudowanie wspólnoty międzypokoleniowej kobiet i zwiększenie integracji społecznej mieszkanek Czeladzi. Koło organizuje wiele warsztatów rękodzielniczych oraz projekcji filmowych z zakresu kina kobiecego²³.

Galeria Sztuki Współczesnej „Elektrownia” (ul. Dehnelów 45). Galeria powstała w najlepiej zachowanym budynku kopalnianej elektrowni, który ze względu na zabytkowy charakter został wpisany na Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Zamiarem było zachowanie pamięci o roli kopalni Saturn, która odegrała znaczącą rolę w życiu mieszkańców miasta. Sam budynek jest interesujący pod względem architektonicznym. W jego wnętrzu zachowało się oryginalne wyposażenie dawnej elektrowni, co świadczy o wysokiej wartości historycznej. Galeria zajmuje się przede wszystkim działalnością wystawienniczą, choć nie tylko. Niewątpliwym atutem tej instytucji jest bogata oferta kulturalna m.in. wystaw malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografii, wydarzeń muzycznych, warsztatów tańca, małych form teatralnych itp. Warta podkreślenia jest działalność edukacyjna, którą galeria realizuje w postaci warsztatów. Warto dodać, że przy galerii istnieje park tematyczny ze stałą wystawą poświęconą tematyce dziedzictwa przemysłowego oraz historii kopalni „Saturn”. Ogromnym atutem galerii jest darmowy wstęp na wszystkie imprezy i wystawy organizowane w galerii, co stanowi dodatkową zachętę dla zwiedzających. Duży atut galerii to także możliwość zwiedzania od wtorku do niedzieli i zaplecze parkingowe, co może sprzyjać zwiększeniu liczby zwiedzających, zwłaszcza spoza Czeladzi. Galeria oferuje możliwość wirtualnego zwiedzania²⁴.

Stowarzyszenie Miłośników Czeladzi (ul. 1 Maja 27). Stowarzyszenie jest organizacją pozarządową działającą przy Miejskiej Bibliotece Publicznej. Jego działalność koncentruje się na prowadzeniu badań nad przeszłością miasta, społecznej opiece nad zabytkami, upowszechnianiu wiedzy o Czeladzi, upowszechnianiu twórczości mieszkańców Czeladzi oraz twórczości

²¹ <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/265>

²² <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/349/78/>

²³ <http://www.mbp.czeladz.pl/content/view/1098/>

²⁴ <http://www.galeria-elektrownia.czeladz.pl/galeria-3/o-galerii.html>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

dotyczącej miasta. Stowarzyszenie prowadzi działalność popularyzatorską, wśród której warto wyszczególnić cykliczne spotkania z ludźmi kultury związanymi z Czeladzią oraz autorami publikacji dotyczących miasta. Oprócz tego Stowarzyszenie prowadzi działalność wydawniczą i wystawienniczą²⁵.

Projekt Zespołu Szkół nr 1 w Czeladzi. Autorami projektu są uczniowie z Zespołu Szkół nr 1 w Czeladzi, biorącymi udział w programie *Młody Obywatel*. Realizacja fotobloga dotyczącego historii miasta ma służyć budowaniu tożsamości lokalnej i zachowaniu kulturowej tożsamości Czeladzi. Na blogu zostały zamieszczone archiwalne zdjęcia miasta i jego mieszkańców. Galerie wzbogacono o ciekawostki związane z historią i tradycjami miasta oraz wywiady²⁶.

Muzeum Saturn (ul. Dehnelów 10). Muzeum jest organizatorem wystaw dotyczących historii Czeladzi na przestrzeni wieków. Oferta jest uzupełniana przez wystawy okolicznościowe. Ważnym punktem w działalności Muzeum jest edukacja w postaci lekcji muzealnych i wycieczek historycznych. Muzeum jest także organizatorem cykli spotkań dotyczących historii regionu, konferencji naukowych, koncertów, konkursów (m.in. konkursu wiedzy o Czeladzi). Ograniczenie mogą stanowić godziny otwarcia, Muzeum jest otwarte od wtorku do piątku od 9:00 do 15:30 lub 17:00, co może wpływać na mniejszą liczbę zwiedzających. Muzeum prowadzi także działalność wydawniczą. Warto wspomnieć o periodyku *Oficina Saturnowska*, dzięki któremu Muzeum informuje o swojej działalności oraz zamieszcza materiały dotyczące historii miasta i regionu. Dodatkowo Muzeum prowadzi bazę danych *who is who* zawierającą informacje o ludziach ważnych dla Czeladzi i regionu²⁷.

Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" Czeladzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (ul. Szpitalna 9). Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon” w Czeladzi prowadzi działalność w kilku obszarach. Działalność artystyczna obejmuje warsztaty plastyczne, wokalne, taneczne, rytmikę oraz imprezy artystyczne. Z kolei w ramach działalności edukacyjnej pracownicy Domu Kultury udzielają lekcji gry na instrumentach muzycznych: pianino, keyboard, gitara, organizują kursy języka angielskiego oraz zajęcia z pedagogiem dziecięcym. Działalność rekreacyjna przejawia się w organizacji zajęć sportowych, takich jak joga, fitness oraz „Akcja Lato” i „Akcja Zima” – są to warsztaty i imprezy rekreacyjne dla dzieci i młodzieży organizowane w ramach ferii letnich i zimowych. Dom Kultury zajmuje się także organizacją imprez rekreacyjnych organizowanych przez PTTK (tzw. Złazy Spółdzielcze) oraz takich wydarzeń jak Spółdzielczy Piknik Osób Niepełnosprawnych oraz miejskie festyny. Dodatkowo Spółdzielczy Dom Kultury "Odeon" organizuje imprezy cykliczne i okazjonalne takie jak Niedzielny Teatr dla Najmłodszych, wernisaże i wystawy, konkursy plastyczne (Tradycje Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia), spotkania Klubu Rodów Czeladzkich, prelekcje dla Koła Osób Niepełnosprawnych „Przyjaciele”²⁸.

"Echo Czeladzi" – miesięcznik samorządowy. Miesięcznik oprócz informacji samorządowych zawiera dział kulturalny, gdzie publikowane są relacje z imprez, wspomnienia, wywiady.

²⁵ <http://smc.czeladz.pl/historia>

²⁶ <https://www.blogger.com/profile/14043377046234317709>

²⁷ http://www.muzeum-saturn.czeladz.pl/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1

²⁸ <http://www.sdk-odeon.pl/index.html>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Dodatkowo w miesięczniku zamieszczane są informatory kulturalne, dzięki którym można zapoznać się z ofertą kulturalną, terminarzami spotkań itp.

4.5.8. Sport i rekreacja

Oferta sportowo-rekreacyjna w Czeladzi jest dość bogata i zróżnicowana. Zajęcia są prowadzone dla wielu grup wiekowych o różnym poziomie zaawansowania, zarówno dla amatorów, jak i profesjonalistów. W ofercie znajdują się zajęcia dla dzieci, kobiet, osób starszych. Warto także zwrócić uwagę na bezpłatny charakter większości zajęć.

Oferta sportowa w Czeladzi koncentruje się wokół działalności Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. W jego ramach działają dwa piłkarskie kluby sportowe: CKS Czeladź i KS Górnik Piaski. MOSiR jest także organizatorem wielu imprez sportowych. W 2015 r. zorganizowano m.in. III edycję rodzinnego rajdu rowerowego, bieg LATO 2015 o Puchar Burmistrza Miasta Czeladź, Mistrzostwa Czeladzi w Tenisie Ziemnym o Puchar Burmistrza Miasta Czeladź, amatorski turniej piłki siatkowej, festiwal tańca, festyn rodzinny pod hasłem rekreacja, sport, kultura, integracja i inne. Dodatkowo MOSiR przygotował sportowe zajęcia wakacyjne dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich i dorosłych. W tym roku zorganizowano także pierwszą edycję „Tras zdrowia dla Seniora”, której celem jest sportowa aktywizacja seniorów²⁹.

W kontekście oferty sportowo-rekreacyjnej w Czeladzi warto także wspomnieć o Akademii Piłki Nożnej Czeladź, która jest społeczną inicjatywą odnoszącą znaczące sukcesy. Poza wymienionymi działalność sportowo-rekreacyjną prowadzi także Miejski Czeladzki Klub Sportowy.

Oferta MOSiR jest bardzo bogata, zarówno pod względem organizowanych zajęć sportowych, jak i imprez. Jego działalność jest skoncentrowana w sekcjach sportowych:

- Biegi przełajowe i nordic walking. Sekcja ta działa od początku powstania MOSiR. Obecnie liczy 34 zawodników³⁰,
- Judo. Sekcja jest podzielona na dwie grupy, młodsza (4-9 lat) liczy 25 osób, starsza (10-14) liczy 17 osób³¹,
- Tenis stołowy weteranów,

oraz w klubach i stowarzyszeniach:

- tenis stołowy,
- zumba: oprócz regularnych zajęć sekcja organizuje cyklicznie większe imprezy. Przy wsparciu Urzędu Miasta w Czeladzi planowane są również bezpłatne zajęcia w okresie wakacyjnym i ferii zimowych³²,
- wschodnie sztuki walki,

²⁹ <http://www.mosir.czeladz.pl/>

³⁰ <http://www.mosir.czeladz.pl/content/view/26/71/>

³¹ <http://www.mosir.czeladz.pl/content/view/128/72/>

³² <http://www.mosir.czeladz.pl/content/view/195/59/>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- kick-boxing dla różnych grup wiekowych i o różnym stopniu zaawansowania: dzieci 4-7 lat: gry i zabawy ruchowe z elementami kick-boxingu ; 8-12 lat: zajęcia w formule point-fighting (semi-contact), młodzież od 13 lat i dorośli: kick-boxing light-contact, light kick, full contact³³,
- siatkówka,
- koszykówka,
- piłka nożna: **CKS Czeladź** (Czeladzki Klub Sportowy), **KS Górnik Piaski**. Oba kluby zostały założone w 1924 r. i biorą udział w rozgrywkach piłkarskich,
- fitness: joga&stretching, tabata, sztanga, celluit attaca, zumba, Power BPU.

Sekcja aktywnie uczestniczy w wielu imprezach plenerowych, sportowych, np. Industriada 2014, Otwarcie Ścieżek Zdrowia PZU 2014, Dzień Dziecka w Galerii Sztuki ELEKTROWNIA 2014, Piknik rodzinny 2014, Dzień Kobiet Aktywnych 2015³⁴.

Akademia Piłki Nożnej Czeladź (ul. Składkowskiego 15C/64)

Interesującą inicjatywę stanowi klub sportowy działający w formie stowarzyszenia: Akademia Piłki Nożnej Czeladź. APN jest społeczną organizacją, której celem jest popularyzacja piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży. Treningi są prowadzone we współpracy z *Polish Soccer Skills*, organizacją, która przygotowuje wytyczne i materiały szkoleniowe. APN jako organizacja odnosi wiele sukcesów, wśród których wyjątkowym było powierzenie przez Miasto Czeladź zadania pod nazwą „Sportowy styl życia od najmłodszych lat - usportowienie, rywalizacja i trening drużyn piłki nożnej kluczem do sukcesu i zdrowego trybu życia”³⁵.

Miejski Czeladzki Klub Sportowy (ul. Sportowa 2)

Miejski Czeladzki Klub Sportowy został utworzony w 2003 roku. Obecnie w Klubie działa 5 sekcji sportowych: piłki nożnej, koszykówki chłopców, siatkówki dziewcząt, tenisa stołowego oraz lekkiej atletyki³⁶. Sekcje są zorganizowane w podziale na grupy wiekowe.

4.5.9. Aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców

Istotną kwestią uzupełniającą działalność samorządu oraz wyznacznikiem wysoko rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego są aktywnie działające organizacje pozarządowe oraz aktywność obywatelska mieszkańców.

Wśród organizacji pozarządowych działających na obszarze Czeladzi, a współpracujących z władzami miasta wyróżnić można ze względu na prowadzoną działalność następujące typy organizacji pozarządowych:

- Pomoc i integracja społeczna – 3 organizacje
- Kultura fizyczna i sport – 7 organizacji

³³ <http://www.mosir.czeladz.pl/content/view/196/61/>

³⁴ <http://www.mosir.czeladz.pl/content/view/194/65/>

³⁵ <http://apn.czeladz.pl/o-nas>

³⁶ <http://www.mcksczeladz.pl/historia>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Kultura, rekreacja, edukacja – 11 organizacji
- Ekologia i ochrona zwierząt – 3 organizacje
- Zdrowie i bezpieczeństwo – 6 organizacji.

Niestety w badaniach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi okazało się, że trzech na czterech badanych nie jest zaangażowanych w działania żadnej organizacji społecznej, ani też nie działają na rzecz lokalnej społeczności. Powody tego są różne, najwięcej osób przyznało, że nie ma czasu na tego typu aktywność (34,4%), a co czwarty badany (24,7%) przyznał, że nie interesuje się tego typu rzeczami.

Tabela 15. Rozkład odpowiedzi na pytanie czy mieszkańcy miasta są zaangażowani w działania lokalnej społeczności.

ZAANGAŻOWANIE RESPONDENTÓW W DZIAŁANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	%
Tak, jestem członkiem organizacji społecznej	3,0
Tak, jestem wolontariuszem	2,6
Nie mam czasu	34,4
Tak, angażuję się w pomoc sąsiedzką	20,0
Nie interesuje mnie to	24,7
Nie mam informacji gdzie działać	15,3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi

Niewielka ilość badanych przyznała również iż słyszała o działających na terenie miasta organizacjach społecznych (21,6%). Warto zauważyć, że większość z organizacji, o których badani słyszeli to instytucje i organizacje o zasięgu co najmniej regionalnym lub krajowym (Caritas, Szlachetna Paczka). Wśród lokalnych organizacji mieszkańcy słyszeli o takich instytucjach jak CKS Górnik Piaski, czy Uniwersytet III Wieku.

4.5.10. Podsumowanie sfery społecznej:

Sfera społeczna, jak zostało to zaprezentowane w niniejszym rozdziale jest bardzo złożona. Odnosi się ona zarówno do problemów społecznych (takich jak bieda, ubóstwo, bezrobocie, czy brak bezpieczeństwa), ale również do zapewnienia dostępności do odpowiednich instytucji społecznych i publicznych (np. żłobki, szkoły, ośrodki ochrony zdrowia). Życie społeczne mieszkańców miasta uzależnione jest zatem od wielu czynników, a także instytucji społecznych i publicznych, co więcej na jakość życia wpływ mają także sami mieszkańcy, ich zaangażowanie, inicjatywy czy codzienne wybory. Dopiero suma wszystkich tych zdarzeń, działań i aktywności pozwala określić nam jakość życia mieszkańców i wskazać potrzeby mieszkańców w zakresie jej poprawy.

Wstępnie wybrane obszary do analizy (Stare Miasto, Nowe Miasto, Kolonia Saturn, Stare Piaski), wskazywane przez ekspertów jako obszary najbardziej zdegradowane i wymagające największego wsparcia potwierdziły się na różnych płaszczyznach analizy. Na szczególną uwagę zasługują zaś dane dotyczące pomocy społecznej i bezpieczeństwa, jako te wskazujące na konkretne problemy społeczne (wysoka przestępczość, bieda itp.). Nie wolno jednak zapominać

o takich problemach jak dostępność do instytucji kultury czy aktywności organizacji nieformalnych. Wszystkie dane, zarówno te „twarde” dane liczbowe, jak i rozmowy z ekspertami, czy spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych instytucji społecznych i publicznych potwierdzają, iż wskazane obszary niewątpliwie wymagają pomocy, ale pomocy kompleksowej, biorącej pod uwagę różne czynniki i różne działania. Stąd też po przeprowadzeniu diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej potwierdziła się konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych w celu ożywienia przestrzeni i pomocy społeczności lokalnej zamieszkującej wskazane obszary. Kompleksowość działań rewitalizacyjnych przyczyni się bowiem nie tylko do poprawy sytuacji życiowej mieszkańców wskazanych obszarów zdegradowanych, ale także do rozwoju całego Miasta.

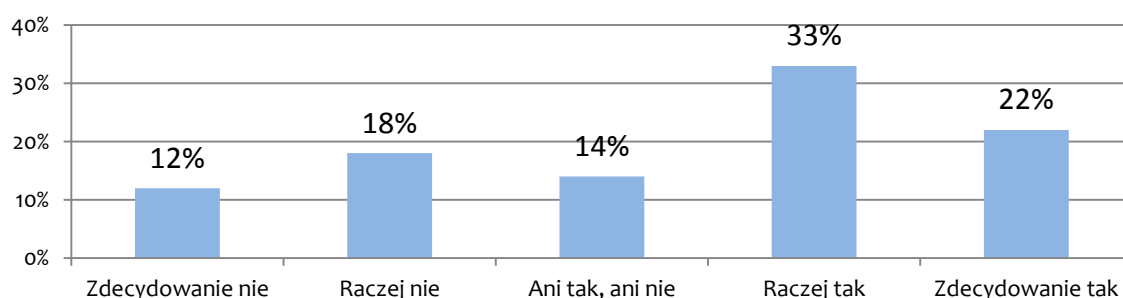
4.6. Analiza badań ankietowych

Badania ankietowe z mieszkańcami Czeladzi stanowią jeden z elementów włączenia społecznego w przygotowanie procesu rewitalizacji miasta. Metoda ankiety bezpośredniej (sondażu ulicznego) została wybrana ze względu na dogodny jej charakter. Pozwala ona bowiem w stosunkowo niewielkim okresie czasu zapytać o opinię mieszkańców miasta.

Badania zostały przeprowadzone w dwóch terminach: 21.09 oraz 16.10.2015 roku. Łącznie wzięło w nich udział 100 osób. Próba do badania (100 osób) została wybrana, tak, aby prezentowane wyniki były reprezentatywne dla całej populacji miasta przy 10% błędzie próby.

Badania przeprowadzone zostały we wstępnie wybranych do rewitalizacji obszarach (Nowym Mieście, Starym Mieście, Kolonii Saturn oraz Starych Piaskach).

Wykres 29. Czy wizerunek miasta wymaga zmian według mieszkańców? Rozkład odpowiedzi na pytania.

Źródło: opracowanie własne

Jak można zauważyć na wykresie 29 ponad połowa badanych (55%) uznała, że wizerunek miasta wymaga zmian. Jest to o tyle ważne pytanie, iż pozwala ocenić gotowość mieszkańców do zaangażowania się w proces rewitalizacji, albowiem to, że zauważamy konieczność zmian, może mieć wpływ na nasze podejście i chęci wzięcia udziału w procesie tych zmian.

Jednym z kluczowych pytań ankiety była kwestia dotycząca tego, czy dane obszary powinny zostać poddane rewitalizacji. Warto podkreślić, iż podczas prowadzenia ankiety, ankieterzy mieli ze sobą mapy, na których zaznaczone były obszary wyznaczone do rewitalizacji, a na początku ankiety każdy badany został poinformowany czym rzeczony proces rewitalizacji jest, tak aby mieć

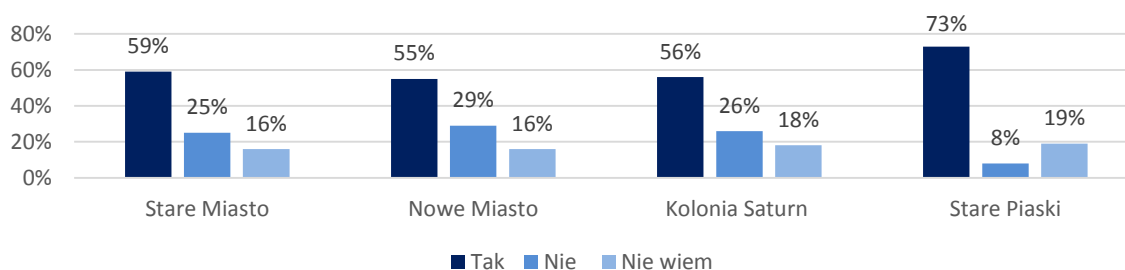

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

pełną wiedzę i świadomość odpowiadając na to pytania. Na wykresie 30. widać rozkład odpowiedzi wszystkich respondentów na wskazane pytanie. Jak można zauważyć we wszystkich przypadkach zdecydowana większość badanych stwierdziła, iż wskazane obszary zdecydowanie wymagają rewitalizacji. Najwięcej osób przyznało, iż to dzielnica Stare Piaski powinna zostać poddana rewitalizacji.

Dodatkowo wśród respondentów biorących udział w badaniu do rewitalizacji wskazany został Park Grabek – dwukrotnie oraz plac przy ulicy Zwycięstwa i Kościuszki. Dwie osoby stwierdziły również, że rewitalizacji mogłoby być poddane całe miasto.

Wykres 30. Czy dzielnice wymagają rewitalizacji? Rozkład odpowiedzi na pytania.

Źródło: opracowanie własne

Ankietowani zostali także poproszeni o ocenę występowania poszczególnych problemów w mieście Czeladź. Na wykresie 31. zostały zaprezentowane problemy, które zostały wskazane przez połowę lub więcej ankietowanych. Jak można zaobserwować czterech na pięciu badanych (81%) wskazywało, że problemem, z którym muszą borykać się mieszkańcy Miasta to bezrobocie. Równie duża liczba ankietowanych (78%) wykazywała, że problemem są także niedostatki w infrastrukturze drogowej – niezadowolający stan chodników i dróg. Warto podkreślić, że na czołowych miejscach pod względem występowania problemów uplasowały się problemy społeczne. Jak zostało wspomniane na pierwszym miejscu uplasował się problem bezrobocia, ale ponadto mieszkańcy Czeladzi uznawali, że problemami są także bieda (74%), uzależnienia (69%) czy słaba organizacja społeczna (64%), rozumiana, jako niska aktywność społeczna oraz brak współpracy i zaangażowania mieszkańców w życie miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 31. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje wskazany problem? Rozkład odpowiedzi twierdzących na zadane pytanie.

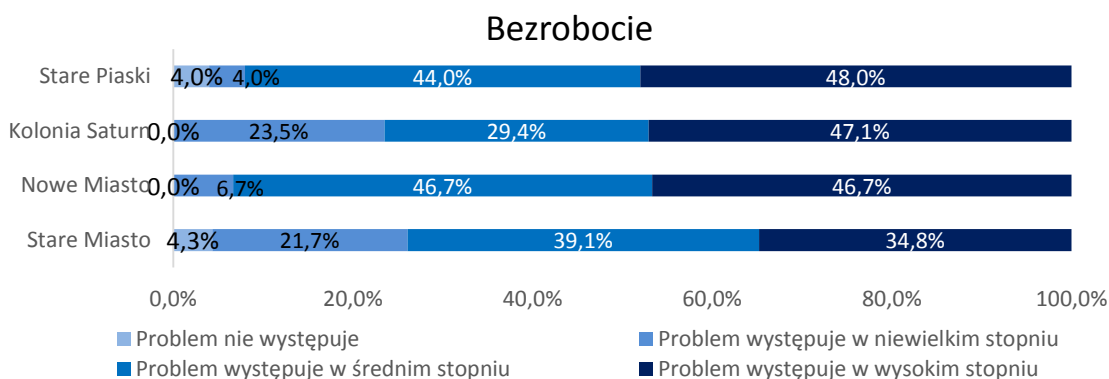

84

Źródło: opracowanie własne

Należy przyrzeć się bliżej problemom, jakie zostały uznane jako te występujące najczęściej w mieście. W tym celu pokazane zostaną rozkłady odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania najpopularniejszych problemów z wydzieleniem na poszczególne obszary miasta.

Wykres 32. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem bezrobocia? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

Źródło: opracowanie własne

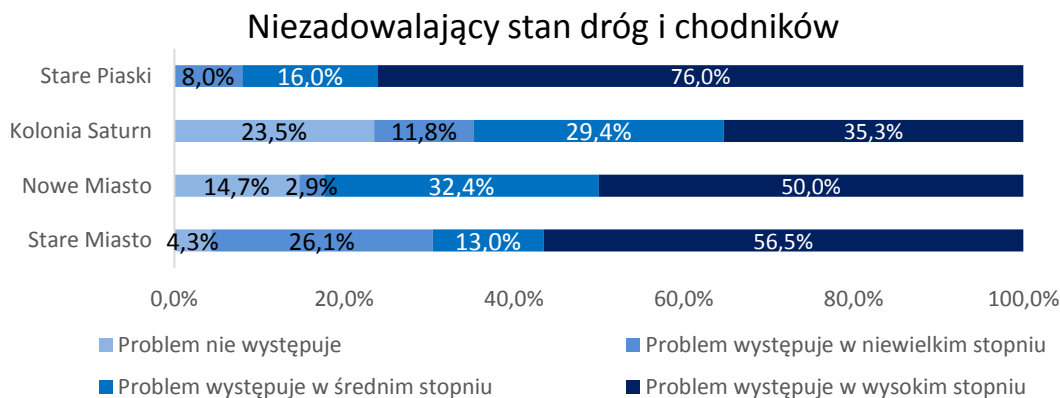
Na wykresie 32 przedstawiony został rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące problemu bezrobocia. Jak widzimy problem ten jest nie tylko zauważalny, ale traktowany jako problem występujący w stopniu wysokim. W trzech dzielnicach (Nowe Miasto, Kolonia Saturn oraz Stare Piaski) prawie połowa ankietowanych uznawała, iż jest to problem występujący w stopniu wysokim. Dla porównania na Starym Mieście było to prawie 35% ankietowanych. Co więcej w dzielnicach Kolonia Saturn oraz Nowe Miasto żaden z ankietowanych nie zanegował występowania tego problemu. Jest to zatem priorytetowa kwestia do rozwiązania.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 33. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta stan chodników i dróg jest niezadawalający? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

85

Źródło: opracowanie własne

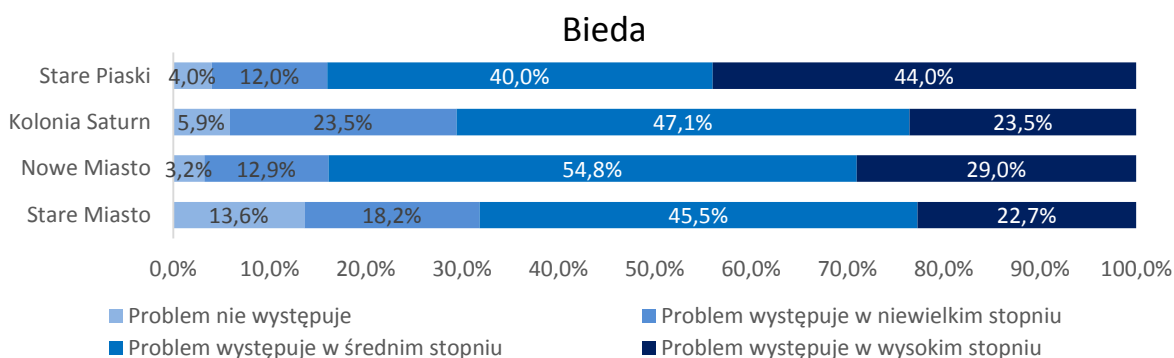
W czołówce problemów występujących na terenie Miasta pojawił się także problem infrastrukturalny związany z niezadawalającym stanem infrastruktury drogowej. W przypadku tej kwestii najgorzej wypada dzielnica Stare Piaski. Aż 76% ankietowanych twierdzi iż jest to problem o wysokim natężeniu a kolejne 16% że problem o średnim natężeniu. Nikt z badanych nie uznał, że problem ten nie istnieje. Ponad 50% badanych uważa zły stan infrastruktury drogowej za bardzo duży problem także w dzielnicy Stare Miasto oraz Nowe Miasto. Najlepiej zaś sytuacja kształtowała się w dzielnicy Kolonia Saturn, choć i tam co trzeci badany uważał stan chodników i dróg za poważny problem, a kolejne 30% osób za problem o średnim natężeniu.

Wracając do problemów społecznych wskazanych przez mieszkańców omówiony zostanie teraz problem biedy i ubóstwa. Znowu dzielnica Stare Piaski wydaje się przodować we wskazaniu tego problemu jako najbardziej palącego, aż 44% badanych z tej dzielnicy wskazało, że jest to problem o wysokim natężeniu. Jak widać na wykresie poniżej problem biedy i ubóstwa dotyczy nie tylko Starych Piasków, ale każdej ze wskazanych dzielnic. Wszędzie bowiem problem ten był wskazywany jako występujący w wysokim stopniu lub średnim przez minimum 70% mieszkańców. Niewątpliwie problem biedy może być mocno powiązany z problemem bezrobocia, bowiem osoby nie pracujące, nie posiadające dochodów cierpią ze względu na brak środków finansowych do życia.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

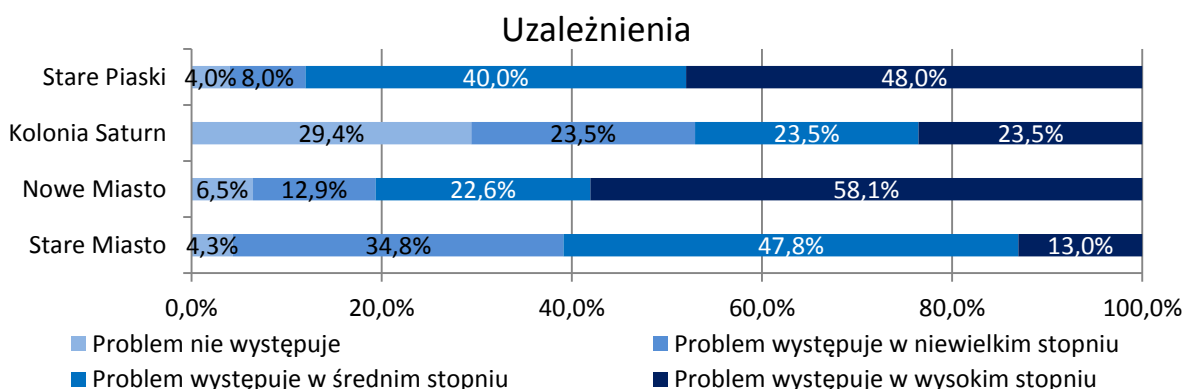
Wykres 34. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem biedy lub ubóstwa? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

86

Źródło: opracowanie własne

Wykres 35. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem uzależnień? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

Źródło: opracowanie własne

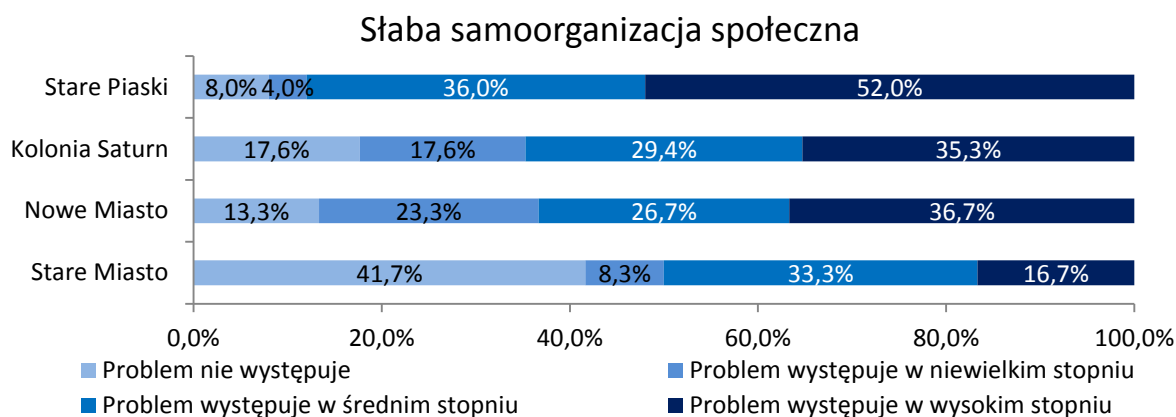
Kolejnym problemem, który zostanie omówiony są uzależnienia. Jak pokazują dane jako problem o wysokim natężeniu był on wskazywany w dzielnicy Nowe Miasto. Prawie sześć na dziesięć osób było takiego zdania. Również w dzielnicy Stare Piaski problem ten jako znaczący wskazywała prawie połowa badanych (48%). Najmniej zauważalny problem uzależnień okazał się być w dzielnicy Kolonia Saturn, gdzie prawie co trzeci badany (29,4%) wskazał, iż uzależnienia nie są w ogóle problemem. Pomimo tego warto jednak pamiętać, iż pozostałe 70% osób zauważyło ten problem w dzielnicy, z czego dwie trzecie uznały za problem o natężeniu średnim lub wysokim.

Ostatnim omówionym tutaj szczegółowo problemem, będzie samoorganizacja społeczna. Mówiąc samoorganizacja mamy na myśli zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne, samopomoc sąsiedzka czy też udział w różnego typu inicjatywach społecznych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 36. Czy Pana zdaniem na terenie Miasta występuje problem słabej samoorganizacji społecznej? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie w podziale na dzielnicę, w której została przeprowadzona ankieta.

87

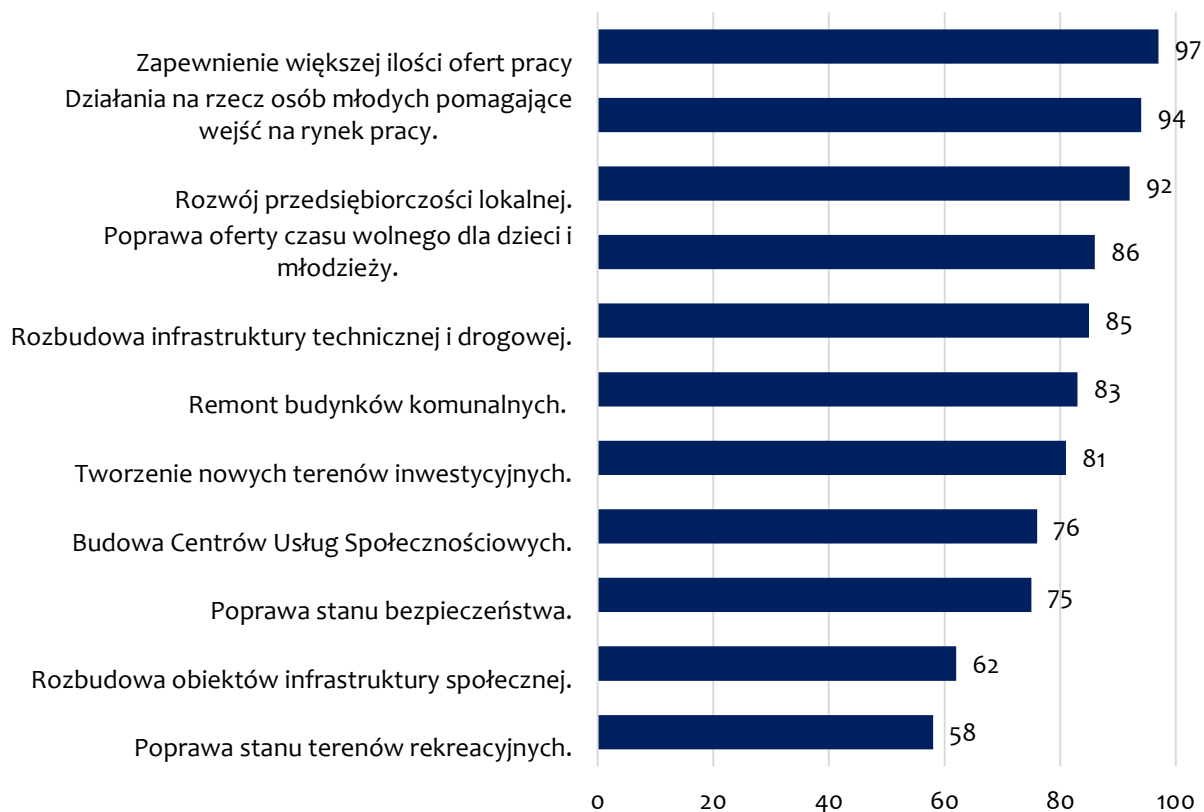
Źródło: opracowanie własne

Jak się okazuje największy marazm społeczny zauważyli mieszkańcy dzielnicy Stare Piaski. Tam ponad połowa mieszkańców wskazała, iż jest to problem o wysokim natężeniu, a kolejne 36% uznało, że problem występuje w średnim stopniu. Jedyne 8% mieszkańców Starych Piasków uznało, iż problem ten nie występuje wcale. W dzielnicach Kolonia Saturn oraz Nowe Miasto rozkład odpowiedzi jest dość podobny. Ponad 1/3 mieszkańców tych dzielnic słabą organizację społeczną i małe zaangażowanie traktuje jako duży problem, a kolejna 1/4 uważa to za problem o średnim natężeniu. Jednakże w dzielnicach tych pojawiają się także osoby, które uważają, że takiego problemu nie ma i jest to odpowiednio 17,6% mieszkańców Kolonii Saturn oraz 13,3% mieszkańców Nowego Miasta. Sytuacja wygląda zupełnie inaczej w przypadku Starego Miasta. Tam 4 na 10 respondentów nie zauważa problemu niskiej aktywności i zaangażowania społecznego, a jedynie 16,7% mieszkańców traktuje ten problem jako problem o natężeniu wysokim. Może to wynikać z faktu, iż na terenie Starego Miasta działa Biblioteka Publiczna, która przez mieszkańców tej dzielnicy była często wskazywana jako miejsce, w którym „dużo się dzieje” i przyciąga ona mieszkańców swoją ofertą.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wykres 37. Jakie zmiany są najbardziej potrzebne w Czeladzi? Rozkład odpowiedzi na zadane pytanie.

88

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim elementem ankiety było pytanie dotyczące zmian, proponowanych przez mieszkańców. Na wykresie 37. widzimy rozkład odpowiedzi na to pytanie. Mieszkańcy Czeladzi zwracali przede wszystkim na szeroko zakrojone działania związane z walką z bezrobociem, a więc zapewnienie większej ilości ofert pracy, pobudzanie przedsiębiorczości lokalnej. Na wysokim miejscu, a więc wskazywana przez dużą liczbę osób pojawiła się również odpowiedź dotycząca poprawy oferty spędzania czasu wolnego. Na dalszych miejscach ankietowani zwracali uwagę na działania techniczne.

Poza wskazanymi konkretnymi działaniami poproszono respondentów o spontaniczną odpowiedź o konieczne zmiany, jakie powinny zostać zrealizowane w najbliższym czasie. Wśród odpowiedzi pojawiły się:

- Poprawa oferty spędzania czasu wolnego m.in. budowa i renowacja parków, siłowni na wolnym powietrzu, placów zabaw dla dzieci, otwarcie kina, ożywienie przestrzeni na rynku.
- Poprawa infrastruktury drogowej m.in. remont dróg, chodników, wyznaczenie bezpiecznych przejść dla pieszych, oświetlenie.
- Poprawa kondycji lokalnej gospodarki, zwiększenie ilości miejsc pracy.
- Termomodernizacja budynków, docieplenie.
- Budowa kanalizacji.
- Budowa ścieżek rowerowych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- Remont budynku Urzędu Miasta.
- Zapewnienie pomocy prawnej dla osób potrzebujących, zwiększenie nakładu gazety "Echo Czeladzi", oczyszczenie Brynicy, budowa mieszkań socjalnych, rekultywacja terenów pokopalnianych.

Podsumowując badania ankietowe należy zauważyć, iż mieszkańcy Czeladzi w dużej mierze zauważają wokół siebie problemy społeczne. Podkreślają oni także, iż część tych problemów, jak np. bezrobocie, ubóstwo czy alkoholizm są ze sobą mocno powiązane, dlatego też konieczne jest prowadzenie działań mających na celu poprawę sytuacji osób, które znalazły się w trudnej życiowej sytuacji, dzięki czemu wizerunek miasta będzie mógł ulec poprawie, a mieszkańcom będzie żyło się lepiej.

5. Analiza SWOT

W niniejszym rozdziale zaprezentowana zostanie analiza SWOT dla wskazanych obszarów rewitalizacji. Jest ona podsumowaniem diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej, a także wskazuje na najważniejsze zidentyfikowane zjawiska kryzysowe i potencjały rozwojowe poszczególnych obszarów.

STARE MIASTO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- Zrewitalizowany rynek, charakteryzujący się ciekawą architekturą i układem urbanistycznym.- Istnienie w granicach obszaru zabytkowego Kościoła p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika – miejsce przyciągające turystów, odznaczające się potencjałem turystycznym.- Korzystne położenie komunikacyjne obszaru – centralna część miasta, dobrze skomunikowana za pomocą komunikacji miejskiej.- Funkcjonowanie wielu budynków użyteczności publicznej, ważnych dla mieszkańców – Urząd Miasta, Posterunek Policji, Biblioteka Miejska, Poczta Główna.	<ul style="list-style-type: none">- Brak centrotwórczych funkcji rynku, niewykorzystany potencjał przestrzeni do integracji mieszkańców – mała ilość imprez.- Niedopasowanie elementów nowej zabudowy do tradycyjnego układu urbanistycznego.- Słaby potencjał gospodarczy Starego Miasta – niewielka ilość podmiotów gospodarczych prowadzących swoją działalność (8% wszystkich podmiotów gospodarczych działających na terenie Miasta).- Brak dużych firm, generujących miejsca pracy dla lokalnej społeczności.- Występujące problemy z prowadzeniem działalności gospodarczej w obszarze Starego Miasta – niewielkie zainteresowanie mieszkańców korzystaniem z dostępnej oferty gospodarczej w tej części miasta, zmuszający przedsiębiorców do zamykania lokali.- Niewystarczająco rozwinięty system komunikacyjny; utrudnienia w centrum spowodowane brakiem rozdziału dla ruchu miejskiego oraz tranzytowego.- Mała ilość terenów zieleni urządzonej i terenów rekreacyjnych.- Zły stan infrastruktury technicznej budynków – brak przyłączy budynków do sieci kanalizacyjnej, występujące awarie sieci. Brak scentralizowanego systemu ogrzewania; indywidualne ogrzewania niskiej jakości w domach jednorodzinnych.- Zły stan dróg oraz chodników.- Duże natężenie występowania problemów społecznych w obszarze Starego Miasta – 19% klientów pomocy społecznej w Czeladzi

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	<p>zamieszkuje wyznaczony obszar.</p> <ul style="list-style-type: none">– Występowanie zróżnicowanych problemów społecznych potwierdzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – uzależnienia, bieda, ubóstwo, nieporadność życiowa.– Niski poziom bezpieczeństwa publicznego – występowanie licznych wykroczeń oraz przestępstw.
NOWE MIASTO	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">– Istnienie dobrych połączeń komunikacyjnych z pozostałymi częściami miasta;– Dobre zaplecze instytucjonalne – na terenie Nowego Miasta funkcjonuje Powiatowy Zespół Zakładów Opieki zdrowotnej – Szpital w Czeladzi, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole, Szkoła Podstawowa, Filia Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny.– Duża ilość lokali użytkowych do wynajęcia.	<ul style="list-style-type: none">– Bardzo zły stan techniczny i sanitarny funkcjonujące targowiska.– Zły stan infrastruktury drogowej – dróg oraz chodników.– Niedostateczna ilość parkingów wpływająca na zawłaszczanie przez samochody chodników oraz przestrzeni publicznych.– Duża liczba mieszkańców – wysoka gęstość zaludnienia wpływająca na eskalację problemów społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz środowiskowych– Brak oferty kulturalnej, rekreacyjnej skierowanej do osób starszych.– Niedostateczna do zgłaszanego zapotrzebowania ilość zieleni i terenów rekreacyjnych stanowiących ciekawą ofertę rekreacyjną dla mieszkańców w każdym wieku.– Uciążliwość linii energetycznych wysokiego napięcia dla zagospodarowania przestrzennego.– Słaby stan techniczny budynków mieszkaniowych – brak dostępu do centralnego ogrzewania.– Wysoki stopień występowania problemów społecznych – 27% klientów pomocy społecznej to mieszkańcy Nowego Miasta (wskazywane problemy społeczne: problem ubóstwa w starych budynkach, patologie społeczne, uzależnienie od alkoholu, zakłócanie ciszy, dewastacje).– Natężenie hałasu komunikacyjnego oraz istnienie źródeł promieniowania elektromagnetycznego z istniejącej sieci energetycznej

KOLONIA SATURN

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- Funkcjonowanie na terenie Kolonii Saturn placówek kultury (m.in. GSW Elektrownia, Muzeum Saturn, Termy Rzymskie wraz z Pałacem Saturna) stanowiących duży potencjał rozwojowy dla obszaru – możliwość stworzenia ciekawej oferty dla turystów i mieszkańców miasta.- Niezagospodarowane tereny po Kopalni Saturn będące własnością Miasta – ogromny potencjał rozwojowy pod strefę gospodarczą lub kulturalną.- Galeria Sztuki Współczesnej znajdująca się na Szlaku Zabytków Techniki jako marka, pod którą można promować cały obszar, mogący być wizytówką miasta.- Korzystny układ przestrzenny – obszar ukształtowany w sposób spójny – zamiysł urbanistyczny miasta-ogrodu (brak intensywnej zabudowy), w dodatku z rezerwami na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i tereny zielone.- Rozległe tereny zielone otaczające całe założenie kolonii – parki: Jordana, Grabek, 21 Listopada, Alfred, ogródki działkowe.- Istnienie zabytkowej zabudowy (w tym zabudowy mieszkaniowej) – tereny Starej i Nowej Kolonii Saturn.- Dobrze rozwinięta sieć komunikacji miejskiej, łatwa dostępność do sąsiednich miast np. Katowic.- Funkcjonowanie rozpoznawalnych marek przedsiębiorców – Anmark, Termy Rzymskie, Hotel Pod Filarami, Ger-Pol itp.	<ul style="list-style-type: none">- Niezagospodarowane tereny po Kopalni Saturn będące własnością Miasta – bardzo zły stan techniczny obiektów, brak inwestora.- Bardzo zły stan techniczny zabytków znajdujących się na obszarze, w tym przede wszystkim Domu Ludowego oraz zabudowy Kopalni.- Niedopasowanie elementów nowej zabudowy do historycznych obiektów pokopalnianych.- Słaba promocja obszaru, który ma duży potencjał promocyjny (wsparty ponadto sztyldem Szlaku Zabytków Techniki) – Termy Rzymskie, obiekt GSW Elektrownia.- Niezadowalający stan dróg i chodników, brak parkingów.- Słabo rozwinięta oferta handlu i usług oraz niższy niż przeciętny stopień przedsiębiorczości (jedynie 159 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, stanowiących 7% podm. gosp. miasta).- Brak dbałości o tereny rekreacyjne i zielone w obszarze.- Zanieczyszczenia powietrza emitowane przez zakłady przemysłowe zlokalizowane w niedalekiej odległości od omawianego obszaru.- Wysoki stopień koncentracji problemów społecznych, 12% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej mieszka w tym obszarze.- Koncentracja negatywnych zjawisk na ulicach Legionów oraz 21 listopada.- Występowanie licznych wykroczeń oraz przestępstw, w tym włamań, kradzieży oraz zakłóceń porządku.- Występowanie zagrożeń powodziowych.

STARE PIASKI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">– Istnienie obiektów zabytkowych, posiadających interesującą architekturę oraz układ urbanistyczny będący w rejestrze zabytków – nieodkryta i nieeksploatowana przestrzeń miasta.– Występujące tereny zielone i rekreacyjne znajdujące się na terenie Starych Piasków – stadion sportowy oraz park przy ul. Mickiewicza.– Dobra lokalizacja – sąsiedztwo Katowic i Sosnowca oraz dobre połączenia komunikacyjne.– Optymalna ilość placówek i obiektów instytucji publicznych w tym obiektów pomocy społecznej, szkoły i przedszkoli.– Zaangażowanie instytucji społecznych w życie mieszkańców m.in. organizacja przez parafię p.w. Matki Bożej Bolesnej imprez integrujących mieszkańców np. festynu rodzinnego.– Społeczność lokalna zintegrowana choć ulegająca atomizacji.	<ul style="list-style-type: none">– Znaczny stopień degradacji technicznej budynków, w tym budynków będących częścią zabytkowego układu urbanistycznego – w tym występowanie azbestu.– Brak dostępu do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz brak termomodernizacji zabudowy przyczyniający się do pogorszenia się jakości środowiska naturalnego – palenie w piecach powodujące zwiększoną niską emisję.– Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i gleb, związany z emisją zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych.– Natężenie hałasu komunikacyjnego oraz hałasu z zakładów przemysłowych o znaczeniu lokalnym.– Niski stopień jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych znajdujących się wokół budynków mieszkalnych.– Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kulturalna i rekreacyjna – brak miejsca spotkań.– Zły stan dróg oraz chodników.– Bardzo niski potencjał gospodarczy mierzony liczbą działających na terenie podmiotów gospodarczych – jedynie 61 firm prowadziło działalność gospodarczą w 2014 roku (7%).– Duża koncentracja problemów społecznych – 17% klientów pomocy społecznej to mieszkańcy Starych Piasków.– Wyróżniająca się negatywnie na tle miasta ul. Betonowa oraz Nowopogońska jako skupisko ludzi zagrożonych wykluczeniem (alkohol, agresywna młodzież, ubóstwo)– Starzejące się społeczeństwo.– Wyobcowanie społeczności Piasków od mieszkańców pozostałych części miasta, poczucie odrębności od Czeladzi.

OBSZAR REWITALIZACJI

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">– Wzrost znaczenia idei partycypacji społecznej w polityce rozwoju lokalnego.– Nowe priorytety rozwojowe w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.– Zwrócenie uwagi na rewitalizację w sferze społecznej – droga w utrzymaniu infrastruktura nie przekłada się na realną zmianę społeczną i gospodarczą.– Dostępność funduszy zewnętrznych na działania rewitalizacyjne w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej.– Zmiana roli kobiety na rynku pracy – aktywność, przedsiębiorczość.– Wykorzystywanie form przedsiębiorczości nie nastawionej na zysk (tj. ekonomia społeczna) na rzecz aktywizacji środowisk lokalnych i osób wykluczonych społecznie w sferze społecznej i zawodowej.– Szeroki dostęp do środków zewnętrznych na realizację działań w obszarze polityki społecznej, w tym środków kierowanych do organizacji III sektora.– Symptomy powrotu na rynek pracy osób z niego „wypchniętych” (m.in. osoby po 50. roku życia niepełnosprawni).– Zagospodarowywanie terenów poprzemysłowych / kolejowych pod nowe funkcje np. mieszkaniowe – lofty, galerie handlowe, centra kulturalne.– Możliwość realizacji inwestycji w formule publiczno-prywatnej.– Wzrost aktywności różnego typu grup nacisku – organizowania się społeczeństwa wokół różnego typu kwestii istotnych z punktu widzenia małych społeczności.– Zmiana w postrzeganiu osób dotychczas wykluczonych społecznie (m.in. osoby niepełnosprawne, chore) jako pełnoprawnych obywateli i wartościowych (w sferze społecznej i zawodowej) członków społeczeństwa.– Popularyzacja „edukacyjnego stylu życia” i postawy uczenia się przez całe życie (life	<ul style="list-style-type: none">– Partykularne interesy partyjne ponad interesami wspólnot samorządowych (podział środków w regionach, inwestycje centralne).– Brak kontynuacji w polityce rozwoju – brak myślenia strategicznego, w dłuższej perspektywie czasowej. Prowadzenie polityki rozwoju w cyklu wyborczym .– Nowe zadania i koszty dla samorządów (np. obsługa wypłat 500+).– Wzrost znaczenia migracji zarobkowych (na terenie kraju i poza jego granice).– Wzrost zamożności części społeczeństwa – pojawiające się rozwarstwienie społeczne.– Odpływ aktywnych, młodych ludzi do większych ośrodków miejskich lub zagranicę.– Niska świadomość społeczna nt. współczesnego przemysłu (stereotyp „dymiących kominów”).– Nieufność społeczna w stosunku do wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych.– Roszczeniowość społeczeństwa – postawa oczekiwania, że państwo rozwiąże wszystkie problemy, bierność.– Niskie poczucie odpowiedzialności za swoją gminę / powiat, brak poczucia realnego wpływu na rozwój gminy/powiatu.– Pojawianie się nowych form wykluczenia społecznego (m.in. wykluczenia cyfrowego).– Osłabienie funkcji wychowawczej szkół oraz rodziny w wyniku rosnącego zaangażowania zawodowego rodziców.– Zwiększająca się dostępność różnego rodzaju używek (sklepy z dopalaczami, alkohole 24h).– Rozwój nowych sposobów komunikacji (twitter, aplikacje na smartfony, facebook) – zanikanie bezpośrednich kontaktów.– Wzrost znaczenia handlu internetowego – e-commerce kosztem tradycyjnej działalności.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<p>long learning).</p> <ul style="list-style-type: none">- Zmiana modelu rodziny (co raz więcej singli, związków nieformalnych, 2+1, 2+pies*), odejście od rodzin wielopokoleniowych.- Większa dbałość o zdrowie i świadomość roli zdrowego stylu życia w społeczeństwie.- Popularyzacja i zwiększenie dostępności e-usług (e-edukacja, e-administracja, e-zdrowie).- Zmiany w zakresie zarządzania w polityce społecznej – upowszechnienie podejścia projektowego i interdyscyplinarnego.- Zwiększenie dostępu do informatyzacji w zarządzaniu polityką społeczną.- Zrównoważony transport – komunikacja zbiorowa, ścieżki rowerowe, punkty przesiadkowe itp.- Rosnące wykorzystanie nowych technologii i narzędzi informatycznych na rynku pracy (m.in. telepraca).	
---	--

6. Delimitacja obszarów rewitalizacji

Obszar do rewitalizacji w mieście Czeladź został wyznaczony na podstawie pogłębionej diagnozy społeczno – gospodarczo – przestrzennej. W ramach procesu delimitacji obszaru skoncentrowano się na analizie występowania zjawisk kryzysowych, w tym przede wszystkim problemów natury społecznej. Dodatkowo zwrócono również uwagę na wewnętrzny potencjał rozwojowy obszarów, który może mieć kluczowy wpływ na rozwój całego miasta. Wstępnie wytypowane obszary kryzysowe (o ponadprzeciętnym nagromadzeniu problemów społecznych) okazały się obejmować większą liczbę mieszkańców, niż przewidziane jest to w Ustawie o rewitalizacji (ponad 30% mieszkańców Miasta). W związku z powyższym obszar rewitalizacji został doprecyzowany na podstawie konsultacji z przedstawicielami ważnych instytucji publicznych, które posiadają odpowiednie kompetencje i wiedzę na temat tego, które z obszarów wymagają największego wsparcia, w tym przede wszystkim przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz służb porządkowych (Policji, Straży Miejskiej).

Przeprowadzona analiza pięciu sfer funkcjonowania miasta i jego mieszkańców, w tym społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej potwierdziła, iż Miasto Czeladź zmagają się z różnego rodzaju problemami. **Co zostało podkreślone w diagnozie, zidentyfikowane problemy są powiązane ze zjawiskami kryzysowymi, a zjawiska te mają bezpośredni wpływ na występowanie tychże problemów rewitalizacyjnych (we wszystkich pięciu sferach).** Niektóre problemy są charakterystyczne dla całego miasta, inne koncentrują się jedynie w części jego obszaru. Poniżej opracowane zostało krótkie podsumowanie najważniejszych wniosków z diagnozy. Wnioski te wskazują na zasadność podjęcia działań rewitalizacyjnych we wskazanych obszarach miasta.

Miasto Czeladź od kilkunastu lat zmagają się z problemem wyludnienia, który obrazuje zmniejszająca się liczba mieszkańców miasta, a także ujemne wskaźniki przyrostu rzeczywistego – zarówno przyrostu naturalnego (mniejsza liczba urodzeń niż zgonów), jak i salda migracji (mniejsza liczba zameldowań do miasta niż wymeldowań). Ponadto, podobnie jak cała Polska czy kraje zachodnie, Czeladź charakteryzuje się wysokim odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym, a więc miasto dotknięte jest problemem starzenia się społeczeństwa. Wykazane problemy demograficzne mają ścisłe powiązanie z wizerunkiem miasta (w oczach zarówno mieszkańców, jak i osób z zewnątrz miasta) oraz jego konkurencyjnością w takich obszarach jak gospodarka, czy zagospodarowanie przestrzenne, służące jakości życia mieszkańców.

Diagnoza wykazała, iż całe miasto Czeladź charakteryzuje się niskim potencjałem rozwoju gospodarczego. Zamknięcie kopalni w latach 90-tych XX wieku wpłynęło na sytuację wielu rodzin w tym mieście. Niestety od tamtej pory nie udało się znaleźć i rozwinąć w mieście nowej specjalizacji gospodarczej, która przyczyniłaby się do zapewnienia miejsc pracy dla mieszkańców. W mieście nie ma także wystarczającej ilości terenów inwestycyjnych, które byłyby atrakcyjne dla nowych inwestorów. Niewielki rynek pracy w samym mieście oraz niska przedsiębiorczość mieszkańców niewątpliwie przyczynia się do migracji ekonomicznej (w tym spadku liczby mieszkańców). Jak pokazuje praktyka migracje ekonomiczne dotyczą przede wszystkim ludności bardziej mobilnej, a więc grup osób młodych i dobrze wykształconych. Odpływ tej grupy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

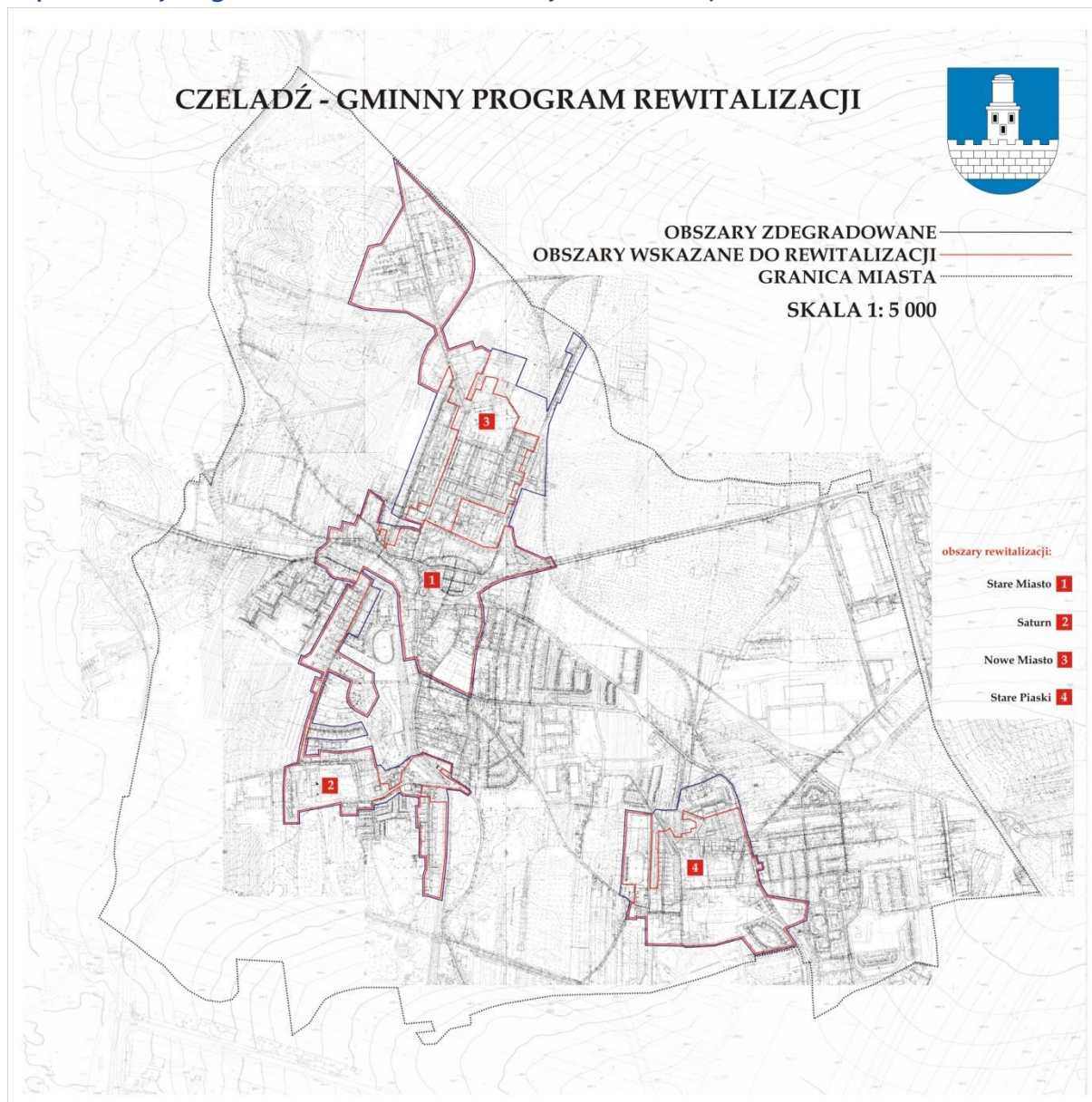
społecznej przyczynia się do zmniejszenia się kapitału społecznego miasta, a tym samym może powodować eskalację problemów społecznych.

Kolejnym elementem, który mógłby przyczynić się do odwrócenia negatywnych trendów demograficznych i społecznych w mieście jest zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej infrastruktury społecznej. Obecnie Czeladź, która znajduje się w konurbacji katowickiej, charakteryzującej się łatwą dostępnością komunikacyjną nie jest miastem, które wybija się pod tym względem na tle innych ośrodków miejskich. Świadczyć o tym może fakt, iż na terenie miasta wszelkie instytucje społeczne i publiczne mają w większości charakter lokalny. Warto podkreślić jednak, że pozytywnym aspektem miasta jest względnie wysoka ilość terenów zielonych (parków) w mieście, jednakże z drugiej strony w świadomości mieszkańców parki są to miejsca najbardziej niebezpieczne w mieście.

Pomimo problemów, z jakimi zmagają się całe miasto, jak gospodarka czy niekorzystne trendy demograficzne są na terenie miasta obszary, w których żyje się lepiej, ale są również i takie, które charakteryzują się kumulacją wielu problemów. Poniżej przedstawiono najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy, które pozwoliły wyłonić 4 podobszary, które wymagają szczególnego wsparcia w polityce rozwojowej miasta i które zostaną objęte Gminnym Programem Rewitalizacji, który pozwoli na rozwój właśnie tych obszarów i wyrównanie szans mieszkańców tychże terenów.

Mapa 1. Obszary zdegradowane oraz obszar wskazany do rewitalizacji w Mieście Czeladź.

Źródło: opracowanie własne

6.1.1. Podobszar I - Stare Miasto

Pierwszym obszarem, który został wytypowany jako obszar rewitalizacji to Stare Miasto. Jest to przede wszystkim obszar, który charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem rozwojowym. Stare Miasto spełnia funkcje centrum administracyjnego, a także usługowo-handlowego Czeladzi. W obszar Starego Miasta włączony został m.in. neoromański kościół p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika oraz Rynek Czeladzki, który wyróżnia się m.in. zachowaniem pierwotnego układu miasta lokacyjnego. Historyczna zabudowa w wielu przypadkach charakteryzuje się niską estetyką, a dużym problemem jest niedopasowanie elementów nowej zabudowy do tradycyjnej struktury. Podczas warsztatów strategicznych uczestnicy wskazywali na liczne zainteresowanie miłośników historii tym obszarem. Niestety Rynek, pomimo podejmowanych wcześniej działań rewaloryzacyjnych w chwili obecnej nie spełnia swoich funkcji centrotwórczych. Oferta usługowa

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

i kulturalno-rozrywkowa jest niedostateczna do zgłaszanych potrzeb (niewielka ilość restauracji, kawiarni, barów itp.). Główną konkurencją dla rynku jest centrum handlowe M1 zlokalizowane we wschodniej części miasta, przy drodze nr 94. Przyciąga ono lokalną społeczność, sprawiając, że rynek przestał mieć znaczenie głównego miejsca spotkań mieszkańców i głównego centrum handlowego. Co więcej, podejmowane próby ożywienia przestrzeni rynku przez lokalnych przedsiębiorców (otwieranie nowych restauracji, ogródków piwnych w okresie letnim) często kończą się niepowodzeniem, ze względu na niewielkie zainteresowanie mieszkańców, którzy w swojej świadomości przestali traktować tę przestrzeń jako miejsce centralne.

Stare Miasto boryka się również z problemami w sferze komunikacyjnej. Określa się, iż obecny system transportowy nie jest wystarczający, co powoduje liczne utrudnienia – „korkujące się centrum”. Taki stan rzeczy spowodowany jest przede wszystkim brakiem rozdziału pomiędzy ruchem miejskich (mieszkańcy miasta i sąsiednich miejscowości), a ruchem tranzytowym..

Biorąc pod uwagę sferę gospodarczą warto wspomnieć, że na terenie Starego Miasta w 2015 roku działało 196 podmiotów gospodarczych, a więc jedynie 8% wszystkich podmiotów funkcjonujących na terenie Czeladzi.

Obszar Starego Miasta pełni szereg istotnych funkcji usługowych względem mieszkańców całego miasta. W granicach rozpatrywanego obszaru zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej pełniące funkcje administracyjne (Urząd Miasta Czeladź), kulturalne (Miejska Biblioteka Publiczna im. M. Nogajowej). Ponadto na obszarze Starego Miasta znajdują się Dom Pomocy Społecznej „Senior” im. J. Kaczmarka, Komisariat Policji wchodzący w struktury Komendy Powiatowej Policji w Będzinie oraz Poczta Główna. Ważną instytucją działającą w tym obszarze jest siedziba główna Miejskiej Biblioteki Publicznej, która jest animatorem życia społecznego w Mieście, m.in. prowadzi Uniwersytet III wieku czy Czeladzkie Koło Gospodyń Miejskich.

Z drugiej strony, poza wskazanymi potencjałami Stare Miasto charakteryzuje się także ponadprzeciętną koncentracją problemów społecznych na swoim obszarze. Co piąta rodzina (19%), korzystająca ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w Czeladzi zamieszkuje ten właśnie obszar. W trakcie przeprowadzonych badań jakościowych potwierdziło się, iż na obszarze Starego Miasta występują takie problemy jak ubóstwo, nieporadność życiowa oraz uzależnienia. Bardzo wrażliwym punktem w tym obszarze jest ulica Bytomska, która ze względu na istniejące tam mieszkania socjalne, koncentruje dużą ilość rodzin, wymagających wsparcia i pomocy.

Obszar Starego Miasta, jest także narażony na wysoką liczbą wykroczeń. W 2014 roku odnotowano na tym terenie 253 wykroczenia, co stanowiło prawie 30% wszystkich wykroczeń na terenie Miasta wykazanych przez Straż Miejską. Policja wskazuje, iż ze względu na swój centralny charakter obszar ten charakteryzuje się głównie problemami związanymi ze spożyciem alkoholu w miejscach publicznych.

Ze względu na dużą liczbę domów jednorodzinnych na Starym Mieście, istnieje zagrożenie problemem niskiej emisji z lokalnych palenisk i piecy którymi ogrzewane są takie domy. Ten problem nasila się w szczególności w okresie zimowym. Innymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są źródła liniowe w postaci ciągów komunikacyjnych. Obszar ten jest również narażony na uciążliwy dla mieszkańców hałas komunikacyjny.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Na terenie wskazanym jako Stare Miasto istnieje niewielka liczba budynków w zarządzie komunalnym (4). Co więcej budynki te charakteryzują się niskim poziomem dostępności do instalacji wodno-kanalizacyjnej (3) oraz zbiorczej sieci ciepłowniczej (tylko 1 budynek). Warto podkreślić, że w roku 2015 na 3 bloki podłączone do kanalizacji pojawiły się 3 awarie tej sieci. Co oznacza, iż w 4% wszystkich bloków będących w zarządzie ZBK pojawiło się 14% awarii sieci.

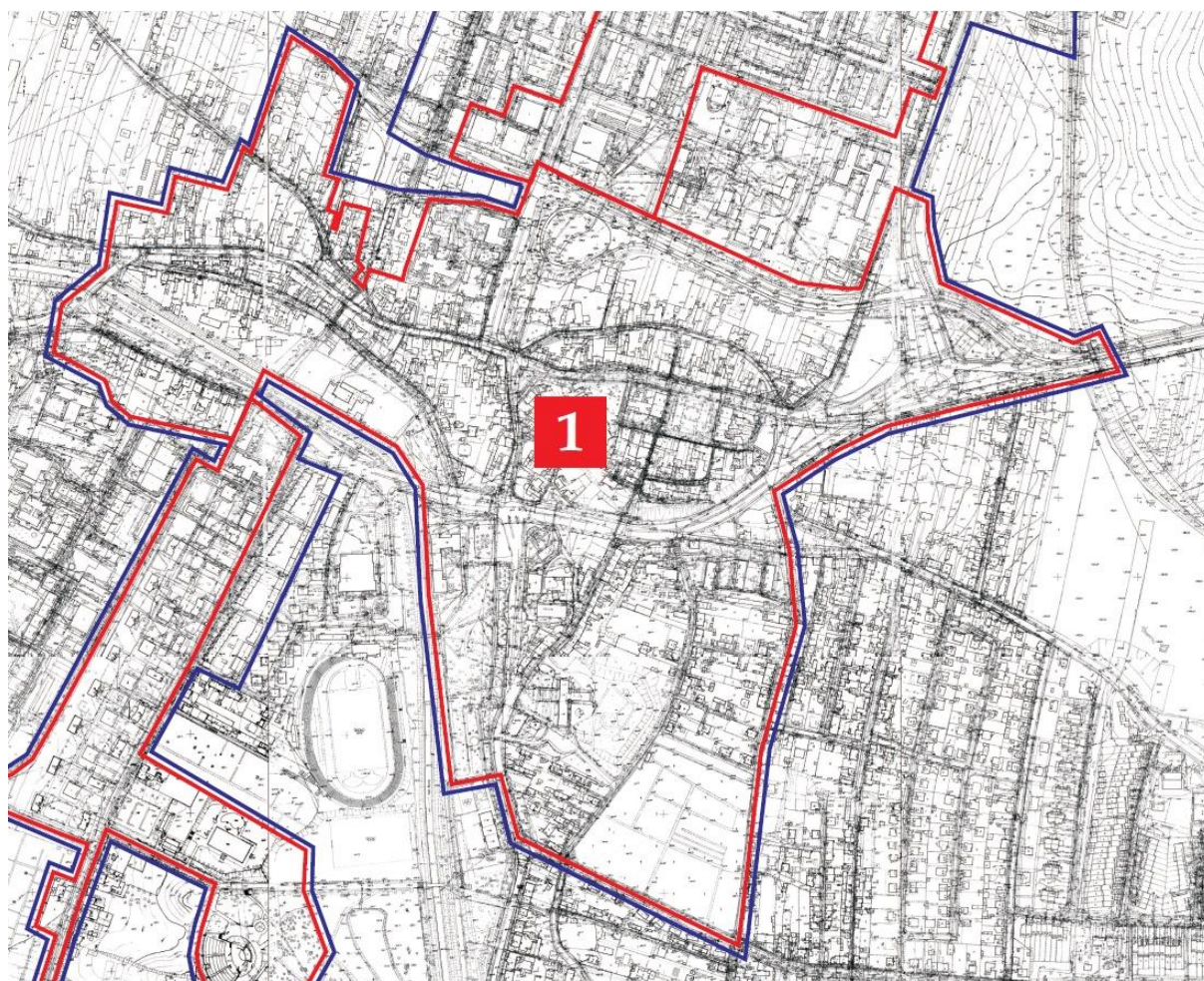
W ramach podobszaru Stare Miasto do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

Stare Miasto	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Bytomska	cała
Kilińskiego	cała
Nadrzeczna	cała
Podwalna	cała
Pieńkowskiego	cała
Związku Orła Białego	cała
Kościelna	cała
Katowicka od początku do ul. 1 Maja	od nr 1 do nr 45
Grodziecka od początku do ul. Kombatantów	od nr 1 do nr 13
Rynkowa	cała
Rynek	cała
Kacza	cała
Ciasna	cała
Walna	cała
1 Maja	cała
Żabia	cała
Staszica od ul. Mysłowickiej, do Szkoły Podstawowej nr 3	od nr 5 do nr 43
Szpitalna	nr 2,3,5
Przełajska	od początku do ul. Sadowej, do nr 36
Reymonta do ul. Nowopogońskiej	od początku do numeru 51
Cmentarna	cała
Poprzeczna	cała
Górna	cała
Modrzejowska	pomiędzy ul. Staszica a ul. Reymonta
Mysłowicka	pomiędzy ul. Staszica a ul. Reymonta
Kombatantów	od ul. Szpitalnej do ul. Grodzieckiej, wraz ze skrzyżowaniem przy ul. Grodzieckiej

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Podobszar rewitalizacji I – Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne

6.1.2. Podobszar II - Kolonia Saturn

Obszar wskazany jako Kolonii Saturn w głównej mierze spełnia funkcje mieszkaniowe i usługowe. Tereny mieszkaniowe na obszarze Kolonii Saturn obejmują zarówno zabudowę dawnych kolonii i osiedli robotniczych, jak również osiedla współczesnej zabudowy wielorodzinnej. Znaczną część rozpatrywanego obszaru zajmują także tereny poprzemysłowe (tereny i obiekty dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn”). Ponadto w granicach opisywanego obszaru znajdują się tereny sportowe oraz rekreacyjno-wypoczynkowe (kompleks basenów otwartych wraz z zapleczem socjalnym, a także fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem). W granicach obszaru zlokalizowane są siedziby dwóch ważnych instytucji kultury, a mianowicie Muzeum Saturn oraz Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

Obszar Kolonii Saturn ze względu na swoje historyczne uwarunkowania ma wspaniały potencjał rozwojowy, który można zaobserwować na przykładzie GSW „Elektrownia”. Jednakże ogromnym problemem, jaki tutaj zaobserwowano jest brak pomysłu i odpowiednich środków finansowych na zagospodarowanie tego terenu. W związku z powyższym zauważalny jest negatywny wizerunek miejsca – styk starej zabudowy (w bardzo złym stanie technicznym, generującym zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców) z odnowionym budynkiem Galerii.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Na terenie Kolonii Saturn niżej niż przeciętnie w mieście wypada wskaźnik przedsiębiorczości (94 podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 1000 mieszkańców). Natomiast działalność gospodarczą prowadziło tutaj jedynie 159 podmiotów gospodarczych (7% wszystkich zarejestrowanych w Czeladzi).

Podobnie jak w pozostałym obszarach wskazanych do rewitalizacji obszar Kolonii Saturn charakteryzuje się znaczną koncentracją problemów o charakterze społecznym. W 2014 roku 133 rodziny z tego obszaru były objęte opieką społeczną, a więc 12% wszystkich rodzin, jednakże na ulicach Legionów oraz 21 listopada istnieje bardzo duża grupa korzystających z pomocy społecznej. Według badań jakościowych w Kolonii Saturn największym problemem są uzależnienia, ale są one następstwem takich problemów, jak bezrobocie i bieda.

Na terenie omawianego obszaru istnieje zagrożenie powodziowe ze strony rzeki Brynicy. Kolonia Saturn jest również narażona na zwiększoną emisję zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych, zlokalizowanych w niedalekiej odległości od omawianego obszaru. Zanieczyszczenia gleb wiążą się z obecnością w glebie metali ciężkich (kadm, ołów), co spowodowane jest działalnością przemysłową i wydobywczą, która miała miejsce na tym terenie.

Również wskaźnik przestępczości wypada niekorzystnie. Około 7% interwencji Straży Miejskiej odnotowano właśnie tam. Z kolei wg badań jakościowych wynika, iż w **Kolonii Saturn** zdarzają się włamania, kradzieże pojazdów, rozboje, zakłócanie porządku, sąsiedzkie nieporozumienia, problemy wynikające z nadmiernego spożywania alkoholu, również przemoc w rodzinie. Co więcej do obszaru Kolonii Saturn włączony został Park Grabek, który zarówno w badaniach z mieszkańcami, jak i w rozmowach z przedstawicielami służb porządkowych uznawany jest za miejsce niebezpieczne.

W ramach podobszaru Kolonia Saturn do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

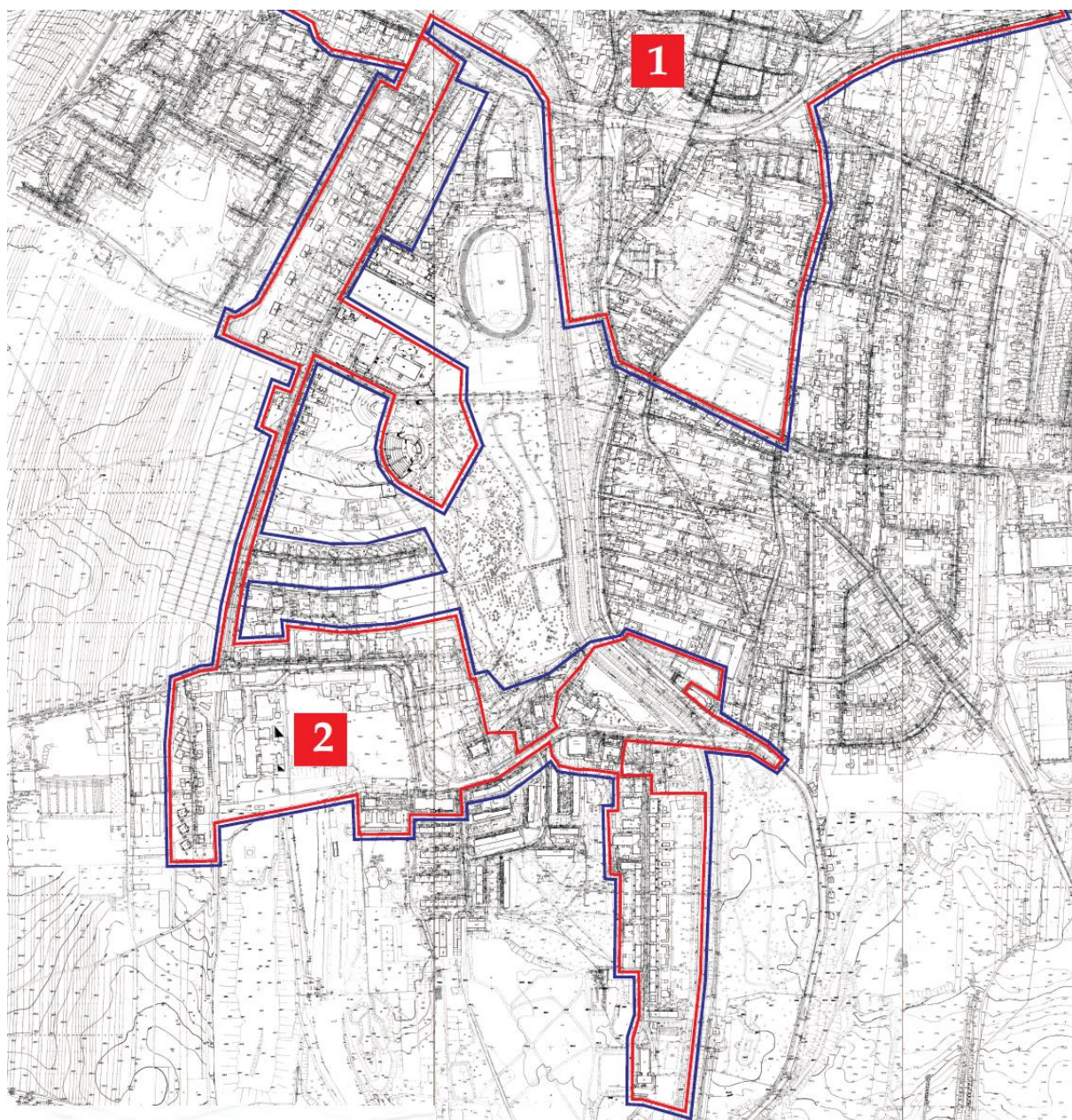
Kolonia Saturn	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Legionów	numery parzyste
Węglowa	cała
21 Listopada	cała
Scheiblera	tereny gospodarcze
Biedermanna	tereny Kopalni Saturn
Dehnelów	numery parzyste od nr 10
Dehnelów	numer 2 - Pałac Saturna wraz z Termami Rzymskimi
Dehnelów	infrastruktura gospodarcza – sklep wielkopowierzchniowy, targ
Katowicka	nr 117 - obiekt dawnej szkoły
Katowicka	od nr 121 do ul. Zacisze – przystanek autobusowy
Fragment Parku Grabek wraz z amfiteatrem i terenami basenu	

Źródło: opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Człedź na lata 2016 – 2023

Mapa 3. Podobszar rewitalizacji II – Kolonia Saturn

103

Źródło: opracowanie własne

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

6.1.3. Podobszar III - Nowe Miasto

Obszar Nowego Miasta pełni funkcje mieszkaniowe, przemysłowe i usługowe (w tym w zakresie usług publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim oraz ponadlokalnym). O znaczeniu tego obszaru dla rozwoju miasta może świadczyć fakt lokalizacji w tej części miasta istotnych instytucji publicznych, w tym Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – Szpital w Czeladzi, (przy ul. Szpitalnej), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi (przy ul. 17 Lipca 27), miejskich placówek oświatowych i wychowawczych (tj. Przedszkole Publiczne nr 7, Szkoła Podstawowa nr 2 im. M. Konopnickiej, Gimnazjum nr 1), jak również Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi (jednostka organizacyjna powiatu będzińskiego). Na obszarze Nowego Miasta zlokalizowana jest siedziba Kolegium Pracowników Służb Społecznych (przy ul. Tuwima 14a) – publicznej szkoły wyższej kształcącej pracowników socjalnych, a także Spółdzielczy Dom Kultury „Odeon”. Poza wymienionymi powyżej, obszar Nowego Miasta pełni także szereg innych funkcji na rzecz mieszkańców miasta, do których należy zaliczyć funkcje: komunikacyjne (pętla autobusowa przy ul. Wojkowickiej), handlowe (plac targowy przy ul. Miasta Auby i liczne obiekty handlowe), usługowe, itp.

Wśród kwestii przestrzenno-funkcjonalnych wartych uwagi na wskazanym terenie zdiagnozowano problem z niedostateczną jakością przestrzeni publicznej, ogólnie panujący nieład przestrzenny czy braki w ciągach komunikacji pieszej przyczyniający się do powstawania zagrożenia. Negatywem tego obszaru jest zbyt mała ilość terenów zielonych i rekreacyjnych.

Obszar ten jest najbardziej narażony ze wszystkich obszarów wskazanych do rewitalizacji na silne promieniowanie elektromagnetyczne w związku z istnieniem w pobliskiej okolicy głównego punktu zasilania.

Obszar Nowego Miasta to także miejsce, w którym gmina Czeladź posiada bogaty zasób mieszkalnictwa komunalnego, aż 77% wszystkich budynków komunalnych. Problemem związanym z infrastrukturą techniczną w tym miejscu, jaki zdiagnozowano jest niski odsetek budynków podpiętych do miejskiej sieci ciepłowniczej (9%). W związku z powyższym problemy występujące na terenie Nowego Miasta są związane także ze złym stanem jakości powietrza i pojawiającą się niską emisją. Problem ten pojawiał się także na warsztatach strategicznych, gdzie rekomendowano podjęcie działań termomodernizacyjnych oraz działań edukacji ekologicznej dla mieszkańców. W obszarze Nowego Miasta problemem jest także ponadprzeciętna awaryjność sieci kanalizacyjnej. Aż 71% przypadków wystąpienia awarii sieci dotyczyła właśnie tego terenu.

Dużym problemem pojawiającym się w badanym obszarze była sytuacja gospodarcza. Podczas badań jakościowych wskazywano, iż obszar Nowego Miasta w przeszłości stanowił zaplecze dla małej i średniej przedsiębiorczości – duża liczba lokali użytkowych. W chwili obecnej jest to miejsce, w którym mała przedsiębiorczość upada, a duża liczba lokali użytkowych jest niewykorzystana.

Ostatnim elementem, na który należy wskazać przy opisie obszaru Nowego Miasta są występujące tutaj problemy społeczne. W 2014 roku na wskazanym obszarze aż 298 rodzin korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej, a więc ponad 27% wszystkich klientów pomocy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

społecznej. Pomimo wysokiego odsetka osób korzystających z pomocy społecznej to brak poczucia bezpieczeństwa jest wskazywany przez ekspertów jako główny problem tego obszaru. Aż 30% wszystkich wykroczeń popełnionych na terenie Miasta miało zdarzenie właśnie na Nowym Mieście. Służby porządkowe (policja oraz staż miejska) przyznają iż dużo problemów związanych jest tutaj ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych, a także dewastacjami mienia.

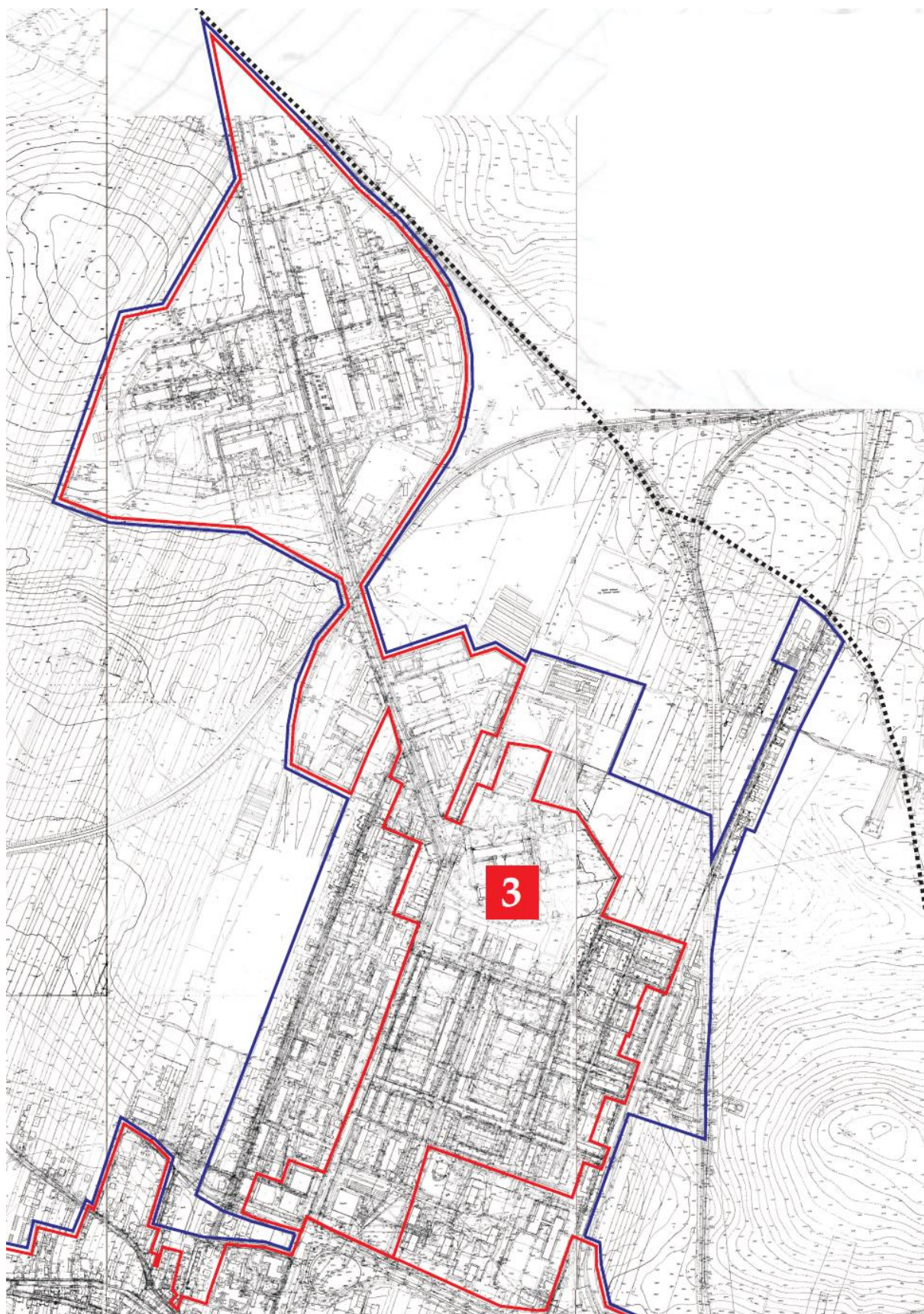
W ramach podobszaru Nowe Miasto do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

Nowe Miasto	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Juliana Tuwima	cała
11 Listopada	cała
Waryńskiego	cała
Armii Krajowej	cała
Szkolna	cała
17 Lipca	cała
Szpitalna	od nr 8 i dalej parzyste bez 30, 32, 34, 36, 42, 44, 46, 48 oraz nr nieparzyste 59, 61, 63
Szpitalna	nr 9, 9 A oraz 11
Szpitalna	nr 85 – Zespół Szkół Specjalnych
Wojkowicka	cała
Wojkowicka	tereny przemysłu, składu i usług - niezamieszkałe

Źródło: opracowanie własne

Mapa 4. Podobszar rewitalizacji III – Nowe Miasto.

Źródło: opracowanie własne

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

6.1.4. Podobszar rewitalizacji IV - Stare Piaski

Stare Piaski są obszarem pełniącym przede wszystkim funkcje mieszkaniowe, a także w mniejszej skali funkcje usługowe i przemysłowe. W południowej części opisywanego obszaru znajdują się tereny poprzemysłowe (tj. tereny dawnej Kopalni Węgla Kamiennego „Czeladź”). Z kolei w zachodniej części Starych Piasków zlokalizowane są tereny sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe (stadion sportowy oraz park przy ul. Adama Mickiewicza). Ponadto w granicach tego obszaru znajduje się Szkoła Podstawowa nr 7 wraz z zapleczem sportowym. Znaczna część budynków położonych na omawianym obszarze (tj. zabudowa przykopalnianego osiedla robotniczego Piaski) została wpisana do rejestru zabytków. Do rejestru zabytków wpisany został także zespół kościoła p.w. Matki Bożej Bolesnej (położony przy skrzyżowaniu ulic Tadeusza Kościuszki i Francuskiej).

Wśród zdiagnozowanych problemów natury przestrzenno-funkcjonalnej należy wymienić degradację techniczną budynków będących częścią historycznego układu urbanistycznego, niską jakość przestrzeni publicznych, niedostatecznie rozbudowana infrastruktura rekreacyjna oraz brak miejsca spotkań. Problemem występującym na terenie Starych Piasków jest także brak dostępu budynków do zbiorczej sieci ciepłowniczej (żaden z budynków komunalnych ze Starych Piasków nie posiada podłączenia) oraz brak ich termoizolacji.

Obszar Starych Piasków cechuje się wieloma problemami w sferze środowiskowej. Ze względu na lokalizację w południowo – wschodniej części miasta dużej liczby zakładów przemysłowych, obszar ten jest zagrożony emisją zanieczyszczeń z tychże ośrodków. Zakłady przemysłowe są również źródłami hałasu; hałas ten ma jednak znaczenie lokalne i nie oddziałuje na inne obszary miasta. Przemysł jest również źródłem zanieczyszczeń gleb w postaci obecności w nich metali ciężkich.

Spośród wszystkich wskazanych wcześniej obszarów problemowych Stare Piaski wypadają najgorzej pod względem wskaźników gospodarczych. Na każde 1000 mieszkańców przypada jedynie 61 podmiotów gospodarczych, których łącznie na obszarze funkcjonuje 156 – 7% podmiotów z całego Miasta.

Zdiagnozowane problemy społeczne koncentrują się na wysokim odsetku rodzin korzystających z pomocy społecznej – 17% wszystkich rodzin. Jak wskazują badania jakościowe w tym obszarze problemowym wyróżnić można dodatkowo ulice, które zdecydowanie wyróżniają się negatywnie – ul. Betonowa oraz ul. Nowopogońska. Wskazano, iż występują tam takie problemy jak: alkoholizm, bezrobocie, niezaradność w podjęciu jakiegokolwiek decyzji życiowej. Warto także podkreślić, iż w obszarze Starych Piasków pojawia się problem bezdomności – niektórzy ludzie żyją tylko ze zbieractwa – puszek, butelek, surowców wtórnych. Nie płacą czynszu za mieszkanie, potem są wyeksmitowani.

Obszar Starych Piasków jest także dobrze znany policji i straży miejskiej z ich interwencji. 12% wszystkich interwencji Straży Miejskiej podjętych było właśnie na tym obszarze. Warto wspomnieć, iż najbardziej problematyczną ulicą jest ul. Betonowa. Tam najczęściej pojawia się przemoc w rodzinie, a także awantury rodzinne, czy konflikty sąsiedzkie.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Do obszaru rewitalizacji na Starych Piaskach włączona została także Szkoła Podstawowa nr 7. Jest to instytucja, która w dużym stopniu zajmuje się animacją społeczności lokalnej. Przede wszystkim organizowane są imprezy integracyjne dla mieszkańców, takie jak pikniki rodzinne oraz działania mające na celu budowanie postaw obywatelskich. Pomimo aktywności w sferze społecznej Szkoła Podstawowa nr 7 wykazuje się niższym niż przeciętnie wynikiem egzaminów VI-klasisty, bowiem w 2014 roku uzyskała jedynie 59,25%, przy średniej krajowej 64,55%. Swoją ostatnią pozycję wśród czeladzkich szkół pod względem wyników egzaminów Szkoła Podstawowa nr 7 uzyskała dopiero w roku 2014. W związku z powyższym uznano, iż konieczne są działania naprawcze, by jej pozycja uległa poprawie i umocnić jej pozycję lokalnego lidera w społecznej animacji.

108

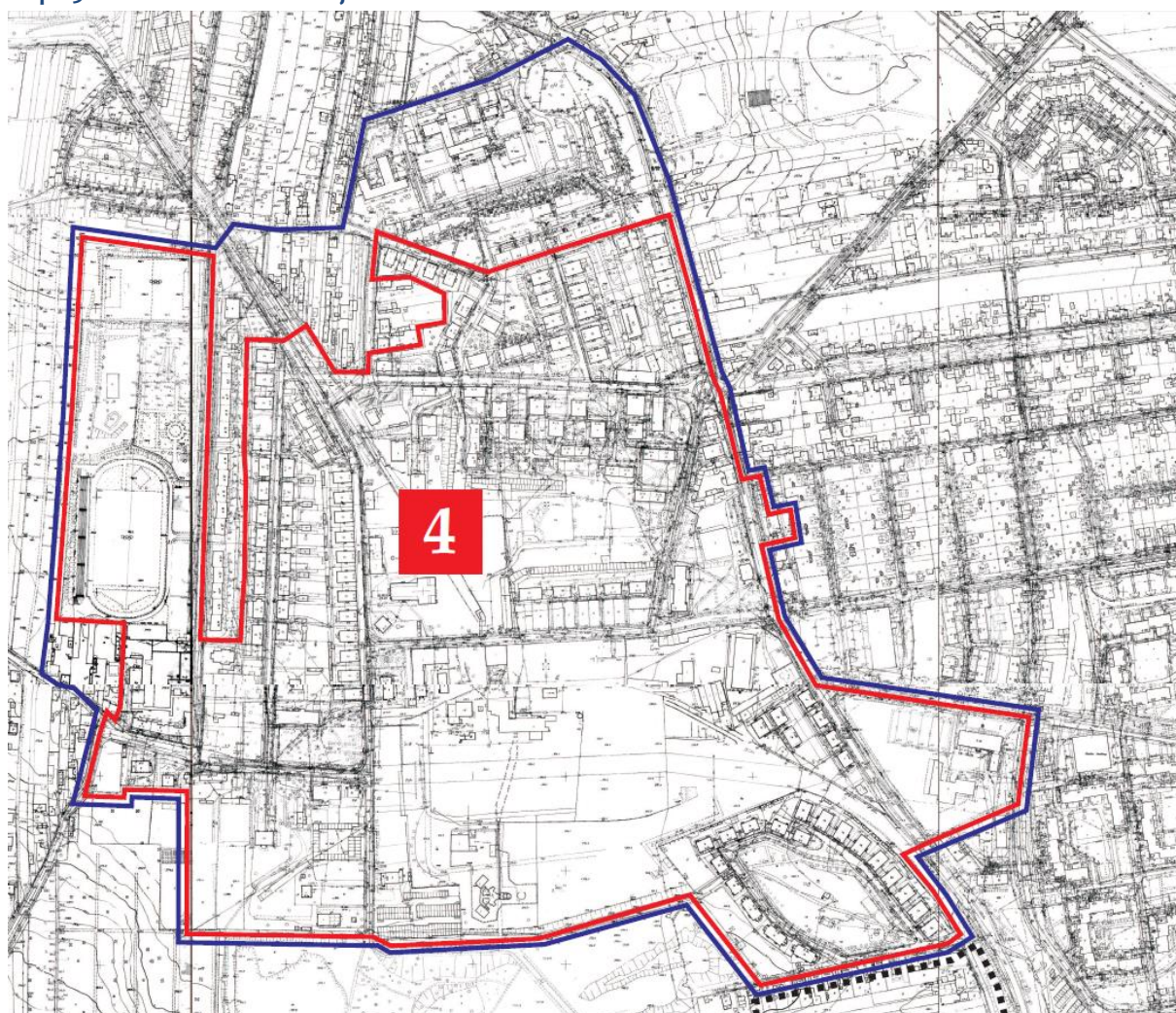
W ramach podobszaru Stare Piaski do rewitalizacji wytypowano następujące ulice:

Stare Piaski	
Nazwa ulicy	Obiekty wchodzące w skład obszaru
Płocka	cała
Krzywa	cała
Warszawska	cała
Kościuszki	cała
Zwycięstwa	cała
3 Kwietnia	cała
Sikorskiego	cała
Francuska	cała
Trznadla	cała
Betonowa	cała
Nowopogońska	od nr 210 do nr 242 parzyste
Nowopogońska	nr 227 – budynek biblioteki
Nowopogońska	Przystanek autobusowy w kierunku Sosnowca.
Spacerowa	nr 2 - teren Szkoły Podstawowej nr 7
Mickiewicza	Nr 8 i 10
Mickiewicza	tereny rekreacyjne – park Mickiewicza wraz ze stadionem KS Górnik Piaski
Kościuszki oraz Graniczna	tereny niezamieszkałe – przemysłowe po kopalni KWK Czeladź

Źródło: opracowanie własne

Mapa 5. Podobszar rewitalizacji IV – Stare Piaski.

Źródło: opracowanie własne

7. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W mieście Czeladź zauważalny jest zrównoważony rozwój prowadzony przy udziale lokalnej społeczności, która chętnie angażuje się w projekty służące poprawie jakości życia w miejscach najbardziej zdegradowanych.

Stare Miasto jest miejscem najbardziej reprezentacyjnym w całej Czeladzi. Mieszkańcy mogą wypocząć w odnowionych przestrzeniach miejskich. Istotnym dla każdego mieszkańca Czeladzi miejscem jest tętniący życiem staromiejski Rynek. Jest to nie tylko miejsce piękne pod względem architektury, ale także funkcjonalne, służące integracji mieszkańców, czemu sprzyjają organizowane nań imprezy lokalne.

Miejscem, które buduje markę miasta Czeladź w całym województwie śląskim są tereny byłej kopalni **Saturn**. Swoją specyfiką przyciągają one turystów z całego regionu zainteresowanych historią oraz techniką. Odnowione i uporządkowane tereny przemysłowe przyczyniają się także do podniesienia atrakcyjności gospodarczej miasta, przyciągając swoją ofertą nowych inwestorów.

Następują procesy reintegracji społeczności lokalnej na poziomie miejskim i poziomie mniejszych grup. Proces ten dotyczy m.in. społeczności Piasków. Sama dzielnica – ze względu na szczególne walory przestrzenne i kulturowe, podlega procesom stopniowej waloryzacji, co wymaga współdziałania szeregu podmiotów.

Odnowione przestrzenie publiczne służą mieszkańcom dzielnic, powstają tereny rekreacyjne oraz mała architektura, poprawiające jakość życia. Mieszkańcy Starych Piasków oraz Nowego Miasta chętnie angażują się w programy społeczne oraz stają się świadomymi aktorami życia społecznego biorąc czynny udział w kształtowaniu swojego miasta.

8. Cele Rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 wyznaczone zostały trzy główne Cele Rewitalizacji i są to:

111

Cele rewitalizacji zostały zdefiniowane na podstawie przeprowadzonej analizy społeczno-gospodarczej, a tym samym wynikają z określonych zjawisk i kwestii problemowych. Cele strategiczne są zatem komplementarne z występującymi na obszarach Miasta problemami.

W Gminnym Programie Rewitalizacji wyróżniono trzy cele strategiczne, które odnoszą się do wszystkich sfer, na które powinna oddziaływać rewitalizacja, a zatem sfery społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Wszystkie cele wzajemnie przenikają sfery działań przewidziane dla rewitalizacji, dzięki czemu zapewniają także komplementarność i spójność Programu.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne, wraz z głównymi beneficjentami działań, podejmowanych w ramach celu.

Cel strategiczny 1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.

Realizacja zamierzonego celu pozwoli przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom w sferze społecznej. Działania podjęte w ramach tego celu koncentrować się będą przede wszystkim na zapobieganiu wykluczeniu społecznemu różnych grup społecznych, w tym osób bezrobotnych, seniorów, a także dzieci i młodzieży.

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Osoby starsze,
- Młodzież,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czelandź na lata 2016 – 2023

- Klienci pomocy społecznej,
- Osoby bezrobotne,
- Aktywni mieszkańcy miasta,
- Organizacje pozarządowe.

Cel strategiczny 2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.

Realizacja celu strategicznego 2. skupiona będzie na zadaniach związanych z poprawą jakości i dostępności infrastruktury technicznej. Jednakże przedsięwzięcia związane bezpośrednio z renowacją sieci infrastrukturalnych przyczynią się również do osiągnięcia pozytywnych efektów w sferze środowiskowej – poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie ilości pyłów wprowadzanych do atmosfery, sferze społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców oraz przestrzenno-funkcjonalnej – wzrost jakości przestrzeni publicznych, przywrócenie ładu przestrzennego.

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Mieszkańcy obszarów rewitalizacji,
- Mieszkańcy Miasta,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe,
- Przedsiębiorcy,
- Potencjalni inwestorzy.

Cel strategiczny 3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.

Cel strategiczny 3. odnosi się z kolei do działań zaplanowanych na poprawę kondycji gospodarczej terenów rewitalizacyjnych oraz poprawę jakości przestrzenno-funkcjonalnej obszarów. Dobrze zagospodarowana przestrzeń inwestycyjna zapewni przyciąganie nowych inwestorów i przedsiębiorców do miasta, a to przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Z kolei wzrost jakości przestrzeni półpublicznych, jak np. podwórka zapewni poprawę standardu życia mieszkańców. Estetyczna przestrzeń wokół bloków sprawia, iż mieszkańcy sami zaczynają o nią dbać i pilnują porządku, starając się także upiększać przestrzeń wokół siebie. Zwiększa się zatem aktywność społeczna, samopomoc sąsiedzka i integracja mieszkańców. Takie warunki niewątpliwie sprzyjają także powstawaniu małej przedsiębiorczości – zakładaniu własnych działalności gospodarczych na osiedlach. W związku z powyższym wspomniany cel strategiczny pośrednio będzie miał wpływ na każdą ze sfer, w których rewitalizacja powinna przynosić efekty.

Głównymi beneficjentami działań podjętych w ramach tego celu są:

- Mieszkańcy obszarów rewitalizacji,
- Mieszkańcy całego Miasta,
- Osoby starsze,
- Młodzież,
- Klienci pomocy społecznej,

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

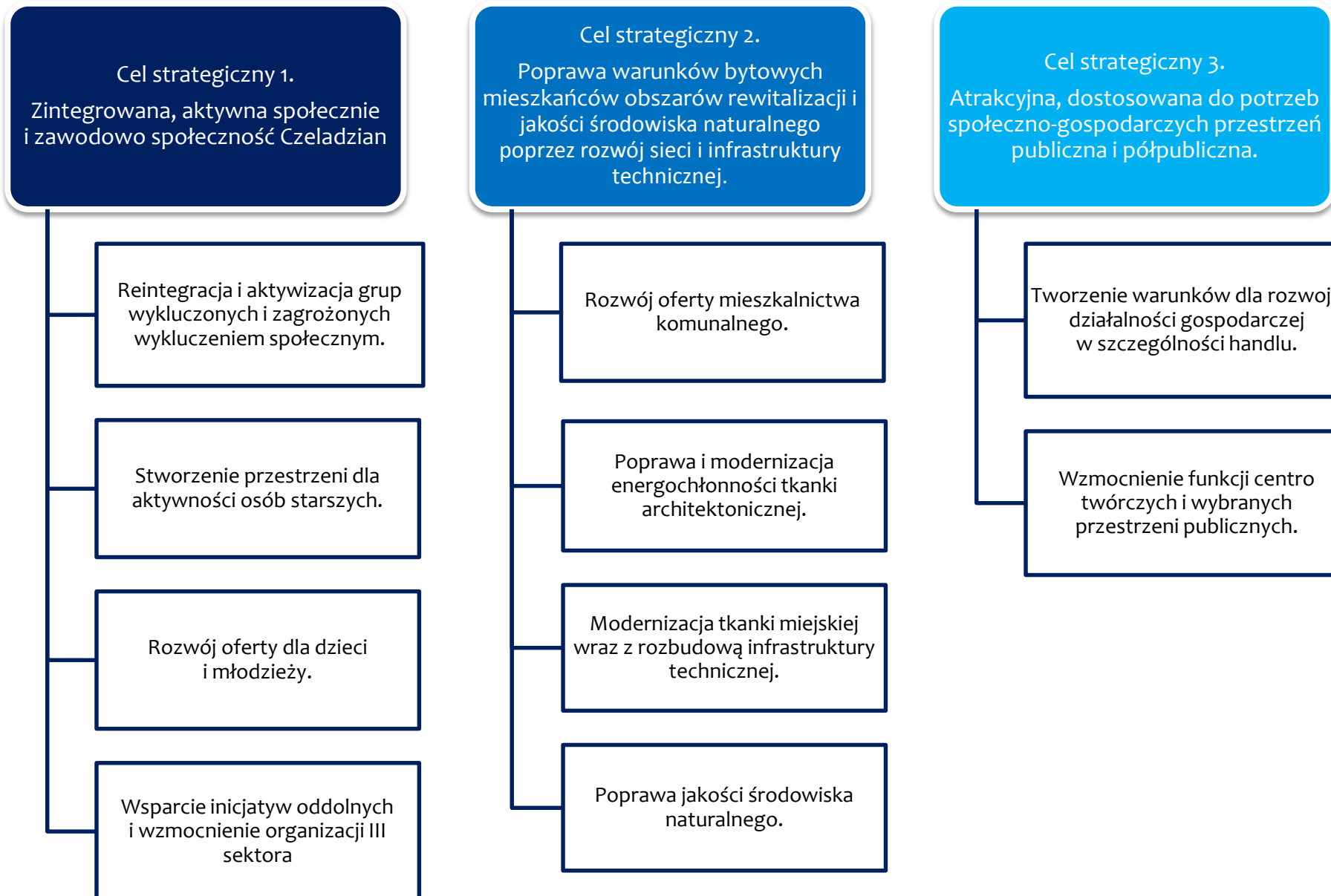
Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

- Osoby bezrobotne,
- Przedsiębiorcy,
- Potencjalni inwestorzy,
- Wspólnoty mieszkaniowe,
- Spółdzielnie mieszkaniowe.

Poniżej przedstawiono siatkę celów rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań, jakie zostaną podjęte w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023

9. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

9.1. Lista Planowanych Przedsięwzięć Rewitalizacyjnych

Poniżej w tabeli zaprezentowano wszystkie przedsięwzięcia podstawowe, które zaplanowano do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016-2023. W dalszej części rozdziału znajduje się szczegółowy opis każdego z tych przedsięwzięć w poszczególnych kartach zadania.

Nr zadania	Nazwa zadania
Obszar Stare Miasto	
1.1.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.
1.2.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22
1.3.	Centrum Organizacji Pozarządowych.
1.4.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.
1.5.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.
1.6.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi.
1.7.	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.
Obszar Kolonia Saturn	
2.1.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.
2.2.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.
2.3.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).
2.4.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.
Obszar Nowe Miasto	
3.1.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.
3.2.	Miejsce integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.
3.3.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.
3.4.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termo modernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.

Obszar Stare Piaski	
4.1.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.
4.2.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.
4.3.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4.4.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.
Wszystkie obszary rewitalizacji	
5.1.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.
5.2.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.

9.1.1. Stare Miasto

Zadanie 1.1	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Budynek Rynek 22 to budynek dwukondygnacyjny z użytkowym poddaszem o powierzchni użytkowej ok. 403 m ² (dane z koncepcji adaptacji i rozbudowy budynku wykonanej w 2009 r.) i kubaturze części użytkowej ok. 2510 m ³ zlokalizowany w Czeladzi przy Rynku 22, na działce nr 100 k.m.21. Właścicielem budynku jest Gmina Czeladź. Obecnie budynek jest nieużytkowany, stan techniczny - zły, wskazany do remontu kapitalnego. Budynek znany jako Dom Konarzewskich. Historycznie funkcjonował jako Dom Gościnny dla najważniejszych osobistości przyjeżdżających do Czeladzi. Jest to jeden z najciekawszych historycznie zachowanych budynków przy Starówce. Posiada elementy barokowe. Dach budynku pokryty jest papą, dwuspadowy z barokowym szczytem skierowanym ku Rynkowi; wejście umiejscowione jest od ul. Będzińskiej. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.	
Koncepcja zadania: W czasie opracowywania GPR rozpoczęto prace związane z aktualizacją dokumentacji projektowej celem przystąpienia do remontu kapitalnego istniejącego obiektu i jego rozbudowy. Rozpoczęcie prac remontowych nastąpi w IV kwartale 2016 r., a zakończenie w 2017 r. W ramach przedsięwzięcia planuje się: – Stworzenie przestrzeni Centrum Organizacji Pozarządowych – miejsce dla organizacji III sektora (organizacji społecznych, NGO). – Utworzenie Czeladzkiego Centrum Wsparcia Rodziny. Utworzenie miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z gastronomią. Obiekt będzie zlokalizowany i oznaczony w systemie tras rowerowych powiatu będzińskiego.	

Zakres prac modernizacyjnych:

- Rozebranie budynków gospodarczych (w tym komórki gospodarcze, kiosk handlowy) oraz istniejącego ogrodzenia.
- Remont kapitalny istniejącego budynku z zachowaniem bryły budynku w zasadzie bez zmian.
- Rozbudowa budynku.
- Odtworzenie wejścia od strony Rynku, wokół wejścia od strony Rynku zostanie powtórzony portal wejściowy.
- Wystrój zewnętrzny urozmaicony poprzez dodanie: opasek wokół okien, gzymsów nad oknami, boniowania narożników.

Budowa nowego budynku nawiązującego wystrojem do zabytkowej kamienicy; budynek ten będzie połączony z istniejącą kamienicą przewiązką usytuowaną w południowej granicy działki. W nowej części budynku zaprojektowano wieżę wykuszową, która ma być wyeksponowanym elementem ułatwiającym orientację w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

Efekt zadania:

- Uzyskanie obiektu o wyraźnej, centrotwórczej funkcji.
- Ożywienie przestrzeni publicznej w okolicach rynku.
- Aktywizacja społeczna mieszkańców Czeladzi.
- Integracja różnych środowisk, grup społecznych, pokoleń.
- Wzrost poczucia lokalnej tożsamości oraz dumy lokalnej.
- Rozwój usług komercyjnych – punktu gastronomicznego, punktu sprzedaży produktów lokalnych.
- Podniesienie jakości obudowy centralnej przestrzeni publicznej miasta – tj. rynku.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.
- Liczba organizacji pozarządowych, społecznych korzystających z Centrum Organizacji Pozarządowych.
- Liczba korzystających z oferty Czeladzkiego Centrum Pomocy Rodzinie.

Lokalizacja zadania/projektu:

Rynek 22

<i>Odpowiedzialność do realizacji</i> Gmina Czeladź	<i>Partnerzy w realizacji</i> Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi
<i>Partnerzy w realizacji</i> Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi	<i>Szacunkowy koszt</i> 6 000 000,00 zł

Zadanie 1.2

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej oraz bezrobotnych systematycznie wzrasta. Pomimo wzrostu oferowanego wsparcia, przez różne jednostki publiczne i społeczne, ciągle jeszcze na terenie gminy brakuje miejsc, które oferowałyby kompleksową pomoc dla osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Koncepcja zadania:

Wychodząc naprzeciw problemom społecznym, jakie zostały zdiagnozowane, proponuje się stworzenie centrum wsparcia, które będzie oferować całościową pomoc dla rodzin. Głównym celem funkcjonowania Centrum będzie przeciwdziałanie degradacji społecznej rodzin, narażonych na wykluczenie społeczne w różnych aspektach.

Zakres zadania:

W ramach funkcjonowania Centrum przewiduje się realizację kilku przedsięwzięć, w tym:

- Klub dziecięcy – placówka wsparcia dziennego dla dzieci i rodzin z dysfunkcjami.
- Punkt opieki dla dzieci – placówka zapewniająca opiekę nad dziećmi rodziców korzystających z Centrum oraz poszukujących pracy.
- Klub rodzica – grupy wsparcia i samopomocy dla rodziców.
- Punkt poradnictwa psychologicznego / terapeutycznego / pedagogicznego / logopedycznego.
- Bezpłatny punkt poradnictwa prawnego – udzielanie porad i pomocy w prawnej o tematyce np. prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, mieszkaniowego, postępowania sądowego itp.
- Klub Aktywizacji Zawodowej – zapewnienie pomocy w poszukiwaniu pracy, nauka pisania życiorysów zawodowych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, pomoc w zakładaniu własnej działalności gospodarczej.
- Działania edukacyjne / rozwojowe dla pracowników / instytucji wspierających rodziny, m.in. pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, opiekunów, kuratorów sądowych itp.

Całość podejmowanych działań będzie realizowana różnymi metodami, m.in. poprzez warsztaty, szkolenia, zajęcia dedykowane, treningi, spotkania, konsultacje itd.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców.
- Wzrost aktywności zawodowej kobiet na rynku pracy.
- Wzrost aktywności społecznej osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Poprawa kompetencji wychowawczych.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<ul style="list-style-type: none">- Integracja środowiska pracowników służb socjalnych.- Wzrost kompetencji pracowników służb socjalnych.	
Oddziaływania zadania/projektu:	
☒ Sfera społeczna ☐ Sfera gospodarcza ☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna ☐ Sfera środowiskowa ☐ Sfera techniczna	
Wskaźniki:	
<ul style="list-style-type: none">- Liczba udzielonych porad prawnych.- Liczba udzielonych porad specjalistycznych (np. logopedycznych, psychologicznych).- Liczba uczestników grup samopomocowych dla rodziców.- Liczba rodzin korzystających z Klubu Dziecięcego.	
Lokalizacja zadania/projektu:	
Rynek 22	
Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2018 – 2023
Partnerzy w realizacji Organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy	Szacunkowy koszt 500 000, 00 zł

119

Zadanie 1.3	
Obszar rewitalizowany:	
Stare Miasto	
Tytuł zadania/projektu: Centrum Organizacji Pozarządowych	
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Mieszkańcy Czeladzi, w większości nie posiadają wiedzy na temat organizacji pozarządowych, działających na terenie miasta. Według badań prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, 15% mieszkańców przyznało, że nie ma ogólnodostępnej informacji na temat tego, gdzie można działać. Organizacje pozarządowe w Mieście są rozproszone w przestrzeni, przez co są trudniejsze do identyfikacji. Co więcej, w Czeladzi potrzeba jest przestrzeni oraz narzędzi do działania dla instytucji, które chętnie podejmują się współpracy ze środowiskiem lokalnym. Koncepcja zadania: Zadanie ma na celu stworzenie przestrzeni biurowej dla organizacji pozarządowych, która pozwoliłaby im rozwijać swoje pomysły na działania.	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Zakres zadania:

- Organizacja szkoleń dla organizacji pozarządowych, społecznych.
- Zapewnienie przestrzeni biurowej / szkoleniowej oraz dostępu podstawowych narzędzi biurowych dla organizacji.
- Punkt porad dla organizacji pozarządowych (np. zakładanie fundacji, stowarzyszenia, wsparcie w pisaniu projektów, konsultowanie wniosków itp.).
- Pośrednictwo wolontariatu (pomiędzy organizacjami pozarządowymi a osobami chętnymi do wolontariatu).

Efekt zadania:

- Wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej.
- Poprawa funkcjonowania instytucji III sektora.
- Integracja środowiska aktywistów lokalnych.
- Rozwój dialogu obywatelskiego i lokalnego partnerstwa.
- Ułatwienie działalności organizacjom pozarządowym.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba organizacji pozarządowych korzystających w Centrum.
- Liczba spotkań/szkoleń zorganizowanych przez organizacje pozarządowe.

Lokalizacja zadania/projektu:

Rynek 22

Odpowiedzialność do realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy termin realizacji

2018 – 2023

Partnerzy w realizacji

Organizacje pozarządowe, lokalni liderzy.

Szacunkowy koszt

500 000,00 zł

Zadanie 1.4

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek Katowicka 4 to budynek mieszkalny trzykondygnacyjny o powierzchni użytkowej 178,85 m² i kubaturze ok. 530 m³ zlokalizowany w Czeladzi przy ul. Katowickiej 4, na działce nr 89. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.

Koncepcja zadania:

Zadanie polega na adaptacji istniejącego budynku, zlokalizowanego w obszarze Starówki, na realizację projektów miękkich. Utworzenie pomieszczeń zajęciowo-terapeutycznych na parterze pod realizację zadań Powiatowego Centrum Usług Społecznych (PCUS) oraz mieszkań chronionych na kolejnych kondygnacjach budynku.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Uzyskanie pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na roboty budowlane.
- Uzyskanie od Starosty Powiatowego pozwolenia na budowę.
- Uzyskanie pozwolenia na badania archeologiczne.
- Kompleksowy remont budynku.
- Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynku.

Efekt zadania:

- Integracja społeczna.
- Poprawa jakości przestrzeni Starówki.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- m² nowych lokali mieszkalnych.
- m² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Katowicka 4

Odpowiedzialność do realizacji

Starostwo Powiatowe

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2020

Partnerzy w realizacji:

Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Szacunkowy koszt

ok. 1 150 000 zł

Zadanie 1.5

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek trzykondygnacyjny o powierzchni ok. 400 m² i kubaturze ok. 2160 m³ zlokalizowany w Czeladzi przy Bytomska 20, na działce Nr 205. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. Budynek jest w złym stanie technicznym, wymagającym gruntownego remontu. Budynek ten jest częścią układu urbanistycznego starego miasta Czeladzi wpisanego do rejestru zabytków pod nr 1182/72.

Koncepcja zadania:

Zadanie polega na odtworzeniu budynku zlokalizowanego na obszarze Starówki. Przedmiotem zadania będzie wyburzenie i odbudowa budynku mieszkalnego w celu przywrócenia mu funkcji mieszkalnych i użytkowych.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Przeprowadzenie ekspertyz dotyczących stanu technicznego budynku.
- Uzyskanie pozwolenia na wyburzenie i budowę od Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- Uzyskanie pozwolenia na badania archeologiczne.
- Uzyskanie od Starosty Powiatowego pozwolenia na budowę.
- Odtworzenie budynku (konieczność zachowania lub odtworzenia elewacji budynku od strony ul. Bytomskiej).
- Zagospodarowanie terenu działki, na której zlokalizowany jest budynek.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności mieszkań komunalnych na terenie gminy.
- Integracja społeczna poprzez wprowadzenie mieszkań do budownictwa komunalnego.
- Poprawa jakości struktury przestrzennej Starówki.
- Podniesienie jakości przestrzeni Starówki.

Oddziaływania zadania/projektu:

☒	Sfera społeczna
☒	Sfera gospodarcza
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna
☐	Sfera środowiskowa
☒	Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">– M² nowych lokali komunalnych.– M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.– Liczba utworzonych mieszkań komunalnych.	
Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Bytomska 20	
Odpowiedzialność do realizacji Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Szacunkowy termin realizacji 2016 - 2020
Partnerzy w realizacji	Szacunkowy koszt Ok. 1 500 000, 00 zł

123

Zadanie 1.6

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obecnie w mieście nie funkcjonuje zintegrowane centrum przesiadkowe, pozwalające zapewnić sprawną komunikację. W rejonie ulicy Kombatantów, Szpitalnej zbiega się kilkanaście linii autobusowych i linia tramwajowa. Łącznie docierają one do 9 miast Aglomeracji.

Brak zintegrowanego punktu przesiadkowego ma wpływ na niespójność transportu publicznego w mieście.

Koncepcja zadania:

Zadanie obejmuje budowę przystanku zintegrowanego A-T-R w rejonie ul. Kombatantów / Szpitalnej, w ścisłym centrum Czeladzi, wraz z przebudową (zmianą geometrii i usytuowania) skrzyżowania ul. Szpitalnej i Kombatantów (przy którym znajduje się wlot do punktu przesiadkowego), krótkiego odcinka ulicy Kombatantów i trakcji tramwajowej.

Zadanie obejmuje także przebudowę otoczenia pętli tramwajowej oraz modernizację węzłowych przystanków A-T-R. Zadanie obejmie ponadto budowę miejsc parkingowych przy przystanku oraz infrastrukturę dla rowerzystów jak i punkt obsługi pasażera z przygotowaniem stanowiska dla dyspozytora ruchu. Omawiany układ obsługuje relacje dla 9 miast Aglomeracji. Docelowo, w latach późniejszych, projekt zakłada także wdrożenie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej dla gminy z centralą w omawianym pawilonie oraz usytuowanie 19 tablic na przystankach węzłowych w mieście.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Budowa przystanku zintegrowanego A-T-R w rejonie ul. Kombatantów/Szpitalnej w ścisłym

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<p>centrum Czeladzi wraz z przebudową (zmianą geometrii i usytuowania) skrzyżowania ul. Szpitalnej i Kombatantów wraz z punktem obsługi pasażera oraz stanowiska dla dyspozytora ruchu.</p> <ul style="list-style-type: none">– Budowa miejsc parkingowych.– Budowa infrastruktury dla rowerzystów. <p>Efekt zadania:</p> <ul style="list-style-type: none">– Poprawa jakości transportu publicznego na terenie Miasta.– Poprawa jakości środowiska naturalnego w Mieście.– Poprawa ładu przestrzennego.– Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Czeladzi.											
<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <table><tr><td>☐</td><td>Sfera społeczna</td></tr><tr><td>☐</td><td>Sfera gospodarcza</td></tr><tr><td>☒</td><td>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</td></tr><tr><td>☒</td><td>Sfera środowiskowa</td></tr><tr><td>☒</td><td>Sfera techniczna</td></tr></table>		☐	Sfera społeczna	☐	Sfera gospodarcza	☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	☒	Sfera środowiskowa	☒	Sfera techniczna
☐	Sfera społeczna										
☐	Sfera gospodarcza										
☒	Sfera przestrzenno-funkcjonalna										
☒	Sfera środowiskowa										
☒	Sfera techniczna										
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">– Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.– Liczba miejsc postojowych.											
<p>Lokalizacja zadania/projektu: ul. Kombatantów/Szpitalna</p>											
<p>Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji 2016 - 2018</p>										
<p>Partnerzy w realizacji Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej</p>	<p>Szacunkowy koszt 10 000 000 zł</p>										

124

Zadanie 1.7

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Projekt stanowiący kontynuację programu termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej w mieście. Obejmuje termomodernizację budynku administracyjnego przy ul. Katowickiej 45 w Czeladzi, wymianę oświetlenia na energooszczędne i instalacji elektrycznej w ww. budynku.

Obiekt pełni funkcje administracyjne, powstał w latach 60. XX wieku i nie spełnia norm cieplnych – ściany, stropy, piwnice. W budynku konieczne jest wykonanie termorenowacji ścian z przebudową okien ryzalitu frontowego, termorenowacji dachu, ścian piwnic, przegród oraz

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

wymiany części stolarki. Ponadto działania termomodernizacyjne powinny objąć zarządzanie energią i wymianę oświetlenia na nowoczesne i energooszczędne.

Koncepcja zadania:

Zadanie obejmuje kompleksową termomodernizację budynku, wraz z wymianą stolarki i zastosowaniem systemów alternatywnych zaopatrzenia w energię elektryczną w tym instalacji ogniw fotowoltaicznych.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowa termomodernizacja obiektu wraz z fundamentami.
- Przebudowa obiektu, obejmująca dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, wymogów ppoż. i aktualnych przepisów prawa budowlanego, przebudowa piwnic obiektu.
- Remont instalacji c.o., kotłowni gazowej, instalacji sanitarnych, instalacji elektrycznych.
- Budowa systemu komunikacji wizualnej wewnątrz budynku.
- Budowa klimatyzacji i wentylacji wraz z odzyskiem ciepła.

Iluminacja obiektu, uwzględniająca punktowe oświetlenie elewacji, oświetlenie świąteczne, montaż pylonu świetlnego oraz odtworzenie pylonu Czeladź.

Efekt zadania:

- Poprawa efektywności energetycznej budynku.
- Poprawa estetyki budynku wyeksponowanego na wzgórzu stanowiącego wizytówkę miasta.
- Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.
- Poprawa ładu przestrzennego w mieście.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Ograniczenie zużycia energii.
- Zmniejszenie emisji CO₂.
- Wzrost wykorzystania OZE.
- Liczba zmodernizowanych budynków.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Katowicka 45

Odpowiedzialność do realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy termin realizacji

2016 - 2017

Partnerzy w realizacji

Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej

Szacunkowy koszt

7 400 000 zł

9.1.2. Kolonia Saturn

Zadanie 2.1	
Obszar rewitalizowany:	Saturn
Tytuł zadania/projektu:	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.
Opis zadania/projektu	<p>Stan istniejący:</p> <p>Do połowy lat 90-tych XX wieku dominującą na terenie Czeladzi branżą gospodarki było górnictwo węgla kamiennego. W efekcie wyczerpywania złóż oraz recesji gospodarczej istniejąca na terenie miasta KWK „Saturn” została zlikwidowana w 1995 roku i w chwili obecnej w Czeladzi nie jest prowadzona działalność górnicza. Tereny kopalniane w mieście obejmowały głównie rejony ul. Dehnelów (ruch I – Dawna kopalnia „Saturn”) oraz ruch II – tereny dawnej Kopalni „Czeladź”. Z górnictwem związane były również tereny innych szybów (wydobywczych, wentylacyjnych, do transportu drewna czy podsadzki itd.) m.in. : szyb Kondratowicz (w okolicach ul. Ogrodowej), 3 Szyb (przy ul. 3 Szyb), szyb Jana, Szyb Paweł i Piotr (tereny dawnej kop. „Czeladź”, szyb Julian (Piaski), Alfred, Korneliusz itd. oraz tereny dawnych prochowni.</p> <p>KWK Saturn Ruch I, Czeladź ulica Dehnelów – to kompleks o strukturze przestrzennej charakterystycznej dla zakładu wydobywczego z końca XIX i początku XX wieku, usytuowany w otoczeniu zieleni komponowanej oraz kilku zespołów osiedlowych o całościowym założeniu przestrzennym.</p> <p>Zabudowę dawnej kopalni „Saturn” stanowią zachowane historyczne budynki (według wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków) :</p> <ul style="list-style-type: none">– budynek nadszybowy z wieżą wyciągową szybu „I”,– budynek maszynowni szybu „I”,– budynek nadszybowy szybu „II” (obiekt unikatowy),– budynek maszynowni szybu „II”,– budynek siłowni, sprężarkowni i rozdzielni, obecnie GSW „Elektrownia”,– budynek kotłowni wraz z dwoma kominami,– budynek warsztatów mechanicznych,– budynek warsztatów elektrycznych,– budynek sprzętu z garażami (nie będący własnością gminy),– budynek cechowni, łaźni, szatni i administracji (z salą zborną),– budynek Zakładowej Straży Pożarnej (obiekt nie będący własnością gminy),– budynek transformatorowni,– budynek kompresorowni. <p>Budynki związane z działalnością kopalni (oprócz budynków mieszkalnych dla pracowników) :</p> <ul style="list-style-type: none">- budynek dawnej dyrekcji i administracji – Dehnelów 2 (Pałac Saturna),- willa dyrektora kop. Saturn wraz z oficyną – Dehnelów 10 i 12 (Muzeum Saturn i hotel Pod Filarami),- Dom Ludowy – 21 Listopada 21 (obecnie nieużytkowany). <p>Obiekty są murowane z cegły, z elewacjami pozbawionymi tynku. Zabudowa ta zróżnicowana jest pod względem wysokości (budynki jedno-, dwu- i trzykondygnacyjne).</p>

W strukturze przestrzennej zespołu wyróżniają się segmenty głównych obiektów produkcyjnych oraz pierwszoplanowa grupa obiektów frontowych. Całość uzyskała historyzujący i w znacznej mierze ujednolicony wystrój. W kompleksie znajdują się budynki i budowle pochodzące z różnych okresów czasu. Występują tu dobrze zachowane przykłady cennych obiektów górnictwa, unikalne w skali regionu, a nawet kraju.

W roku 2013, w efekcie realizacji Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Czeladzi, oddano do użytku zrewaloryzowany budynek elektrowni, który przystosowano do współczesnych standardów i może on teraz pełnić wiele funkcji: wystawienniczą – przestrzeń dla zwiedzających w Sali Głównej z zabytkowymi maszynami, konferencyjną – dla narad, spotkań, konferencji w Sali konferencyjnej i multimedialnej oraz warsztatową – sala warsztatów artystycznych z zapleczem dla dzieci i dorosłych. Efektem działań rewitalizacyjnych jest możliwość uzyskania bogatej oferty kulturalnej w nietuzinkowej scenerii dawnej „Elektrowni”, m.in. wystaw malarstwa, grafiki, rzeźby, fotografii, wydarzeń muzycznych, warsztatów tańca, małych form teatralnych itp.

Przykład dobrego przekształcenia tego obiektu jest podstawą decyzji podjęcia wysiłku w kierunku prac rewitalizacyjnych kolejnych obiektów.

Bezpośrednio z budynkiem elektrowni sąsiadują następujące obiekty: cechownia, warsztat elektryczny i transformatorownia, warsztat mechaniczny, kotłownia, maszynownia i nadszybia szybów I i II. Od czasu zaprzestania eksploatacji obiekty ulegają stopniowej degradacji i dewaluacji, stąd pilna potrzeba ich rewaloryzacji i nadania nowych, użytkowych, funkcji.

Obecnie postępujący stan kryzysowy tego obszaru przejawia się między innymi:

- Złym stanem technicznym zabudowy i infrastruktury: nieremontowane i niezabezpieczone obiekty stopniowo niszcząc stwarzają zagrożenie dla otoczenia. Ich stan techniczny jest niezadowalający i budzi zastrzeżenia natury eksploatacyjnej i bezpieczeństwa. Degradacji ulega infrastruktura techniczna obiektów i całego terenu.
- Postępującą degradacją przestrzenną: wyburzenia pojedynczych obiektów przemysłowych, a także naturalna, niekontrolowana sukcesja roślinności powodują chaos przestrzenny oraz zacieranie się czytelnych niegdyś układów przestrzennych.
- Utratą znaczenia i rangi: likwidacja przemysłu wydobywczego, tak istotnego niegdyś dla rozwoju i funkcjonowania miasta oraz jego mieszkańców spowodowała spadek rangi tych terenów do rangi obszarów problemowych. Stały się one źródłem problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych.
- Negatywnym oddziaływaniem na otoczenie: przejawia się ono w negatywnym odbiorze wizualnym i estetycznym tych terenów zarówno przez mieszkańców miasta, jak i przyjezdnych. W ich oczach tereny przemysłowe nie przedstawiają również żadnej większej wartości użytkowej i estetycznej.

Koncepcja zadania:

Na bazie przekształconych terenów i obiektów oraz istniejących zabytkowych budynków dawnej Kopalni Saturn wraz z przyległym terenem opracowanie wstępnej koncepcji zagospodarowania obiektów pod kątem realizacji funkcji skansenu górniczego, jako formy tymczasowego zagospodarowania i utrzymania obiektów lub przygotowania oferty

inwestycyjnej dla obiektów i terenów (*brownfield*) – uwzględniając historyczny układ urbanistyczny/walory miejsca.

W ramach koncepcji przewiduje się nadanie obiektom nowych funkcji skoncentrowanych wokół miejsca aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Czeladzi i miast sąsiadujących – centrum sportowo-kulturalne.

Przykładowe formy adaptacji przestrzeni na funkcje prospołeczne:

- Strefa gastronomiczna:
 - restauracja, punkty gastronomiczne specjalistyczne np. dietetyczne/zdrowe.
- Strefa kultury/galeria sztuki – już istniejąca Elektrownia, ale dodatkowo:
 - Centrum Aktywności Seniora, w tym Uniwersytet Trzeciego Wieku, sala do zajęć ruchowych z dostępem do urządzeń rehabilitacyjnych, sale szkoleniowe, poradnictwa i konsultacji (na bazie Warsztatów Elektrycznych połączonych z transformatorownią nowo wybudowanym łącznikiem),
 - centrum handlowe i edukacyjne,
 - kino na wolnym powietrzu (w okresie letnim) w towarzystwie ogródków gastronomicznych.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Uzbrojenie terenów typu *brownfield* pod działalność małych i średnich przedsiębiorstw.
- Ogrodzenie i oświetlenie całego terenu.
- Wykonanie placu z infrastrukturą wypoczynkową i rowerową oraz zielenią ozdobną.
- Prace budowlane polegające na zabezpieczeniu obiektów: nadszybia szybu II, kominów pokopalnianych.
- Remont i przebudowa obiektów budowlanych.

Efekt zadania:

- Nadanie nowych funkcji gospodarczych terenom typu *brownfield*.
- Zabezpieczenie i wielofunkcyjne wykorzystanie obiektów kopalni na cele rekreacji, gospodarki, kultury i turystyki, a przez to istotne wzbogacenie oferty miasta i regionu w tych dziedzinach.
- Zachowanie i popularyzacja dziedzictwa kulturowego, którego unikatowym elementem jest uznana za zabytek techniki kopalnia Saturn.
- Wzbogacenie, poprzez istotne zwiększenie ilości i różnorodności, form organizowanych w mieście imprez i wydarzeń.
- Uczynienie z kopalni zespołu urbanistycznego o randze regionalnej i krajowej ze względu na potencjał i typ oferty.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – m² powierzchni przygotowanej pod działalność MŚP. – m² powierzchni usługowej. – Liczba użytkowników korzystających z oferty rekreacyjnej. 	
<p>Lokalizacja zadania/projektu: Obiekty Kopalni Saturn</p>	
<p>Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Czeladź</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji: Zabezpieczenie kominów: 2016 r. / 2017 r. Zabezpieczenie szybu II: 2016 r. / 2017 r.</p>
<p>Partnerzy w realizacji: Zakład Budynków Komunalnych w Czeladzi, Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej</p>	<p>Szacunkowy koszt: Zabezpieczenie kominów: ok. 150 000 zł Zabezpieczenie szybu II: ok. 700 000 zł</p>

Zadanie 2.2	
Obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn	
<p>Tytuł zadania/projektu: Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.</p>	
<p>Opis zadania/projektu Stan istniejący: W 2014 roku 22,3% mieszkańców należało do osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźnik ten z roku na rok jest coraz wyższy. Można zatem stwierdzić, iż struktura wiekowa mieszkańców Czeladzi wskazuje na to, iż Miasto podlega procesowi starzenia się społeczeństwa. Poprawa jakości opieki medycznej, sprawiła, iż współcześni seniorzy, to osoby o dużej energii witalnej, chcący aktywnie spędzać czas. Na chwilę obecną w Mieście Czeladź działa jedynie jeden Klub Seniora (w dzielnicy Stare Piaski), który jest oddalony od Centrum.</p> <p>Koncepcja zadania: Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców planuje się utworzenie, w niewielkiej odległości od Centrum Miasta, miejsca, w którym mieszkańcy miasta, a zwłaszcza osoby starsze mogłyby aktywnie spędzać czas. CUSiAL SATURN jest miejscem, w którym każda osoba znajdzie coś dla siebie, zarówno dla ciała (usługi rehabilitacyjne, zajęcia ruchowe, fitness), jak i dla ducha (Uniwersytet III Wieku, warsztaty aktywności obywatelskiej itp.)</p> <p>Zakres zadania: W ramach Centrum Przewiduje się realizację następujących usług:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usługi rehabilitacyjne (w tym sala gimnastyczna z dostępem do urządzeń rehabilitacyjnych). – Zajęcia sportowe dla seniorów (yoga, tai chi). – Uniwersytetu III Wieku. – Zajęcia edukacyjno-rozwojowe: <ul style="list-style-type: none"> ○ nauka języków obcych; ○ warsztaty aktywności obywatelskiej; 	

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<ul style="list-style-type: none">○ projekcje filmowe;○ nauka obsługi komputerów i urządzeń cyfrowych (aparatów, drukarek, smartfonów) – walka z wykluczeniem cyfrowym.– Cykliczne spotkania integracyjne – wycieczki, wspólne gotowanie, tańce itp.– Poradnictwo specjalistyczne (np. dietetyka, wsparcie psychologiczne itp.). <p>Efekt zadania:</p> <ul style="list-style-type: none">– Poprawa jakości życia mieszkańców, a zwłaszcza osób starszych.– Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców, w tym zwłaszcza osób starszych.– Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu seniorów.– Integracja społeczna.	
<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☐ Sfera środowiskowa☐ Sfera techniczna	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">– Liczba uczestników warsztatów i zajęć w CUSiAL SATURN.– Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych.– Liczba studentów Uniwersytetu III Wieku.– Liczba udzielonych porad specjalistycznych (dietetycznych, psychologicznych itp.).	
<p>Lokalizacja zadania/projektu:</p> <p>Budynek Warsztatów Elektrycznych oraz Transformatorowni – Teren byłej KWK Saturn</p>	
<p>Odpowiedzialność do realizacji</p> <p>Gmina Czeladź</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji</p> <p>2018 – 2023</p>
<p>Partnerzy w realizacji</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Szacunkowy koszt</p> <p>2 100 000 zł</p>

Zadanie 2.3

Obszar rewitalizowany:

Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Zadanie obejmuje teren dawnej KWK Saturn, zlikwidowanej w 1996 roku. Teren ten położony jest przy ul. Dehnelów / Biedermanna w Czeladzi. Powierzchnia terenu to ok. 6 ha.

Restrukturyzacja ekonomiczna tego terenu wymaga wybudowania systemu dróg i uzbrojenia, dzięki czemu teren zostanie otwarty na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw. Proponowany do wybudowania układ komunikacyjny pozwoli stworzyć dogodne warunki do inwestowania.

Koncepcja zadania:

Projekt obejmuje realizację kompleksowego uzbrojenia terenu po zakładzie górniczym KWK Saturn. Teren ten podlega przekształceniom od roku 2005 i przeznaczony jest na działalność usługową. Zadanie dotyczy budowy ul. Scheiblera (całość) i Biedermanna - etap 2. Zadanie obejmuje rozbudowę istniejącego na terenie dawnego zakładu uzbrojenia (KS, KD, wodociągi), a także pozostałe media: teletechnikę, przygotowanie pod instalację gazową, ciepłowniczą, elektroenergetyczną, a także oświetlenie i drogi.

Zakres prac:

- budowa drogi – jednej jezdni z dwoma pasami ruchu – ulica Scheiblera
- przebudowa odcinka drogi wewnętrznej ul. Biedermanna
- budowa parkingów, placów, chodników, ścieżki rowerowej, ogrodzeń, wykonanie małej architektury, nasadzenia zieleni
- wykonanie sieci wodno kanalizacyjnych oraz oświetlenie terenu, kanalizacji teletechnicznej i monitoringu
- wykonanie pasażu z plenerową wystawą stałą poświęconą historii przemysłu w mieście, jako kontynuacja pasażu zrealizowanego w ramach zagospodarowania terenu wokół budynku Galerii Elektrownia.

Efekt zadania:

- uzbrojenie terenów typu brownfield pod działalność małych i średnich przedsiębiorstw
- przeznaczenie terenu na szeroko pojmowaną działalność usługową, w tym publiczną i handlową z dopuszczeniem nieuciążliwej produkcji.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki – Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych [ha]	
Lokalizacja zadania/projektu: Teren byłej KWK Saturn	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2016 – 2017 rok
Partnerzy w realizacji: Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt: 4 000 000 zł

Zadanie 2.4.

Obszar rewitalizowany:

Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obszar Zarzecza i Saturna, jako obszar pogórnicy przeżywa strukturalne skutki zmiany gospodarczej i społecznej, przez co usługi społeczne dla społeczności lokalnej są wysoce potrzebne w tym właśnie obszarze miasta. Uwidacznia się problem dziedziczenia bezradności w rodzinach, a także upadek gospodarczy dzielnicy i zwiększająca się ilość osób starszych. Ponadto obszar byłej KWK Saturn, po cieszącej się sukcesem rewitalizacji budynku dawnej Elektrowni na Galerię Sztuki Współczesnej, cieszy się coraz większą popularnością i jednocześnie jest przykładem do naśladowania, by cały teren uległ ponownemu ożywieniu, przy zachowaniu historycznego charakteru całego obszaru. Planowane do rewitalizacji budynki warsztatów elektrycznych i transformatorowni bezpośrednio sąsiadują z budynkiem elektrowni. Od czasu zaprzestania eksploatacji obiekty ulegają stopniowej degradacji i dewaluacji, stąd pilna potrzeba ich rewaloryzacji i nadania nowych, użytkowych funkcji.

Koncepcja zadania:

Projekt obejmuje przebudowę i adaptację na funkcje społeczne, gospodarcze, edukacyjne zabudowy byłej KWK Saturn, tzn. z budynków: warsztatów i transformatorowni zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi, a także zagospodarowanie przyległych terenów zielonych. Rewitalizacja obiektu umożliwi utworzenie Centrum Usług Społecznościowych - skierowanych głównie do starszych osób z obszarów rewitalizowanych.

Zakres prac modernizacyjnych:

Budynki warsztatów i transformatorowni zostaną ze sobą połączone szklanym łącznikiem, który będzie pełnił funkcję komunikacyjną pomiędzy tymi budynkami oraz funkcjonalną. Połączenie to będzie na poziomie parteru jak i na poziomie piętra dzięki kładce łączącej te

Opracowanie:

dwie przestrzenie. W budynku transformatorów projektuje się strop samonośny opierający się na 10 słupach. W budynku warsztatów elektrycznych projektuje się nowy układ pomieszczeń wraz ze zmianą położenia klatki schodowej. Ściany zewnętrzne pozostaną zachowane w całości. Dach skośny o spadku ok. 16% w technologii tradycyjnej – więźba dachowa płatwiowokleszczowa. Okna nowe powiększone PCV. W budynku transformatorów projektuje się strop samonośny w którym centralnie znajdować się będzie stalowa klatka schodowa łączące dwie kondygnacje. W stropie tym, który będzie oddylatowany od ścian budynku około 5cm w jego centralnej części zostanie wstawione szkło matowe podświetlone.

Projektuje się również nową instalację energii elektrycznej, odgromowej, sieci logiczne (alarm, monitoring, sieć teleinformatyczna) oraz instalację wod-kan, instalacje grzewczą oraz wentylację mechaniczną.

W budynku znajdą miejsce m.in. sala wykładowa z funkcją wystawienniczą, pomieszczenia warsztatowe, biurowe, szatnia i pomieszczenia techniczne i magazynowe.

Efekt zadania:

- zrewitalizowane obiekty o wartości historycznej, w których realizowane będą usługi społeczne dla mieszkańców miasta
- konsekwentne ożywianie obszaru byłej KWK SATURN

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki

- Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ rozbudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społecznej- 1 szt.
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją: powierzchnia zabudowy: 546,15 m²

Lokalizacja zadania/projektu:

teren byłej KWK SATURN

Odpowiedzialność do realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy termin realizacji 2017 rok
Partnerzy w realizacji Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej	Szacunkowy koszt 4 000 000 zł

9.1.3. Nowe Miasto

Zadanie 3.1	
Obszar rewitalizowany:	Nowe Miasto
Tytuł zadania/projektu:	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.
Opis zadania/projektu	<p>Stan istniejący:</p> <p>Targowisko znajduje się w dzielnicy Nowe Miasto przy ulicy Miasta Auby w sąsiedztwie sklepu wielkopowierzchniowego. Jest ono w złym stanie technicznym.</p> <p>Targowisko zagospodarowane jest w formie blaszanych obiektów, dzierżawionych przez sprzedawców. Ustawione w rzędach tworzą „alejki”, jednak ze względu na stan techniczny obiektów i jakość ich wykonania oraz fakt, iż część z nich jest opuszczona i dawno nieużytkowana, całość obszaru robi wrażenie śmietniska i bałaganu przestrzennego. Obiekty te nie są wyposażone w zaplecze sanitarne.</p> <p>Koncepcja zadania:</p> <p>Targowisko jest wpisane w świadomość mieszkańców, jako miejsce, w którym można zakupić świeże owoce i warzywa, a także wiejskie produkty (jaja, nabiał itp.) w przystępnej cenie.</p> <p>Koncepcja zadania polega na etapowym poszukiwaniu rozwiązania kilku problemów: poprawy jakości obiektów i warunków handlu na targowisku, problemów z parkowaniem w tym obszarze, będącym centrum tej części miasta oraz zagospodarowanie otoczenia.</p> <p>Zakres prac modernizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– Budowa targowiska miejskiego w formie obiektu kubaturowego, zadaszonego pasażu pawilonów handlowych, w zabudowie szeregowej, w liczbie min. 40 punktów handlowych, wyposażonego w zaplecza sanitarne dla sprzedających i kupujących.– Aranżacja otoczenia budynku elementami małej architektury (ławki, oświetlenie, tablice informacyjne i reklamowe, stojaki na rowery, zieleń ozdobna) w sposób zapewniający powiązanie obszaru z otaczającymi obiektami.– Budowa parkingów. <p>Efekt zadania:</p> <p>Realizacja zadania przyczyni się do poprawy funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni w dzielnicy Nowe Miasto. Realizacja takiego zespołu urbanistycznego stworzy warunki dla przedsiębiorców, chcących prowadzić działalność gospodarczą w tym obszarze miasta.</p>
Oddziaływania zadania/projektu:	<p>☐ Sfera społeczna</p> <p>☒ Sfera gospodarcza</p> <p>☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna</p> <p>☐ Sfera środowiskowa</p>

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Człedź na lata 2016 – 2023

☒ Sfera techniczna	
Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">– M² powierzchni usługowej.– M² powierzchni parkingów.– Liczba nowo powstałych miejsc parkingowych.– Liczba przebudowanych obiektów targowiska.	
Lokalizacja zadania/projektu: Targowisko przy ul. Miasta Auby oraz ul. Szpitalnej. Działka nr 210/6, 210/36, 210/3, 210/28, 210/29, 210/30	
Odpowiedzialność do realizacji: Gmina Człedź	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2018
Partnerzy w realizacji: Realizacja zadania planowana w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego	Szacunkowy koszt: 2 000 000,00 zł

135

Zadanie 3.2

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych/seniorów.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na terenie Miasta Człedź obecnie (2015 rok) funkcjonuje jedynie jeden Klub Seniora, który znajduje się przy ul. Zwycięstwa 6, tj. w dzielnicy Piaski. Zlokalizowany jest w dużej odległości od pozostałych dzielnic miasta, jest więc poza zasięgiem wielu starszych osób. Dodatkowo na terenie całego miasta niewiele jest miejsc, w których osoby starsze mogłyby znaleźć atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego.

Na terenie dzielnicy Nowe Miasto istnieje wiele lokali użytkowych, które obecnie nie są wykorzystywane, m.in. przy ul. 17 lipca lub ul. 11 listopada, a które po remoncie mogą służyć za miejsce spotkań dla osób starszych / seniorów zamieszkujących obszar Nowego Miasta.

Koncepcja zadania:

Stworzenie miejsca integracji dla osób starszych przyczyni się do poprawy dostępności do oferty spędzania czasu wolnego i rozwoju osobistego dla tej grupy mieszkańców. Będzie to miejsce integrujące, gdzie seniorzy będą aktywnie i ciekawie spędzać wolny czas.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Przekazanie jednego z pustych lokali użytkowych przy ul. 17 lipca lub 11 listopada na potrzebę organizacji miejsca spotkań.
- Kompleksowy remont lokalu, wraz z likwidacją barier architektonicznych.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

<ul style="list-style-type: none">- Wyposażenie lokalu: zakup sprzętu i urządzeń na potrzeby pełnienia przez lokal nowych funkcji (stoły, krzesła, biurka, sprzęt komputerowy i multimedialny).- Organizacja zajęć tematycznych i wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów. <p>Efekt zadania:</p> <ul style="list-style-type: none">- Stworzenie miejsca przyjaznego osobom starszym.- Aktywizacja osób starszych.- Poprawa oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów.- Poprawa dostępności do infrastruktury kulturalnej dla osób starszych.- Ożywienie przestrzeni publicznych.	
<p><i>Oddziaływania zadania/projektu:</i></p> <ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☐ Sfera środowiskowa☒ Sfera techniczna	
<p><i>Wskaźniki:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Liczba seniorów korzystających z zajęć.- Liczba zorganizowanych zajęć skierowanych do seniorów.- Liczba wydarzeń kulturalnych skierowanych do seniorów.- M² powierzchni wyremontowanych i przystosowanych do pełnienia nowej funkcji przez lokal.	
<p><i>Lokalizacja zadania/projektu:</i></p> <p>Lokal użytkowy przy ul. 17 lipca lub ul. 11 listopada.</p> <p>Obecnie brak możliwości wskazania konkretnego wolnego lokalu z przeznaczeniem na miejsce spotkań dla seniorów, z uwagi na obecne zainteresowanie potencjalnych najemców wszystkimi wolnymi lokalami, w momencie przystąpienia do realizacji zadania Zakład Budynków Komunalnych wskaże wolny lokal.</p>	
<p><i>Odpowiedzialność do realizacji</i></p> <p>Miasto Czładź</p>	<p><i>Szacunkowy termin realizacji:</i></p> <p>2017 – 2023</p>
<p><i>Partnerzy w realizacji</i></p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Seniora Zakład Budynków Komunalnych w Czładzi</p>	<p><i>Szacunkowy koszt</i></p> <p>Etap I – remont i wyposażenie miejsca – 100 000,00 zł</p> <p>Etap II – działalność – 100 000,00 zł/rocznie</p>

Zadanie 3.3

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe w Będzinie.

Projekt zakłada przeprowadzenie działań inwestycyjnych zmierzających do zwiększenia efektywności kosztowej użytkowania budynku Szpitala Powiatowego w Czeladzi polegających na montażu kolektorów słonecznych, ogniw fotowoltaicznych, pomp ciepła.

Stan istniejący:

Szpital Powiatowy w Czeladzi składa się z 4 segmentów (A-D). W roku 2010 została przeprowadzona termomodernizacja segmentu D. Obecnie planowana jest termomodernizacja pozostałych 3 części budynku oraz wymiana źródła ciepła.

Koncepcja zadania:

Poza działaniami termomodernizacyjnymi obiektu, które znacząco wpłyną na obniżenie emisji gazów oraz ciepła do atmosfery Powiat Będziński chce stopniowo zwiększać udział energii czystej we wszystkich budynkach użyteczności publicznej. W ramach projektu przewiduje się wykorzystanie energii słonecznej i wiatrowej oraz pomp ciepła. Spodziewamy się ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych do poziomu 30%.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Opracowanie analizy wariantów wykorzystania różnych instalacji OZE wraz z wskazaniem ich efektywności kosztowej.
- Wykonanie instalacji OZE.

Efekt zadania:

Ograniczenie niskiej emisji do atmosfery oraz zmniejszenie kosztów związanych z zużyciem ciepła (CWU i CO) poprzez zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">– Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (szt.).– Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (szt.).– Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (MW).– Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok). Dokładna wartość wskaźników zostanie określona po sporządzeniu dokumentacji budowlanej i audytu.	
Lokalizacja zadania/projektu: Czeladź, ul. Szpitalna 40	
Odpowiedzialność do realizacji Starostwo Powiatowe w Będzinie	Szacunkowy termin realizacji: 2016 - 2018
Partnerzy w realizacji	Szacunkowy koszt 4 780 979,00

Zadanie 3.4

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Starostwo Powiatowe w Będzinie.

Projekt przewiduje termomodernizację Szpitala Powiatowego w Czeladzi – segmentów A, B, C wraz z wymianą źródła ciepła oraz wymianą okien i drzwi.

Stan istniejący:

Szpital Powiatowy w Czeladzi składa się z 4 segmentów (A-D). W roku 2010 została przeprowadzona termomodernizacja segmentu D.

Koncepcja zadania:

Poza działaniami termomodernizacyjnymi obiektu, które znacząco wpłyną na obniżenie emisji gazów oraz ciepła do atmosfery Powiat Będziński chce stopniowo zwiększać udział energii czystej we wszystkich budynkach użyteczności publicznej. W ramach projektu przewiduje się wykorzystanie energii słonecznej i wiatrowej oraz pomp ciepła. Spodziewamy się ograniczenia zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych do poziomu 30%.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Docieplenie ścian nadziemia.
- Docieplenie ścian piwnic.
- Docieplenie stropu ostatniej kondygnacji.
- Wymiana źródła ciepła.

<p>– Wymiana okien i drzwi.</p> <p>Efekt zadania: Ograniczenie niskiej emisji do atmosfery oraz zmniejszenie kosztów zużycia ciepła na ogrzewanie. Zgodnie z audytem energetycznym przeprowadzonym dla segmentów A, B, C po termomodernizacji budynków zapotrzebowanie energii końcowej zmniejszy się z 7868 GJ/a do 3462 GJ/a.</p>	
<p><i>Oddziaływania zadania/projektu</i></p> <p>☐ Sfera społeczna</p> <p>☐ Sfera gospodarcza</p> <p>☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna</p> <p>☒ Sfera środowiskowa</p> <p>☒ Sfera techniczna</p>	
<p><i>Wskaźniki:</i></p> <p>– Stopień redukcji PM10 (t/rok).</p> <p>– Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (kWh/rok).</p> <p>– Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok).</p>	
<p><i>Lokalizacja zadania/projektu:</i> Czeladź, ul. Szpitalna 40</p>	
<p><i>Odpowiedzialność do realizacji</i> Starostwo Powiatowe w Będzinie</p>	<p><i>Szacunkowy termin realizacji:</i> 2016 - 2018</p>
<p><i>Partnerzy w realizacji</i></p>	<p><i>Szacunkowy koszt</i> 7 015 483,00</p>

9.1.4. Stare Piaski

Zadanie 4.1	
<i>Obszar rewitalizowany:</i>	
Stare Piaski	
<p><i>Tytuł zadania/projektu:</i> Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.</p>	
<p><i>Opis zadania/projektu</i> Stan istniejący: Budynek Traffic zlokalizowany w Czeladzi przy ul. Trznadla 1 na działce nr 26/7 k.m. 47. Traffic jest budynkiem wolnostojącym na planie prostokąta o rozczłonkowanej bryle w konstrukcji tradycyjnej murowanej. Jest to budynek dwukondygnacyjny podpiwniczony z dachem płaskim o powierzchni użytkowej 1215,53 m² i kubaturze 6872,53 m³. Ze względu na rozczłonkowanie bryły budynku można wyróżnić 4 strefy funkcjonalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – część użytkowa z salami ogólnofunkcyjnymi (północna część budynku), – część komunikacyjna z główną klatką schodową (północno-centralna część budynku z wejścia od ul. Trznadla), 	

- sala wielofunkcyjna (centralna część budynku),
- zaplecze sceny (zachodnia część budynku).

Budynek użytkowany był do tej pory jako skate park. Na dzień dzisiejszy budynek nie jest użytkowany od ok. 2011 roku.

Koncepcja zadania:

Rewitalizacja budynku Traffic. Wykorzystanie potencjału budynku do walki z wykluczeniem społecznym oraz zwiększeniem aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, w tym także osób starszych. Stworzenie ciekawej i różnorodnej oferty spędzania czasu wolnego – odpowiednie wyposażenie miejsc – możliwość przeprowadzania zajęć ogólnodostępnych plastycznych, tanecznych, ale też np. modelarstwa, fotografii lub robotyki. Stworzenie Centrum aktywności i spotkań dla osiedla, w tym okazji do nawiązania kontaktu pomiędzy mieszkańcami a władzami w kwestiach potrzeb, oddolnych inicjatyw i informacji o tym, co zostało zrobione. Sytuacją do nawiązania kontaktu mogą być np. wywiadówki w szkole lub wydarzenia – festyny, imprezy, grille, konkursy, rozgrywki sportowe, wspólne oglądanie meczu, wystawy plenerowe. Stworzenie sali widowiskowej (wielofunkcyjnej), która pozwoli na organizację różnego rodzaju koncertów, wydarzeń muzycznych i teatralnych. Dla poszerzenia oferty kulturalnej miasta, w budynku planuje się także kino.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowy remont budynku:
 - o adaptacja z dostosowaniem budynku do potrzeb centrum społeczno-kulturalnego zapewniająca niezbędne warunki do korzystania w części parterowej przez osoby niepełnosprawne,
 - o zmiana układu funkcjonalnego,
 - o termomodernizacja budynku wielofunkcyjnego centrum kulturalnego polegająca na dociepleniu przegród zewnętrznych,
 - o wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
 - o modernizacja wentylacji,
 - o poprawa sprawności instalacji ogrzewania oraz przygotowywania ciepłej wody użytkowej.
- Zagospodarowanie przestrzeni wokół budynku, budowa parkingów.

Efekt zadania:

- Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej dla mieszkańców.
- Reintegracja społeczna mieszkańców, w tym także osób starszych.
- Budowa tożsamości mieszkańców dzielnicy Stare Piaski.
- Poprawa ładu oraz zagospodarowania przestrzennego dzielnicy.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.- Liczba korzystających z oferty kulturalnej.	
Lokalizacja zadania/projektu: Ul. Trznadla 1, 41-253 Czeladź	
Odpowiedzialność do realizacji Zakład Budynków Komunalnych	Szacunkowy termin realizacji 2016
Partnerzy w realizacji Gmina Czeladź	Szacunkowy koszt 4 000 000 zł

141

Zadanie 4.2

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Budynek przy ulicy Kościuszki 14 to obiekt, który ze względu na zły stan techniczny jest obecnie wyłączony z użytkowania. Pierwotnie posiadał funkcję mieszkalną. Dwupiętrowy o powierzchni użytkowej ok. 450 m² i kubaturze ok. 1300 m³ zlokalizowany w Czeladzi na działce Nr 28/17. Właścicielem budynku jest Czeladzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o.

Koncepcja zadania:

Przedmiotem zadania jest remont kapitalny budynku wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku oraz przywrócenie mu funkcji mieszkalnych. Po przeprowadzeniu remontu w budynku powstaną mieszkania komunalne.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Kompleksowy remont budynku.
- Termomodernizacja budynku w technologii MULTIPOR.
- Zagospodarowanie terenu działki.

Efekt zadania:

Realizacja zadania poprawi dostępność do mieszkań komunalnych na terenie gminy Czeladź. Ponadto przykładowa termomodernizacja w technologii MULTIPOR wskaże na możliwości oszczędności kosztów ogrzewania i polepszenia warunków zamieszkania dla innych mieszkańców osiedla. Technologia takiej modernizacji pozwala na samodzielne jej wykonanie bez ingerencji w zewnętrzny wygląd budynku, znajdującego się pod ochroną konserwatorską.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Człedź na lata 2016 – 2023

<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <p>☒ Sfera społeczna</p> <p>☐ Sfera gospodarcza</p> <p>☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna</p> <p>☐ Sfera środowiskowa</p> <p>☒ Sfera techniczna</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M² wyremontowanej powierzchni użytkowej mieszkań. - Liczba nowych mieszkań komunalnych. - M² zagospodarowanego terenu działki. 	
<p>Lokalizacja zadania/projektu:</p> <p>Ul. Kościuszki 14</p>	
<p>Odpowiedzialność do realizacji</p> <p>Człedzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji:</p> <p>2017 – 2018</p>
<p>Partnerzy w realizacji:</p>	<p>Szacunkowy koszt:</p> <p>1 800 000,00 zł</p>

142

Zadanie 4.3

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując tym samym jego aktywność i postępowanie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje konieczne jest podjęcie działań mających na celu wspieranie rodziny i podjęcie na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań (choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, zagrożenie eksmisją). Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Ponadto program skierowany jest do dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, rodzin

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

niepełnych, borykających się z problemami bezrobocia i etykietą społeczną, zagrożonych wykluczeniem społecznym, uzależnieniami i wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju.

Wychodząc naprzeciw tym problemom Dział ds. wspierania rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi, mającego swoją siedzibę przy ul. Zwycięstwa 6 realizuje program profilaktyczny. Realizacja założeń programu odbywa się między innymi poprzez działalność Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego organizującego pracę z dziećmi i młodzieżą w wieku od 6 do 15 roku życia. Z uwagi na trudną sytuację rodzinną dzieci i młodzież bardzo często są pozbawione możliwości harmonijnego rozwoju. Wymagają wsparcia i pomocy w związku z licznymi problemami występującymi w ich domach. Zazwyczaj doświadczają przykrych uczuć, otrzymują negatywne treści o sobie. Niestabilna sytuacja domowa powoduje, że dzieci te szczególnie narażone są na niebezpieczeństwa, są bardziej podatne na uzależnienia, agresję oraz zachowania poza normami społecznymi. Dodatkowym zjawiskiem jest postawa roszczeniowa lub postawa wycofania społecznego. Obie postawy zakłócają prawidłowy rozwój dzieci.

Koncepcja zadania:

Rewitalizacja społeczna dzielnicy Piaski to między innymi rozszerzenie działalności Działu ds. wspierania rodziny o nowe założenia i sposoby realizacji. W latach najbliższych planuje się wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, rozwój społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców.

Zapewniając dzieciom możliwość spędzenia czasu wolnego w sposób konstruktywny oraz poprzez oddziaływania socjoterapeutyczne i profilaktyczne wychowankowie będą mieli możliwość poznania metod radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i odpowiedniego reagowania w sytuacjach kryzysowych. Nauczą się jak rozwiązywać konflikty, jak radzić sobie ze złością, jak wyrażać swoje emocje. Dzięki aktywnym metodom warsztatowym wychowankowie poznają swoje mocne strony, poznają siebie, rozwiną umiejętności interpersonalne, pozwalające na satysfakcjonujące kontakty z rówieśnikami i dorosłymi. Ponadto nauczą się reakcji i odporności na stres, podejmowania decyzji, twórczości i afirmacji życia. Bardzo cennym aspektem programu jest funkcja edukacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień. Ważnym elementem będzie poprawa współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Zadaniem priorytetowym będzie większa aktywizacja rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz integracja ze środowiskiem lokalnym. Dzięki tym działaniom nastąpi poprawa jakości życia oraz odtworzenie więzi między mieszkańcami. Niezmiernie istotnym elementem rewitalizacji może stać się Pracownia Orange, która powstała z inicjatywy mieszkańców w partnerstwie z MOPS. W najbliższych latach planuje się zintensyfikowanie działań w niej realizowanych. W tym:

- socjoterapia dla dzieci i młodzieży;
- zajęcia profilaktyczne z zakresu uzależnień;
- realizacja projektów socjalnych dla rodzin zagrożonych wykluczeniem;
- integracja rodziny poprzez organizowanie spotkań i warsztatów zapobiegających izolacji;

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czelandź na lata 2016 – 2023

- warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców;
- poradnictwo specjalistyczne.

Efekt zadania:

- Podniesienie poziomu aktywności społecznej rodzin, dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie kompetencji społecznych umożliwiających poprawę relacji w rodzinie i środowisku, dzieci, młodzieży i ich rodziców.
- Zwiększenie świadomości i motywacji w zakresie osobistego rozwoju społeczno-zawodowego mieszkańców.
- Ograniczenie negatywnego wpływu sytuacji kryzysowych wpływających na życie mieszkańców, w szczególności rodzin i osób niepełnosprawnych poprzez budowanie i wzmacnianie świadomości.
- Zwiększenie jakości i efektywności działań środowiskowych w obszarze pomocy społecznej.
- Zwiększenie skuteczności działań środowiskowych poprzez wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach organizowanych przez Zespół ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny.
- Ilość podjętych inicjatyw / pikniki, spotkania integracyjne.
- Ilość zrealizowanych projektów socjalnych.
- Ilość udzielonych porad specjalistycznych.

Lokalizacja zadania/projektu:

ul. Zwycięstwa 6

Odpowiedzialność do realizacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czelandzi

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2018

Partnerzy w realizacji

Organizacje pozarządowe

Szacunkowy koszt

750 000, 00 zł

Zadanie 4.4

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Klub Seniora „Wrzos” działa w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi i skupia 20 członków (18 kobiet i 2 mężczyzn) dysponujących dużą ilością wolnego czasu i chcących ten czas spożytkować w sposób aktywny. Siedziba Klubu Seniora mieści się przy ul. Zwycięstwa 6. Działania Klubu zmierzają w kierunku zaspokojenia potrzeb i pragnień osób starszych w dziedzinie aktywizacji seniorów by mogli pozostać jak najdłużej w swoim środowisku, czerpiąc radość z życia z podejmowanych działań. Klub „Wrzos” skupia osoby w wieku 55+, proponuje przede wszystkim zajęcia o charakterze integracyjnym, jego działalność ma na celu wykształcenie umiejętności aktywnego spędzania wolnego czasu przez seniorów oraz pogłębiania ich zainteresowań i pasji. Seniorzy spotykają się codziennie od godz. 10.00 do godz. 14.00 oprócz sobót i niedziel. Bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach muzycznych, teatralnych, kulinarnych, psychologicznych, ruchowych, plastycznych itd. Przynależność do Klubu daje możliwość przebywania razem w dniach szczególnie dla każdego z nich ważnych, kiedy samotność jest szczególnie uciążliwa np. spotkania imieninowe, urodzinowe, mikołajkowe, wigilijne, sylwestrowe, wielkanocne oraz Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki.

Koncepcja zadania:

Zadaniem Klubu Seniora jest tworzenie nowych więzi społecznych, poprzez integrację i organizowanie wzajemnej pomocy ze stosowaniem zasady wzajemności. Również zapobieganie rosnącej przepaści między seniorami, a aktywnym młodym pokoleniem, które jest lepiej dostosowane do nowych warunków gospodarczych i społecznych. Klub „Wrzos” to miejsce spotkań osób starszych niejednokrotnie odrzuconych przez najbliższych. To osoby często samotne i zmęczone nieporozumieniami z rodziną. W takich domowych warunkach nie mogą normalnie funkcjonować tak, jak tego chcą. W Klubie rozwijają swoje zainteresowania i razem z ludźmi w podobnym wieku spędzają czas i te właśnie zadania są i będą nadal realizowane.

Klub Seniora „Wrzos” współpracuje aktywnie ze Stowarzyszeniem Twórców Zagłębia Dąbrowskiego w Będzinie, Miejską Biblioteką Publiczną Filia 2, Związkiem Emerytów i Rencistów, Klubem Aktywna Jesień Życia, oraz Domem Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi. Działania Klubu skierowane są również na wzmacnianiu międzypokoleniowych więzi poprzez wspólne spędzanie czasu seniorów i dzieci z Zespołu ds. wspierania opiekuńczo-wychowawczego rodziny. W ramach tak zorganizowanych wspólnych zajęć prowadzone są m.in.: zajęcia manualno-plastyczne, wokalnie-recytatorskie, a także wspólne spotkania świąteczne czy spotkania przy grillu. Dzięki nowo powstałej Pracowni Orange wiele zajęć i spotkań odbywa się właśnie tam, ku uciesze klubowiczów. To bez wątpienia

miejsce spotkań, rozwoju pasji, warsztatów, szkoleń z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania urządzeń multimedialnych.

Oferta Klubu Seniora:

- „Spotkania ze zdrowiem” – pogadanki z lekarzem, pielęgniarką na temat profilaktyki zdrowia i zdrowego odżywiania.
- „Chcę być piękna” – poznawanie sposobów pielęgnacji urody. Cykliczne spotkania z fryzjerką i kosmetyczką.
- „Kącik komputerowy” – możliwość nabywania umiejętności obsługi komputera. Nauka korzystania z Internetu.
- Zajęcia kulinarne.
- Organizowanie imprez okolicznościowych (imieniny, urodziny, jubileusze).
- Uczestnictwo w imprezach organizowanych na terenie miasta i innych – wyjścia do kina, teatru, spacer, wycieczki piesze, autokarowe, pielgrzymkowe, ogniska, wieczorki taneczne, wystawy, prelekcje itp.
- Zajęcia plastyczne – malowanie, rysowanie, papieroplastyka itp.
- Zajęcia relaksacyjne przy muzyce.
- Zajęcia muzyczne, taneczne, wspólne śpiewanie.
- Trening pamięci – krzyżówki, rebusy, szarady, szachy, karty, warcaby, puzzle, gry planszowe itp.
- Spotkania z ciekawymi ludźmi, wieczorki poetyckie, występy artystyczne.
- Zajęcia manualne – prace na drutach, szydełku, szycie itp.
- Zajęcia teatralne rozwijające umiejętności aktorskie.
- Cykliczne spotkania w bibliotece – zapoznanie się z księgozbiorem, nowościami literackimi, czytanie prasy.
- Zajęcia i warsztaty psychologiczne.
- Spotkania integracyjne z dziećmi Zespołu ds. Wspierania Opiekuńczo-Wychowawczego Rodziny.
- Współpraca z czeladzkimi stowarzyszeniami ds. Osób Starszych, Związkami Emerytów i Rencistów itd.
- Tworzenie kroniki Klubu, ilustracji fotograficznych, wycinków prasowych, opisy ważniejszych wydarzeń.

Efekt zadania:

- Podniesienie poziomu aktywności społecznej seniorów.
- Budowanie solidarności międzypokoleniowej i kształcenie liderów wywodzących się z tej grupy wiekowej.
- Wspieranie nieformalnych – rodzinnych i pozarodzinnych sieci wsparcia oraz propagowanie organizacji pozarządowych działających w imieniu i na rzecz seniorów.
- Zwiększenie świadomości i motywacji w zakresie osobistego rozwoju społecznego seniorów.
- Zwiększenie jakości i efektywności działań środowiskowych w obszarze pomocy społecznej.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <p>☒ Sfera społeczna</p> <p>☐ Sfera gospodarcza</p> <p>☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna</p> <p>☐ Sfera środowiskowa</p> <p>☐ Sfera techniczna</p>	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilość seniorów biorących udział w zajęciach Klubu Seniora. - Ilość zrealizowanych projektów socjalnych. - Ilość podjętych inicjatyw. 	
<p>Lokalizacja zadania/projektu:</p> <p>ul. Zwycięstwa 6</p>	
<p>Odpowiedzialność do realizacji</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji:</p> <p>2016 - 2020</p>
<p>Partnerzy w realizacji</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>	<p>Szacunkowy koszt</p> <p>400 000,00 zł</p>

147

9.1.5. Zadania wybrane dla wszystkich obszarów rewitalizacji

zadanie 5.1

<p>zadanie 5.1</p>	
<p>Obszar rewitalizowany:</p> <p>Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn</p>	
<p>Tytuł zadania/projektu:</p> <p>Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.</p>	
<p>Opis zadania/projektu</p> <p>Stan istniejący:</p> <p>Potrzeba realizacji projektu wynika m. in. z wysokiego wskaźnika zanieczyszczenia powietrza w Powiecie Będzińskim, którego źródłem jest niska emisja, w tym pochodząca z indywidualnego transportu samochodowego (biorąc pod uwagę gęstość dróg i liczbę mieszkańców).</p> <p>Koncepcja zadania:</p> <p>Koncepcja zadania odpowiada idei tworzenia miast kompaktowych i nowych mobilności.</p> <p>Zakres prac:</p> <p>Projekt polegał będzie na budowie liniowej infrastruktury dróg rowerowych łączących najbardziej zurbanizowane miasta powiatu: Będzin, Wojkowice, Czeladź wraz z infrastrukturą węzłów przesiadkowych obejmujących parkingi typu: Bike & Ride and Park & Ride. W ramach projektu będzie stworzona możliwość bezpiecznego poruszania się w ruchu rowerowym pomiędzy poszczególnymi węzłami, a poza budową połączeń liniowych zostaną stworzone warunki zachęcające do pozostawiania samochodów osobowych/rowerów na zlokalizowanych przy węzłach/centrach przesiadkowych parkingach typu Bike & Ride oraz</p>	

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czelandź na lata 2016 – 2023

<p>Park & Ride i przesiadanie się do środków transportu publicznego.</p> <p>Efekt zadania:</p> <p>Efekty zadania, przy założeniu 50% „przemieszczeń” w mieście w granicach do 4 km dotyczą wielu aspektów:</p> <ul style="list-style-type: none">- Szybkość przejazdu – bez oczekiwania w korkach i między miejscami docelowymi – bez konieczności poszukiwania miejsca parkowania.- Ochrona środowiska i bycie „Eko”.- Dbłość o zdrowie – ok. 20 do 30 min aktywności fizycznej dziennie.- Oszczędność – koszty transportu rowerowego są ok. 20 razy niższe niż przejazdy samochodem.- Społeczne – większa możliwość nawiązania kontaktów międzyludzkich. <p>Na tej podstawie wyraźnie można wskazać zalety transportu rowerowego w stosunku do komunikacji samochodowej i rozwoju system ścieżek i tras rowerowych w mieście.</p>	
<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☒ Sfera środowiskowa☒ Sfera techniczna	
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">- Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.- Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych.- Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (tony ekwiwalentu CO₂/rok).	
<p>Lokalizacja zadania/projektu:</p> <p>Teren Powiatu Będzińskiego, w tym obszary rewitalizacji Miasta Czelandź.</p>	
<p>Odpowiedzialność do realizacji</p> <p>Starostwo powiatowe w Będzinie</p>	<p>Szacunkowy termin realizacji:</p> <p>2016 - 2018</p>
<p>Partnerzy w realizacji:</p> <p>Projekt realizowany będzie na zasadzie zawiązania partnerstwa pomiędzy Powiatem a gminami uczestniczącymi w Projekcie.</p>	<p>Szacunkowy koszt</p> <p>5 000 000,00 PLN</p>

Zadanie 5.2

Obszar rewitalizowany:

Nowe Miasto, Stare Miasto, Stare Piaski, Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.

Opis zadania/projektu:

Zadanie zgłoszone przez Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie.

Stan istniejący:

Liczba osób zarejestrowanych z terenu gminy Czeladź wg stanu na 31.12.2015r. to 1500 osób, w tym 731 kobiet.

Koncepcja zadania:

Aktywizacja oraz podnoszenie poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności uczestników projektu z terenu gminy Czeladź.

Efekt zadania:

- Zmniejszenie rozmiarów bezrobocia poprzez aktywizację zawodową bezrobotnych, podnoszenie ich zdolności do podjęcia pracy oraz stałą weryfikację gotowości do zatrudnienia osób zarejestrowanych w urzędzie pracy.
- Zwiększanie szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu gminy Czeladź.
- Podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne z terenu gminy Czeladź.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie z terenu gminy Czeladź, które podjęły zatrudnienie.

Lokalizacja zadania/projektu:

Gmina Czeladź, obszary objęte rewitalizacją.

Odpowiedzialność do realizacji

Powiatowy Urząd Pracy

Szacunkowy termin realizacji:

2016 - 2023

Partnerzy w realizacji

Gmina Czeladź

Szacunkowy koszt

9.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Rozdział ten przedstawia projekty, które zostały wskazane przez różne grupy interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji społecznych i publicznych) podczas opracowywania dokumentu. Projekty te, podobnie, jak projekty priorytetowe (opisane w rozdziale 9.1.), zgłoszono podczas spotkań warsztatowych oraz otwartych spotkań konsultacyjnych, jednakże ze względu na duże zróżnicowanie tematyczne, nie zostały wskazane jako kluczowe dla rozwoju obszarów. Pomimo tego, są one odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów, zainteresowanych rozwojem tych obszarów, dlatego też należy mieć je na uwadze, projektując dalszy rozwój obszarów rewitalizowanych, jak i całej gminy.

150

Projekty podzielono ze względu na ich zakres tematyczny, na projekty w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Działania w sferze społecznej:

1. **Opracowanie i wdrożenie założeń Programu Edukacji Ekologicznej** dla mieszkańców terenów objętych rewitalizacją. Program wspierał będzie działania inwestycyjne dotyczące ochrony środowiska.
2. **Opracowanie projektu rekompensacyjnego dla mieszkańców kamienic** wokół Rynku, np. wyciszenie okien, dofinansowanie termomodernizacji, remont elewacji budynków, adaptacja piwnic i kamienic itp.
3. **Utworzenie programu grantowego** dla mieszkańców i grup społecznych na organizację oddolnych inicjatyw, w tym różnych wydarzeń, np. Święto Ulicy, które mogą przyczynić się do wzmocnienia integracji, więzi lokalnych i tożsamości, a także zaktywizować społeczność do podejmowania inicjatyw społecznych.
4. **Organizacja Izby Pamięci z wykorzystaniem istniejącego dziedzictwa i tradycji dzielnicy przy Szkole Podstawowej nr 7.** Koncepcja zadania polega na organizacji Izby Pamięci przy Szkole Podstawowej nr 7 z wykorzystaniem nowych technologii multimedialnych. Zadanie zakłada wykorzystanie potencjału szkoły podstawowej jako miejsca spotkań pokoleń mieszkańców dzielnicy. Historia powstania dzielnicy oraz wyraźne poczucie tożsamości przestrzennej mieszkańców ma być wykorzystane do promowania dziedzictwa i tradycji dzielnicy.
5. **Organizacja konkursu/konkursów na kulinarny produkt lokalny wraz z działaniami aktywizującymi mieszkańców Miasta.** Konkurs kulinarny ma na celu zaangażowanie mieszkańców w życie miasta, skłonienie ich do zapoznania się z historią i tradycjami Miasta. Jest to także element promujący Miasto.
6. **Przemyć trochę kultury Czeladzkiej.** Działania animacyjno-edukacyjne dla mieszkańców gminy Czeladź dotyczące historii miasta. Projekt zakładać będzie realizację warsztatów/wykładów/prelekcji/akcji plenerowych, pokazujących historię i kulturę miasta.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Realizacja działań przyczyni się do rozbudowania oferty kulturalno-rozwojowej dla mieszkańców oraz pozwoli na promocję Czeladzi wśród jej mieszkańców.

7. **Opracowanie i przeprowadzenie akcji świadomościowych w szkołach** w celu wzbudzenia wśród dzieci i młodzieży poczucia przynależności i szacunku do przestrzeni w której żyją. Np. organizacja warsztatów/zajęć/prelekcji włączających młodych ludzi do projektowania ich własnej przestrzeni oraz oferty kulturalnej (warsztaty desing thinking). Projektowanie przestrzeni wspólnie z różnymi grupami pozwala na badanie potrzeb mieszkańców Miasta, a także przyczynia się do budowania poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania.
8. **Stała praca socjalna** z mieszkańcami będącymi klientami pomocy społecznej pozostających w trudnej sytuacji życiowej, mająca na celu poprawę jakości ich życia z wykorzystaniem tzw. *street workerów*.

151

Działania w sferze gospodarczej:

9. **Stworzenie programu promocji inwestycyjnej obszaru Kopalnia Saturna jako przestrzeni typu *brownfield***. Przygotowanie programu promocji inwestycyjnej, prowadzonego przez Urząd Miasta Czeladź, dotyczącego terenu Kopalni Saturn. Program powinien uwzględniać takie elementy, jak: opis/charakterystyka obszaru inwestycyjnego, szczegółowa lokalizacja obszaru, przeznaczenie terenu (zgodnie m.in. z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zaleceniami konserwatora zabytków, etc.), oczekiwane efekty inwestycyjne, plan promocji inwestycyjnej (co/kto/do kogo/jak/kiedy), odpowiedzialność realizacyjna, wskaźniki efektywności realizacji, itp.
10. **Opracowanie założeń kampanii informacyjno-promocyjnej dotyczącej terenów Kopalni Saturn, skierowanej do mieszkańców miasta**. Kampania pozwoli na wzrost świadomości mieszkańców o dziedzictwie i historii miasta, a także przyczyni się do budowania tożsamości z miejscem i wzrost poczucia dumy.
11. **Opracowanie założeń kampanii informacyjno-promocyjnej skierowanej do regionu śląskiego**. Celem zadań jest budowa tożsamości miejsca – wagi/znaczenia terenu Kopalni Saturn dla wizerunku Czeladzi, zarówno w oczach mieszkańców miasta, jak i w skali regionu. Pokazanie unikatowego charakteru miejsca, niepowtarzalności architektury, jako zabytku techniki, etc. W efekcie, jest to ważny element wspierający realne pozyskiwanie inwestorów dla tego terenu.

Działania w sferze technicznej:

12. **Opracowanie i wykonanie budowy/przebudowy sieci kanalizacyjnej w dzielnicy Stare Piaski**. Celem zadania jest zawiązanie współpracy pomiędzy właścicielami terenów (na ulicach Krakowskiej, Krzywej oraz 3-go Kwietnia), na których występuje kanalizacja (wspólnoty mieszkaniowe, Spółdzielnia Saturn), opracowanie możliwości przebudowy sieci sanitarnych i ich wspólne wykonanie. Działanie to wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości życia mieszkańców oraz w dalszej perspektywie, będzie sprzyjało zachowaniu dobrej jakości środowiska naturalnego.

13. **Termomodernizacja budynków mieszkaniowych w dzielnicy Stare Piaski, Nowe Miasto, Kolonia Saturn oraz Stare Miasto.** Zadanie pozwoli na zwiększenie efektywności energetycznej budynków, a co za tym idzie zmniejszenie kosztów eksploatacji oraz poprawę jakości środowiska przyrodniczego.
14. **Remont muru oporowego przy ulicy Kilińskiego.** Działanie ma na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Remont muru przyczyni się także do poprawy estetyki miejsca.
15. **Rozbudowa monitoringu** na terenach objętych rewitalizacją, w szczególności na terenach parków (działania poprzedzone wymianą światłowodów).

Działania w sferze środowiskowej:

16. **Ograniczenie niskiej emisji - programu likwidacji palenisk domowych na tzw. paliwa stałe (węglowe).** Bieżąco ok. 70% źródeł ciepła w mieszkaniach/domach w dzielnicy Saturn to paleniska na tzw. paliwa stałe (węglowe i inne). Opracowanie i wdrożenie na terenie Kolonii Saturn programu ograniczenia niskiej emisji związanej z korzystaniem z palenisk dokowych. Program pozwoli na dofinansowania dla mieszkańców na likwidację dotychczasowo używanych palenisk i zastąpienie ich kotłami gazowymi. Realizacja programu pozwoli na wyraźne podniesienie jakości życia dla mieszkańców terenu rewitalizowanego ze względu na podniesienie jakości powietrza.

Działania w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

17. **Przeprowadzenie konkursu urbanistycznego** z możliwością budowy „Bramy Krakowskiej” wraz z fragmentami murów obronnych oraz odtworzenie budynku karczmy. Wcześniej należy wykonać badania archeologiczne w celu poszukiwania ewentualnego przebiegu muru oraz lokalizacji bramy.
18. **Zagospodarowanie skweru przy ul. ks. Skorupki i ul. 27 stycznia** na miejsce wypoczynku dla mieszkańców, w tym porządkowanie zieleni miejskiej, ustawienie elementów małej architektury – np. ławek, koszy na śmieci, altan itp.
19. **Modernizacja stadionu KS Górnik Piaski wraz z realizacją działań (projektów) sportowych dla różnych grup wiekowych.** Realizacja zadania pozwoli na poprawę dostępności mieszkańców do oferty sportowo-rekreacyjnej.
20. **Aleja Rodów Czeladzkich – przyjazne miejsce dla mieszkańców i turystów,** służące odpoczynkowi i rekreacji. Dokończenie działań rewitalizacyjnych alei spacerowej w centrum miasta. Aleja zostanie uzupełniona o kolejne elementy infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców.
21. **Rewitalizacja Domu Kultury w Czeladzi, ul. 21 listopada 10 (zlokalizowanego na działce nr 29/28 k. m. 41).** Odtworzenie miejsca kulturalnego, pozwalającego na rozwój lokalnej społeczności. W ramach przedsięwzięcia zakłada się stworzenie przestrzeni dla realizacji oferty kulturalno – edukacyjnej dla mieszkańców Czeladź (nawiązanie do starych funkcji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

miejsca). W tym m.in.: zajęcia dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych. Przykładowe formy działań: organizacji spotkań tanecznych/spotkań/gimnastyki, oferta zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz młodzieży szkolonej (lekcje gry na instrumentach, zajęcia językowe, zajęcia plastyczne, robotyka, itp.), zajęcia dla osób dorosłych (zajęcia edukacyjne, kulturalne).

22. **Rynek w Czeladzi – reprezentacyjna, funkcjonalna i tętniąca życiem przestrzeń publiczna.** Zadanie zakłada dokończenie działań modernizacyjnych przy Rynku, mających na celu poprawę estetyki budynków i przestrzeni wokół Rynku oraz zagospodarowanie dla potrzeb użytkowników Rynku. W ramach zadania planuje się remont elewacji kamienic, czy też adaptację piwnic tychże budynków. Ponadto w celu dopełnienia działań rewitalizacyjnych planuje się organizację cyklicznych działań, wydarzeń o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, takich jak: kino plenerowe; konkursy i gry miejskie; wystawy obrazów, rzeźb; organizacje jarmarków świątecznych (bożonarodzeniowych, wielkanocnych) itp.
23. **Poprawę stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych,** wraz z **promowaniem dziedzictwa kulturowego** cennych obiektów / budynków / przestrzeni historycznych znajdujących się na terenie **Starego Miasta** jak i zabytkowego **osiedla robotniczego Czeladź-Piaski**, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A 1479/92.
24. Wsparcie **przedsięwzięć termomodernizacyjnych i remontowych** obiektów zlokalizowanych na terenie **Starego Miasta** Czeladzi jak i cennego osiedla robotniczego **Czeladź-Piaski** wpisanego do rejestru zabytków pod nr A 1479/92.
25. **Wymiana / konserwacja linii kablowych średniego napięcia** oraz modernizacja i **przebudowa sieci rozdzielczych oraz stacji transformatorowych** na terenach objętych rewitalizacją. Zadanie ma na celu poprawę jakości i dostępności do infrastruktury technicznej mieszkańców wskazanych terenów.

9.3. Inne przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poza szczegółowo opisanymi powyżej projektami (podstawowymi i pozostałymi dopuszczanymi), w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź przewidziana jest również możliwość realizacji innych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Należy mieć na uwadze, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców. Mogą się one bowiem zmieniać, na przestrzeni funkcjonowania Programu, także ze względu na realizację wpisanych do dokumentu działań. Aby Gminny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny projektów, które będą mogły być podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź, na obszarach objętych Programem, a więc na Starym Mieście, Nowym Mieście, Kolonii Saturn oraz Starych Piaskach:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- aktywizacja i integracja społeczna seniorów;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej;
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie stopnia ich udziału w życiu publicznym;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb społecznych;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze;
- ochrona środowiska przyrodniczego (zwłaszcza zaś powietrza atmosferycznego);
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i zdrowotnej dla mieszkańców terenów zdegradowanych.

154

Działania z ww. zakresu tematycznego wpisują się w Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź ze względu na realizację celów i poszczególnych kierunków.

10. Zapewnienie komplementarności działań

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów Programu Rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wymogiem koniecznym przy opracowaniu programów rewitalizacji jest konieczność zapewnienia komplementarności w pięciu aspektach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

10.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź została zapewniona dzięki skupieniu projektów wybranych do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany w Mieście został wyznaczony po przeprowadzeniu dogłębnej analizy wskaźnikowej przy zasięgnięciu opinii przedstawicieli zainteresowanych środowisk oraz samych mieszkańców Miasta, dzięki czemu można mówić o trafności działań na danym terenie.

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są odpowiedzią na główne problemy dla tego terenu. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze, ponieważ wiele z nich dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru, całego miasta jak i regionu. Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary miasta.

10.2. Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź zapewniona została także komplementarność problemowa. Wybrane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ze sobą wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Zadania infrastrukturalne, związane z renowacją bądź przebudową zniszczonych budynków użyteczności publicznej zakładają prowadzenie tam działań o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

Równocześnie zadania zostały przewidziane w taki sposób aby równocześnie przeciwdziały problemom w różnych sferach. Działania rewitalizacyjne związane z remontem lub modernizacją infrastruktury technicznej (wymiana kanalizacji, termomodernizacja) służą zarówno poprawie jakości życia mieszkańców, zwiększeniu ładu przestrzennego, jak również będą miały pozytywny wpływ na poprawę jakości środowiska naturalnego.

Dodatkowo w celu wykazania komplementarności karty proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawierają prognozowane rezultaty oraz informację na temat oddziaływania

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

zadania w odniesieniu do pięciu sfer. Będzie to przeciwdziało fragmentaryzacji zadań, a rewitalizacja uzyska kompleksowy charakter.

10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź odpowiada Operator ds. Rewitalizacji. Jest to odpowiednia komórka funkcjonująca w ramach obecnych struktur Urzędu Miasta, powołana przez Burmistrza. Umieszczenie Operatora ds. Rewitalizacji w ramach obecnych struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji polityk publicznych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach. Operator ds. Rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu jak najlepsze kompetencje, np. zadania społeczne będą realizowane przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

156

10.4. Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 zwraca także uwagę na zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okresach programowych mają swoją ciągłość i kontynuację w obecnym dokumencie. M.in. zakłada się ożywienie społeczne przestrzeni Rynku, która to została zmodernizowana w poprzednich latach. Również planowane działania na obszarze Kolonii Saturn – ożywienie gospodarcze terenu wraz z zachowaniem dziedzictwa architektonicznego pozwoli na dopełnienie działań z lat poprzednich (Rewitalizacja jednego z budynków Kopalni Saturn – utworzenie Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia”). Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwolą na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

10.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty, które zostały zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 mają zapewnione finansowanie z różnych źródeł, które wzajemnie się uzupełniają i łączą, w tym EFRR, EFS, FS, środki publiczne. Ponadto projekty zapisane w dokumencie dają także możliwość włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

11. Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź

Zintegrowane podejście Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź jest uszczegółowieniem komplementarności dokumentu i dotyczy kilku aspektów:

- **Zintegrowanie na poziomie zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Wszystkie zadania, zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź zostały opracowane po wcześniejszym zapoznaniu się z wynikami diagnozy potrzeb i potencjałów rozwojowych Miasta oraz jego mieszkańców. Zasadniczo, każde zaplanowane w ramach niniejszego dokumentu zadanie, pozwala na przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, które zostały wcześniej przeanalizowane. Aby przedstawić powiązania problemów z przedsięwzięciami, posłużono się tabelą, która zamieszczona została poniżej:

Tabela 16. Zintegrowanie przedsięwzięć wraz ze zdiagnozowanymi problemami w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia:	Zdiagnozowany problem:
Obszar Stare Miasto		
1.1.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji.	Niewykorzystanie potencjału miejsca centralnego, atrakcyjnego dla działań integracyjnych dla mieszkańców oraz promujących Miasto Czeladź na zewnątrz. Degradacja tkanki historycznej Miasta, niska jakość obiektów publicznych zlokalizowanych na Starówce i jej okolicach. Niewystarczająca, w stosunku do zgłaszanych potrzeb ilość miejsc integracji społecznej i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
1.2.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
1.3.	Centrum Organizacji Pozarządowych.	Niski poziom kapitału społecznego w mieście, przejawiający się niewielkim zaangażowaniem mieszkańców w sprawy społeczne, niechęcią do uczestnictwa w życiu społecznym oraz brakiem aktywności społecznej.
1.4.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
1.5.	Poprawa dostępności do	Niski poziom dostępności do mieszkalnictwa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20.	komunalnego w Czeladzi. Nieład przestrzenny, spowodowany przez niszczące budynki.
1.6.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi.	Brak w Czeladzi zintegrowanego centrum przesiadkowego, pozwalającego zapewnić sprawną komunikację publiczną. Niespójność transportu publicznego w mieście. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
1.7.	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45.	Chaos i bałagan przestrzenny, niedostateczna jakość przestrzeni publicznej. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
Obszar Kolonia Saturn		
2.1.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości.	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”). Pogłębiające się problemy społeczne – starzenie się społeczeństwa, ubożenie ludności, bezrobocie.
2.2.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.	Problem starzenia się społeczeństwa. Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
2.3.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”).
2.4.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	Nieład i nieporządek przestrzenny na terenie byłej KWK Saturn. Budynki byłej kopalni znajdują się w złym stanie estetycznym i technicznym stwarzającym zagrożenie dla zdrowia i życia osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów (nie dotyczy budynku „Elektrowni”).
Obszar Nowe Miasto		
3.1.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście.	Nieład i nieporządek przestrzenny. Niewłaściwe wykorzystanie przestrzeni generujące bałagan przestrzenny i miejsca niebezpieczne.
3.2.	Stworzenie miejsca integracji i	Problem starzenia się społeczeństwa.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	aktywizacji społecznej osób starszych / seniorów.	Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
3.3.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
3.4.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi.	Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
Obszar Stare Piaski		
4.1.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy.	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Niewielka i niedostosowana do potrzeb różnych grup społecznych oferta kulturalna Miasta.
4.2.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14.	Niski poziom dostępności do mieszkalnictwa komunalnego w Czeladzi. Nieład przestrzenny, spowodowany przez niszczące budynki.
4.3.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.
4.4.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski.	Problem starzenia się społeczeństwa. Brak odpowiednio dopasowanej oferty edukacyjno-rozwojowej dla osób starszych. Niewielka aktywność społeczna i integracja różnych pokoleń mieszkańców.
4.5.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim.	Niespójność ciągów pieszo-rowerowych na terenie Miasta. Pogłębiający się problem zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz niską emisją.
4.6.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia.	Pogłębiający się problem ubożenia społeczeństwa – wzrastająca liczba mieszkańców pozostających bez pracy oraz klientów pomocy społecznej.

Źródło: zestawienie własne.

– **Zintegrowanie na poziomie zastosowania różnych metod.**

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023 został wypracowany różnymi metodami partycypacyjnymi, przy udziale szerokiego grona przedstawicieli różnych grup interesariuszy (społecznych, gospodarczych, samorządowych). Całość procesu opisana została w rozdziale 12. *Mechanizmy włączenia mieszkańców przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.* Dopiero całość działań partycypacyjnych wraz z pracami eksperckimi (włączającymi ekspertów

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023

zewnątrznych, ale przede wszystkim ekspertów z Urzędu Miasta) pozwoliła na wypracowanie działań i mechanizmów, które zostały zawarte w niniejszym dokumencie, a które pozwolą na skuteczne przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom.

- **Zintegrowanie na poziomie zaplanowanych celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.**

Zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czładź przedsięwzięcia są kompleksowe, dzięki czemu, ich realizacja zapewni wypełnienie kilku kierunków działań (w ramach różnych celów strategicznych). Zależność ta przedstawiona została w tabeli poniżej:

160

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 - 2023

Tabela 17. Zintegrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 - 2023.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Cel strategiczny	Kierunki działań
Obszar Stare Miasto			
1.1.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czładźan. CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym. Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora. Wzmocnienie funkcji centrotwórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
1.2.	Czładzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czładźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym.
1.3.	Centrum Organizacji Pozarządowych	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czładźan.	Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
1.4.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz mieszkań chronionych	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czładźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym.
		CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego. Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
1.5.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czładź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkalnictwa komunalnego.
			Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
1.6.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa jakości środowiska naturalnego.
1.7.	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców	Poprawa i modernizacja energochłonności

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45	obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	tkanki architektonicznej. Poprawa jakości środowiska naturalnego.
Obszar Kopalnia Saturn			
2.1.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości – I etap	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych. Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży. Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
		CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
2.2.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladźan.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych. Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży. Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
		CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centrotwórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
2.3.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu. Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
2.4.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.
Obszar Nowe Miasto			
3.1.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Modernizacja tkanki miejskiej wraz z rozbudową infrastruktury technicznej.
			Poprawa jakości środowiska naturalnego.
		CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Tworzenie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej w szczególności handlu.
3.2.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych / seniorów.	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
3.3.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
			Poprawa jakości środowiska naturalnego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

3.4.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
			Poprawa jakości środowiska naturalnego
Obszar Stare Piaski			
14.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
			Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób starszych.
			Rozwój oferty dla dzieci i młodzieży.
			Wsparcie inicjatyw oddolnych i wzmocnienie organizacji III sektora.
CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.		
	CS.3. Atrakcyjna, dostosowana do potrzeb społeczno-gospodarczych przestrzeń publiczna i półpubliczna.	Wzmocnienie funkcji centro twórczych i wybranych przestrzeni publicznych.	
15.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Rozwój oferty mieszkań socjalnych i komunalnych.
			Poprawa i modernizacja energochłonności tkanki architektonicznej.
			Rozbudowa infrastruktury technicznej.
16.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
17.	Aktywizacja społeczna seniorów	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo	Stworzenie przestrzeni dla aktywności osób

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	w dzielnicy Piaski	społeczność Czeladzian.	starszych .
18.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim	CS.2. Poprawa warunków bytowych mieszkańców obszarów rewitalizacji i jakości środowiska naturalnego poprzez rozwój sieci i infrastruktury technicznej.	Poprawa jakości środowiska naturalnego.
19.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia	CS.1. Zintegrowana, aktywna społecznie i zawodowo społeczność Czeladzian.	Reintegracja aktywizacja grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Źródło: zestawienie własne.

– Zintegrowanie na poziomie różnych sektorów, partnerów.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź zakłada również zintegrowane podejście na poziomie podmiotów realizujących założenia niniejszego Dokumentu. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia przewidują bowiem współpracę partnerów wywodzących się z różnych sektorów, w tym m.in.:

- Sektor publiczny – Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy.
- Partnerzy gospodarczy – przedsiębiorcy, inwestorzy.
- Partnerzy społeczni – organizacje pozarządowe działające na różnych płaszczyznach – pomoc społeczna, kultura, edukacja, aktywizacja społeczna.

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

12. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W celu zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych konieczne jest znalezienie odpowiednich źródeł ich finansowania. Wytyczne Ministerialne, a także Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku wskazują na konieczność zapewnienia komplementarności tychże źródeł finansowania. Oznacza to, iż w celu uzyskania jak najlepszych efektów programu rewitalizacji należy zdywersyfikować jej finansowanie, w tym m.in. łączyć publiczne środki z prywatnymi. Endogeniczne stymulowanie zdolności inwestycyjnych ma bowiem kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

Niniejszy rozdział przedstawia zatem plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź. Przy czym w części pierwszej zawarte zostały Ramy finansowania, natomiast w części drugiej opisano możliwe źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w dokumencie.

166

12.1. Ramy finansowe Programu Rewitalizacji

Działania rewitalizacyjne, uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023, obejmują zarówno zadania o charakterze głównym, jak i zadania uzupełniające, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych miasta. Koszty poszczególnych przedsięwzięć zaprezentowane zostały w Tabeli 18.

Koszt wszystkich planowanych przedsięwzięć podstawowych ustalony został na poziomie 68 846 462,00 zł.

Tabela 18. Harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć głównych planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023.

L.p.	Nazwa projektu	Wartość projektu [zł]	Termin realizacji	Potencjalne źródła finansowania
Obszar Stare Miasto				
1.1.	Przebudowa i modernizacja budynku Rynek 22 i nadanie mu nowych, społecznie użytecznych funkcji	6 000 000,00	2016-2017	Budżet Gminy, RPO WSL
1.2.	Czeladzkie Centrum Wsparcia Rodziny – Centrum Usług Społecznych – Rynek 22	500 000,00	2018 – 2023	Budżet Gminy, RPO WSL
1.3.	Centrum Organizacji Pozarządowych	500 000,00	2018 – 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, FIO
1.4.	Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej dla mieszkańców Starego Miasta – Stworzenie Powiatowego Centrum Usług Społecznych oraz	1 150 000,00	2016-2020	Budżet Gminy, RPO WSL

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

	mieszkań chronionych			
1.5.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy ul. Bytomskiej 20	1 500 000,00	2016-2020	Budżet Gminy, RPO WSL
1.6.	Zintegrowane punkty przesiadkowe w mieście z przedsięwzięciami towarzyszącymi	10 000 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL, PO liŚ
1.7.	Niskoenergetyczne Budynki Użyteczności Publicznej - termomodernizacja budynku Urzędu Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45	7 400 000,00	2016 2017	Budżet Gminy, RPO WSL, PO liŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
Obszar Kolonia Saturn				
2.1.	Kopalnia Saturn – przestrzeń nowych możliwości – I etap	850 000,00	2016 - 2017	Budżet Gminy, RPO WSL, Środki prywatne
2.2.	Centrum Usług Społecznych i Aktywności Lokalnej SATURN – integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców miasta, w tym zwłaszcza osób starszych.	2 100 000,00	2018 - 2023	Budżet Gminy, RPO WSL, Programy MKiDN
2.3.	Aktywizacja gospodarcza terenu byłej KWK Saturn - budowa ulicy Scheiblera i ulicy Biedermanna (etap 2) wraz z uzbrojeniem terenu (brownfield).	4 000 000,00	2016 -2017	Budżet Gminy, RPO WSL,
2.4.	Nowe funkcje społeczno-gospodarcze dla zabytkowej kopalni Saturn w Czeladzi – Centrum Usług Społecznościowych i Aktywności Lokalnej Saturn.	4 000 000,00	2017	Budżet Gminy, RPO WSL,
Obszar Nowe Miasto				
3.1.	Rewitalizacja przestrzeni targowiska przy ul. Miasta Auby na Nowym Mieście	2 000 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL
3.2.	Stworzenie miejsca integracji i aktywizacji społecznej osób starszych / seniorów.	100 000,00 + 100 000,00 / rocznie	2017 -2023	Budżet Gminy, RPO WSL, Rządowy Program ASOS

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

3.3.	Poprawa efektywności energetycznej obiektów publicznych powiatu będzińskiego poprzez zastosowanie OZE – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	4 780 979,00	2016 - 2018	Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IiŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
3.4.	Ograniczenie niskiej emisji poprzez działania termomodernizacyjne – Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi	7 015 483,00	2016 - 2018	Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IiŚ, FTiR, Środki WFOŚiGW
Obszar Stare Piaski				
4.1.	Rewitalizacja poprzez kulturę – odnowienie budynku Traffic i przywrócenie mu funkcji centrum kulturalno-społecznego dzielnicy	4 000 000,00	2016	Budżet Gminy, RPO WSL, Programy MKiDN
4.2.	Poprawa dostępności do mieszkalnictwa komunalnego na terenie Miasta Czeladź – remont budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 14	1 800 000,00	2017 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL
4.3.	Aktywizacja rodzin, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym	750 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, RPO WSL, FIO
4.4.	Aktywizacja społeczna seniorów w dzielnicy Piaski	400 000,00	2016 - 2020	Budżet Gminy, RPO WSL,
4.5.	Zintegrowany system połączeń rowerowych w powiecie będzińskim	5 000 000,00	2016 - 2018	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, RPO WSL, PO IiŚ
4.6.	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia	5 000 000,00	2016 - 2023	Budżet Powiatu, RPO WSL
X	SUMA	68 846 462,00	-----	-----

Źródło: zestawienie własne.

12.2. Potencjalne źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w województwie śląskim w latach 2014 – 2020 (z perspektywą do roku 2023) są środki w ramach funduszy europejskich wydatkowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020. Ponadto, w celu zapewnienia komplementarności finansowej projektów należy mieć na uwadze możliwości finansowania z innych dostępnych źródeł, w tym z krajowych funduszy europejskich (np. PO WER, PO IŚ, PO PC), ze środków celowych będących w dyspozycji Ministerstw (np. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), innych środków regionalnych i lokalnych, w tym z budżetów JST czy środków prywatnych podmiotów.

12.2.1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014–2020

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2023. W ramach tego Programu przedsięwzięcia rewitalizacyjne wspierane będą w Osi Priorytetowej X. Rewitalizacja oraz infrastruktura Społeczna i Zdrowotna. Głównym celem tego działania jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych, a finansowane będą projekty ukierunkowane na ograniczenie istotnych problemów społecznych zidentyfikowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Możliwymi typami przedsięwzięć będą:

- Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach przemysłowych, powojсковых, popegeerowskich, pokolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego Programu Rewitalizacji.
- Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Programu Rewitalizacji.
- Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym wynikającym z Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wnioskodawcami projektów realizowanych w ramach Poddziałania **10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych** mogą być: jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia, podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; organizacje pozarządowe; jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wcześniej); spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; instytucje kultury oraz przedsiębiorcy.

Opracowanie:

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czelandź na lata 2016 – 2023

Poza Poddziałaniem 10.3. (Rewitalizacja obszarów zdegradowanych), w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 przewidziano również preferencje dla projektów rewitalizacyjnych także w ramach innych działań. Działaniami tymi są:

VII Regionalny rynek pracy

7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT (projekty związane z indywidualizacją wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej, uzupełnianie lub zdobywanie nowych umiejętności, doświadczenia zawodowego, a także bezpośrednie świadczenie usług dla osób bezrobotnych).

7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT (projekty dotyczące przyznawania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcia doradczo-szkoleniowego na rozpoczęcie działalności oraz wsparcia pomostowego).

7.4.1 Outplacement – ZIT (projekty skierowane do pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, w tym działania doradcze, pośrednictwo pracy, staże, szkolenia, wsparcie na rozpoczęcie własnej działalności).

VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy

8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – ZIT (projekty związane z dostarczaniem usług rozwojowych i szkoleniowych zgodnych z potrzebami oraz rozwój kwalifikacji pracowników).

IX Włączenie społeczne

9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT (celem działania jest wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnej poprzez m.in. wolontariat, działań edukacyjnych, czy środowiskowych).

9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT.

X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego (projekty związane z wkładem programu w fundusze poręczeniowe, pożyczkowe oraz inne instrumenty finansowe wspierające rozwój obszarów miejskich).

XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

11.4.1 Kształcenie ustawiczne – ZIT (projekty nastawione na rozwój kompetencji osób dorosłych, w tym kursów i szkoleń).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Ponadto w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego przewidziano dodatkowo wsparcie dla projektów wpisanych do Gminnych Programów Rewitalizacji w ramach działań:

III Konkurencyjność MŚP.

3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield.

IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna.

4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej.

V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów.

5.1.1 Gospodarka wodno-ściekowa.

5.3.1 Dziedzictwo kulturowe – konkurs.

X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna.

10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione oraz infrastruktury usług społecznych.

XII Infrastruktura edukacyjna.

12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego.

12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego.

171

12.2.2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020

Projekty rewitalizacyjne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być finansowane również w ramach środków **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020**, który zakłada, iż może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych. W ramach programu nie przewidziano odrębnych działań dedykowanych projektom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące projekty związane z rewitalizacją poprzez wprowadzenie dedykowanych kryteriów wyboru.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących Działaniach / Poddziałaniach:

- **Działanie 2.5. Poprawa jakości środowiska miejskiego** (rekultywacja obszarów zdegradowanych / zdewastowanych oraz remediacja terenów zanieczyszczonych, rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych, w tym terenów przemysłowych i pogórnicych oraz inwentaryzacja terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych).

12.2.3. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Zadania do realizacji związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być natomiast dofinansowane przez **Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020**³⁷. Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast zróżnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb. Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności

³⁷ Źródło: portal informacyjny Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (www.mpips.gov.pl).

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety:

Priorytet 1. Edukacja osób starszych. Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.

Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.

Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych. Celem priorytetu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych). W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.

Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne). Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in.: szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych).

Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, towarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

12.2.4. Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekty przewidziane do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą zostać dofinansowane w ramach **Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**. Źródłem finansowania zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie mogą być w szczególności następujące programy:

- **Program Rozwój infrastruktury kultury** (zasadniczym celem programu jest wsparcie infrastruktury oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych). Projekty zaproponowane z ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetów:

- **Priorytet 1. Infrastruktura kultury** (głównym celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze).

W ramach Priorytetu 1. możliwe jest dofinansowanie projektów dotyczących m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej. O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek w skład których wchodzi powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.

- **Priorytet 3. Infrastruktura domów kultury** (Zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury. Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury, w skład których wchodzi domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów).

- **Program Edukacja.** Zasadniczym celem Programu jest rozwijanie ekspresji twórczej i kreatywności, podnoszenie kompetencji artystycznych i medialnych. Projekty przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być finansowane z następujących priorytetów:

- **Priorytet 1. Edukacja kulturalna.** Celem tego priorytetu jest wspieranie zadań z zakresu edukacji kulturalnej, ważnych dla rozwoju kapitału społecznego. Wsparcie finansowe kierowane będzie do dwóch rodzajów projektów: działań edukacyjno-animacyjnych, stymulujących kreatywność i aktywizujących twórczo uczestników reprezentujących wszystkie grupy wiekowe i społeczne oraz przedsięwzięć artystycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących potrzebę stałego uczestniczenia w życiu kulturalnym. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie wydarzeń artystycznych dla dzieci i młodzieży do 18 r. ż. (festiwal, koncertów, spektakli teatralnych) oraz zadań edukacyjno-kulturalnych (projektów rozwijających kreatywność i umiejętności twórcze uczestników, zadań integracji międzypokoleniowej i społecznej). O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem instytucji współprowadzonych przez ministra i jednostki samorządu terytorialnego), organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne; podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

– **Program Promocja literatury i czytelnictwa.**

- **Priorytet 4. Partnerstwo publiczno-społeczne.** Celem Priorytetu 4. jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół bibliotek publicznych jako ważnych instytucji kultury w gminach, a także wzmacnianie roli bibliotek publicznych jako miejsc integracji życia lokalnych społeczności. W ramach priorytetu można ubiegać się o dofinansowanie na rzecz organizowania i prowadzenie wolontariatu na rzecz biblioteki, organizację i prowadzenie działań aktywizujących lokalną społeczność wokół biblioteki. O dofinansowanie w ramach priorytetu mogą ubiegać się organizacje pozarządowe, będące podmiotami prawa polskiego, które nawiążą współpracę z biblioteką publiczną, poświadczoną umową określającą warunki współpracy umożliwiające realizację zadania.

12.2.5. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź mogą być wspierane finansowo poprzez **Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020**. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety:

- **Priorytet 1. Małe inicjatywy.** Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych.
- **Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo.** Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej.
- **Priorytet 3. Aktywni obywatele.** Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.
- **Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe.** Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych.

12.2.6. Programy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa śląskiego. W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe.

Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

1. Finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowania projektów korzystających ze środków europejskich.
2. Wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich.
3. Wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.
4. Dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

12.2.7. Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Przedsięwzięcia dotyczące działań termomodernizacyjnych i remontowych, przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź, mogą zostać wsparte w ramach **Funduszu Termomodernizacji i Remontów**. Celem Programu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe, jak również wypłata rekompensat dla właścicieli budynków mieszkalnych, w których istniały lokale kwaterunkowe. Fundusz obsługiwany jest przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Wsparcie w ramach programu udzielane jest w formie tzw. premii (termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej).

- o **Premia termomodernizacyjna.** Z premii może skorzystać inwestor realizujący przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Premia stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez Inwestora (przysługuje jedynie inwestorom korzystającym z kredytu. O dofinansowanie przedsięwzięć w ramach premii termomodernizacyjnej mogą się ubiegać właściciele bądź też zarządcy: budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania, budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych, lokalnych sieci ciepłowniczych, a także lokalnych źródeł ciepła.
- o **Premia remontowa** przysługuje inwestorowi z tytułu realizacji przedsięwzięcia remontowego i stanowi spłatę części kredytu zaciągniętego przez tego inwestora. O dofinansowanie projektu w ramach premii remontowej mogą się ubiegać wyłącznie właściciele lub zarządcy budynków wielorodzinnych (tj. osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościovym udziałem osób fizycznych,

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

spółdzielnie mieszkaniowe oraz towarzystwa budownictwa społecznego), których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 14 sierpnia 1961 roku.

- o **Premia kompensacyjna** przysługuje osobom fizycznym, realizującym projekty remontowe lub remont budynku mieszkalnego. O dofinansowanie projektu w ramach premii kompensacyjnej mogą się ubiegać wyłącznie osoby fizyczne, będące właścicielami budynków mieszkalnych oraz właścicielami części budynków mieszkalnych, w których w okresie pomiędzy 12 listopada 1994 roku a 25 kwietnia 2005 roku znajdowały się lokale kwaterunkowe (co najmniej jeden lokal).

12.2.8. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Działania dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu, mogą zostać dofinansowane ze środków **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej**. W kontekście zadań zaproponowanych w niniejszej Strategii szczególnie istotnymi źródłami finansowania wydaje się być program **Edukacja ekologiczna**. Głównym celem programu *Edukacja ekologiczna* jest „*podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju*”. W ramach tego programu wspierane są przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące m.in.: kształtowania postaw społeczeństwa z wykorzystaniem tradycyjnych mediów i Internetu, aktywizacji społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, wsparcia systemu edukacji w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, a także budowy, rozbudowy, remontu i wyposażenia obiektów infrastruktury służących edukacji ekologicznej.

13. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie Miasta w proces rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 został przygotowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej. Każdemu etapowi prac związanych z dokumentem towarzyszyła zasada partnerstwa różnych środowisk i partnerów, w tym podczas wyznaczenia obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji, a także zbieranie propozycji rozwiązań, projektów, pomysłów na zadania.

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 wykorzystano następujące mechanizmy partycypacji społecznej:

- I. **Etap diagnostyczny** (wyznaczenie obszarów kryzysowych oraz obszarów do rewitalizacji). W ramach tego etapu wykorzystano następujące metody:
 - a. **Publikacje w prasie lokalnej** – artykuły informujące o przystąpieniu do prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Czeladź, prezentujące całość procesu rewitalizacji i efekty prac nad programem rewitalizacji, jak również zachęcające mieszkańców do korzystania z konsultacji on-line.
 - b. **Powszechne konsultacje on-line** z mieszkańcami Miasta z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Miasta w Czeladzi i indywidualnego adresu – rewitalizacja@um.czeladz.pl, na który mieszkańcy mogli zgłaszać własne propozycje obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem oraz komentować na bieżąco postęp prac nad sformułowaniem Programu Rewitalizacji. Konsultacje trwały przez cały czas prowadzenia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji.
 - c. **Badania społeczne ilościowe z mieszkańcami** miasta Czeladź (próba n=100). Badania te w swej tematyce skupione były głównie na społeczności obszarów zdegradowanych (prowadzone w dzielnicach wstępnie wybranych do rewitalizacji poprzez wstępną analizę danych zastanych). Ankiety pozwoliły na poznanie potrzeb mieszkańców z zakresu rewitalizacji społecznej, przestrzennej, środowiskowej, technicznej jak i gospodarczej Miasta.
 - d. **Badania społeczne jakościowe** – wywiady pogłębione z lokalnymi ekspertami / osobami odpowiedzialnymi za rozwój miasta Czeladź w aspektach społecznym, gospodarczym, oraz przestrzennym (n=5 – liczba indywidualnych wywiadów pogłębionych).
 - e. **Wizja lokalna (spacer badawczy)** – badanie jakościowe, polegające na wizycie obszarów Miasta, często połączone z rozmowami z mieszkańcami, korzystającymi w danej chwili z odwiedzanej przestrzeni miejskiej. Metoda ta miała na celu zdiagnozowanie występujących w terenie problemów przede wszystkim zaś w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.
 - f. **Warsztat strategiczny I** z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta w Czeladzi oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych, na którym m.in. przeprowadzono analizę

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

zasobów miasta oraz zewnętrznych trendów / oddziaływań mających wpływ na rozwój miasta, jak też bieżące i przyszłe procesy rewitalizacyjne, określono misję czyli główny cel rewitalizacji Czeladzi. Pierwsze spotkanie warsztatowe odbyło się 21.10.2015 roku.

Ponadto po zakończeniu prac związanych z I etapem diagnostycznym, zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji z dnia 9.10.2015 roku, Uchwałą o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (wraz z diagnozą społeczno – gospodarczo – przestrzenną oraz mapą o treści mapy ewidencyjnej w skali 1:5000, z zaznaczonymi obszarami zdegradowanymi i obszarami rewitalizacji wynikającymi z przeprowadzonego etapu I prac) została poddana konsultacjom społecznym w dniach 4 stycznia 2016 – 2 lutego 2016 roku w trzech formach:*

- g. Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.** Na tydzień (28 grudnia 2015 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych, na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. W ogłoszeniu tym pojawił się elektroniczny kwestionariusz do zgłaszania uwag, który można było przesłać na funkcjonujący cały czas specjalny adres mailowy poświęconym sprawom rewitalizacji – rewitalizacja@um.czeladz.pl. Uwagi zbierane były w terminie od 4.01.2016 do 2.02.2016 roku.
- h. Zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu Miasta.** Na tydzień (28 grudnia 2015 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych, na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. Ogłoszenie zawierało informacje o możliwości zgłaszania uwag osobiście w Referacie ds. Funduszy Zewnętrznych w godzinach funkcjonowania Urzędu. Uwagi zbierane były w terminie od 4.01.2016 do 2.02.2016 roku.
- i. Wywiady z przedstawicielami środowiska pozarządowego / gospodarczego.** Wywiady przeprowadzono w terminie **29 stycznia 2016 roku**.

II. *Etap strategiczny – opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.*

- a. Warsztat strategiczny II** z udziałem przedstawicieli władz Miasta, pracowników Urzędu Miasta w Czeladzi oraz jednostek podległych, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych, na którym m.in. omówiono granice obszarów zdegradowanych w Mieście a dalej sformułowano projekty rewitalizacyjne – drugie spotkanie warsztatowe odbyło się w dniu 16.11.2015.
- b. Otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami Miasta.**
- c. Powszechne konsultacje on-line** z mieszkańcami Miasta z wykorzystaniem strony internetowej Urzędu Miasta w Czeladzi i indywidualnego adresu – rewitalizacja@um.czeladz.pl, na który mieszkańcy mogli zgłaszać własne propozycje działań rewitalizacyjnych oraz komentować na bieżącego postęp prac nad sformułowaniem programu rewitalizacji. Konsultacje trwały przez cały czas prac nad programem rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

Ponadto po zakończeniu prac związanych z II etapem strategicznym, zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji z dnia 9.10.2015 roku*, Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został poddany konsultacjom społecznym w dniach 1 marca 2016 – 1 kwietnia 2016 roku w trzech formach:

- a. **Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej.** Na tydzień (23 lutego 2016 roku) przed rozpoczęciem konsultacji właściwych na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. W ogłoszeniu tym pojawił się elektroniczny kwestionariusz do zgłaszania uwag, który można było przesłać na funkcjonujący cały czas specjalny adres mailowy poświęcony sprawom rewitalizacji – rewitalizacja@um.czeladz.pl.
- b. **Zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu Miasta.** Na tydzień (23 lutego 2016 roku) przed rozpoczęciem się konsultacji właściwych na stronie Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, pojawiło się ogłoszenie o planowanych konsultacjach społecznych. Ogłoszenie zawierało informacje o możliwości zgłaszania uwag osobiście w Referacie ds. Funduszy Zewnętrznych w godzinach funkcjonowania Urzędu.
- c. **Wywiady z przedstawicielami środowiska pozarządowego / gospodarczego.**

Tym samym Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 został opracowany przez samorząd lokalny w ścisłej współpracy z parterami – przedstawicielami środowiska gospodarczego Miasta, organizacji społecznych oraz instytucji publicznych działających na terenie Czeladzi. Do myślenia o przyszłości, w kontekście rewitalizacji terenów zdegradowanych, szeroko włączono społeczność lokalną.

14. System realizacji (wdrażania) i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

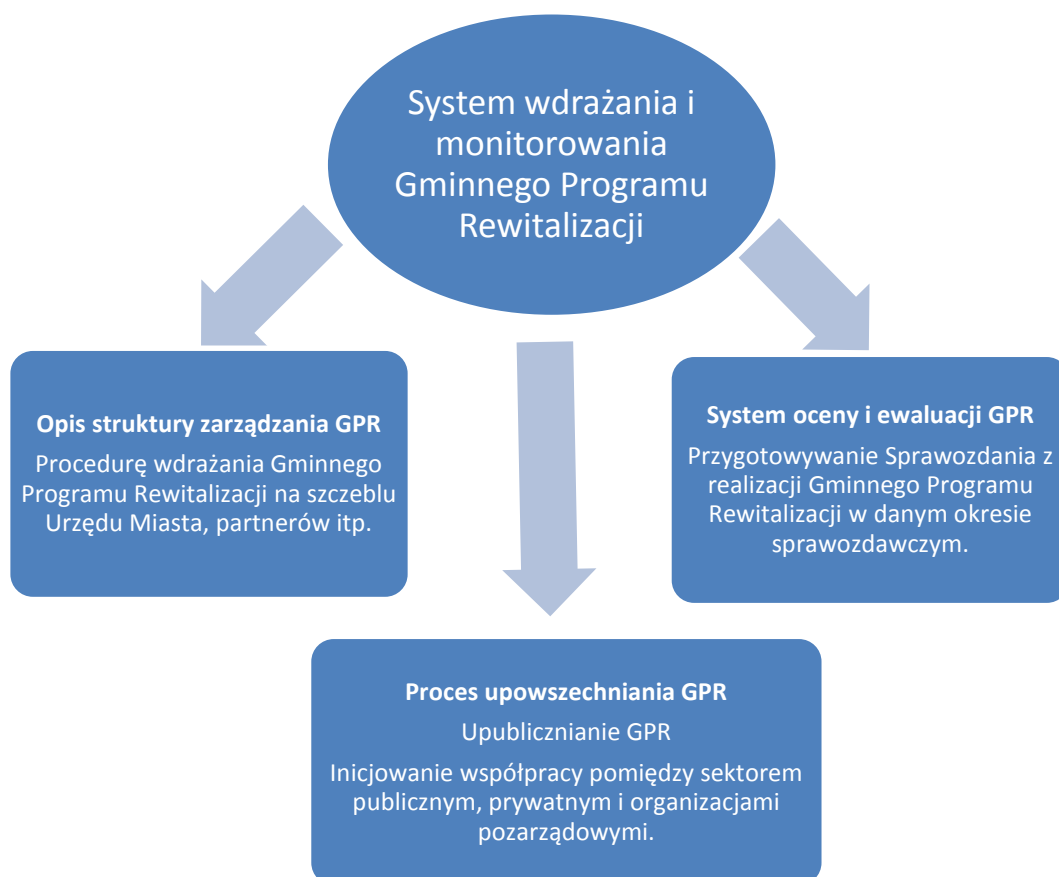
Za wdrażanie i monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 odpowiadać będzie przede wszystkim **Burmistrz Miasta Czeladź** we współpracy z:

- Urzędem Miasta Czeladź;
- Operatorem ds. Rewitalizacji, który będzie pełnił rolę głównego „zarządzającego” Gminnym Programem Rewitalizacji;
- Komitetem ds. Rewitalizacji;

180

Poniższy system zarządzania zapewni wykorzystanie Programu Rewitalizacji, gwarantując realizację zadań zapisanych w Programie oraz przyszłych zadań, wynikających z zaistniałych potrzeb.

Szczegółowy system wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji przedstawia poniższy rysunek.

14.1. Opis struktury zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź powierza się Burmistrzowi Miasta Czeladź poprzez Urząd Miasta Czeladź, w szczególności – Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych - Referat Funduszy Zewnętrznych – Operatorowi ds. Rewitalizacji.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta, przez co nie przewiduje się dodatkowych kosztów na zarządzanie Programem.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwalonym przez Radę Miejską *Wieloletnią Prognozą Finansową* oraz budżetami rocznymi.

Spójność niniejszego Programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych w ww. planach programów i projektów inwestycyjnych.

W przypadku projektów planowanych do współfinansowania z funduszy Unii Europejskiej, właściwa jednostka (np. Zakład Inżynierii Komunalnej w przypadku inwestycji wodno-kanalizacyjnych, Zakład Budynków Komunalnych w odniesieniu do inwestycji dotyczących budynków mieszkalnych komunalnych) zleca i przygotowuje wymaganą dokumentację techniczną i przekazuje jej wyciąg wraz z pozwoleniem na budowę i innymi dokumentami (jak np. harmonogram finansowo – rzeczowy, kosztorysy, przedmiary, itp.) Operatorowi ds. Rewitalizacji celem przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu. Operator przygotowuje wniosek, który po zatwierdzeniu przez Burmistrza Miasta zostaje złożony do Instytucji Pośredniczącej.

Po podpisaniu umowy dofinansowania z Instytucją Pośredniczącą, w zarządzanie projektem zostaje włączony Wydział Finansowo-Budżetowy.

Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi / programami, Burmistrz Miasta może powołać Zespoły Zadaniowe. W skład Zespołów wchodzi przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

14.2. Procedura prowadzenia monitoringu i ewaluacji oraz weryfikacji i oceny postępów w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Opracowanie dobrze funkcjonującego monitoringu i ewaluacji działań umożliwia dobre zarządzanie projektem oraz polityką miejską. Podstawowym celem monitoringu jest weryfikacja skuteczności działań ujętych w dokumencie. Stały monitoring pozwoli także na korygowanie działań a co za tym idzie podniesienie efektywności polityk publicznych.

Monitoring realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź prowadzony będzie w odniesieniu do wskaźników, mających swoje źródło w efektach poszczególnych projektów. System monitoringu będzie składał się z takich narzędzi jak:

182

14.2.1. Procedura stałego monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w Gminnym Programie Rewitalizacji przygotowywane są raz w roku i obejmują sprawozdanie końcoworoczne. W tym celu podejmowane są następujące działania:

- a. Operator ds. Rewitalizacji pozyskuje informacje na temat zrealizowanych projektów w danym roku kalendarzowym od Jednostek odpowiedzialnych za ich realizację. Dane zawierają informacje takie jak m.in.: harmonogram, osiągnięte efekty (wskaźniki), napotkane / potencjalne trudności i problemy, niezbędne do zrealizowania zadania zasoby, a także listę proponowanych działań do realizacji na kolejny rok.

Dane gromadzone są do 31 października.

- b. Jednostki odpowiedzialne za realizację projektów (instytucje publiczne, wydziały UM, podmioty prywatne korzystające ze środków na rewitalizację) przygotowują niezbędne dane w postaci mini raportów z wykonanych projektów, z których Operator ds. Rewitalizacji opracowuje całościowe Sprawozdanie, które zawiera:
 - wyniki działań związanych z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych na realizację działań zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź (ile i jakie wnioski o dofinansowanie zostały złożone w okresie sprawozdawczym, na jakie działania udało się pozyskać środki, w jakiej wysokości, jakie działania nie otrzymały wsparcia finansowego),
 - prezentację przebiegu realizacji projektów, które otrzymały dofinansowanie z funduszy zewnętrznych,
 - analizę przyczyn nie zrealizowania projektów zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Czeladź w czasie sprawozdawczym lub szerszym,
 - stan przygotowań i wdrażania projektów wpisanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.

Sprawozdania cząstkowe przekazywane są do 15 listopada.

- c. W ciągu 10 dni od otrzymania sprawozdania Burmistrz zwołuje spotkanie Komitetu ds. Rewitalizacji, podczas którego konsultuje ujęte w sprawozdaniu

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

wyniki monitoringu, rekomendacje oraz listę zadań planowanych do realizacji w kolejnym roku budżetowym.

- d. Na kolejnej, następującej po spotkaniu Komitetu ds. Rewitalizacji, sesji Rady Miejskiej Burmistrz przedstawia wyniki sprawozdania z realizacji zamierzeń strategicznych wraz z listą zadań proponowanych do uwzględnienia w budżecie Miasta na kolejny rok. Informacje z systemu monitorowania służą zarządzającym realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023 do sprawowania bieżącego nadzoru nad postęпами.

14.2.2. Ewaluacja ex post – Ewaluacja po zakończeniu Realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 - 2023

Ewaluacja ex post jest dokumentem, który posłuży do rozliczenia wyników prac związanych z Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Czeladź. Za wykonanie Ewaluacji odpowiedzialny będzie Operator ds. Rewitalizacji. Raport ten powinien zawierać zestawienie najważniejszych wniosków ze Sprawozdań Końcoworocznych prowadzonych przez cały okres obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź, a więc w latach 2016 – 2023. Dodatkowo ewaluacja powinna obejmować badania społeczno-ekonomiczne, które będą stanowiły odpowiedź na zdiagnozowane problemy w dokumencie Diagnozy Społeczno-Gospodarczo-Przestrzennej opracowanej na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Takie zestawienie pozwoli na wykazanie efektów, które zostały osiągnięte dzięki podjętej interwencji.

Raport zostanie przekazany Burmistrzowi oraz Radzie Miasta, a także podany do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Czeladź.

14.3. Uspołecznienie procesu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź opiera się o zasadę partnerstwa i partycypacji. Podstawowym celem działań związanych z uspołecznieniem procesu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów i interesariuszy, instytucji mogących być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji, ale także zachęcenie mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zasada partnerstwa i partycypacji społeczności lokalnej w realizacji GPR odbywać się będzie dwutorowo:

- w sposób pośredni – informowanie,
- w sposób bezpośredni – interaktywny.

Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej miasta, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

Bezpośrednio Gminny Program Rewitalizacji prezentowany będzie podczas spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnych środowisk, organizacjami pozarządowymi. Głównymi partnerami, wobec których prowadzona będzie polityka komunikacji i informacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą: mieszkańcy miasta, mieszkańcy obszarów rewitalizowanych (w tym także konkretne grupy społeczne, takie jak seniorzy, młodzież) przedsiębiorcy lokalni, wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe oraz organizacje społeczne.

W ramach promocji Gminnego Programu Rewitalizacji podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta – Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź.
- Wzbogacanie Serwisu Internetowego na stronie internetowej Urzędu o nowo realizowane zadania w ramach GPR.
- Współpraca z prasą lokalną mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i monitorowania GPR.

Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi:

- Przygotowywanie informacji bieżących z przebiegu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.
- Opracowanie i realizacja ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji.
- Organizowanie wspólnych spotkań (debat) trzech sektorów w trakcie, których będzie możliwe ustalenie propozycji nowych zadań do wprowadzenia do Gminnego Programu Rewitalizacji.
- Powołanie Komitetu ds. Rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od Uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji).

Tak szeroko zakrojone działania zapewnią upowszechnienie i upublicznienie tego dokumentu, a tym samym uzyskanie akceptacji społecznej dla jego realizacji poprzez zapobieganie potencjalnym konfliktom interesów.

15. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

15.1. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21. Ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czładź na lata 2016 – 2023 wymusza zmianę w uchwale nr LXXIII/1090/2014 Rady Miejskiej w Czładzi z dnia 7 lipca 2014r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Czładź na lata 2014-2018.

Zmiany w ww. uchwale dotyczyć będą:

- 1) Prognozy stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach.
- 2) Planu remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali.
- 3) Wysokości wydatków w kolejnych latach, z uwzględnieniem kosztów remontów oraz kosztów modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy.
- 4) Wydatków inwestycyjnych.

15.2. Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Komitet ds. Rewitalizacji, to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie z dnia 9 października 2015 roku o Rewitalizacji, jako podmiot wspierający Burmistrza w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet ds. Rewitalizacyjnych, zgodnie z prawodawstwem zostanie powołany do 3 miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czładź. Jego zadania zostaną określone w odrębnej Uchwale. Jednakże na etapie tworzenia dokumentu GPR Komitet ds. Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze Zarządzania i Monitoringu.

16. Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, jednakże Miasto zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 9 października o Rewitalizacji.

16.2. Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.2.1. Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Czeladź (aktualizacja 2013).

16.2.2. Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023, nie przewiduje się wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jednakże Miasto zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian, w razie zmian / aktualizacji w dokumencie GPR.

ZAŁĄCZNIK NR 1. KARTY ZADAŃ DO PRZEDSIĘWZIĘĆ DODATKOWYCH

W załączniku tym przedstawiono uzupełnione karty zadań przedsięwzięć dodatkowych, które zostały wypracowane podczas prac warsztatowych bądź też konsultacji społecznych z mieszkańcami.

Zadanie
<i>Obszar rewitalizowany:</i>
Nowe Miasto
<i>Tytuł zadania/projektu:</i> Podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Nowe Miasto.
<i>Opis zadania/projektu</i> Stan istniejący: Zadanie to dotyczy budynków: <ul style="list-style-type: none">• ul. Armii Krajowej 2-4, 6-8, 10-12, 14-16 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Armii Krajowej 18-20, 22, 24, 26, 28-30-32 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Armii Krajowej 1, 3, 9-11-13, 15-17 - podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Armii Krajowej 5-7, 19-21, 23-25 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• ul. Waryńskiego 1-3-5, 7-9-11, 13-15-17, 21-23-25, 27-29, 31-33, 35-37 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Waryńskiego 2-4, 18-20, 22-24-26 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Waryńskiego 6-8, 10-12, 14-16 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• 17-go Lipca 2-4-6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 – podłączenie do sieci ciepłowniczej• 17-go Lipca 7-9-11, 15-25, 29-31 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Szpitalna 28 a-b-c, – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Tuwima 1, 3, 5, 19-21-23, 25, 27, 29, 31, 26-28-30 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Tuwima 7, 9, 11, 33-35-37-39, 41-43-45, 47, 51, 53-55-57, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16, 18, 20, 22, 24 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• 11-go Listopada 1, 3, 5, 7, 9, 11, 2, 4, 6 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Szkolna 1-3, 2 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Szkolna 5, 7, 13-15-17, 9, 11 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Spółdzielcza 7-9 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;• Spółdzielcza 8, 10, 12, 14-16-18 – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• Czysta 8-10 – podłączenie do sieci ciepłowniczej;

- Wojkowicka 3,7 – podłączenie do sieci ciepłowniczej.

Budynki te ogrzewane indywidualnymi źródłami ciepła - paleniska na tzw. paliwa stałe - węgiel i inne - powiększają skutki niskiej emisji. Ponadto nie spełniają normy cieplnej - posiadają zbyt wysoki współczynnik przenikania ciepła U zewnętrznej przegrody cieplnej - negatywnie wpływając na bilans energetyczny obiektu.

Koncepcja zadania:

Zakres prac modernizacyjnych:

Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz termomodernizację budynków mieszkaniowych.

- Doprowadzenie do budynków sieci ciepłowniczej.
- Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termo renowacyjnych.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców Nowego Miasta.
- Ograniczenie niskiej emisji.
- Wymierna poprawa jakości środowiska naturalnego.
- Poprawa ładu przestrzennego.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba budynków poddanych termomodernizacji.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul.17 Lipca, ul. Tuwima, ul. 11 Listopada, ul. Szpitalna, ul. Spółdzielcza

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Aleja Rodów Czeladzkich – przyjazne miejsce dla mieszkańców i turystów, służące odpoczynkowi i rekreacji.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Na przełomie 2009/2010 r. została zabudowana przestrzeń publiczna Alei Rodów

Czeladzkich. W ramach robót inwestycyjnych wykonano ciąg spacerowy z elementami małej architektury (ławki, kosze, kwietniki, stoliki do gry w szachy). Wzdłuż alei wybudowano ścieżkę rowerową, teren został oświetlony i urządzony zielenią. Przy Alei powstał parking dla samochodów.

Koncepcja zadania:

Uzupełnienie alei spacerowej zwanej Aleją Rodów Czeladzkich o infrastrukturę rekreacyjną – place zabaw dla dzieci, siłownię na wolnym powietrzu, stoliki szachowe itp. Infrastruktura ta będzie służyć mieszkańcom miasta oraz przyciągać mieszkańców do spędzania swojego czasu wolnego w tym miejscu wraz z całą rodziną.

Ponadto trakt spacerowy zostanie przedłużony w kierunku wschodniej granicy Starego Miasta poprzez wykonanie deptaku wraz z małą architekturą z Alei Rodów Czeladzkich w okolicie targowiska przy ul. Grodzieckiej. Przedłużenie alei w kierunku granicy Starego Miasta będzie także ciekawą alternatywą dla turystów odwiedzających Rynek i jego okolice.

Dodatkowo koncepcję można rozbudować poprzez przedłużenie Alei w kierunku zachodnim do ul. Szpitalnej (poprzez istniejący przystanek tramwajowy i jego remont).

Zakres prac modernizacyjnych:

- Rozbudowa małej architektury.
- Stworzenie siłowni na wolnym powietrzu.
- Stworzenie placu zabaw dla dzieci.
- Wytyczenie traktu pieszego łączącego Aleję Rodów Czeladzkich z Rynkiem (przejście w okolicach Targowiska na ul. Grodzieckiej).
- Zagospodarowanie infrastrukturą techniczną (chodnik) oraz zielenią.

Efekt zadania:

- Podniesienie jakości przestrzeni miejskiej.
- Poprawa ładu przestrzennego w mieście.
- Poprawa wizerunku dzielnicy Miasta.
- Wzrost atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego skierowanej do mieszkańców dzielnicy.
- Poprawa atrakcyjności turystycznej.
- Wzrost poczucia tożsamości miejsca.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² urządzonej zieleni.
- Powierzchnia urządzonych ciągów pieszych i placów rekreacyjnych.
- Liczba korzystających z oferty przestrzeni wypoczynkowej.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. Kombatantów

Zadanie	
Obszar rewitalizowany:	Stare Miasto
Tytuł zadania/projektu:	Podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Stare Miasto.
Opis zadania/projektu	<p>Stan istniejący:</p> <p>Zadanie to dotyczy budynków:</p> <ul style="list-style-type: none">• ul. Grodziecka 4 ab – podłączenie do sieci ciepłowniczej i termomodernizacja;• ul. Grodziecka 5 ab, 6 ab, – podłączenie do sieci ciepłowniczej. <p>Budynki te ogrzewane indywidualnymi źródłami ciepła – paleniska na tzw. paliwa stałe – węgiel i inne – powiększają skutki niskiej emisji. Ponadto nie spełniają normy cieplnej – posiadają zbyt wysoki współczynnik przenikania ciepła u zewnętrznej przegrody cieplnej – negatywnie wpływając na bilans energetyczny obiektu.</p> <p>Koncepcja zadania:</p> <p>Zakres prac modernizacyjnych:</p> <p>Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz termomodernizację budynków mieszkaniowych.</p> <ul style="list-style-type: none">• Doprowadzenie do budynków sieci ciepłowniczej.• Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych. <p>Efekt zadania:</p> <ul style="list-style-type: none">• Poprawa jakości życia mieszkańców Starego Miasta.• Ograniczenie niskiej emisji.• Wymierna poprawa jakości środowiska naturalnego.• Poprawa ładu przestrzennego.
Oddziaływania zadania/projektu:	<ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☒ Sfera środowiskowa☒ Sfera techniczna
Wskaźniki:	<ul style="list-style-type: none">• Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej.• Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej.• Liczba budynków poddanych termomodernizacji.
Lokalizacja zadania/projektu:	Ul. Grodziecka

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Kolonia Saturn

Tytuł zadania/projektu:

Termorenowacja historycznych budynków mieszkalnych Kolonii Saturn.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku.

Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiekiem górnictwa węglowego), usytuowaną w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nie kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku.

Wśród nich jest tzw. Kolonia Saturn. Historyczny, zachowany w całości, z niewielkimi naruszeniami, jednorodny i spójny układ kolonii robotniczej przełomu XIX/XX wieku, zrealizowanej jako założenie zbliżone do idei miasta-ogrodu. Zwarta zabudowa mieszkalna wraz z infrastrukturą społeczną (dom kultury wraz z klubem urzędniczym oraz park) tworzy typowo śląski (polski) kompleks modernistycznej zabudowy kopalnianej, o dużej wartości historycznej.

Stan techniczny części zabytków jest niezadowalający. Ponadto struktura własności jest rozproszona. Wieloletnie użytkowanie przez państwowe zakłady ukształtowało w miarę jednolitą strukturę mieszkańców tych osiedli, którzy w dobie restrukturyzacji tych zakładów (w czasie, gdy nakłady na modernizację są niewspółmierne do ich możliwości nabywczych) nie są w stanie samodzielnie zmodernizować mieszkania, a jako wspólnoty – budynków i ich otoczenia. Zmieniły się także standardy mieszkaniowe i obecnie budynki (przed kapitalnym remontem) nie przedstawiają wysokiej wartości użytkowej. Ze względu na szczegółowe uregulowania odnośnie odnowy zabytków, którymi jest znaczna część zabudowań a także niechęć czy brak środków prywatnych inwestorów do odnawiania obiektów, ulegają one niszczeniu.

Budynki proponowane do objęcia programem termomodernizacji zlokalizowane są przy ulicy: 21 listopada nr 1, 2, 3, w tym budynku nr 1 oraz 3 – ocieplenie od środka.

Budynki przy ul. 21 listopada 1 oraz 3 znajdują się w strefie ochrony konserwatorskiej kolonii robotniczej „Stary Saturn”: Uchwała Nr LVIII/941/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 października 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź – „Stara Kolonia Saturn”.

Budynek przy ul. 21 listopada 2 jest własnością Skarbu Państwa, oddany w użytkowanie wieczyste wspólnocie, w tym SRK, natomiast budynku przy ul. 21 listopada 1 oraz 3 są własnością Skarbu Państwa, oddane w użytkowanie wieczyste wspólnocie, w tym

S.M. Saturn.

Koncepcja zadania:

Zakres prac modernizacyjnych:

Poprawa warunków mieszkaniowych dla mieszkańców Czeladzi poprzez termomodernizację budynków mieszkaniowych.

- Wymiana stolarki okiennej.
- Przeprowadzenie robót termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców Kolonii Saturn.
- Wzrost jakości środowiska naturalnego.
- Poprawa ładu przestrzennego.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- Liczba budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej.
- Liczba budynków poddanych termomodernizacji.

Lokalizacja zadania/projektu:

Ul. 21 listopada

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Piaski

Tytuł zadania/projektu:

Plan budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku.

Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiecznym górnictwa węglowego), usytuowana w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nią kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku.

Wyróżnia się wśród nich zachowany niemal w całości układ tzw. Starych Piasków. Osiedle

składa się z 3 kompleksów, spośród których zabudowa ul. 3 Kwietnia – najstarsza część, pochodzi z roku 1865 r. oraz w ul. Kościuszki – z lat 1903-1905.

W tym obszarze, ochrona konserwatorska dotyczy obiektów układu urbanistycznego i zabudowy osiedla robotniczego:

- a) budynki mieszkalne:
 - ulica 3.Kwietnia 2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,24,26;
 - ulica Kościuszki 1,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22;
 - ulica Sikorskiego 1,6,8,10;
 - ulica Mickiewicza 8;
- b) budynki użyteczności publicznej:
 - „Dom Katolicki” – ulica Kościuszki 3;
 - kościół parafialny pod wezwaniem Matki Bolesnej (ul. Francuska – Kościuszki);
 - kapliczka na skrzyżowaniu ulic Francuskiej i Kościuszki;
 - Plebania – ul. Francuska 1;
 - dawny klub urzędniczy – ulica Sikorskiego 3;
- c) zespół osiedlowy, który tworzy zabudowa ulic:
 - Krzywej 1,2,3,4,5;
 - Warszawskiej 1,2,3,4,5,6,7,8,10;
 - Nowopogońskiej 210,1212,214,216,218,220;
 - Zwycięstwa 1;
- d) Budynki mieszkalne przy ulicy Francuskiej 5,7,9,11,13;
- e) Zabudowa mieszkaniowa przy ulicy:
 - Betonowej 1,2,3,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34;
 - Nowopogońskiej 230,232,234,236,238,240,242.

W związku z tym na terenach historycznych kolonii i osiedli występuje wiele problemów związanych ze stanem istniejącej infrastruktury technicznej jak i dostosowaniem standardów zamieszkania do współczesnych wymogów. Do tych problemów należy brak kanalizacji lub jej zły stan techniczny.

Koncepcja zadania:

Koncepcja zadania polega na zawiązaniu porozumienia pomiędzy właścicielami terenów, na których występuje problem z kanalizacją, tj. jej fatalny stan techniczny lub całkowity brak (Spółka Restrukturyzacji Kopalni, Spółdzielnia Saturn, wspólnoty mieszkaniowe), a następnie przebudowa kanalizacji albo opracowanie planu budowy nowej sieci z rozdziałem na kanalizację deszczową i sanitarną.

Zadanie objęłoby najstarsze – zabytkowe, fragmenty kolonii i osiedli robotniczych zlokalizowane przy ulicach:

- ul. Krakowska - 250 mb,
- ul. Krzywa - 90 mb,
- ul.3-go Kwietnia - 450 mb,
- ul. Kościuszki - 350 mb.

Zakres prac modernizacyjnych:

Przebudowa lub budowa sieci kanalizacyjnej.

Efekt zadania:

- Poprawa jakości życia mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Czeladź na lata 2016 – 2023

<ul style="list-style-type: none">• Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych i prywatnych.• Poprawa jakości środowiska naturalnego.
<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☒ Sfera środowiskowa☒ Sfera techniczna
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">• Długość przebudowanej sieci kanalizacyjnej [mb].• Liczba przyłączy i budynków podłączonych do nowej sieci kanalizacyjnej.• M3 ścieków odprowadzonych do miejskiej oczyszczalni ścieków.
<p>Lokalizacja zadania/projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ul. Krakowska• Ul. Krzywa• Ul. 3-go Kwietnia• Ul. Kościuszki

194

Zadanie
<p>Obszar rewitalizowany:</p> <p style="text-align: center;">Stare Piaski</p>
<p>Tytuł zadania/projektu:</p> <p>Termomodernizacja budynków mieszkaniowych w dzielnicy Stare Piaski.</p>
<p>Opis zadania/projektu</p> <p>Stan istniejący:</p> <p>Czeladź jest miastem zabudowanym nierównomiernie. 34% istniejących zasobów mieszkaniowych pochodzi sprzed 1945 roku. Najwięcej z tej grupy budynków zostało wybudowanych w latach 1918-45. Najmłodsze zasoby mieszkaniowe to mieszkania spółdzielcze, niemal wszystkie wybudowane po 1960 roku.</p> <p>Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta jest zabudowa kolonii i osiedli robotniczych (dzielnice związane z rozwojem XIX-XX wiecznym górnictwa węglowego), usytuowaną w większości na południowy-wschód i południowy-zachód od Starego Miasta. Składają się na nie kilka zespołów mieszkaniowych zróżnicowanych pod względem urbanistycznym oraz architektonicznym, powstałych w różnych okresach, począwszy od końca XIX wieku po lata 20-te XX wieku.</p> <p>Wyróżnia się wśród nich zachowany niemal w całości układ tzw. Starych Piasków. Osiedle składa się z 3 kompleksów, spośród których zabudowa ul. 3 Kwietnia – najstarsza część, pochodzi z roku 1865 r. oraz w ul. Kościuszki – z lat 1903-1905.</p> <p>W tym obszarze, ochrona konserwatorska dotyczy obiektów układu urbanistycznego i zabudowy osiedla robotniczego:</p>

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 30 – 103 Kraków ul. Włóczków 22/3,
Tel. (12) 623 77 40, Fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

- a) budynki mieszkalne:
- ulica 3.Kwietnia 2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,24,26;
 - ulica Kościuszki 1,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22;
 - ulica Sikorskiego 1,6,8,10;
 - ulica Mickiewicza 8;
- b) budynki użyteczności publicznej:
- „Dom Katolicki” – ulica Kościuszki 3;
 - kościół parafialny pod wezwaniem Matki Bolesnej (ul. Francuska – Kościuszki);
 - kapliczka na skrzyżowaniu ulic Francuskiej i Kościuszki;
 - Plebania – ul. Francuska 1;
 - dawny klub urzędniczy – ulica Sikorskiego 3;
- c) zespół osiedlowy, który tworzy zabudowa ulic:
- Krzywej 1,2,3,4,5;
 - Warszawskiej 1,2,3,4,5,6,7,8,10;
 - Nowopogońskiej 210,1212,214,216,218,220;
 - Zwycięstwa 1;
- d) Budynki mieszkalne przy ulicy Francuskiej 5,7,9,11,13;
- e) Zabudowa mieszkaniowa przy ulicy:
- Betonowej 1,2,3,4,6,8,10,12,14,16,18,20,22,24,26,28,30,32,34;
 - Nowopogońskiej 230,232,234,236,238,240,242.

Budynki proponowane do objęcia programem termomodernizacji zlokalizowane są przy ulicach:

- 3 kwietnia pod numerami 2 oraz 3,
- Tadeusza Kościuszki pod numerami 4 oraz 6.

Koncepcja zadania:

Koncepcja zadania polega na przyłączeniu zabytkowych budynków do sieci ciepłowniczej. Na etapie prac instalacyjnych prowadzonych we wnętrzach poszczególnych mieszkań wykonane zostanie ocieplenie obiektu od wewnątrz z zastosowaniem technologii MULTIPOR. Płyty izolacyjne **MULTIPOR** są idealne do ocieplenia od wewnątrz ścian zabytkowych kamienic, dworców i pałaców, zachowując ich pierwotne elewacje.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej.
- Docieplenie budynków od wewnątrz.
- Czyszczenie pierwotnych elewacji.

Efekt zadania:

- Podniesienie komfortu mieszkania.
- Wyrównanie standardów zamieszkania w starych i nowych dzielnicach miasta.
- Poprawa bilansu cieplnego budynków.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">• Liczba mieszkań podłączonych do sieci ciepłowniczej.• M² wykonanych dociepleń.• Obniżenie współczynnika przenikania ciepła przegród zewnętrznych.
<p>Lokalizacja zadania/projektu: Osiedle Piaski. Ul. 3 kwietnia: nr 2 i 3. Ul. Tadeusza Kościuszki: nr 4 i 6.</p>

Zadanie
<p>Obszar rewitalizowany:</p> <p style="text-align: center; background-color: #4f81bd; color: white;">Stare Piaski</p>
<p>Tytuł zadania/projektu: Organizacja Izby Pamięci z wykorzystaniem istniejącego dziedzictwa i tradycji dzielnicy.</p>
<p>Opis zadania/projektu Stan istniejący: Obecnie mieszkańcy dzielnicy Piaski wyraźnie podkreślają swoją tożsamość z miejscem, wynikającą z historii powstania dzielnicy i jej niepowtarzalnym charakterem. Jednocześnie odczuwalny jest brak miejsca, gdzie młodzież mogłaby aktywnie spędzić czas, gdzie byłaby pielęgnowana pamięć i przekazywana tradycja.</p> <p>Koncepcja zadania: Koncepcja zadania polega na organizacji Izby Pamięci przy Szkole Podstawowej nr 7 z wykorzystaniem nowych technologii multimedialnych. Zadanie zakłada wykorzystanie potencjału szkoły podstawowej jako miejsca spotkań pokoleń mieszkańców dzielnicy. Historia powstania dzielnicy oraz wyraźne poczucie tożsamości przestrzennej mieszkańców ma być wykorzystane do promowania dziedzictwa i tradycji dzielnicy.</p> <p>Efekt zadania:</p> <ul style="list-style-type: none">• Integracja społeczna mieszkańców.• Wzrost poczucia tożsamości z dzielnicą Stare Piaski.
<p>Oddziaływania zadania/projektu:</p> <ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☐ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☐ Sfera środowiskowa☐ Sfera techniczna
<p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none">• M² powstałej izby pamięci.• Liczba osób biorących udział w akcjach społecznych.• Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na terenie szkoły.
<p>Lokalizacja zadania/projektu: Szkoła Podstawowa nr 7 – ul. Spacerowa 2.</p>

Zadanie

Obszar rewitalizowany:

Stare Miasto

Tytuł zadania/projektu:

Rynek w Czeladzi – reprezentacyjna, funkcjonalna i tętniąca życiem przestrzeń publiczna.

Opis zadania/projektu

Stan istniejący:

Obecnie zrewaloryzowaną przestrzeń Rynku w Czeladzi otaczają kamienice o niskiej jakości estetycznej. Wraz z brakiem oferty aktywizującej tę przestrzeń, miejsce to robi wrażenie obumarłego. W obszarze Staromiejskim oraz w pierzejach otaczających Rynek brak jest usług o charakterze centrotwórczym: restauracje, kawiarnie, kluby, galeria.

Koncepcja zadania:

- Poprawa wizerunku Rynku w Czeladzi i dostosowanie do wielofunkcyjnych zadań.
- Stworzenie i organizacja cyklicznych wydarzeń o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, takich jak:
 - kino plenerowe;
 - konkursy i gry miejskie;
 - wystawy obrazów, rzeźb;
 - organizacje jarmarków świątecznych (bożonarodzeniowych, wielkanocnych).
- Dokończenie działań modernizacyjnych przy Rynku, mających na celu poprawę estetyki budynków i przestrzeni wokół Rynku oraz zagospodarowanie dla potrzeb użytkowników Rynku.
- Stworzenie cyklicznego wydarzenia włączającego mieszkańców w jego realizację o znaczeniu ponadlokalnym, np.
 - organizacja konkursu tanecznego, tańca współczesnego (we współpracy z szkołami tańca) w przestrzeni Rynku lub innej przestrzeni publicznej,
 - organizacja cyklicznych warsztatów / zajęć tanecznych / muzycznych dla mieszkańców w miejskich przestrzeniach,
 - organizacja cyklicznego wydarzenia związanego z biegami (współpraca ze Stowarzyszeniem Czeladź Biega, znanymi osobami np. Robert Janiec),
 - organizacja kina letniego,
 - przygotowanie i realizacja gry miejskiej w formie Questu np. „Szlakiem przemytników”, „Miasto czarownic”,
 - organizacja festiwalu, zabaw karnawałowych „pod chmurką”.

Zakres prac modernizacyjnych:

- Wypracowanie koncepcji programu współfinansowania remontów elewacji (% dofinansowania, konkurs na najlepszą elewację na Starówce, itp.).
- Poprawa stanu technicznego elewacji budynków znajdujących się wokół Rynku, w tym ujednoczenie elewacji budynków.
- Zagospodarowanie w przestrzeni obszaru Staromiejskiego (Rynek wraz z przyległymi ulicami) małej architektury.

Efekt zadania: <ul style="list-style-type: none">• M² odnowionych elewacji.• M² nowych lokali usługowych.• Rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej mieszkańców – liczba cyklicznych wydarzeń.• Poprawa jakości przestrzeni publicznej w centrum Miasta.• Ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta.
Oddziaływanie projektu: <ul style="list-style-type: none">☒ Sfera społeczna☐ Sfera gospodarcza☒ Sfera przestrzenno-funkcjonalna☒ Sfera środowiskowa☒ Sfera techniczna
Wskaźniki: <ul style="list-style-type: none">– Liczba osób korzystających z Rynku.– Liczba imprez organizowanych na Rynku.– Liczba mieszkańców korzystających z oferty kulturalno-rozrywkowej w przestrzeni Rynku.
Lokalizacja zadania/projektu: Rynek w Czeladzi

Zadanie
Obszar rewitalizowany: Kolonia Saturn
Tytuł zadania/projektu: Rewitalizacja Domu Kultury w Czeladzi. Odtworzenie miejsca kulturalnego, pozwalającego na rozwój lokalnej społeczności.
Opis zadania/projektu Stan istniejący: Na bazie istniejącego budynku Domu Ludowego z 1910 roku (okazały budynek w posiadaniu Gminy, pustostan, do generalnego remontu) uruchomienie instytucji kultury o charakterze Miejskiego Domu Kultury w Czeladzi. Zadanie jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców w zakresie oferty kulturalnej – obecnie w mieście nie działa podobna instytucja. Dodatkowo budynek dawnego Domu Ludowego pierwotnie (historycznie) pełnił funkcje kulturalne, integracyjne dla lokalnej społeczności dzielnicy Saturn. Powrót do dawnych funkcji, z wprowadzeniem nowych, dodatkowych, to przykład wszechstronnej rewitalizacji miejsca. Działka nr 29/28 k. m. 41 stanowi własność Skarbu Państwa, a użytkownikiem wieczystym jest Gmina Czeladź. Pozostałe działki, na których mają być lokalizowane stanowiska postojowe, mała architektura (ławki, kosze na śmieci, zieleni) nie są własnością gminy. Koncepcja zadania: W ramach przedsięwzięcia: <ul style="list-style-type: none">• Stworzenie przestrzeni dla realizacji oferty kulturalno – edukacyjnej dla mieszkańców Czeladź (nawiązanie do starych funkcji miejsca). W tym m.in.: zajęcia dla dzieci,

młodzieży, osób dorosłych. Przykładowe formy działań: organizacji spotkań tanecznych / spotkań / gimnastyki, oferta zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz młodzieży szkolonej (lekcje gry na instrumentach, zajęcia językowe, zajęcia plastyczne, robotyka, itp.), zajęcia dla osób dorosłych (zajęcia edukacyjne, kulturalne).

- W wyremontowanym budynku przewiduje się m.in.: salę widowiskowo-taneczną, salę muzyczną (miejsce prób orkiestry górniczej, zespołów muzycznych, etc.), pomieszczenia do prowadzenia zajęć edukacyjnych, strefę biur / przestrzeni dla organizacji pozarządowych, strefę recepcyjną z szatniami oraz zapleczem sanitarnym, pomieszczenia gospodarcze / techniczne.

Zakres prac modernizacyjnych:

Zakres remontu kapitalnego budynku: wykonanie izolacji pionowych i poziomych ścian piwnicznych, osuszenie piwnic, wzmocnienie konstrukcji stropów, ścian zewnętrznych i wewnętrznych, wymiana stolarki okiennej, wzmocnienie lub wymiana elementów konstrukcyjnych wieżby dachowej, pokrycie dachu, wymiana instalacji: elektrycznej, gazowej, wentylacji i klimatyzacji, itd.

W sąsiedztwie budynku (zgodnie z koncepcją adaptacji Domu Ludowego przy ul. 21 Listopada 10 w Czeladzi na bibliotekę wraz z czytelnią z 2007 r.) przewiduje się budowę parkingu 7-stanowiskowego dla samochodów osobowych oraz aranżację małej architektury (ławki, kosze na śmieci, zieleń). Wszystko w obrębie działki nr 29/28 i 29/30 stanowiącej własność Gminy Czeladź.

Efekt zadania:

- Poprawa dostępności do oferty kulturalnej i edukacyjnej dla mieszkańców dzielnicy.
- Poprawa jakości przestrzeni publicznej.

Oddziaływania zadania/projektu:

- Sfera społeczna
- Sfera gospodarcza
- Sfera przestrzenno-funkcjonalna
- Sfera środowiskowa
- Sfera techniczna

Wskaźniki:

- M² oddanej do użytku powierzchni użytkowej.
- Liczba mieszkańców korzystających z zajęć / wydarzeń organizowanych w Domu Kultury.

Lokalizacja zadania/projektu:

Działka nr 29/28 k. m. 41